21

German, 14th century

Contains. 3.. MSS of different periods
the 2nd is remarkable for some
grotesque figures—

St. Augustine

De Sermone Domini in Monte. De Virginitate &c 66 ff. 14th Century

De Superbia; De Ira &c 20 ff. small 13th Century hand &c

Incip lib pmi bti
Lib' pmi Aug de ser
bta au mone dni i mo.
de sin dni i monte. s incip finis
q' lo 3 ehe i monte Beati
paupes spu id e humiles ti
mentes dm Hic p hec bti
pau spu humiles 7 timete dm .i.
n hntes spm inflantem Beati mites
Lucius e cedunt dei nulli de
caro Qui dicunt pacifici
Pacifici a dm i te m3 i s q
mi sui mot' opp ntes 7 rom
.i. mti 7 spui. cui ... h m
tes e i ordinatis sunt regime dei
in q ita ordinatis s vt id q est i
ho p'ncipali 7 excellens h impet cet
n relucantibz q s nob bestys q
da. at q3 id q d excellit in ho
.i. mens 7 ro subdat p'ori q d e ip
i veritas vnigenit fili dei. s3 ipa ie
ificiorib3 pot n sui se subdat
Qui n relinq sn dolore q d cu
dolore psidet Qa n relinq sn
dolore q d cu dilec e retinet
Que intelligend s p celos cum d m
merces nra e in cel. h no
accipi de cel corporalibz volubilibz
h3 q s nos s3 de cel spu
Gaudete in qt 7 exultate q
merces nra multa e in cel. Nolo
celos dici putes supiores ptes
h3 visibl mundi .n. n. merces nra

q maxima 7 eterna esse de3 in reb3
volubilibz 7 tpalibz collocanda 3 in cel dic
puto in sps spiritibz firmamentis. vbi h
tat sempiterna iusticia in que co
pone dr aia iniqua e peccanti dic 3
dn eo 7 in terra3 ibis de hys cel
dr ap. qui dicit conversacio nra in cel e.
Quomodo intelligend e vbu q d dr in m
Vos si sal infatuatum fuit in q
saliet Itaque si sal infatuatum fuit
in q salietur. Id e si vos p q s codie
di s humano genus in eterne p gloriam
q re um amiserit regna celorum q
erunt hoies p q s vobis error auferatur
t cu vos elegit deus p q s errore
ceterorum. G ad nichil valet sal
n ut mittatur foras 7 calcetur ab ho
minibus Non itaque calcatur ab hoibz q patit
persequo s3 q timore persecucionem ti
mendo infatuatur. calcari .n. n p ti
infior. s3 inferior non e q quis cor
multa in terra sustineat, corde tn in
celo fixus Quomodo s lucerna ponitur
sub modio. Itq s3 candelabru po
nenda. Sub modio q lucerna ponit
qsquis lucem doctrine bone commodis
tpalibz obscurat 7 tegit. Sup cande
labrum aut q corpus suum ministro dei subi
cit. vt superior sit predicacio veri i
ferior s serui tuo. Quomodo intellat
q d in ev dr. Iota vnum

de madatis ill' nimis & do
cuit s^e hoies. nimi vocabi in
reg^o ce. Qui .n. soluit vnu
it s^e .i. s id est soluit .n. s id qd
niuerit & legit nimi vo^{lz} i reg^o
ce. & fortasse io n e^t in reg^o ce. v
n magni ee n possit. Cotra
sut q impleet pec^m. si igit dele
ait. Nam q iplet pcta. suggo
ne delat & instituit. ex ois ipli
tas ex intellu^{ue} pec^t. Omis
naqz spbitas ex iteallu^{ue} aipe
ex incencia nichil e eo q n^m ptc
tus z. Cor vindca ad contriz
n e pphita. ex mag ad nna
q ad odiu eius ptinet. Ecoz
ca vindca phi. q ad contritz vz
e ipa .n. ptinz ad nna. n ipcd
d p^{tr} q qs patus z al eo q ar
rectum ee uult pspe. Quid ac
cipi^{dz} e. qd in lege dim e. oderis
inimicu tuu. ee. n qd in lege
dem e. odis inimicu tuu. vr
iubentis iuste accipiedu e s
pnitis in fine. Quest^r queritur
in spm .s. Et h e pmi fortas
se in spm .s. i. p malitia & iui
diam fr'nam obpugnare ca
ritatem p^o accepta gra spc sci. lib
ledo de
hic incipit
liber scdo de in morte

Mi iam usqz ad c^e tctatoz lib' pmi
tim accep & c. Quest^o claudendo
ostiu orare. Clausd^o g ostiu car
nali spu resistendo e. vt oro spl
ad prem diriga^t. q fit in intimis
cordis. v' orat p^r in abscodito.
Quo intellindi e celi cu dz pat
nr qui es in cel'. & q n intelli dz
illa sbiora mdi corp^a. s p^o aie etoz
q dz templu di scm e. qd estis vos
Pr nr q es in cel'. i. in scis & ius
n .n. spacio locoz eni ds. S' excelle
excellencia mundi corpa. s in cos
q n possunt ee inlocoo. sz si i celis
tanq^o in sbiorib^z mdi ptib^z loc di
ce ondr. melior s mira s aues
qz uita uicinior e ds. n .n. scp
tu z. ppe e ds excelsis hoib^z. aut
eis qui in moutib^z hitant. s scp
tu est. ppe ds obtritis corde. qd ma
g ptinz ad hu^{mili}tate^m. sz q^o pcc^m in tra
appellat e. ptoz cui ei dcm e. t
ra es & in tra ibis. s^c celu tra
ct^o d ptr. Justus .n. dz teplu
scm e. qd estis uos. q p sit in te
plo suo hitat ds i sci teplum e
sit recte dz qui in cel' es. q in scis
es. Cor orando ad orientem v'ti
mr n q ibi ds hitet. alias ptes
mdi relin^{qd} s ut aim' nr' aimo

ucat͡ sc̄ ad altiorē uꝯ̄ ꝯ̄n̄a· i·
ad dm̄· cui coꝛ tenuit ad excellu
tus· i· celeste ꝯtūm· Cui ad
orient̄ stam̄ ad oriente ꝯtm̄
vn̄ celū surgit· ꝗ caꝑ ī h̄ntet dꝫ
qⁱ ceťas ptes mūdi teliuerit· ꝗ
v'ꝫ ꝑsns ē ū locis spatijs ꝫ ma
iestatis ꝫ ut amoueat aīm
ad nm̄ excellentiā se ꝯtūte· i· ad
dm̄· cū ipm̄ coꝛ eī ꝗ tenuit ē ad
excellenti· i· ad eius ꝯtūtē
Quo accipi'dᵉ ꝗd dr̄ in orone
dnica· sctificet' nom̄ tuū· Sc̄i
ficet' n̄ tuū qd' n̄ sᶜ petit· q· no
sit sc̄m dī nom̄· ꝫ ut sc̄m h̄eat
ab hoīb; Quo accipiēd' ē qd
seq· adue· reg· t· adueniat ꝗ
accipi'dᵉ ꝫ ut manifestet' hoīb;
Quo acc'dᵉ sit fiat vo· t· sic ī ce·
ꝫ in t̄· i· ~~sic in ceł qui sūt in ceł~~
Fiet uo· t· sic in ce· ꝫ t̄· i· sicut
in ceł qui s̄ in ceł· vo· t· vt o
t̄ adheant te q; ꝑsitiant nullo
errore obnubilente· sapiam
coꝛ nulla miſia impedient beatitu
coꝛ· ita fiet in scīs tuis q in t̄a
sunt Aliᵗ intellig' ea vbi ꝗ
me intellig'· fi· vo· t· in ce· ꝫ t̄
sic in scīs ꝫ iustis ꝗ ꝫ in peccatorib;
Ꝗ t̄ s' intellig' fi· vo· dī· sic ꝯc·

ꝫ in t̄· i· vt ꝗ adm̄ spc nō re
sistat dō sequēs ꝫ faciens eī'
vo^tem· ꝗ coꝛ n̄ resistat spuı̄ c
aīe q nūc coꝛ inbuit' ꝗ ux
tū carnalē ꝯsuetudine ꝑn ac
qd' eē suīme pacis in vita ec
na· vt n̄ solū; uelle adiaceat
nob· ꝫ ꝑficē bonū Ꝗ mo
intelligi h̄ ꝗ ꝯbum vt p ce
lum ꝫ t̄ intellig' xp̄ ꝫ ec̄c Ꝗ d
aliᵗ abhoret· vt accipi
am' fiat vo· t· sic in ce· ꝫ in t̄
sic in ipō dño nō ihū x̄ ꝫ in
ec̄a ꝗ in uiro q ipleuit
vo^tem ptis· ꝫ in ꝯiia q illi desp
sata ē· celū ꝫ t̄· ꝯuenit intelli
gi uir ꝫ femīa· qm̄ t̄a e celo fe
cūdante fructifica ē· Q̄ cotidi'
p pane· cū petam'· pa· n· co· d·
n· h· Panis autem aut p
h̄ys om̄ib; dc̄is q h̄ uitā n̄ām
carne sustentan̄ de q ꝯn̄ ꝑcipit
ait· Nolite cogitare de crastino
ꝫ ꝯ s̄ ꝯueniū sᶜ da no· h· aut
ꝑ sacram̄to coꝛꝑis x̄· qd' cotidie ac
cipim'· aut p spūali cibo· de q
dc̄s ē operam̄ escam q ꝯ coꝛ
rūpit· ꝫ ego sū panis uite q de
celo descendi· Q̄ dimitte· n· d· n· s
ꝫ nos di· de· n· n̄ intellig' de
delicto pc̄ntī ꝫ debito pc̄tī ue

offendit. Quod si urget quia peccata
dimitte dimittere debitoribus sed quia et
in eum peccavit. Quomodo et debitum pe-
cunie dimitti debeat debitori. Certe
necesse est omni peccatori debitorum di-
mittere debitum. sed ei qui reddere noluerit
minime ut etiam vellet litigare. sicut
et domini ut ait apostolus non oportet litigare.
Quod tamen leniter et modeste et des-
peranter exigendo et repetendo. non lo-
go post. Etiam si modeste ac le-
niter omnino exigit ut sibi restituatur. non
tamen intendens lucrum pecunie. quod ut homo
corrigatur. cum sit dampnosum ei
habere unde reddat et non reddere. non solum
peccabit. sed et perdit ei plurimum. ne il-
le dum aliena pecunia lucrari facere vult
dampnum fidei patiatur. quod tanto est gra-
vius. ut nulla sit comparatio. Quomodo tellus
est tamen sub dei ratione dicta. et ne nos
inducas in temptationem. Quod hic sic orat
ut non temptemur. sed ut non inferamur in
temptationem. Quod sic orat ut non temp-
temur. sed ut non inferamur in temptatio-
nem. tanquam si quisquam cui necesse est igne ex-
aminari. non orat ut ignem non contingat
sed ut non exurat. vasa enim figuli pro-
bat fornax. et homines iustos temptatio
tribulationis. Quare omnem vim que anima de
et cupiditate certantem conatur

non ei tribuendo est. sed pro suo iure. Quod temp-
si omnis anima volens est cupiditate certa-
tur cum conatur et non nature. quia quod in ea
votum vincere est non ei tribuendum est. sed ipsi
suo iure quo tenuitur pro suo capta-
ut vincat eandem certamen vincat. Quod
temptationes fiunt per demones non propter po-
tentiam sed permissione dei ad puniendos vel
malos pro peccatis suis. et bonos exer-
cendos et probandos. Fiunt quoque temp-
tationes per Sathanam non potestate sed permissu dei
ad homines aut pro suis peccatis puniendos aut pro
divina gratia probandos et exercendos.
Quod nullus fugiat molestia adiutori-
um qui non capitur delectatione peccati.
Nemo fugiet adiutorium molestia
qui peccati delectatione non capitur. Quod
iactantia non solum invenitur in vestium
nitore et pompa sed etiam in sordibus
luctuosis. et eo periculosius quo sub nomine
et specie pietatis decipit. Quod et in
solo vestium corporis nitore atque pompa
sed etiam in ipsis sordibus luctuosis esse
potest iactantia et eo periculosior
quo sub nomine servitutis dei decipit. Quod ia-
m non deest assumpto sub suo ornatu
humilem habitum despicere quia elatores
deceptores eo vita decipiunt. sic
non oportet oves pelles suas depo-
nere si aliquando lupi pellibus ovinis se

cōtegunt. Ideo n. ypocra orna
tu s. suo dz asspect. Sunt hoim
mlce. xpianos. qr illu hitu peul
ac peccatu. et simulatores sepe
vsurpant ut incautos decipiant
qr ille oues n. dz pelles suas
deponere s. alii lupi eis se regant
Queritur ome qd pinguescit in fiori
n. sordescat. et si illa n. n. sed sor
dida st inde. Aps sic alia sordescat
tiena az cupidit. qrs in suo
gnre inda sint. Sordescit n. ad
cu in fiori iuncte n. qrmusi
suo gne n. sordidc. qr et de ps
ar genio sordidat auz si mi
ceat. ita et aiaz nrz terrenz au
pitas sordescit. qr ius ipa i suo
. ordine aqz gne inda sit. Queritur
n. cma de e. qd qs fanat. st q aio
fanat. Rndeo q. qd qs fanat st q
aio fanat osid z. Queritur cui d dr
m ero p gnte regnu di et.
Ubi accipit p n. tps st dicit
id tamqr tonu min. h ra gn
tatn min. ncc ex pp ro tonu.
Queritur q z res pp alia q infice
e ea pp pp q. Sed q z res pp
ad q. s. n dubio in fiore e qs d
pp qr h. ut p e pp q ista tem
qus n. ista res pp qs ad qs.

Queritur de maius pessimu indicas
re occulta. Dno sit relin da. C
Tre maius gr uidentem. de oc
cultis n. uidentem relicqui qr
et ipa abscondi n. potuit sui
mala suis loci cui tpr aduenit
q. manifestat. Queritur in duobz cau
bz hem time temarii n. iudm
cu inctu est quo aio qd ferin
sed vl cu inctu ql qs furis sed
qui nunc l bo ut mal affect
Duos q iniq temariu iudi
carie debent. cu inctu e q qsp
fan sed. cu incu e q l fatur
sit q nuc l bo l mal appet
Queritur sed dni. q pcussit gladio
moriet. Queritur g ad dni e. ois
qr q gla pcussit moriet. n
qr ipo pro aia moriet qdz
omisit. Queritur in reprehn ne cui
correcte prior sollicite irgd e
ad nos ipos. st tale pt
qr h uun ut iam carem gsti
n salum taliu potuim. n sic
ominus figulis incores rep
hnsione n. odiu. st mis piece
dat. Et io pie cautiq inge
e. ut cu aliq reprehnde l ob
iurgare necitas nos cogit. p
cuntem ut sit incui qr ihia

huiuo ul quotiens contin cohi
nuisque huiuo/ cogitem nos hon
esse et hic posuisse. secundo huius
etiam non venit tangere modo duplex
gradus ut etiam reprehendere et
obiurgare sed eciam sed nuna precedit
Cum si volumus corripere delinquen
tes nos in consuetudine invenimus
non debemus corripere sed reprehendere
eos sed congemiscentes non ad no
bis obtemperandum sed ad penitentiam conan
dum invitare. Et ita cogitantes
nos metipsos inveniunt in eo vi
cio in quo est ille quem reprehendere parabamus
non reprehendamus eum obiurgemus
sed tamen congemiscamus et non illum ob
temperandum nobis sed ad penitentiam conandum
invitemus. Cum raro obiurgationes
et magis necessitate adhuc essent non in
stare ut nobis sed domino serviamus.
Raro igitur et magis necessitate ob
iurgationes adhibende sunt et tamen ut
et in hiis querimus non nobis sed domino
ut serviamus insistendum. Huiusmodi
voluntates et voluptates quarum vocis decet
appetere de licitis voluptatibus non in
flagitiosis et malis. Voluptates non
quia non est in licitis. sicut in malis
flagitiosis etiam cupiditas proprie
dicitur sed voluntas. Unde sequitur loquitur scripture

sed non omnino verbum proprie tenet. ut etiam
in sanctis accidit. Cum uxor non potest
esse causa quare aliquis causa esset capere sermoni
vere sed aliqua vocant. Cum si viro suo
preceptum non potest uxor dicere causam sui. non
causa esse cepit. non causa esse nunc sed aliquid
vocant. sed quod si ut quam uxor fuerit non sit
non potest autem fuerit uxor causa sit. Cum
Quod illi vere dicere dicuntur quorum vocatur
mente non discrepat simonis placito
Dicit et ipse illi dicuntur a quorum voce et
mente non abhorret sensu suo placito sui
propter quod sufficit dicere apostolo. proderit per dictis
hic in virtute ... Explicit Liber
primus. Incipit liber secundus. Sic in
Quod et fides que sua capitulum

in rebus pueris vere est minor eo quam sunt
in hiis magis. Et si exigua
palea pondus aurum penetres
mixta fides tamen cum in negotio
palee. sic in auro sincera sunt
non ideo minor est quam in re minore ser
vat. Cum coniugalis concubitus et plus
generande sed nullam culpam habet. causa
do accipere sed generande. sicut tamen con
iugem propter thori fidem culpam habet venia
lem. Adulterium vero sive fornicatio culpam
habet letalem. et ideo tamen ab omni
concubitu melius est continere continen
tia quam eciam propter generande. Cum ...

cõcu ḡnandi gͣ n̄ h3 culpam
cõcipie n̄ carn̄ 3 cū cū ciuge
veniale h3 culpā Adultīu3
uō cū fornicō letalē h3 culpā
acplī mītē ab oī cōcūbitu cōtīnēdi
q ul cīe īnt cōcū q fit cū ge
Pulch̄ gͣ obitien b3 cōcū
cia3 seu castitē cōnubz. si omīs
uolūt ab oī cōcu abstinē vō
sist3 gͣ hūanū Cōsumātur
omīs omīs uelit ab oī coitu
tinē vn̄ cōsist3 gͣ hūanū. cōn
tinuā uellent hi omīs dūcarnt
in cant̄ in corde pō cōsilia nō
sicba. mlto aci dicitas cō
plet. cacualet eum seculi.
qd. n. hortāi apl' appz. vt ait
tum in̄ loquc. vellem oēm hoē
ēe sic me ipm Cōsummā cōtū
cōnubiū n̄ alīi morte dissol
ui nō pt Sicut e' inituī cō
nubiū in aīt dī uīr ⁊ cōr
p' duor cōpla hōs qdā sacrm̄
cū nupcie genīc nullō m̄ pt
n̄ alīi morte cor dissolui
Et q in cauz cūbarū uūū
⁊ sī plēs cā cōnutū ē ue
uel cūbitu ti sepēt n̄ sepatū
⁊ sī vero cōplant fuūt adulte
uin cōmittit. qͥ cōiuge ma

net. tāmē post Tamet
.n. unicm nupciar ⁊ sī plēs
cā intrai 3 mā tribū si
n̄ sb sequēt. i. ut sicientibz cōiu
n̄ se filios h̄eros. separe se
tū. vt ip̄ cū filior aliq3 aliys
cōplant n̄ liceat q sīt ēnt
cū eis q̄ se cōplauint adulte
rium cōmittit. qͥ cōiuges
manet Vērē in cau trībutis
mulis n̄ h3 alīi mūd ut nac
cant sibi. vō ⁊ cōsstū ciuges
ul' qͥbz. h3 olim licuit ⁊
fas fuit. Plano vīnī vo
adhibe aliā vn̄ sibi nascē
vni cōmīcione aclite; alīi ē
uet acp. apd antiqs pres
fas erat. vt vnīc eis dē nō
temedium. n̄c. n. nūc ppagi
nictatis q̄ tunc fuit. qū ppi
entibz cōiugibz. alias ppt copi
osiore pl' sep̄ducē licebat
qd nuc ēē n̄ h3 Sic abz ē
ppt salute vni. i. ē cōiubiū ppt
salute hūani gnīs. ut3 vtr3
sit aun cōni delecte. tū ē rec
tam rōem mōsitra ē sibi libane
Rōn. n. ē ubz ppt salute hois
h̄ ē cōcu ad salute hūani
gnīs. ⁊ vtr3 n̄ ē sīn delcōne

dāne

separandi

8

carnali. quod tamen modesta et temperata
refrenarat in usu ne lenitate dicta-
ta libido esse non posset. Quare in ve-
teri testamento licebat uni viro plures
uxores ducere, tamen non licebat u-
ni femine non unum virum ducere.
tamen propter hoc quia vir habet dominium super uxo-
rem suam. unde et post habuit ad pluri-
mum filiorum. non est equale vir illius
non potest servire duobus dominis. tamen
propter hoc quia plures femine sub uno viro
fetari possunt. una non a pluribus
non possunt. Quare licet uni viro
plures habere licebat uxores, non uni
femine plures viros. ut plus impleretur civitas.
Si forte vel parere possit altera gravi-
ter non possit. occulta autem lege natura
amat singularitatem quod principantur.
subiecta non non solum singula
sunt. sed sicut non videtur societas autem
ter plures unius non sui decore
subduntur. servus non habet unus servus
plures dominos. quomodo plures sibi u-
num dominum. Item duobus seu pluribus
maritis nullam legimus fuisse
sanctarum. plures autem feminas uni viro
legimus cum gentis illius societas si-
nebat. et temporis ratio sinebat sua
debat. neque enim contra naturam nuptiarum est
plures. enim femine ab uno viro fe-

tari possunt. una non a pluribus non p.
Quid significet quod servus Abraham
iurans ei de ducenda uxore filio
suo. ad iussum Abraham posuit
manum sub femore eius. Quod ponens
enim manum sub femore hominis ve-
niens per domum eius quod tunc significa-
bat non in ea carne quod ex illo fe-
more originem ducit. et deum celi
esse venturum. Quod sit sentire de hominibus
continentia patrum. verbi apostoli
ex scholiis magnorum. Continenti-
am coniugii patrum quorum hominum est
continentia patrum magnorum. et
iudicare quis potest scire et cognoscere
humiliter non il comparare quos humanda
cia non caperet. Quoniam ius quod in alio
apparet in opere in aliis non minoris
virtus est in habitu. ut veris pa-
tientie quos martires habeant in ope-
re, alii non martires in tamen minori vir-
tute habeant in habitu. exponit ergo.
addens quod continentia Iohannis baptiste
qui nullas expertus est nuptias
non est maioris virtutis omnibus Ab-
rahe qui filios generavit. quod si uni
huius actu alterius habitu hunc
dicitur. Iustis patribus servorum more
appropinquit cenobio quod servi hunc
fuit. quod et sic non est impedimentum sc-

pacie in pre qui passus est i
iohe qui passus non e. sed non e imp
miniatur contrarie in iohe qui nullus
expertus est nuptias et i abraham qui si
gnavit. nulli non celibatui i
terrenis ambobus preferendi dissimiliter
sicut militarunt sed ceterum meritis ioh
i opere. abraham vero in solo habitu
habebat. Ceperunt quod possit habe
re nunc caste vivendo offensus
suam castitatem castitatis abrahe. ex
eo qui non sunt viri excepto
abraham. sed melior
castitas celibum quam castitas
nuptiarum. quorum abraham unam habe
bat in habitu. ambas in habitu
caste quia per coniugalem uxorem esse at
caste sine coniuge potius. sed tamen non
optinuit. ergo vos similiter non uxoris nup
paratum ut est abraham. et io mens si
ille qui post quem dicam non fecerunt
quod ergo quod non nunc ago. melius illi
quam nunc. tunc agendum esset quibus e
ginit sicut erunt agenda et si nunc
agendum esset. Cetera ex uno singulorum bo
num alteri non valet comparari quia potest
quod unum non habeat quod alter habet. quod tamen
alius plurimum habundat. Non recte com
parantur hominibus homines ex uno aliquo bono si
non potest ut alius non habeat aliquod quod alius
non habet. sed alius habet quod plus est. Cum
obedientia maior sit bono continentie. Contra
non bonum est obedientia quam continentia. sed nun
quam nisi per scripturam dampnata. inobe
dientia numquam absoluta. Et melius
est habere omnia bona. et maiora bona quam magna
num bonum cum magno malo. Cum enim
est omnium bonorum vel maiora bona. quam magnum
bonum cum magno malo. quia in ceteris
libris bonis melius est habere za
chei castitatem cum sanctitate quam go
lye cum febre. Cetera bona sunt nuptiarum
post quam nuptie bone sunt. proles fides
sacramentum. **De virginitate**
Prophetis liberis de bono **sic magister**
beati cordium. Cum virgines
exhortande sunt ne errant. et ite
rum ne extollantur. et per virginitas
predicanda est ut ametur et monenda
non inflet. Cetera libere et deinde ea e
est quod possit capere capiat. et ex hoc ne
ne errent. et terrende ne extol
lentur. Non solum predicanda est virginitas
ut ametur. et monenda ne inflet. Cum
virgo gloriosa beata maria bea
tior fuit percipiendo fidem christi quam con
cipiendo carnem christi et quando preceptum fuisset
ei materna propinquitas ad christum si non fe
licius christum corde quam carne portas
set. Et felicior fuit beata maria

percipiendo fide x quam percipien
do fide carne x. preterea conti
nens mulier. virgo venerat que tempta
uit turba que sui. ipse christus. virgo que
custodivit ubicumque custodivit
Denique tribus eius corpus carne corpus
tis. quod non in eius condidit. quod phi
lla consilio. efficere in numina propin
quitas vel mater perfusus non fe
licitatis corde quod carne gestas
set Conceptus virum de virgine
solus nasci voluit per carnem
ut sicut ecclesia mater nascitur
de virgine sancta eius per spiritum. Op
tebat enim. capitum per insig
ne miraculum per carnem nasci de virgine
quod significaret membra sua de virgine eccle per
spiritum nascitura. Cum fecunditas
sancte virginitatis nequaquam comparanda est. terre
ut integritas nuptiarum integritas laboran
s nuptiarum dicitur est. Ecclesia g
ratia fecunditas sancte virginitatis
terrenis comparari. non est enim terra
quod possit nisi quod dictum est lo
Cum sit in pudicitia corporis non est in
negatione praecepta fiunt in me
te. in pudicitia fiat in corpore non
per castitas in spiritu teneat
Sunt enim nec in pudicitia castitate
in spiritu accepta negatione. in ne

mo pudicitia fiat in corpore non per quam
nisi casta. Cum feliciorem iam
reputat nuptiam mulierem quam vir
ginem nuptiarum. quia illa habet quod ca
pit. illa studium unum placere cui data
est nisi nullus incerta cui danda
sit. Ecclesia quam non temere dixerim fe
liciorem iam nupta mulier. quam
virgo nupta. habet enim illa quod
ista cupit adhuc cupit praesertim si nondum
est sponsa cuiusquam sit. illa unum studium
placere est cui data est. haec nullus terra
cui danda sit
Cum virginalis integritas angelica
portio est. quod est in carne corruptibili
incorruptionis perpetue meditatio
cui nulla fecunditas nulla pu
dicitia cedit est ei comparanda est. Virgin
alis integritas et pia continentia ab omni
concubitu immunitas angelica portio
et in carne corruptibili incorruptionis
perpetue meditatio. cedat huic omnis
fecunditas carnis omnis pudicitia coniugalis
Cum coniugium non est fugere tamquam
tamquam foveam peccati sed ut collem
minoris montis transcendere in maiore
te maior continentia gestat. Et quia sic
coniugio permanere volo. non tamquam
foveam peccati nuptias fugiatis sed tamquam
quod collem minoris boni transcendit

maior

ut dimer' xi mote receseri
¶ Quo in cena libi vii oib3
et eq'l ebuet denar' 2 cui h sicet
qd tibi dr · i domo pris mi ma
siões multe s' ¶ Ca ipa pit cui
oib3 scis · eq'l denar' ob3 ebuid
e · q'edo in xp̄ uita eīna distidere
fulgebut luia mior · mire 1
mastões sūt apd prem · ac p hi
denario quid n ipari n ruet ads
pluri · in mltis et mensio ho
et a clar' ¶ Puidel descbit
gaudia virginū spat' distīcta
gaudd ceto2 scor n vginu quo
sequūt agnū r' qos ieit · v ado
q seq in x' nō ad q imitai ¶
A ceto2 oim gau seor distīda
gau virginū x' de x' in xp̄o p x'
p x' xp̄o x'. gaud ista virginu x'.
n s eade n virginu q xp̄i · na
ars a q ē nullis talia · ſco sq
ni hac sequi agnū · qz ut dr
in caro utiq3 dgo lz · n · mere
tinet · audit3 m̄ti accept n ab
stulit accept 2 nat' m̄to cu se
qui · vn cordis 2 certus q q3
ieit · q ē · n · seq n imitari ¶ Pe
n l'ps fac ut sint vgies q in
fecunt ut vg n sint ¶ No · n ·
hnt q sanant ut vg sit iq

lem sani e ut vgies n sint
¶ Coctī pantes se cōiugatis
tunuenit se in mltis q̄trac
sp vz credit io qd scptū e q̄to
ma es hulis in oib3 ec. ¶
¶ Nū e ppe . . . ita e psef
sores ce . . . coniugatis
cōpantes ꝫ scptas cō mb' eos
2 op2 2 mede 2 uoto ꝑ inuo
uenit scam venerat in mentem
qd scptu e · q̄to magis es hul
liate in oib3 coram do inuenies g
cm ¶ Ex mesa hulit' ex mesa
magitud' statis ampli 2 sp
bia amplio bz · i · maio bz amp
sulidat scam post ¶ Exensima
hulit' cui3 ex mesa q̄ius
m agnitr data ē · e ē epistola li
bis q ampli amplio bz usidi
¶ Ex quo seq supbia tamq̄ sta
pedisseq ei · n unq sn tali ple 2
cōte repit tāmē pt ¶ Hanc seq
iuidia tamq̄ filia pedisseq ca
q pr supb cotinuo par · n uq
ē sn tali ple atq3 cōte · q duob
mat l3 ē sbia 2 iuidēt dya
e ¶ Ex his pmitat mltos 2 mlt
tas c uigr cade · ut in actis ti
mor augeat · 2 sbia cōpmat
¶ Ean nō pp ad cōend priore

dñi ut misceant mīo pfessio
nīe mīta t mīte calium tcalīue
ñ ut hys cadentibz timor tū
augeat q̄ supbia ꝯ p̄mat. C
e dicit nob reputare dissiq̄
ꝗ nō cadāt nob negāte ꝯ
missū C [illegible] reputa
re nob tāq̄ oīo dimissū q̄q̄
mali ī nob ñ ꝫ illo regnāte ꝯ
missum C e ficta humilitas
maior scribꝫ C etiam simlis tio
humilitas maior scribꝫ C e v
go ñ dꝫ despiçe mlrem ñ virg
ñ forte ipa infirmior mītis ñ ē
parat mīo bibe calicē passio
nis. q̄r iam mulr̄ hic parata
est C t. n. certa tacea quo
scit virgo q̄mūs sollicita sit
q̄ sco quo placeat deo. ne for
te ipa ag̃ eam s̄ mgra mens
infirmior uō meata sit mīo
[illegible] v mulr̄ ē se pōne gestiebat
iam p̄ sit bibe calicē dñicē
humilitas q̄ p̄ bibe dixi eam deo
sblimitatis opposuit. vn īgit
ne forte nō sit illa tecla. ɩā
sit illa cspinula ēte ñ assit
temptatio nīsi donū h̄ sit de
missio C e virgines ñ sc̄o
pande hys q̄ paup̄ voluitā

ꝯpliterit C redemi p̄mūr q mlta
ac mlte ī ꝯrodiuit ꝯ etiā virgine
vt tū ñ fiat q̄ dixit. Si vis
pfectus ēē. vade t vende oīa q̄ hēs
tda paupibz t hēb thaur ī celo
t sequere me. ñ audeant eam hi
tatoi saltam. mq̄ neō oīa tdg̃ pēr
ks s eis oībz dā C e neō au
dꝫ l' dꝫ virgīnes pōne mīo qd do
nū certū ē ñ tempta exaīa
tē assūt C e nō tū q̄ pu
to aliq̄s sunt virgīnes pōne mītis
ac neō dubitauit h̄ donū ac
tatū ēē si exaīatur desit tēp
tatio C Dic q̄ ñ vult mltū
ꝯcede tū eis qui assūnt hos
sū pvo pōe uiue. ñ uulc ꝯdi
cē addēs. fortassis ex nīsi n
misia magnos meruit et
nolūmꝫ ipos nob [illegible] ꝯpa
rare. ñ intelliḡt C ꝫ ñ ocēdo
cū eis q̄ assūnt hos posse in
hac uita sī ullo pvo uiue
ñ ocendo ñ ꝯdico. fortassis
. n. ex ūra misia magnos te
meant ꝯparanto nos mer
ipos nob inꝫ ipis. ñ intelligunt
. vnū saio q̄ i magni q̄les
ñ sunt. q̄les uidū cepti sum
q̄ntō magni sūt tacō hu

liant se in oibz . ut coram
do inueniat gratiam ¶ Cor debe
deputare nobis esse adeo distinctum
quoque quod nobis non est illo custodiente
amissum . ¶ Quoque in alio illo est
custodiente non amittis , tamquam re
missum ab illo deputare . nec
modicum nobis existimemus distinctum
in eo tam diligatis ¶ Pulchre
dicebatur quales debent esse gestus
et mores , et habitus virginum et
vita ¶ Non enim est ita quale minora vel
que parva putantur . non inueniunt nec
oriuntur in nobis . non corporibus uultus
non vagi oculi . non infrenata lingua
non petulans risus . non scurrilis
non indecens habitus . non tumidus
aut fluxus incessus . Jam
non reddimus malum pro bono . non
maledictum pro maledicto . Jam pro
mo illeris in salutem dulcedinis implere
et pro utatis animas pro fratribus uestris
esse iam tales estis quales esse
debetis . Sed addita virgo ecunctam
angelicam uitam hominibus et celi mo
res exhibet terris ¶ Pulchre ex
hortatur virginum ad uehementem
amorem ad christum ¶ Certe uobis si
grat in corde quem pro uobis fixum
est in cruce totum teneat in amo
re quod uoluistis occupari
in connubio . parum uobis amare
non licet quem non amastis et quod licet
Augustinus epistola suus De vi
Ad ihesu christi ¶ Credita re
in omnibus quod quidem est ad ui
tam mores qui pertinet non sol
doctrina . sed exhortatio est necesse
ut doctrina nouerit quod sit agendum
propter exhortationem ne pigeat agere quod
nouerint esse agendum ¶ Cum ergo in
omnibus que est quod ad uitam mores qui pertineat
tineat . non solum doctrina verum et
exhortatio necesse . ut doctrina quod
sit agendum nouerint . exhortationem
ad exercitium . ne pigeat agere quod
agendum esse nouerint ¶ Omne
melius utique bonum est . quia melius non est
aliquid quod magis bonum ¶ Omne
quod bonum comparatum est melius dicitur et sic
paulo dubium bonorum ¶ Quamquam et aliquid
in se melius non quod magis bonum esse
quod inmisit lex dei spiritui sancti non quod ut
cum ipsum omnino non solum esse ¶ Non
non potest ut sustineri spiritu non sit sancti
quod non sanctificat uniuersa ¶ Pul
chre dicit . quod in genesi ad singula
dei opera addebat . et uidit deus quod
bonum . sed cum omnia diceret omnia
addidit et ualde . Idem et

et vidit deus omnia que fecerat et erant valde
bona. Etiam per singula opera dice
batur: vidit deus quia bonum est. ubi autem
omnia tamen additum est valde. et
dictum est vidit deus omnia que fecerat et erant
valde bona. meliora enim que omnia
singula quam singula sed meliora sunt
omnia quam que singula. Nupti
e bone sunt sed bonum sine ipsis diu
fuit legis obsequium. sed nunc est
infirmitatis remedium et in quibusdam est
humanitatis solatium. Nuptia
non dico bonum esse quod est bonum sed in
comparatione alicuius fuit obsequium. nunc
autem est infirmitatis remedium igitur
non humanitatis solatium. Quod
lapsis quoque castitatis si nupse
rint non dicere esse adulteras sed tum
peiores adulteris. Nupsisse
sum ad [illegible] dicere potero meliore
re. lapsas si nupserint certas
adulteras esse non cunctor si pla
ne non dubitaverim lapsas a
virginitate in castitatis errore que
nolunt nubere adulteras esse pe
iores. Ex sermo humane
audire non credere multi ut
mortis [illegible] sua [illegible] ne
lint nubere in suo [illegible]
scripture audeam [illegible]

nuptias [illegible] condempnare. Ego non humane
audire sermo audeo dicere quia
eius velint virus morans
nubat feminis. ex meo corde pre
scripture audeam quia nuptias con
dempnare. Est quidam sermo qui non
vivunt secundum doctrinam alienos labores non
iudicando distinguat sed lacen
do consentiendo. Dicere volunt
quedam que secundum doctrinam non vivunt non alie
nos labores non iudicando tenentes
distinguere sed lacendo consentiendo.
Quod nemo est beatus donis dei
qui est ingratus donatori.
Nemo est ex donis dei beatus
qui donanti existit ingratus.
Quid [illegible] operarius extra operando
conaretur non deus interius opera
retur. Qui in thesauros celestes
non intuetur dona cupidior sed e
lemosinis pauperum. In thesauros
celestes non intuetur dona cupi
dior sed elemosinis pauperum. Querit
labores qui in meditatione dei ex
cercentur in spiritualis delicias [illegible]
Ieiunia que tenuem [illegible] va
lituri non prohibet sed orando
psallendo legendo. et lege
dei meditando suma[illegible] in delectatione

Sicut quippe operarius omnia
moliretur exterius non
creator interius latenter o
peraretur

raptum q(uo)d dimo cadentes
ne illa vigilant credat q(uo)
tantu plurimu nec(esse) e(st) p(ro)p(ter) pollic
tores moras evanescat · aut(em)
habet intentio ap(ost)li h(ec) (et) ipsi
sat ondit hanc intu(iti)one sic est
ob videnda si p(ro)curatur n(on) pot
i(n)s(i)pie(n)tia vitt n(on) eam de corpe(re)
absit · n(on) · ab o(mn)e intellectu loquu(n)t
n(on) desit intra p(re)ceptio s(ed) fiens
p(er)ciat intentio. Quod d(omi)num
tum in se eum p(ec)cator(um) (et) co(n)
clud(it). Et si p(ro)p(ter) pecatonu(m) sta(tu)
v(er)ba dis(cre)tas · q(ui)a custodio n(obis) lineres
q(ui)d n(on) i(n)t(er)a d(omi)nica o(mn)i(bu)s (et) adiuvat
o. Tribulac(i)o(n)es t(em)p(or)ales s(un)t p(ro)p(ter)
sunt nob(is) · v(e)l ad sanand(um) tumore(m)
sup(er)bie · v(e)l ad probandu(m) (et) exercenda(m)
nostra(m) patie(n)tia(m) · v(e)l ad delend(a) p(ec)c(at)a
Molestie t(ri)bulationes te(m)p(or)a
les plu(r)i(m)u(m) p(ro)sunt · v(e)l ad sa
nand(um) tumore(m) sup(er)bie · v(e)l ad p(ro)
bandam exercendamq(ue) patie(n)tiam
(et) p(ro)bate ve(r)itate claior in
eos ubior q(ui) sit · v(e)l ad q(uo)d (est)
flagellanda (et) abolenda p(ec)
cata · tam nos nescientes q(ui)
i(us)ta p(ro)sunt · ab o(mn)i optam t(ri)bulo
ne lib(er)ari · Explic(it). **De agone xpiano · Incipit**

Fratrib(us) in eclogo latin
in tenebris. Caritas d(e)s
pigant fratres tenebr(is) si do
a fratres tenebr(is) h(abe)ant d(e) · q(uo)m
p(ro)p(ri)e h(uius)mo(d)i tenebr(is) appellat
q(uo)d i(n) dicuntur · v(e)l q(ui)a loco de
fensus ali(i) tenebre · nunc aut(em)
lux in d(omi)no · q(uo)d ex p(ro)p(ri)o m(ul)t(i)p(lic)e
tant. Quo(n)iam o(mn)is a(n)i(m)a indocta
curiosa (est). Quia o(mn)is a(n)i(m)a in
docta curiosa (est). Celebritas
equal(is) · d(e) q(ua) in p(salm)o d(icitu)r · iucunda
bu(n)t ab ub(er)tate do(mus) tue · (et)c. n(on) vi
ut inferre s(ed) inferre sursu(m) ra
pit (et) obliviosum p(ro)stat o(mn)i(u)m
tem(p)or(um). Dicitur · ii · (et)c. · d · filii ex
h(omi)n(u)m in tec(tis) al(is) · (et)c. · d · inebrabu(n)
tur ab ub(er)tate do(mus) · t(ue) · (et) tor(rente) · v(oluptatis) · t(ue) · p(otabis)
e(os) · q(uonia)m ap(ud) te (est) fons vite · tal(is)
celebritas n(on) cuit intr(are) s(ed) tu ra
pit sursu(m) (et) obliviosum p(ro)stat
o(mn)i(u)m temp(or)um. Medicina
q(uonia)m (est) h(um)ano g(e)n(er)i attulit
in eo q(uo)d in ho(m)i(n)e assu(m)pto h(um)a
na p(er)sp(ect)io (est) tanta q(uod) ta(nta) n(on) p(otest)
ex(ist)i(m)ari. Neq(ue) fili(us) di ho(m)i(n)es
assumpsit · (et) in illo h(um)a
na p(er)specti(v)a (et) h(ec) medicina ta(n)
ta (est) q(uo)d n(on) p(o)t(est) cogitari · na(m)
sapi(enti)a s(an)c(t)a n(on) q(uam) humili(ta)te filii

· i · liberet
scire

di n sanat. Et auaricia sanari
pt n paupertate filij dei sanat.
Et crudelitas sanari pt q ex
filij dei n sanat. postremo
q tumiditas sanari pt si ir
ne omes n sanat. Et pulchre
medicat hunc medicinam q sana
lit nob xpc in nia reparatoe. E
st medicina oibz sufficiente. ex
ta mecia compmetere. o tales
centia residente. o li lug
uolentie. o nec custode. o p
dita reparante. o coplicatis
curigenite. Et sicut sol p fe
ces sordes hi mudi radios
suos pt spc su spi curu
na uel i ipo uitas tomuu
sunes aiaz p spiu. Et ex p
aiaz. hic ab imue su omi
sua sua uia uel libauit. E c
cuit n. que slba dei a imisti
uiuificat eternu iniquitati
oio n posset. Et tu pdicant
tu ulles solem radios suos
p oes frites Et eotas cu spe
tes nudas Et sinces uix
sidere. Si g uili uili inmu
dis atingi possunt. Et n iqnas
quo magis uniu Et rimuil
uitas p spiu aiaz Et p aiaz

cor sapies toto hoc suscepto
ab obz eu uiuinu illa sua
dicia uel libauit. Et q x uc
oms hos libare. mq 3 ma
res Et fecie. io ueni fer desp
re. sic n nat e masclo. sic d
femia e nat. Dns et ihc xpc
qui ueiat ad hos liberandos
mq r mares Et fecie pertinet ad
salutez. n mares fastidiut
q mare suscep. n femas. q d
femia natz. Et sic fili dei ueni
cor humanu assumpsit. i spc t
b cor columbe appruit. Fie
h i dicitur ut dum christus in
dicatur solu um cor hucte spc
sctm et fallacie appuisse ocis
hoim. sz ambo illa ce b cor
edim. sz. n. n optebat ut hos
falleret. fili dei. si n optebat
ut hoies falleret spc scs
sz oportebat ut q uiuificat eum
taz de ub fuleriuit. n eum de
fiale um cor colube. sn e co
tubun nusso figuare sen
fuit diffile b cor in ueto ma
su uiuli feme saluare. Cum
uelli ut de. qui edit in x no
ueut in uidm qd acapi ibi
tudin p dexpria uel Ec g cum

audiunt qui credit in te · non ue-
niet in iudicium · intellige · quia non
uenit in condempnacionem · Cotidiana
in caritate uigere debet in ecclesia ca-
tholica · ut peccantibus non seue-
re insultet · non correctis difficile
ignoscat · Eusebius · ii · ca · in-
gens est uirtus misericordie · que in ca-
tholica ecclesia · ut tanquam pia mater
nec peccantibus filiis superbe insul-
tet nec conuersis difficile ignoscat
Magnus es domine Liber primus
et laudabilis confessionum sancti
valde · etc · Dicit quare incipit
cor nostrum fons est ad deum · ideo inque-
tum est non requiescit in deo · Tu exci-
tas ut laudare te delectet ·
quia fecisti nos ad te · et inquietum est
cor nostrum donec requiescat in te ·
Dicit ad deum loquens · non essem ni-
si esses in me · an potius non essem nisi esse-
m in te · ex quo omnia per quem omnia in quo omnia · Et
Quare deus penitere dicitur sine dolore
irasceris tamen tranquillus es · Penitet
te non doloris irasceris et tranquillus
es · Quare apud deum omnium insta-
bilium stabiles manent cau-
se · et omnium mutabilium immutabiles manent
origines · et omnium irracionalium et tem-
poralium viuunt raciones · Cum in [illegible]

apud te instabilium stant cause
et omnium rerum mutabilium immutabiles
origines · et omnium irracionalium et tempo-
ralium sempiterne uiuunt raciones
Dicit quod in infancia etas in-
nocens reperitur · quid prius in-
fancie adhuc non loquentes · quem palli-
dum amaro aspectu respiciebat collac-
taneum suum · Ita imbecillitas
membrorum infancialium innocens est
non animus infancium · Vidi et exper-
tus zelantem paruulum · nondum loque-
batur · et intuebatur pallidus ama-
ro aspectu collactaneum suum · Cur
Quare nemo inuite bene facit · et si bonum
quod facit · Nemo est inuite bene fa-
cit etiam si bonum est quod facit
Quare omnis inordinatus animus
pena est sibi ipsi · Iussisti · ii · et sic
est enim ut pena sua sibi sit
omnis inordinatus animus · liber
Recordari uolo secundus
etc · Quare deus nos per-
cutit ut sanet · occidit ne
moriamur ab eo · Ferias ut
sanes · et occidis nos ne mo-
riamur abs te · Quare nec blandi-
e [illegible] quam nec salubrius quam ipsa
formosa et luculenta ueritas dei
Quare [illegible] blandire ad tua carite

non amat quod salubriter ipse p
aciens formosa et viciosa iniquitas
mea. Et anima sine caritate cum amore
quo requirit extra deum quod purum non in-
venit non revertitur ad deum. Et sine ca-
ritate anima cum avertitur anima ab ipso
et querit extra te quod purum et liquida non invenit
nisi cum redit ad te. Et fatetur a
domino dissa non solum mala que sua
sponte fecit sed et que domino duce non fecit.
Et omnia mala dimissa fateor
et que mea sponte feci mala
et que te duce non feci. lib. iii. sic
Veni kartaginem. inci-
Et de se quod agit in pit.
que erat sine caritate alius spiritualem
non ut plenum esset sed quod minor et
fastidiosior erat non sui dulce
desiderio alio interius non esset ple
nus cibo eius sed quia in maiore fastidi-
tio non bene valebat anima mea
et ulcerosa proiciebat se foras
miserabiliter scalpi cauda contac-
tibus. Et licet omnis homo gaudere
velit tamen aliquis liberum esse misericordem
liber tamen esse misericorde sed nima
non sine dolore. hac ... illa
la tamen amat dolores. Et tamen
omnis homo gaudere vult. cum tamen ne-
mini nec miserum esse libeat tamen

misericordem quod sine dolore non est. hec
sola causa amat dolores et de ista
vena amarum est. Et quomodo venit
super unum librum ciceronis qui vo-
cabatur hortensius quod erat de commen-
datione philosophie et cum liberum mutabili-
tate affectus sui et ad deum redire
cepit et omnes spes vana in ea
viluerant. Et usitato iam
puerum in libro cuiusdam ciceronis
cuius linguam fere omnes sic mirantur pectus
non ita. Sed liber ille ipsius exhortatio ad
ad philosophiam et vocatur hortensius
ille vero liber mutavit affectum et ad te ipsum
domine mutavit preces meas et vota
ac desideria mea fecit alia. viluit mihi
repente omnis vana spes et immor-
talitatem sapientie concupiscebam estu cordis
incredibili et surgere ceperam ut ad te
redirem. Et tempus commune pro toto
non sufficiens. Et turpis est nisi omnis pars
universo suo non congruens. Et deus
sic curat unumquemque nostrum tamquam
ipsum solum curet et sic omnes tam-
quam singulos. Et tu bone omnipotens qui sic
curas unumquemque nostrum tamquam solum
cures et sic omnes singulos li
Per idem tempus ber. iiii. sic
... verba que loquor incipit
... usque ad vicesimum ... augusti le

graciam habeat. Cum ille amicus
unam herbam non eo quod limum uocat
coniugis gratia. sed quod indagaue
rat uagus auditor iopos penitencie
sed unum erat eius suas thori fidem
nunquam sane expiravit cum eo quod
distraxit mentem suam placitum modo
quod recitatum esset grandi gratia et pac
tum libidinosi amoris suppleo
et tamen nouum nascitur quibus ra
nata cogitat se diligi. Mi
ser est omnis animi qui victus est amicicia
rerum mortalium. quasi amicus sentire
miseriam qua miser est et antequam ami
tat eas. Miser est omnis animus
vinctus amicitia rerum mortalium et di
laniatur cum eas amittit. et tunc
sentit miseriam qua miser est et an
tequam amittat eas. Pulchre ille
de amico et locus mortuo quem nimis
dilexerat quod dixit fuisse dimidium
anime sue et unam animam in utroque et
mirabatur se uiuere quia ille quem
quasi non moriturum dilexerat mor
tuus erat. tamen illo mortuo horrebat
uitam nolebat nolens dimidius
uiuere. Mirabar enim ceteros
mortales uiuere quia ille quem quasi non mo
riturum dilexeram mortuus erat et
me magis quia ab illo alter eram

uiuere illo mortuo mirabar. Bene quidam
dixit de amico suo dimidium anime me
e. Nam ego sensi animam meam et animam il
lius unam fuisse animam in duobus corporibus
et ideo horrori mihi erat vita quia no
lebam dimidius uiuere. et ideo forte mori
metuebam ne totus ille moreretur
quem multum amaveram. Cor quo
de ipsa erat locus infelix in quo non esse
possit nec inde recedere. Et est enim re
vera infelix locus ubi nec esse pos
sem nec inde recedere. Quo enim cor meum
fugeret a corde meo? quo a me ipso
fugerem? quo non me sequerer? Q
uod hic habet ius amicitie ut rea sibi
sit humana conscientia si non redamaverit
amantem aut si non redamaverit a
mantem nihil querens ex eius corpore nisi
signa benivolentie. Hoc est quod dilig
itur in amicis ut rea sibi sit humana con
scientia si non amaverit redamantem
aut si non redamaverit amantem nihil
querens ex eius corpore preter [indicia]
indicia benivolentie. Beatus est qui a
mat deum et amicum in deo et inimi
cum propter deum et qui solus nullum carum
amittit cui omnes in illo cari
sunt qui non amittitur. Beatus qui amat te
et amicum in te et inimicum propter te
solus enim nullum carum amittit cui

i. pro

A indicia

omnes in illo esse sunt quia non a-
mittit quos esse in te. non deus meus ¶ Nemo
deum amittit nisi qui a deo placido
ad deum iratum ¶ Te nemo a-
mittit nisi qui dimittit. et qui dimittit
quo it aut quo fugit nisi a te placido.
ad te iratum ¶ Quere amare est
de quo amat. quod iniuste amari est re-
licto deo aliquid quod habitum est ¶ Sed quia
marum est iniuste quod iniuste amatur
derelicto in quo habitum est ¶ Loquitur de ho-
minibus. quod capilli eius sunt magis nu-
merabiles quam affectus eius et motus
cordis eius ¶ Grande profundum est ipse
homo. cuius etiam capillos tu domine
numeratos habes et non minuuntur in
te. et tamen capilli eius magis affecti-
ones et motus cordis eius ¶ Recita-
tur de ipso quod omnes libros artium
liberalium legit per se ipsum et intellexit
quoscumque legere potuit. et quidquid de arte
loquendi et disserendi et quidquid de dimen-
sionibus figurarum et de musicis et de
numeris legit. sine magna difficultate
nullo hominum intellexit tradente ¶ Et
quid mihi proderat quod omnes libros arti-
um quas liberales vocant. tunc ne-
quissimus malarum cupiditatum servus
per me ipsum legi et intellexi quoscumque
legere potui. et gaudebam in eis

et nesciebam unde esset quidquid ibi
verum esset. dorsum enim habebam ad
lumen. et ad ea que illuminantur faciem
unde ipsa facies mea qua illuminata
cernebam non illuminabatur. Quidquid
de arte loquendi et disserendi quidquid de
dimensionibus figurarum et de musicis
et de numeris sine magna difficultate
nullo hominum tradente intellexi. scis
tu domine deus meus. quia et celeritas in-
telligendi et dispiciendi acumen
donum tuum est. sed non inde sacrificabam
tibi. Itaque mihi non ad usum sed ad perni-
ciem magis valebat ¶ Nostra in-
firmitas quando ipse deus est tunc est firmi-
tas. cum autem nostra est tunc est firmitas
¶ Quia firmitas nostra quando ... tunc
est firmitas. cum autem nostra est in-
firmitas est. Liber v. incipit

Accipe sacrificium confessi-
onum mearum ¶ Quam infelix est
homo qui scit omnia te autem nescit. loquitur de
deo. sed beatus qui scit te et si ista nesci-
at ¶ Infelix enim homo qui scit ista omnia te
autem nescit. beatus autem qui te scit et-
iam si illa nesciat. qui vero et te et illa
novit. non propter illa beatior. sed propter te so-
lum beatus. eius si cognoscens te
sic ut te glorificat et gratias agat
et evanescat in cogitationibus suis

Nam philosophos achademicos pru-
dentiores ceteris reputabat eo
quod de omnibus dubitare censuerant
nec ad verum ab homine comprehendi pos-
se docuerant. Etenim suborta
est mihi et illa cogitatio prudentiores ce-
teris fuisse illos philosophos quos aca-
demicos appellant quod de omnibus
dubitandum esse censuerant nec ad verum
ab homine comprehendi posse decreverant.
Spes a puero. Liber vi. sic inci-
Spes mea a iuventute mea pit
Dicit quod sicut evenire solet ut malum
medicum expertus etiam bono ti-
met se committere, ita spiritus suus e-
grebat quod ne falsa crederet curari
ab infidelitate recusabat. Sed si-
cut evenire assolet, ut malum
medicum expertus etiam bono time-
at se committere, ita erat valetu-
do anime mee, que utique nisi credendo sa-
nari non poterat et ne falsa crederet
curari recusabat resistens manibus
tuis qui medicamenta fidei confecis-
ti. Pulchrum collocutorium habuit cum
Alipio de contemptu curie temporalis
et inquietudine civitatis. Cum plurimi
nos quos volando animus ab in-
tentione curarum perit omne
omnis vana et inania confirmavi nos
ad solam inquisitionem veritatis. Mi-
sera vita est, mors incerta est. Subi-
to obrepit, quomodo hinc exibi-
mus? Et ubi nobis discenda sunt que hic
neglexerimus? ac non potius huius negli-
gentie supplicia luenda sunt? Quid si mors
ipsa omnem curam cum sensu amputabit et finiet?
Ergo et hoc querendum. Sed absit ut ita
sit. Non vacat, non est inane quod tam
eminens culmen auctoritatis christiane
fidei toto diffunditur orbe. Numquam talia et
tanta pro nobis divinitus agerentur
si morte corporis etiam vita anime con-
sumaretur. Quid cunctamur igitur relic-
ta spe seculi conferre nos totos ad que-
rendum deum et beatam vitam. Dicit quod ve
audaci anime que sperat se si recessis-
set a deo se ad melius habituram et vol-
vit se ad omnia dicens versa et re-
versa in tergum et in latera et in ven-
trem dura sunt omnia et tu solus requies
id est deus. Ve anime audaci que speravit
se si a te recessisset se ad me-
lius habituram. Versa et reversa in ter-
gum et in latera et in ventrem du-
ra sunt omnia et tu solus requies. Liber
Iam mortua. vii. sic inci-
erat adolescentia mea pit
mala et nefanda. Dicit quod homo tunc
fuerit magis in puritate quam fallacie et

et mag' p'e qm culpa ¶ Cura
tenuit facie pati p' qm facie
videbat · et id n culpam s3 p'
nam ee iudicabat ¶ Eo q' de
lum' oclor' suor' n erat d'a
secum · i7 c° · n · erat lum' et
ipi foras ¶ Et lum' oclor'
n erat mecu · i7 c° · n · erat ·
ego a' foras ¶ Ex in q'dam l
libris plonis de greco in lati
nu tr'slatis inuenit l3 no
eisde' v'bis · cu mlto plia
di verbis illum p'cessu eius
In p'n erat v'bu et c ¶ Ap me
ca sin p'te p'uasti cu p q' d'a
ho'es in'i amissime cypho e
grecu q'da libs plo m[illegible] ex
greca lingua in latinu v'bos
ubi legi n q' hys v'bis · s3 h
v'o mltis et multiplib3 sua
di t'nibz · q' in p'n erat v' ·
et v'bu erat apd' dm et ds erat
v'bum · h' erat in p'n apd' de
um · o' p ipm fca sut · et sine
ipo fcm est nl · q' fcm e in ipo
vita erat · et vita erat lux
hom · et lux in teneb's lucet
et tenebre eam o' p'hnde
runt · et q' hoie eia q' ius
testionu p'hibebat de lumie

n e'ra ipe lum · s3 v'bu d'e
lum v'm q'd illuminat o'em
ho'ies venientem in hunc mund'
et q' in h' m'do erat et m'd' p' ip'
fcus e et mud' eu n cog'uit · q' p'o
in sua p'p' venit · et sui eu n re
ceperunt · q'tq't aut receperunt
ded' eis p'tatem filios dei fi'ri credent'
in noie ei' no ubi legi · J'te ubi
legi · q' v'bum d's n ex carne
n ex sangne · n ex vol'te viri ·
neq3 ex vol'te carnis · s3 ex deo
natz · s3 q' v'bu caro fcm e
et h'itauit in nob' n legi · ¶ E
ponit ubi q' de ipo cantant'
q' inuenit ee te longe a deo i
regione dissilitudis · ¶ Et inveni
longe me ee a te in regione
dissimilitudis tamq' audire vo
cem tua de excelso · cib3 sum
grandium · cresce et manduca
bis me · n tu me mute mu
tabis sic cibum carnis tue · s3
tu mutabis in me ¶ Post ad
v'bu · Sequit' [illegible] et c'p'e e
n ee miru q' palato sano d'e
¶ Et sensi ceptuo n ee mir'
q' palato n sano pena e pa
nis · qui sano e suauis · et
oclis eg's odiosa lux q' pis

[illegible]

Amelbek

ama. ¶ Post hec ad verbum quod
est caritas. cum non iusticia dei pec
quem sua contra conspexerit aciem figere non va
luit. ¶ Tunc vero invisibilia que sua s
intellecta conspexi, sed aciem figere non
evalui repercussa infirmitate reddi
tus solitis. non mecum ferebam nisi a
mantem memoriam et quasi olefacta desi
derantem que comedere nondum possem. ¶ Item
post ad verbum quod caritas. Itaque a
vidissime legere cepi ex prescriptis a
postolum paulum et perierunt ille
questiones in quibus aliquando michi visus est ad
versari sed et non et exultatio cum
tremore didici. lib. viii. sic in
Deus meus recorder capit.
in gratiarum actione ¶ Post id
quod cantica. misit deus in men
tem suam. visumque est bonum in spiritu c
in conspectu meo pergere ad simpli
cianum. qui bonus mihi apparebat ser
vus et lucebat in eo gratia tua. au
dieram etiam a iuventute sua
devotissime vivere. iam vero
tunc senuerat. et longa etate in
tam bono studio sectande vi
e tue multa expertus. multa edoc
tus mihi videbatur et vere sic erat.
unde mihi ut proferret volebam confe
renti secum estus meos quis esset
modus sic affecto ut ego eram ad am
bulandum in via. videbam enim
plenam ecclesiam et alius ibat sic et alius
sic. mihi displicebat quod agebam
in seculo et oneri mihi erat valde
¶ Certe anima plus delectatur inventis aut
redditis rebus quas diligit quam
si eas semper habuisset. ¶ Cogitans ex
declarat quod omnem delectationem mo
lestia precedit. non sentiret de
lectationem nisi precesserit molestia ¶ Ede
ndi et bibendi voluptas nulla
nisi precedat esuriendi et sitiendi mo
lestia. et ebriosi quedam salsiun
cula comedunt quo fiat mo
lestus ardor quem dum extinguunt
potantes sic delectantur. et institutum
est ut iam pacte sponse non tra
dantur statim ne vilem habeat ma
ritus datam quam non suspiravit spon
sus dilatam. hoc in turpi et exse
crandi leticia. hoc in ea que concessa
et licita est. hoc in ipsa sincerissima
honestate amicitie. hoc in eo qui mor
tuus erat et revixit. perierat et in
ventus. ubique maius gaudium moles
tia maiori precedit. ¶ De ferrea
kathena qua constringebatur
ex perversa voluntate est cum servitur
libido. est cum servitur consuetudo

cui cum non resistitur fit grandis(?)
necessitas. ¶ Ego suspirabam ligatus
non ferro alieno sed mea ferrea voluntate. Vel
le meum tenebat inimicus et inde
mihi catenam fecerat et constrinxerat me.
Quippe ex voluntate perversa facta est libido
et dum servitur libidini facta est consuetudo et
dum consuetudini non resistitur facta est
necessitas. Quibus quasi ansulis sibimet in
nexis unde catenam appellavi
tenebat me obstrictum dura
servitus. ¶ Dicit quod per gradus quibus plus
in ipso valebat dei voluntas
quam mea insolitum(?). ¶ Plus quam va
lebat dei motum(?) quam meum in
solitum. ¶ Cum multum lamentabar
dilationem conversionis sue et tan
dem ait(?) sed cras cras adiac(?)
quare non modo. ¶ Percipit sua(?) a
dore(?) morum acceptabile sacrificium(?) ...
ne et ipso quod hiis verbis est in hac
sententia dixi in lectione et tu domine us
que. Vsque quo domine irasceris in finem. ne
memor fueris nostrarum antiquarum. Sen
tiebam enim eis me teneri. Iacta
bam voces miserabiles quamdiu
quamdiu cras et cras quare non modo. qua
re non hac hora finis turpitudinis
Donec essem conversus(?) lib. 9. Ac(?)
dixi te(?) ¶ Cum(?) incipit

in psalmo(?) confitetur factum est suave
carere suavitatibus nugarum. quas
amittere prius metus erat. ¶ Quam sua
ve mihi subito factum est carere suavitatibus
nugarum. et quas amittere metus erat
fuerat iam dimittere gaudium erat. Ei
ciebas enim eas a me vera et summa
suavitas. eiciebas et intrabas
pro eis omni voluptate dulcior. ¶ Cum vole
tes gaudere extrinsecus facile inani
evanescunt. ¶ Volentes enim gau
dere forinsecus facile vanescunt
et effunduntur in ea quae videntur et tempora
lia et imagines eorum famelica co
gitatione lambiunt. et o si fatigentur
inedia et dicant quis ostendit nobis
bona. et dicamus et audiant signatum
est in nobis lumen vultus tui domine. ¶ Dicit id quod
de ipso cantat. Insinuavit per
litteras sancto viro Ambrosio etc. Et insi
nuavi per litteras antistiti tuo san
cto viro Ambrosio pristinos errores
meos et praesens votum meum ut
moneret quid potissimum mihi de li
bris tuis legendum esset quo paratior
aptiorque fierem percipiendae tantae gratiae.
At ille iussit Ysaiam prophetam. credo
quod praeter ceteros evangelii vocationisque gentium
est praenuntiator apertior. verum
tamen primam lectionem eius non intelligens cum

talem arbitrijs distulit re-
petitus excusatione in domino
deo. ¶ Loquitur ad alipium valde
de pulchro de filio suo adoda-
to dicendo ipsum plenum de ingenio
excellentissimo quod ipse mirabatur et hor-
rebat de ingenio illius pueri. ¶ Adiunxi-
mus etiam nobis puerum adeodatum
ex me natum carnaliter de peccato meo
tu bene feceras. annorum erat fere
xv. et ingenio preueniebat multos
graues et doctos uiros. munera
tua tibi confiteor domine deus creator
omnium et multum potens formare nostra deformia
nam ego in illo puero preter delictum non
habebam. quod enim et nutriebatur a nobis
in disciplina tua. tu inspiraue-
ras nobis non alius. munera tua tibi con-
fiteor. est liber noster qui inscribitur de ma-
gistro. ipse ibi mecum loquitur. tu scis illius sen-
sa esse omnia que inseruntur ibi ex persona colloqu-
toris mei cum esset in annis xvi.
multa eius alia mirabiliora expertus
sum. horrori mihi erat illud ingeni-
um. et quis preter te talium miraculorum opi-
fex. cito de terra abstulisti ui-
tam eius et securior eum recordor
non timens quicquam pueritie non ado-
lescentie non omnino homini illi. socia-
uimus eum coeuum nobis in gratia tua

educandum in disciplina tua et
baptizati sumus et fugit a nobis
sollicitudo uite preterite. ¶ Et post dic-
it quod cantauit de ipso. nec sa-
ciebar illis diebus diebus dul-
cedine mirabili post. ¶ Nec satia-
bar illis diebus dulcedine mi-
rabili considerare altitudinem consilij tui
super salutem generis humani. quantum
fleui in ymnis et canticis tu-
is suaue sonantis ecclesie tue
uocibus commotus acriter. uoces
ille influebant in auribus meis
et liquabatur ueritas in cor meum
et estuabat inde affectus pietatis
et currebant lacrime et bene mihi
erat cum eis. ¶ Et sicut amici
adulantes frequenter peruertunt. sic
inimici litigantes plerumque cor-
rigunt. ¶ Sicut amici adulantes
peruertunt. sic inimici litigantes
plerumque corrigunt. non tu per eos
agis. sed quod ipsi uolunt retribu-
es eis. ¶ Ponit uerba matris de
sepulcro sua quod dixit. ponite cor-
pus hoc ubicumque. nil uos cura ei-
perturbet. tantum rogo ut ad domini me
memineritis ubi fueritis. ¶ Et post: Poni-
te inquit corpus hoc ubique. nil uos ei-
us cura conturbet. tantum illud uos rogo ut ad

domini altare memineritis mei
vbicumque fueritis. Cumque ipsi et alii restrin-
gebant fletus et lacrimas scilicet fi-
lius matris morte. Censuit non de-
cere arbitrati sunt funus istud questibus lacri-
mosis gemitibusque celebrare quia
his plerumque solet deplorari quedam
miseria morientium aut quasi omnimoda
extinctio. At illa nec misere mo-
riebatur nec omnino moriebatur. hoc et
documentis morum eius et fide non fic-
ta rationibus certis tenebamus. Quo-
modo scilicet in exequiis matris cum cor
deficeret sine lacrimis ibat et reti-
nebat. Cum ecce corpus elatum
ivimus redimus sine lacrimis. Et flo
ad deum de matre quod licet sustinuit
tamen laudabiliter vitam tamen non audeo
dicere quod nullum verbum dixerit contra pre-
ceptum tuum cum filii tui veritas
dicat quod dixerit fratri suo fatue
reus erit gehenne ignis et addit
quod ve etiam laudabili vite si remo-
ta misericordia discuciatur eam quod
qui exigat magis dei misericordiam.
Cum ergo iam ex vivificata et
iam undique a carne resoluta
se vidit ut laudet non tamen
in fide moribus que eius. non tamen
audeo dicere ex quo per baptismum re-
generasti nullum verbum exisse ab
ore eius contra preceptum tuum et dampn-
avit veritas filius tuus. Si quis dixerit fratri fa-
tue reus erit gehenne igitur et ve e-
tiam laudabili vite hominum si remota mi-
sericordia discucias eam. quia non no-
exquiris delicta vehementer fiducia-
liter speramus aliquem apud te locum. Quisquis
autem tibi enumerat vera merita sua quid tibi en-
umerat nisi munera tua. O si cognos-
cant se homines homines et qui gloriatur in domino
glorietur. Namque illa imminente di-
e resolucionis sue non cogitavit corpus sua
sumptuose contegi aut condiri
aromatibus aut monumentum
electum concupivit aut curavit sepul-
chrum patrium sed tantummodo memoriam sui
ad altare domini fieri desideravit. Nam-
que illa imminente die resolucionis
sue non cogitavit corpus suum sumptuose
contegi aut condiri aromatibus aut mo-
numentum electum concupivit aut cu-
ravit sepulchrum patrium. non ista
mandavit nobis sed tantummodo me-
moriam sui ad altare tuum fieri de-
sideravit. Lib. x. sic incipit.
Cognoscam te cognitor meus cognoscam.
Et homo volens confiteri
peccata sua magis dum ab ipso
se quid se deo. Et est quod de me

et oculis nudus est abyssus humane con-
scientie quid occultum esset in me
etiam si nollem confiteri tibi. te enim
mihi absconderem non me tibi. [C]olligens(?) ho-
mo(?) ... et ad cogitandum vitam
eternam, sed desiderio bonum ad corrupti-
onem suam. [C]~~Quando deus propinquat~~ cito
sit pronus homo ad cogitandum vitam
eternam desiderio bonum ad corruptionem su-
am. [Q]uando deus propinquat ab
homine tunc nullo se ... corpus perfectio p...
cepi ... et ... quesivi deum de ...
ab omnibus creaturis. una voce re-
sponderunt: nos non sumus, sed ipse
fecit nos. [A]mo quendam lucem quen-
dam vocem, et quendam odorem, et quen-
dam cibum, quendam amplexum cum
amo deum meum. lucem, vocem, odo-
rem, cibum, amplexum interioris ho-
minis ubi fulget anime quod non capit lo-
cus, et ubi sonat quod non rapit tem-
pus, et ubi olet quod non spargit flatus, et
ubi sapit quod non minuit edaci-
tas, et ubi heret quod non divellit sa-
cietas. hoc est quod amo cum deum meum
amo. et quid est hoc? interrogavi ter-
ram et dixit non sum, et quecumque in eadem sunt
idem confessa sunt. Interrogavi ma-
re et abyssos et reptilia anima-
rum vivarum, et responderunt: non sumus

deus tuus, quere super nos. Interro-
gavi auras flantes, et
inquit universus aer cum incol-
is suis: fallitur Anaximenes, non sum
deus tuus. Interrogavi celum, so-
lem, lunam, stellas: neque nos
sumus deus quem queris, inquiunt. Et dixi
omnibus his que circumstant fores
carnis mee: dicite mihi de deo
meo, quod vos non estis, dicite mihi de il-
lo aliquid. et exclamaverunt voce magna:
ipse fecit nos. Interrogatio mea inten-
tio mea, et responsio eorum species eo-
rum. [C]erte beatam vitam omnes vo-
lunt, et quia ipsam nolit nemo est.
[I]sta ipsa est beata vita quam volunt
omnes quod nolit eam nemo. [C]erte be-
atam vitam et gaudium de veritate. Beata
quippe vita est gaudium de veritate.
[D]icit quod tota spes eius sunt in misericor-
dia. [E]t tota spes mea
non nisi in magna misericordia tua. [C]onfite-
mur et scias quod dolores et quasi
sicut febris necant et ... nisi a-
limentorum medicina succurrat. [C]
[F]ames et sitis quedam dolo-
res sunt, et urunt et sicut febris
necant, nisi alimentorum medicina succur-
rat. [C]um alimenta sunt medicina sic
sumenda sunt et non ... edendi

et bibendi coniungitur voluptas
delectationis. Unde contingit quod sanus est
necessarium non est satis delectari seu vo
luptari. Hoc me delectat nisi quod
adinvenit alia medicina sed alia
superfluis accedat. Sed dum ad quietem
satietatis indigentie molestia cum
sit in ipso concitu in insidiarum
laqueos incipit. Ipse enim consulit vo
luptas et non est alia quam consultat quod cum
sitire cogit animas et cum salubris sit
causa edendi et bibendi adiungit se tamen
quasi pedissequam periculosa iocunditas
et plerumque prior conatur esse ut fiat
salutis causa me facere quod volo
non recte modo vivimus est namque sa
luti satis est delectationi parum est. Scire
per metum sed ut adhuc necessitatis causa
causa sibi subsidium petat an voluptatis fal
lacia ministerium suppetat. Ego de
se ipso. Libertas loquendi est a me. Sed est
plena non nunquam obrepit stilo tuo. Li
bertas loquendi est a me in sobrietatis
ne comprimitur in exempla et non nunquam
obrepit stilo tuo. Ministrabis ut
loquere fiat a me. Dixi non est homo in
alia facunda alia excedat me
cas nostri. Certe ipse sum [illegible]
tempera [illegible] tenenda [illegible]
est [illegible] quod non rapias [illegible]

ex meritis nostris quasi quis est magis
est. De se ipso. Cum in actibus tuis me
[illegible] plus delectet quod [illegible]
[illegible] me [illegible] et tunc
mallem non audisse [illegible]. Cum
[illegible] me [illegible]
est quod [illegible] movere
me [illegible] et tunc mallem
audire non [illegible]. Laudant me
multi ab hominibus imperitis. Quid non de
fendent ab hominibus indoctis, non eri
piet damnare. Laudant
multi ab hominibus imperitiae, te non
non defendet ab hominibus iudicantibus
te, non eripiet damnare te. Certe hu
na lingua obtrectatio est concordia
na [illegible] nostra. Concordia for
nax nostra et [illegible]. Certe lau
dator sed omnes [illegible] omnium
[illegible] male vivere ut vite
laudes et [illegible]. Laude [illegible]
ut [illegible] in eo [illegible] quod
[illegible] male vivendo et [illegible]
dire [illegible] ut [illegible]
ut quod non detestetur quam [illegible]
[illegible] potest et si [illegible]
[illegible] omnium omnes et [illegible]
[illegible] esse laudato [illegible] quod
[illegible] non est. Dicit
[illegible] laudibus [illegible] cum

pl9 grauiꝰ ip̄a uīceꝰ laꝰ ¶ Qꝛ
ē quilibꝫ grāe tēptatīs dicꝰ ꝯtra
delectari me laꝰ ſꝫ eꝗ ip̄ uīceꝰ
laꝰ ¶ Qꝛ nollꝫ ꝗ ꝯtꝫ lō ſuu
laudaᵗō augeᵣēᵗ bonū de lōo
pꝛ ſꝫ ſauꝛoꝛ dꝰ ꝗ augꝫ ⁊ ui͡caꝑe
nimio ꝯtēptū nollꝫ ut al
augeᵣēt ī grauꝰ ꝯtꝫ boū mī ſuꝰ
ſiḡō oīo ēlū ꝫ augꝫ ſuꝛoꝛ ñ
bōū ſꝫ ⁊ tꝫ ꝯp̄o mīuīt ¶ Qꝛ
ꝗ alī dolū de laꝰ ſuis cum
laudaꝰ in eꝗ ſ īꝯ diſplicaret
ꝉ bō pꝛa ⁊ leuia magꝰ eſtima
baꝛꝰ ꝗ eēt dñꝰ ¶ Qꝛ ⁊ ꝯtꝫ
alīi laꝰ meis aū ꝉ ea laudaꝛēt
in me inꝗ ūī ꝗꝛ diſplīcao ꝉ ꝗs
bō mīoꝛa ⁊ leuia pl9 eſtī ūīꝗ
eſtᵗ dꝰ ¶ Qꝛ ſimo oꝛe pᵈicaꝛ ⁊ ſtā
ꝗ īnoceſcāt hō tēptē pᵗo ꝯtꝫ ab
al. aīoꝛe laud pᵗōis ¶ Qꝛ ſimo a
oꝛe pᵈicaꝛ ⁊ ſtā ꝗ īnoceſcāt hō
bꝫ tēp pᵗo ab aīoꝛe lau
dis ¶ Qꝛ ſiꝑē hō de tēptī ua
ne glie uanī glā ⁊ ꝯtꝫ magꝰ ua
nā glāꝫ ꝗꝛ ꝗ ꝯtēpnat ¶ Qꝛ
hō de ip̄ uane glie ꝯtēptu
uāī glā. ñ. n. ea ꝯtēpꝰ cū glā
¶ Qꝛ ē aᵈ malū ī eꝗ gñe tēp
iñē ē ꝗ ſi aꝰ placēat ꝉ diſp
plīꝰ ñ aſſumīt placeᵣe aꝫ ſꝫ ſ

ip̄is placeᵣe ⁊ placentes ſ
ꝯ diſplicēᵣe ⁊ ſꝫ diſtīg ꝉ pla
ceᵣe ſ ñ tm̄ de ñ bonis. q. de bō
ſꝫ de bōs tuis. q. ſuis. lō aᵈ de
uꝫ. ꝉ de tuis ſꝫ mīūs ſuis. ꝗ
tua. tū mīuꝗētes ea alijs ¶ Qꝛ
Inꝛ ⁊ ītꝫ ūꝫ aᵈ in eꝗ gene
tēp īnꝰ malū ꝗ īueſtīt ꝗ
placeᵣe ſ de ſe ꝗ aꝰ ꝉ ñ plāce
ꝑ ꝉ diſpliꝰ ut placeᵣe ceſ
aſſicīc. ꝫ ſ placentes in tū
ſ diſplicēᵣe. ñ tm̄ de ñ bōis. q.
bonis ꝯtꝫ ⁊ ītꝫ de bōis tuis. q.
ſuis. ſꝫ tāꝗ ex mīnus ſuis. ꝯt
uēā ſiᵗ ex tua ꝗ. ñ tm̄ ſocialī
grāꝰ ſꝫ aꝰ uideꝛes ea ¶ Qꝛ
de ſe ꝗ aliī thebaꝛ aᵈ īꝯ
ꝗdā īuꝰ aſſtū dꝛ ꝗ
dꝛꝫ. ſꝫ ī ſ ꝯtēptuoſis pᵈdibꝫ
ſacꝛtās mīſſas celebaꝛ ut
lic eē uellꝫ ñ ualebat. ſꝫ ħ
eē ualebat. ñ uolebat ꝉ ſtīgꝫ
miſeꝛ ¶ Qꝛ aꝗ īꝯmās me
ī aſſtū mīlꝫ tulitam īꝯ
aᵈ neſcio ꝗ dulceꝰ ꝗ ſi pſi
ciaꝛ in me neſcio ꝗ eꝰ ꝗ uica
ꝛiā ñ eꝰ ſꝫ credo ī ħ ꝯtēptuo
ſis pᵈdibꝫ ⁊ celebꝛeo ſolus ⁊
mīlū fleo. ſꝫ ī lōu teneoꝛ ē
ꝯtīe ꝯtīnᵣ lacrima digna ē. ħ ē

xj

valeo non volo. illud uolo non
valeo. nunc ubique. Liber xj.
Numquid domine &c. Sic incipit
Nos ad dominum dicens pic
Tu fecisti celum et terram que sunt pulchra
quia pulcher es. quia sunt bona. quia bonus es. quia sunt
quia es. sunt enim. sed tamen non ita pulchra
nec ita bona sunt. nec sunt sicut tu creator eorum
ad quem comparata nec pulchra nec bona sunt
nec sunt. Tu ergo domine fecisti ea qui
pulcher es pulchra sunt. qui bonus es bona
enim sunt. qui es. sunt enim. nec ita pulchra sunt
nec ita bona sunt. nec ita sunt sicut tu conditor eo
rum. quo comparata nec pulchra sunt nec bona
sunt nec sunt. Scimus hec gratias tibi et scientia
nostra scientie tue comparata ignorantia est.
Et est sensus nota in consequenti eius
est ignorantia. Removet dubium de
tempore. quomodo possit esse cum preteritum
iam non sit. futurum nondum sit. presens autem
si semper presens esset. non iam preteritum tran
siret. sed tempus sed eternitas esset. Duo
sunt illa tempora preteritum et futurum. quomodo sunt
quando et preteritum iam non est et futurum nondum est.
presens autem si semper presens esset. nec in preteritum
transiret. iam non esset tempus sed e
ternitas. Secundum est si non sunt in
anima. Et nota sed in anima. quod tamen ta
bi ea non video. presens de preteritis
presens de presentibus. contuitus. presens de

futuris expectatio. Ex paucis sed quod
proprie loquimur pluralia improprie non obserue
sed agnoscit quod volumus. Et paucis sunt
non quod proprie loquimur plura non proprie sed
agnoscitur quid velimus. Et ex non sunt
quod motus celi sit tempus quod cum ad uocem
cuiusdam sol stetisset ut prelium perageret
sol stabat. tempus ibat. quod pugna est
gesta. Et deo indicat eius motum
motus esse tempus quia cum ad uocem cuiusdam sol
stetisset ut victoriosum prelium pa
geret sol stabat. sed tempus ibat. prelium
non quippe spatium temporis quod ei suffi
ceret illa pugna gesta atque finita est
Et Video quod visum est tempus nisi esse non dis
tensionem sed cuius nescio et rei. nam
mirum si non tempus animi. Intende in in sui est
nisi animi esse tempus distensionem. sed
rei nescio. et mirum si non tempus animi. Et
Declarat pulchre quod tempus agitur
animum. et nec in animo. Sed quo
minuitur et consumitur futurum quod non dum est
aut quo crescit preteritum quod iam non est. nisi
quia in animo qui illud agit. tria sunt. nam et expec
tat et attendit et meminit. ut id quod
expectat per id quod attendit transeat in
id quod meminit. Quis igitur futura nondum
esse. sed tamen iam est in animo expectatio
futurorum. Quis negat preterita iam non
esse. sed tamen adhuc est in animo memoria preteri

tor. Quis negat presens carere spatio
quia in puncto preterit. Sed tamen perdurat
attentio per quam pergat abesse quod abi-
erit. Non ergo longum tempus futurum quod non
est, sed longum futurum longa expectatio futuri
est; nec longum preteritum tempus quod non est, sed lon-
gum preteritum longa memoria preteriti est.
Cum non esset tempus in [illegible] dicere numquam. Sed deus d[illegible]
aliquid numquam fecisse cum nullo tempore quia tempus
non uenerit sine creatura [illegible] sic causam
tempus nulla tempora coeterna sunt. Non aliquid ante
fuit tempus secretum dicere. Cessent ergo ho-
mines qui penali morbo plus siti-
unt quam capiunt et dicunt quid faciebat
deus antequam faceret celum et terram aut quid
uenit ei in mentem ut aliquid faceret cum an-
tea numquam aliquid fecerit. Da illis domine bene
cogitare quid dicant et inuenire quia non dicitur
numquam ubi non est tempus. Qui ergo dicitur numquam fecis-
se, quid dicitur aliud nisi nullo tempore fecisse. Vi-
deant itaque nullum tempus esse posse sine creatura
et desinant istam uanitatem loqui. Extendan-
tur etiam in ea que ante sunt et intelligant
te ante omnia tempora eternum creatorem omnium tempo-
rum neque ulla tempora tibi esse coeterna nec ullam
creaturam etsi est aliqua supra tempora. Domine deus
meus, quis ille sinus est alti secreti tui et quam
longe me inde proiecerunt consequentias
delictorum meorum. Sana oculos meos et con-
gaudeam luci tue. Certe

deus ab eterno nouit celum et terram sine
uarietate notitie sue; ita fecit celum et terram sine
distentione actionis sue. Sicut ergo no-
sti in principio celum et terram sine uarietate no-
titie tue, ita fecisti in principio ce-
lum et terram sine distentione actionis tue.
Qui intelligit confiteatur tibi, et qui non intelligit
confiteatur tibi. Liber xij. Inc-

Multa satagit cor- ipit

meum domine etc. Tu domine do-
cuisti me domine quod priusquam informem materi-
am formares atque distingueres non erat ad
non color non figura non corpus non spiritus non tamen omnino
nihil. Sed erat quedam informitas sine om-
ni specie. Nonne tu domine docuisti me quod
priusquam istam informem materiam formares
atque distingueres non erat aliquid non color
non figura non corpus non tamen omnino nihil; erat quedam
informitas sine ulla specie. Con[illegible]
pulchra [illegible] figura [illegible] de in-
formitate [illegible]. Et mens mea quod co-
gitabat non priuatione omnis forme
sed comparatione formosiorum erat informe, et
suadebat uera ratio ut omnis forme qualescum-
que reliquias omnino detraherem si uellem
prorsus informe cogitare et non poteram. Ci-
tius enim non esse censebam quod omni for-
ma priuaretur quam cogitabam quiddam inter
formam et nihil nec formatum nec nihil infor-
me prope nihil. Certe deus ex nihilo fecit celum

terram . et ideo . duo fecisti . unum
alterum prope te . aliud prope nihil . unum quo superior
solus es . aliud quo inferius nihil est . [C]ui ergo
eius et ad nihil ubi fecisti celum et terram . duo
quedam . unum prope te . alterum prope nihil . u
num quo superior tu es . alterum quo inferius
nihil esset . [C]elum non est eternum tibi quia
quamvis et aliud [C]elum non est immortale tibi quia
aliud et aliud [C]reatura omnis creata . quia sic
deus creavit . [C]et hoc solum creator non est quod
non est . dixisti in domine voce forti in
aure interiore . quod creatis illis neque
formas quas non sunt quod tu es . terram sed tu fe
cisti . et hoc solum tu non es quod non est . [D]e
dixit quod duos sunt creaturas temporibus quarum
tamen neutra est coeterna creatori . unum
quod sic nullo defectu contemplationis est
eternitatis perfruitur . alterum quod in forma
ut est totaliter non haberet . [U]nde duo
tempore quod fecisti carentia temporibus
cum est neutra coeternum . est unum quod
formatum est ut sine ullo defectu con
templationis sine ullo intervallo mu
tationis quamvis mutabile tamen immuta
tum eternitate atque immutabilitate perfru
atur . alterum quod ita informe erat . ut
ex quo forma in quam formam . vel motionis vel
stationis mutaretur . cum quam subderetur
non haberet . sed hic ut informe esset non te
ligisti . [C]ui deus est sola eterna et in

mutabile . neque ei nunc et ex hoc eius . ut
ipsius voluntas non hoc sive tunc illud vult
sed quod semel vult . sed non vult quod volue
rit non vult quod prius volui . sed una simpliciter
voluntas eius velle omnia quod vult . [C]um di
cens stabat quam in nulla re fecisti vere
in aure interiore . dicit de hoc eternitate
creaturis quod neque sic est voluntas per tempora va
riet . non est eterna voluntas quam habere
unum eius non velle . non velle idem sed celer
similiter et simpliciter velle omnia quam vult . non iterum et
iterum nunc ista nunc illa . neque vel
le postea quod nolebat . aut nolle quod vo
lebat prius . quia talis voluntas mutabilis est
et omnis mutabile eternum non est . deus autem eter
nus est . [U]nde eternitate et felicitate spi
ritualium creaturarum . [Q]uamvis ne
gat sublime creaturam que non diceret coe
ternam tamen casto amore cohaerens
deo . ut in eternitate et cuius ei coeter
na non sit . in nullam tamen temporis varietatem
et vicissitudinem absit se resolvat
ac diffluat . sed in eius solius veracissima
contemplatione requiescat . quia tu deus
diligenti te quantum precipis ostendis ei
te et sufficis ei . et ideo non declinat
a te . nec ad se . hec est domus dei non terrena nec ul
la celesti mole corporea sed spiritualis et par
ticeps eternitatis tue . quia sine labe
in eternum . statuisti enim eam in seculum

et in seculum seculi. preceptum posu-
it et non preteribit. non cum tua creatura
quam non sine initio factam esse eum.
Cum hec omnes intentionem intellexit hec
in scripturis sanctis quod ille sensit qui scrips-
it nullum id presens est ad sentire
tacitur quod uerum deus quem lux omnium
ueridicarum mentium ostendit esse uerum
licet ille quem legit quamuis uerum tamen hoc non
sensit. Cum ingerit in obiectum a te
sensu quod sensit ille cuius scripsit ille
qui scripsit. omnes quisque quod legi-
mus nitimur hic indagare atque com-
prehendere quod uoluit ille quem legimus
et cum eum ueridicum credimus nihil quod
falsum esse nouimus uel putamus au-
demus eum existimasse dixisse. dum quis-
que conatur id sentire in scrip-
turis sanctis quod in eis sensit ille
qui scripsit quid mali est si hoc
sentiat quod tu lux omnium ueridica-
rum mentium ostendis uerum esse et iam
si hoc sensit ille quem legit cum et ille uerum
non tamen hoc sensit. Veritas ne-
que est eius sed omnibus est communis que ad eius con-
sonet eius omnes publice uocat-
ti. Nunc amoenum uelle hinc ip-
priuatam ne uolis ipsam priuentur
quod quisque sibi proprie uendicat. ab ipso
communi propellitur ad suum hoc est a

ueritate ad mendacium. Quapropter domine
tremenda sunt iudicia tua quoniam ueri-
tas tua nec mea est nec illius aut illius
sed omnium nostrum quos ad eius commu-
nionem publice uocas terribiliter admonens
nos ut eam nolimus esse priua-
tam ne priuemur ea. nam quisquis id
quod tu omnibus proponis fruendum
sibi ipse uendicat et suum uult
esse quod omnium est a communi propellitur ad
suum hoc est a ueritate ad mendacium.
Dicit de se uel si debet ad cul-
mine auctoritatis scribere posset uel
lem scribere quod quisque de his
de uerbis meis possit capere quod hic
uerba mea resonarent quam quod una
uera sententia apertius explicare ut
ceteras omnes excluderem et talem
modum ego moysen in scribendo
habuisse quod uoluit et cogitauit
exprimere sensum quod uel in uobis
sui inuenire potuit ut nos
non potuimus et non plurimum et in
alii aliquid inuenire potuerunt. Ego
certus quod intrepidus de meo corde
pronuntio si ad culmen auctoritatis ad
scriberem uel quod ueri quisque de his
rebus capere posset mea uerba resona-
rent quam ut unam ueram sententiam
ad hoc apertius ponerem ut excluderem

rem certis certis q̄ felicitas
me ñ p̄s offendere. nolo ig̃ d̄s
in me tā proprio & v'eh illū vinū
ne min' sacro edas. sensit ille
oīo in hijs v'bis atq3 cogitauit cum
ea sedet. q̄q̄ h' ñ sciret potum
nisi nos nos ñ potui sit nō
pl̄e' 3 tū in eis inuenit.

xiij tuli

In uacuos deus **lib. xiij. tulli**
mus. Cordis ñ cura **sic map**
nit res ad bō' suū. q. s' si
cis ad decet. 3 ad perfic' ip̄i
curatur ñ ex indigentia 3 exple
nitu'e suebō'. Ex g' decet
ad lo' q' in te es. cui sit' roio
nulla est nisi informia tenuient
q̄ ñ ex indigenti fecisti 3 ex
plenitu'ne bonitatis tue cohibens
atq3 conuerens ad forma. ut ñ tā
q̄m tuū gaudiū cōpleatur
ex eis. Ex in h' oñdē q̄ tam
d̄s fecit cūcta tu' ls q' ad bōz
rec'ent uel ei suffic'e m' d̄s. ut
ipse s' Erat oñdere q̄ magis
tu' les cūcta fecis cū nullo suf
ficit ad beate req'em q' ut
in e. ac p h' ut ip̄e s' Cap' certe
ad dn̄i loquis male in e p̄t er
ñ solū ē' me. 3 ī me. rō'
copia q' d̄s ñ ē in egestas ē

Hoc tm̄ scio q' male m' ē
p̄t te ñ solū ē' me. 3 ī me ip̄o
rō' m' cop' q̄ d̄s m's ñ ē. egestas
tas ē. Ex lā anh' in etna bi'
frā ē dn̄i cōplerates ī tacep in
lib' legūt z relegūt eligūt q
diligūt uo'tē dī immu'les enim
sibi. ñ claudē ī code'. q' in h'
ip̄is d̄s ē. ē eterni ē. Laudent
te sup celos p̄p an' tuorz q̄ ñ
op' h'ūt suspice' firmamentū 3
z legendo cog' sc'e v'bū tuū. ui
dent ñ. faciem tuā sp. ē le
gunt in illis sine q' uel
etiā uo'tas tua. legūt eligūt
z diligūt. sp legūt. z nūq̄ p'it
q'd legūt. eli'do ñ z dili'do legūt
ip̄am īmmu'tis eiusdē tui. ñ clau
de codex eorz. ñ p'icat lib' eorz
q' tu ip̄e ill' h' es. z es in eternū.

Omnia dīa **lib. s. bi au**
cepta tē **lup en ab**
Cur in libris scripte sā **brium**
ate cz cōs'ue q' ī certa sinit ē
q' facta narrent. q' futura p'nūciē
t. q' agenda p'cipiat seu mo'ē
ant. **I**n l' ex obz istis icui oz
q' ī certa tenn' ē. q' facta narrē
q' futura p'nunciēt. q' agenda p'
cipiant. v' moneāt. **C**um

Vn̄ auctor dic̄e q in sp̄us ulla
figura sint similitudo. Cum ap' di
cat. ō in fi nāgebat illa ¶ Ca
n̄ ee accipi [illegible] n̄ xp̄i dic
audebit. accid̄es ap' dictē
ō ē in fi nāgebat illa ¶ ad
v'bu q dicebat. fiat lux eēti
eat n̄ t̄pale. id ē de q scriptu ē
ō p ō fa ā ¶ Cuz .n. de i dr. ō
p ip̄z fca s. dat ō z lux p' fca z
cuz dix dō. fiat lux. q̄ si n̄ ē et
n̄ ē. q̄ ait dō. fiat lux. q̄ v'
bū di dō ap' dm. si' vult di
pi ē cetum. [illegible] dō h'. z inea
uo v'bu dicte [illegible] [illegible] ē. cū
.n. v'ba sit t̄p̄is. cū q̄ṅ alr. et
nū cū z i v'bo di. q̄ṅ s̄t ad debe
at. z tunc sic q̄ṅ s̄ debuisse i ē
v'bo est. ut q̄ n̄ ē q̄ṅ tali d' [illegible]
v'bū cutz ¶ Cū v'bu n̄ solu
ee ē tunc s' z h̄ ee uite q̄ sa
pient z bt̄e uiuē ¶ Cō .n. h̄z m
[illegible] uita v'bū s' ē n̄ solū h̄ ē
ee uiue. s' ē h̄ z ei uiue. q̄ est
sapiet ac bt̄e uiue ¶ Cū in
[illegible] cratois initio. in p̄n
cā. sit ōmcōm cum tm̄ [illegible]
ū d. dō silī cū p̄incīt. i p̄n
s̄c cū [illegible] z s̄c dō feba
sr aq̄s ¶ Cū Iam dicte sep̄ra.

In p̄n fc̄o dō ce z t̄ insinu
p̄m. i di no [illegible] in p̄n no
q n̄ p̄n s̄ p se [illegible] cete p
nit ac [illegible] spualit ca
p̄n dicte d' scp̄ra. z sp̄s di
febat s' aq̄s. cōpleta omēs
tu [illegible] ¶ Cū sp̄s ē. cā
dilco di rebz cetis s̄ferd. cū
de. sp̄s di febat s' aq̄s. ne su
a opa facit indigeti uita
p̄ q̄ṅ h̄ [illegible] būsacie
amare putaret ¶ Cū deinde
inferret sp̄s di s̄ferbat s' aq̄n
an q̄ñ egens ac q̄ indigens q
mor i dilugito. ut rebz q̄s di
s̄trmat [illegible] cū [illegible] aret
sp̄s di in quo s̄da et beuio di
lectoq z intellat [illegible] dō est
ne faciendo opa sua p indi
gētie nccte [illegible] p h̄ n̄ dat
bn̄ficeutie dō amare p̄ueret
¶ Cū sp̄ duo dō amat cetā
ut eēt z ut maneāt. sp̄ p' de
q sp̄s dn̄i febat s' aq̄s. [illegible]
ō vid dō q eēt b̄ ¶ Duo q
[illegible] p̄ q amat dō cetam sc̄
[illegible]. ut sit z ut maneat. ut
eēt q̄ maneat. sp̄s di febat
s' aq̄s ut maneat. vid dō q
b' ¶ Cū dicat pulch'me q [illegible]

dicat dies vel nox. itaque non omnis
tenebra nox, non presentia cuiuslibet lucis
dies appellatur, sed eminentia lu-
minis solaris. ¶ Queritur: nonne omnis
tenebre nox vocatur. nam et superbi
cus aplius inter abonia lu-
cisque propriis moles non simi-
liter namque tenebre: quia lux non est in eo
loco ibi lux est carens luce. non ta-
les tenebre accipiuntur vocabulo noctis
sed ea que in celo fit, per quam succedunt
vicissim temporis dies. sic non omnis lux
dies appellatur. nam et lune lux
est et sydera et lucerna et coruscatio
nubium et quorumdam ex igne fulgura. sed illa
lux appellatur dies et nox que
vicissim succedit. ¶ Queritur: cathol-
ice fides predicat creationem mundi et cuius
que multiplex unum prius et non ab
uno omnium formarum sed in formabilium
inchoatione. et celo et catholica
fides predicat creationem mundi et do
cet nullam materiam esse principium
et ab omnium non solum formatarum
et formabilium inchoatione. cum ar
que creatore de quo dicitur ei scrip-
tum: qui fecisti mundum ex materia in
formi. ¶ Queritur in terra creatione informi
non tempus sed non precessit res formas
que non ex illa fit. et sic non tempore

tum origine prius est eo quod ex eo
fit. sed scriptura ponit dicere locum tempus
quod deus fecit temporibus non distat. ¶ Que-
ritur deus non prius tempore fecit informem
materiam prius per ordinem quam qui
nque fomavit. formatam quippe creavit
materiam. sed quod prius dicitur fit. ad sic non tempore
creatam orgine post. et quod in sic po-
nit dicere scriptura locum temporibus, non
distat. ¶ Quia in principio ubi locum de
scripturis sicut per expositiones gestarum. non si
cut de futuris. ¶ Considerandum de
scripturis tunc loqui sicut per expositiones re-
gestarum. non sicut de cunctis futuris. ¶
Quia valde cavendum est ne ex scriptu-
rarum ad extraneum cum opposite auspi-
cienda in quibus intelligentia diverse
est, quod predicatur sit hoc vero declaratur in
pulcherrime plurimis. ¶ Quoniam quia
accidit ut de celo de terris in
aliis elementis de motu de quantitate. vel
magnitudine et intervallis sydera de cer-
tis defectibus solis ac lune. de circuitu
bus annorum et temporum. de naturis ani-
malium, fructicum, lapidum atque huiusmodi
ceteris. et non ex ratione vel certissi
me experientia teneat. turpe est
autem nimis et perniciosum ac maxime
cavendum ut christianum de his rebus quasi
secundum christianas litteras loquentem et declarare

audeat · ut que ad me dicto
in celo cantare conspiciens visum te
nec incepisti, et tam molestum est sibi
celans hoc decidere · sed quod auctores
non alias quam suis verbis sen
sisse credunt · et cum magis eorum con
tra de quadam scriptura cantaque dice
re respuit dicit, atque respuunt
cum · n · quasi de viro creatore et ea
te quod optime noverit · eius
apostolorum · et verba similiter de
novis libris asserere · quod pactum
hoc libris sunt · De ratione motus et
de spera mundi et de regno ac
loco · qui de hys rebus quasi seta ce
pit · l · dubitantes nimis prop
portione, fallantur putantes
erit esse consceptos · quod · n · molestie
ite eliciens ingeniorum prudenciis fu
gientes perspicaces sat de
non potest · Conscriptis ita sed
potuisse debere diligentes quod sensus
auctor scripture quod legimus · si ae
ille latet potest sed · · quod christian
tuam non impedit · sed sane fidei cons
nat · et si christianum lectorem dissentire non
potest salvum quod fidei sane non dissentit
pat nec tenendis · Sed potissimum
diligentius quod tenemus apparuit cum
christianis quod legimus · Sicut hic latet

in esse quod christianum scripture non
prius · et cum sana doctrina con
dat · Si autem scripture continet
probari ac dissentire non potest sal
tem eo solum quod fidem sana per
sequitur · quod est · n · quod potuisse scrip
tor sensisse non demonstratur · ad quod a
veritate tamen recitare lib · 2 · 8

Et dixit deus · Fiant incipit
luminaria etc · Item
celati celesti motu minora ei
tardius moventur · et tribus que
eius volvuntur · Sicut a parvulo cum
valida moles celestis motu a
gitatur minora ei tardius exte
riora ei velocius · ut maiora
spacia cum similibus ad eos
gyros peragi credunt · Cur ea
cum fiat · ad quod subsideretur in gene
ante ea cum quod sicut in gene
ipsis · ex ipsis quod diceretur an
cum tamen eis fieri congruo cum credi
ceps sunt ac deinceps igitur
ipso · Ceterum cum deus quod mu
tatio immovet · sed ipsius sunt quo
sic preveniunt · et quod sunt ut
siderum et inferiorum · Hic sane no
vimus non sumus nobis aguntur d
sunt et celum putant · sim tamen
non prius statim · sed ipsius fuit ·

aut propter incuriam scriptorum tam sexto et quinto horarum aliquid mutatum dicitur. Sed quia predictum est in quot spatia tempus dividitur, videndum est ubi accidat bissextum. Annus vero est spatium quo sol anfractu suo cum ad orientem quod continebatur, sed cum ad ea loca quod diximus redit, quod non fit nisi peractis trecentis lxv diebus et sex horis, id est quadrante diei. Quae pars quadruplicata cogit semper unum diem crescere in bissextum vocatum, ut ad eundem circulum redeat. Vel est maiores et minores ... nos. Illam completus annus quod dicitur in spatiis meliores annum dicit. Ecclipsis igitur explicatur ex alto positu corporis, totum hic permanebit occultum. Nota etiam quod compositi ... per ... quomodo pars ... explicatur ... quam continebat occultum. Cum autem dubitetur de antipodibus an sint, sola vel habent spatia quaedam ... ut in alia ... superius ... quod in ... est ... declarari, sed quod in oppositionibus secundum loca vel ... ad ... Cum hoc ... cum ... contraria ... sola sint, an habeant quosdam rectores ... suos ... vel ab eis ... inspirent. Sic ... contra ... per ... alium. Cum sola ... prout ... hoc non ... quem non possunt, ... in ... et ... secundum ... loca ... non ... et ... quod ... non ... et ... in modo ... nec ... de ... ne forte quod ... veritas patefiat. Quinto libro ... in ... non ... dicemus.

Liber .iij. de imagine [?]

Est duplex ... Continet aer ... rectius ... in mundo ... nomine ... dicitur ... medium ... in ... Hic quoniam ... ignis ... pro ... ut ... non sit ... ut ... fiat ... frigidum ... terra ... Et ... ignis ... non ... quae ... ut ignis non sit

qui calidus manet et fiat de
frigido calida tepidior. Hec
quia paludes habent in medio et probat per
pulchritudinem experimentum suum. Exe-
mplum cum hic paludes calidum
est quod qui sunt experti experientia
placet et noluit. fons quod nig-
bullensium regionum fecit per ...
epulum ... hos desuper intu-
entes eis ad iacet quibus se perspi-
ant assuefacti et fluentes ...
... fontes quasi pasturat
... deambulantibus super or-
rum fontis hominibus ... quos ...
... tractando euntes ...
unt ... parvulis ... ad ...
debuit quod per primam fontium.
Est alia que de corporibus aliorum aliquorum
non maxime ... non sunt ca-
ta in parte calide illorum ... qui nat-
urali ... naturalibus quod ... ceteram
primordia erat ... futurorum. E-
recta ... quod de aliis ... gignunt
corporibus ... maxime ... ab ... dissi-
mi est dare tunc certa tamen alia ...
certa est. ... qui inierat ... eius
corporibus ... quod ... a ... n.
qui ... et quod ... initia ca
primordia futurorum ... quod de corporibus

talium corporum per suo genere ac dif-
ferentiis erant ... per am-
... in medio ... o moue-
re in ... calore. Dicitur quod
alia venenosa et ... for-
te non potuisset ... hominibus
post lapsum hominis ... cum ...
... et probande
et ... fore ... incepta
... hominibus ... testatur. Expo-
... certa ...
si ... et ... vel
... et probande
et ... de-
... parte ad ... certo
... hominibus ... ce-
det in ... cessat. ... aqua quo
... hominibus ad ...
... dia-
... dicte ...
... nec ...
... hominibus ad ... ibi solu-
pus ... ad ...
... ne in ...
... dicitur ... Et
post ... dicitur non indifferenter ac-
cipitur quod in aliis operibus ... dis-
tat. ... dicitur ... hominibus ad ...
... ad ... Sic
ut ... dicitur ... per ...

⁊ filiū ⁊ sp̄c s. q̄ᵐ dicitur vni c̄ti
tᵃ lnidā statū aīnc' dicās ⁊
fec̄ d̄s hoīem ad ymaginem dei. n̄
q̄ pr̄ ad ymaginem filij. aᵗ fī ad y
ginem pat̄s. q̄ quia n̄ ē decūne ad
ymaginem trinitatis. s; ad pat̄s soli' aᵗ fi
lij soli' ymaginem filius ⁊ hō. s; in dem
fec̄ d̄s ad ymaginem dei. tanquā dicēt̄ fec̄
d̄s ad ymaginem suā. cū n. nunc dᵗ
ad ymaginem dei. cū sit deūm sᵗ ad
ymaginem trinitatis. signt̄ q̄ n̄ agat plu
ralitas p̄sonarum ul' plēs deos ul' di
cam̄ ł ēdam ł intellectū. s; pa
tūr ⁊ filij ⁊ s. s. sp̄c q̄ trinitatis d̄e
ē ad ymaginem trinitatis unū deum ac
cipias. p̄p q̄ deūm ⁊ ad ymaginem dei.
Et hō eo fact̄s ad ymaginem dei q
uo alijs antec. h' ēe ḡr
ł p̄es ul' iustitia. ł si q̄ ā
uocalo meli' uoiet. Hinc ē ⁊ ib'
n̄ ē p̄cū q̄ cū diuisis ad y
m̄az stati' subiūc' ⁊ hanc p̄tē
pisciū maris ⁊ volatilia celi ⁊
cetera; aīantū q̄ rōnis
expertia. ut intelligas illa ī eo
factū hoīem ad ymaginem dei. in q̄ irrō
nalibus animalibus antecedit. id ē rōne
ip̄a ł mēs intellectū. ł si q̄ alio
ca'lo mō dicit̄ appellā. uñ apostolus
dicit renouamini sp̄ū mentis

uestre ⁊ induite nouū hoīem
q̄ renouat' ī agnitione dei s'
ymaginem ei' q̄ creauit eū. satis ostē
dit hō ad ymaginem q̄ n̄ corp' linia
mentis s; forma q̄dā intelligibili mē
tis illuminate. at p' h' s' dei
p' luce sic d̄s nō ē ire intellec
ta lux intellect' p'ceps rē
ne atq; commū sap' dei. Et
q̄ ad ei' intellect' ē ad ymaginem dei
h' ē ei fc̄ q̄ ē agit' v'bū dei p q̄ fc̄
Fecit d̄s hoīem ad ymaginem dei q̄ ⁊ ip̄a
intellect' ē sic ita lux. ⁊ p̄p h' ē cui
q̄d ē agit' v'bū dei p q̄d fc̄. Et
statu in noce' q̄ ī fuit in loco
ple q̄ n̄ erat morti' dñi in
statū glie fuisset tūslati. Et
creā v' q̄ ē ⁊ cēdiē ⁊ multiplī
⁊ replete trā. q̄ n̄ p coitū
maris ⁊ femie fi' nō uideat. u'
huit q̄ mortaliū corp' cuitu' idi' p
tā d' d' mod' fuisse in corp' īmor
ut solo pietatis affectu nulla corrup
corpis filij nascerent n̄ mor
ientib; successiui. n̄ tpl' mor
tū ēra īmortales hōib; cplet. ac
sic instituto ⁊ ieiū ⁊ sō p̄p q̄ le p'
n̄ fuisse cōdit' nascendi ī mo
fiet. p̄t q̄d ē tq̄ño dicat ā h
fidant ē. s; ñ ē h' q̄sq' dicit' au

debt calor indigentiā q̄ restitu
ant ī morbꝫ corꝫ eē p̄se nēc.
Cui si q̄s hō dicat ad q̄d dīc
hʒ uitā w lēs metere. ꝫ mēs
accipiat p ide ī usione q̄ sīt
tē tēplum administroꝝ ꝫ p illo
intellcu ꝫ sup mo q̄ aīm mhēr
ītōmul ut tū ꝑ tō solūd ꝫ hō
ad q̄d q̄ mēs mhēr cōmūt stē
plande īt ꝫ n. wtlitre ip
metē hō nq̄ faus ē ad q̄d di
q̄dā ꝑ rōl distribui ꝫ mētie ꝯ
tēplonis īū ī rē tp̄ admi
nistros atꝫ fi. q. masculin ꝫ
fe [illegible] pro sulente ac ob rē
pante. in hīc tū distrōe ī rē
dē [illegible] dī il ad q̄ mhēr sīt ī
ꝯmūl ūt. Que sic ē ōmī ūr
optī ꝯtitue ī ītll ordiatoꝫ.
vt sicq̄ sigillatī sit celin dce
fora. tū vniustitas ipa cū eiꝰ
sepulch. Vos n. nr optī ꝯdi
toꝫ [illegible] ordiato
ē. vt ē sicq̄ sigillatī fuit celin de
de forā [illegible] tū cū eiꝰ vniuistitas
puch sit. lib. ii. hic incip
E[t] solumā ſ celū ꝫ tra
[illegible] ornat [illegible]
[illegible] dicat ꝑfcūs nūs Cp
[illegible]

[illegible] q̄ suis ptibꝫ ꝯpleat.
tibꝫ dūtaxat ptibꝫ q̄ mt
tiplicat ꝑs ꝯ sumāe nūm
ēptes ē tal. n. ꝑs nūꝑ d
q̄ta ē. Cū ñ ē nlltū de nōs cū
tū sciat q̄ uelit sigre. Dū
n. li mellat q̄ intllid ē nō
mag opꝯ [illegible] ē q̄ [illegible]
re [illegible] filiꝰ ꝫ Dt q
faulꝫ ē celū ꝫ trā tiīsire q̄ ꝑ
senaui nūꝫ [illegible] ē. q̄ ut
senat ñ suo ptibꝫ ꝯpleat
id ē nūs pfcūs. Et [illegible]
li celū ꝫ tiīsire q̄ ꝑ senarū
nūꝫ [illegible] ē q̄ effici posse
vt senari nūs ñ suis ptibꝫ
ꝯpleat. Cū ñ intllā die. s.
req̄euisse. Cū restat ut intell
ig ñ forte cātuire [illegible] nq̄ ꝫ hō
cāuit [illegible] ipo [illegible] ꝑ [illegible]
eius pfcōm p donū [illegible] ꝑ q̄
distinctor cāritas in cordibꝫ nrī
ut illuc feram̄ appetitu de [illegible]
q̄ dū puenim̄ req̄escam̄ id ē
[illegible] sic. n. [illegible]
dē facere q̄ [illegible] ipo in nob opante
facim̄. idē [illegible] req̄escē cū cum
[illegible] Cū [illegible] pl
[illegible] q̄uo [illegible] simul [illegible] q̄ in
genesi [illegible] ē dīn die s. req̄euisse

[illegible] dīn

ab omni opere quod patrarat. et quod se-
quitur usque modo operatur et ego opera-
tor et ego operor. Potest intelligi deum
requievisse a condendis generibus crea-
ture, quia ultra iam non condidit aliqua
genera. deinceps autem usque nunc
et ultra operatur eorundem generum adminis-
trationem que tunc instituta sunt. non ut ipso
saltem die septimo potestas eius a celi et terre
omniumque quae condiderat guberna-
tione cessaret. alioquin continuo di-
laberentur. Creatoris namque et omnipotentis
atque omnitenentis virtus causa subsisten-
di est omni creature, que virtus ab omnibus que cre-
ata sunt regendis si aliquando ces-
saret simul et illorum cessaret species
omnisque natura concideret. Nec enim sicut structo-
re edium cum fabricaverit abce-
dit, atque illo cessante atque ab-
scedente stat opera eius, ita mundus vel
ictu oculi stare poterit, si ei deus re-
gimen suum subtraxerit. Unde illud
verbum apostoli quod dicebat predica-
bat ad athenienses. in quo sumus
movemur et sumus. Quod id quod ait
apostolus cum deo atheniensibus predicaret
in illo vivimus movemur et su-
mus. liquide cogitatum quantum humana
mens valet adiuvat hanc
sententiam qua credimus et dicimus deum

nullius que condidit desinere opera-
ri. non enim substantia eius sic in illo sumus quo-
admodum dictum est quia habet vitam in se-
metipso. Sed utique cum aliud sumus
quam ipse, non ob aliud in illo sumus nisi
quia id operatur. et hoc est opus eius quo conti-
net omnia atque eius sapientia pertendit ad
finem fortiter et disponit omnia suavi-
ter. per quam dispositionem in ipso vivimus et
movemur et sumus. Unde colligitur quod
si hoc opus suum rebus subtraxerit, nec sumus
nec movemur nec erimus. Potest
etiam quies [illegible] dei significare nove lege
observationem sabbati ablatam esse. Etiam
nos quoque ex crudelitate observatio-
nem sabbati quam viri dei veteris testamenti
gerebant ablatam, et ob sine
fidelium in ea quae secundum legem iam
sabbatum observat quod sine fine quie-
tis operatur quod bonum operatur. iste
tempus bonis operibus suis dies iste
hominis. qui hunc diem non accep-
tum gliat. Ita ii. cap. quod die sabbati
hic est duce cessationis in sepul-
crum suscipiens atque intelliges
baptismatum quiescere a pravis
operibus suis. ut iam in novitate
vite ambulans deum in se opera-
ri congaudeat quod sic et operatur et cessat
et cetera per bonus gubernationis

z apo͛ ceh ūs oc̃ia q̃ vniq̃l' e͛n
deniq̃z q̃re ut cū ceciñt de ce͛
lis. n̄ cū cessauit recede͛. C
pulchre p̄suasio q̄re d̄s debuit
p̄duce͛ creat̄o qr si n̄ p̄duxisset
argueret͛ de inv̄. si v̄o noluiss͛
de inuidēn. Sz bō fac͛e n̄ p̄pōs͛
nulla eēt p̄ō. si ec̄ p̄z n̄ fac͛et.
mag͛ eēt inuidēn. qr ḡs ē ōp̄e
z bō. d͛ ualde bō fecit. Ch͛ q̄z
q̄z mag͛ s͛t nob a dō cōuste͛
mal tn̄ eēt nob m̄ quiescē
sic q̄re n̄ bō bis ē qr creatō fecit
s p̄ qr cēus p̄i eget n̄ in ip̄is
s ip̄se ip̄o requieuit. z q̄r n̄ sta
tuit. vij. dies q̄ sua op̄a cōsūa
uit. s dic̄ sept' q̄etis q̄ ab ōibz
op̄ibz req̄euit. Cur ag͛ z. n. ab
illo q̄euisse. s in eo ē͛ in illo
q̄euisse. sic q̄re nō eō bis ē. qr
h fecit. s qr ē tris nō eḡes s
p̄ q̄ in ip̄is req̄uit. v͛ n̄ op̄is
s quietis die scificauit. qr n̄ ip̄z sc̄
s eis q̄ sc̄ē fiēgeunt [illegible] bn̄ [illegible]
mauit. Cur vn̄q̄z c̄a req̄e
uit n̄ in se s in v͛ q̄ dup̄c̄ ē.
viuiū mouēn. z cuni. Cur p̄
.n. celū z t͛ra z oīa q̄ in eis sunt
vniūsale l' sp̄ialē [illegible] qr c̄a
in se ip̄a manet. s vniq̄z illo

naq̄ condicū ē. Cur pulcre p̄c̄
tat z declarat quō sp̄us p̄ficit
accipi. vij. dies q̄ d̄s p̄duxit
creatōs. z q̄re ampliat vesp̄
z mane. totū ep̄us de luce
sp̄iali de q̄ue angel' creatē. Cur
tam a q̄oz relinq̄de fide bem
sn̄ a q̄ nūc pla c̄ sc̄re. vt si n̄
lux ista q̄ p̄ mit c̄ta z nō eē s
sp̄us ē. s p̄ tenebras fac̄ē. v͛ i
illi' a sua q̄de [illegible] ad c̄to
tem [illegible] conf̄ta. fecit ei p̄
vesp̄am fiat mane. cū p̄ coḡnes
sue [illegible] n̄ q̄ n̄ eg dō sc̄ā lead
lau dō luc̄e q̄ ip̄e dō ē cōtēpla
tur. z q̄re c̄te c̄ta ē q̄. i. ip̄e s
ut sn̄ coḡne ei n̄ fuit. ip̄ea
nimirz tōe dies n̄ repetit. ut e͛
repetitōe fiant tot dies q̄tes
distinguit rerū gn̄a creatar̄ p̄sō
ne semay nūi cianda. v͛ ve
p̄a p̄ini diei s͛t z sūi oḡ n̄ c͛
ē͛ q dō ē. mane a p̄ter h̄ nc
vesp̄am q̄ ocludit dies vn̄ z
inchoat. z ōūsio sit ei. q̄ m͛
qr eo q̄ creata ē ad laude re
fīat creatis. z pcipiat de v͛bo
di coḡnē creatur̄ q̄ p̄t ip̄az sit
sz ē sua. q̄ in ei coḡne sit p̄ eū
dō. z sic ē sun̄. deīde in n̄ ip̄o

firmam qd 9dit cu ad de et spē ca
dunt· et scḋ3 firm· et sex ds firm
deīn fit vespa illi⁹ lucis cuius
firma nō iubo di fit ꝰ· & ipa
ei nō 9gr· q 9gr q̄ minor ē creatē
vespe nōie signt ꝑpt hoc fit mane q̄
9dicōn· & dies· et manꝫ· & in ma
ne tunc 9uisio h⁹ lucis· i· diei h⁹
ad laudē dūi qui 9pat ē firma· ac
ꝑcipit de vbo eius 9gnite creat q̄ 9
denda ē post firma· et post hoc cu d̄r ds
congregent aq̄ q̄ sb celo sūt in locū
vnū et appareat arida· 9g h⁹ luc
in vbo di q̄ id dr· dic ds q̄· et s̄ est
fcm· hꝫ in ei 9gr ex vbo di· deīn
cū dr̄ et 9gregata ē aq· et cet· cu
iaz deīn cet· et s̄ʒ firm· ip̄ creat i
suo gn̄e· q̄ id tn in suo gn̄e 9gr
ut scdm ab ea vbo luce q̄ creata i vbo
bo di facta 9gnat fit s· vespa
et tn̄ h nō creata usq; mane post
vesperam tercii diei· in istis quippe ē
creature ē in 9g rei cuiusq; in vbo di
et 9g ē nō ei· ut id in ipo ad diē
ptineat· h ad vesperam· in creature
n· lucis ille q̄ in vbo di 9templat
nis 9g q̄ creata 9pꝫ in se ipa no
uiui nimio nox ꝯ ꝑut· q̄ tunc
tam dico ab ea ipe vl ceam ex
q̄ nc ipam creaturaz sciuit ut ipa

9ppe nō m9gr dicat̄ dies· sic
ipa uita fideliū q̄ in hac cn
ne ul' in h' seclo durat in 9p
re uite in fidel' atq; ipie nō
nō lux et dies appellant dicēte
aplo· fuistis n· aliqn̄ teñbe· nūc
aūt lux in dño· Et cognitio p̄ no
uit vniūsaz creatz in vbo
p q̄d fca s o· ac deū 9ntuens
in seipis nec ipsi in cagnit· i· de
spicientes· referentes in laudē
ei⁹ in cui⁹ incōmutabilitate rōnes
q̄s fcas uidēt. Et in q̄ p̄ omnia cā
ta ē lap· paulꝰ uniuersaz creatu
ra in q̄ ipi s' ꝑrūt ꝯdita in ipo
vbo dei p' nouiunt in q̄ s' omī z
q̄ ipse fca retine rōnes ca le
p q̄d fca s o· ac dein in ipa cre
atura qūs nouiunt cognitu in sin
despiciendas eamq; referentes ad
illi⁹ laudē cui incōmutabilitate rō
nes s'm q̄s fca ē p̄ uidet. C
ē dixit q' id q̄d supi⁹ exposit
de sex diebs· et de mane et ves
ꝑe refer⁹ ad 9gnitiones aug⁹ ad
luc̄ spūales ñ dixi allegorice sig
nificatiue· s' ꝑpe cū in spūali be
atne et tenor dies et uilior ves
ꝑa et mane et adhuc q̄ cū x̄ dicta
tur lux et tēpus· id est ꝑ lux

li figuratiue . l. lapis. Pre. quicquid arbi
trii . id quod dixi de luce spirituali . ang. ca
cata . recognitione ex hystor . mo
lo . di . et in cognitione q in ipsa creat
cognouit . eiusque relatione ad laudem uo
miraculosa . in . ita proisto uidebatur tri
fa . q cognitio e sua . n . tamen apte . li . q .
figuratiue . et allegorice . cuenit ad intelli
gendum diem . et uespam . et mane . li . dicit q
in hac cognitione et uicem . dicitur . mane lucem
tenere . n . tamen lit . apte . i . figuratiue . v . n .
me . aperitur lux . i . unde et dies . C
g . n . cmes uespa et . in . mane
na . si istis diebus lit . quod dicitur declina
sua . lux in occasum . q . uespere no
minatur . et ad ortum tum rediret .
q mane dicitur . Ex illa ergo uespera
n . dicitur cum a contemplatione creator . ad
creata descenderet . et mane cum a cognitione
creature in laudem creatoris assurgit .
Sex . n . creata . et . dei lux quod la
pis . scilicet dicitur . Pre. li . figuratiue . Cum distin
guit pulchre . me . in togis . ubo . et
in natis . ps . i . in matutina
et uespertina . reeciat quo hec
cognitione procedat . B . mutuo ex
dine temporis . in ordine n . v . de
clarat quo diuisio . li . se habeat me
lius et inter ali . Cum nunquam sit la
nec ita simul . tria . genitiua . ac . ht

tria angelica . et uanitas di q p
creditur . tam . esse et eius gra
rent . sic . li . huic . n . nec pos
dies . vi . primi ea q p sen . de gre
placuit cognitione . p li . accipie
bat in ubo dei . ut in eius no
tica primit . sicut cum dice
bat . fiat . et sunt . deinde in sua
exirent in sua . ps . n . q . s . deo
placuisset . q . bona . s . Tunc
ea uidit . s . qua inferiore cog
ne q . noie uespere signata e . De
inde sua uespa . deinde sua
uespa fiebat mane cum de
suo opere deo laudem et alciis
creature quod deinceps faciendi
erat . ex ubo dei notitia sed q
fiet accipiebat . n . sic tunc sic omnia
et dies et uespa et mane . li . si
gillatim p ordinem q sequitur
intelligendum . et tunc sic omnia . q
n . s . minas sic sunt dies . c
cum oritur et occidit sol . et in loca
sua redit uestis ouet . et s
primi generale intus angelicae
cuncta q uoluit sic noticiae
facta . cognitionem . n . io in sua de
quo apparet quod procedentium
sequitur . q . . n . n . cognitio . sp
pi . n . cum ordo . procedat . q . ucz pora

illorum

sicut in verbo per quod facta sunt omnia qui in
hiis que facta sunt obviam mentes itaque hu-
mana post hec que facta sunt per sensum corporis ex-
perta cognitionem pro modo infirmitatis
humane mente capit et deinde
rerum causas si quo pacto ad eas
pervenire potest atque incommutabiliter ma-
nentes in verbo dei ac si intelligentia per ea que
facta sunt intellecta conspicere quam tarde
ac difficulter agatur et quanta temporis
mora propter corpus quod corrumpitur et aggravat
animam et quam sicut illis animo studio
rapi ac invigilare appetebant hi
agatur. quis ignorat mentes non angeli-
cas cum inherens verbo dei per ea
que illo ordine creata ut precederent
cetera. prius ea vident in verbo facienda que
facta sunt. ac si prius in eis fiebant
cognitione cum deus diceret ut fieret
quam in sua propria natura que inde facta in eis
ipsis et cognitum more itaque no-
ctem que vespera dicta est cuius notitia
sane precedebat quod fiebat. quia pre-
cedit cognitio que per cognitionem pater. filii. n.
post est cognitio creature non secundum
[C]um dies temporales transiguntur et ce-
tera. tamen non temporaliter ideo creata sunt
[C]um itaque tarde intelliguntur non sunt oc-
culte tarda sunt. non est mora co-
gnita sed secula que currunt. hos

.n. nullos quoniam per eam genuit quod secundum essentiam cre-
avit non temporaliter accepit. [C]um quo
in diebus quibus claruit deo omnia sunt creata
tunc ab angelis cognita erat ordo
prioris et posterioris. non per intervallorum
temporum moras. sed in connexione causarum
sed in efficientia creaturis. omnia simul erant
[C]um dies quem in principio deus primitus fecit. si
spiritualis rationalisque creatura est. i. angelica lux
atque vespera eius et mane in omnibus operibus dei
hic ordo primitus que ordine scientie que in
verbo dei facta sunt prius et in creatura
facta cognitorum non per intervallorum temporum
moras. sed prius et posterius in connexione
creaturarum in effectu autem creaturis omnia si-
mul. quod non fecit quod futura erant
non temporaliter faciet temporalia. sed ab
eo facta currunt tempora. Liber quintus. Liber in-
hic liber continet capitula ceterorum.
[C]apit-
[H]ic. [C]um de quibus prius est magnum
genus dicit. sub uno celum et terra cum factus est
dies fecit deus celum et terram et omne viri-
de agri dat intelligi quod septem dies sunt
unus dies septies repetitus et non
natura spatiorum temporis talis. et quod
nec posse comprehendas sed ad non posse
reliqua cognitione valentibus. [T]esti-
ficatio pagine ex hac re nos
admonet dicens. cum factus est di-
es fecit deus celum et terram et omne viride

agri. ut per ipsum diem et septies
intellas repetatur ut fient .xl. di
es. et cum audis tunc filio o caz
tus 3 dies. illa senaria vel sep
tenaria repeticio sit intuall
quatuor temporum fiat. si plus exp
prehendas. sed quod non possis. Et tale
quos cuspide valentibus. Item quare
circa septem dona loquitur alatum ne scelos
timeat. profundi re attritos te
at. tu te magnos pascat. affa
bi te parvulos erudiat. Cum a sep
tima non descendit infimum tuam
et memo intellectum tamen tardius a
blandit plerique quod loquitur ut alti
tu ne superbos timeat. profundi te
attritos tenat. vi te magnos pas
cat pascat. affabili te parvulos
mutat. Quare autem caritas fuisset quare
tempore. quod si non esset mors vel spiritus vel
corpus caritate nullum esset tempore. Quare autem
caritas fuisset tempore requirit quod sit per
sint tamen autem tempore tempore mors et
si non esset vel spiritus vel corpus caritate quod per
sens preteritis futura succedent.
nullum esset omnino. Quare multo interim
caritas illas primum tenuit quod
per caritate caritatum idest per caritas ca
tore possit agere. Qui opus est ut
primatum caritate obtinuerit in quo

caritatem per cantore non cantore per
caritatem possit agere. Cum doctio
res sanctae scripturae sumunt dicere caute
tunc expositores scripturas aliquam absur
ditas vel repugnantia videatur
esse in scripturis sacris quod opinio lectoris
offendat ne cum scriptura aliquam
fictam commemorat quod vivus expositor
lector vel a fide resiliat. vel ad fi
dem non accedat. Tamen id co
natur pro modulo nostro quod ad in
venire efficere ne aliquam absurdi
tas vel repugnantia putatur esse
in scripturis quod opinio lectoris offen
dat. et non estimat fiat non potui
sse quod fictum esse scriptura commemorat
vel resiliat a fide vel non accedat
ad fidem. Dicitur quod cum in Genesi
dicitur fons ascendebat de paradiso
ad irrigandum universam super faciem
terrae accepi ibi fons numerus singula
pro numero plurali. sicut alibi locusta
et rana dicitur in singulari in plagis
quibus egyptii percussi sunt. cum tamen
esset innumerabilis numerus locustarum
et ranarum. Sicut et quod dicitur
quod non erat unus fons ascendebat
de terra. sed erat fons et ascendebat
de terra pro numero plurali posuit
singularis. ut sic intelligantur fontes

multos per universa terrarum loca
et regiones. Sicut dicitur miles et mul
ti militum. Sic dicitur locusta et ra
na in plagis quas egipti perpessi
sunt cum esset innumerabilis locustarum
multitudo et ranarum. Quomodo intelli
gitur verbum quod dicitur in Iohanne: quod factum
est in ipso vita erat. Hec quidem dicta
ut cum dicitur quod factum est de linea
mentum in illo vita erat. Non in
se scilicet in sua natura quia factum est et ut con
vita dicendo essentie quod sit. Sed in illo vita et
causa quia quod in ipso fuit sine novitate antequam
fieret. Et plus in illo erat non sic
creatum quod fieret. Sed sic vita et lux
hominum quia et ipse sapientia et ipsum verbum
unigenitum dei filius eo modo quo in ipso
vita erat quod factum est. Quomodo autem
sit lux vita in semet ipso sic de
dit filio habere vitam in semet
ipso. Declarat pulcherrime quomodo
misterium incarnationis occultatum
vel notum dicatur principibus et potestatibus
id est demonibus. Angelis dicit. Iniquitas et gra
tia dei... quod nomine universa in
superna civitas nuncupatur quia
perditum die existimat. Quia
nec ipsos latuit misterium regni
celorum quod opportuno tempore revelatum
est pro salute nostra. Quod ex hac

peregrinatione liberati eorum certius
augeant. Sequitur hic ingerit quod quo
tempore seculum quod opportuno tempore advene
rit propositum dispensatum et incarnationis
misterium id est ipsius incarnationis rei et
fortius dei et in factum suum. Ait apostolus
mihi minimo omnium sanctorum data est
gratia hec in gentibus annuntiare investi
gabiles divitias christi et illuminare quod sit
dispensatio sacramenti quod fuit abscon
ditum a seculis in deo qui omnia
creavit ut innotescat principibus
et potestatibus in celestibus per ecclesiam multi
formis sapientia dei secundum prefinitionem seculorum
quam fecit in christo ihesu domino nostro. Quod
quod fuit hic absconditum a seculis ideo
ut tamen innotesceret principibus et potesta
tibus in celestibus per ecclesiam multiformis sapientia
dei. Quia in pentecoste ecclesie quo per terram
... congreganda et ut simul ecclesie
... a seculis innotuit
quia omnis creatura non ante secula. Sed a se
culo quin initium est et initium se
culorum... ante secula per
quod fuerit secula. Iuxta illud sapientie
ante secula ... me. Ut
in ea ... non audeam et non in sapi
... quod ei non ... innotesce
ret angelis. Quod absconditum est
et habent eis apparet cum esset antequam per

palac. Jd ap[osto]l[u]s iterius & r[e]l[iqu]i du
bio m[od]o magnu[m] e[st] p[er]ie[ctu]m
tu[m] q[uo]d manifestu[m] e[st] i[n] carne. ju
stificatu[m] e[st] i[n] sp[irit]u. apparuit ang[e]l[is] p[re]
dicatu[m] e[st] i[n] gentib[us]. cred[i]tu[m] e[st] i[n] mun
do. assumptu[m] e[st] i[n] gl[or]ia. Cu[m] d[eu]s
d[ic]it ad p[er]s[ona]s ad q[ua]s l[oqu]i[tu]r n[on] d[icitu]r t[ame]n e[st]
q[ui]a ad nos l[oqu]i[tu]r ab angelis, q[uo]d su[n]t. C
et n[on] fallor m[od]o & si n[on] q[uasi] o[mn]i[bu]s
d[ic]it d[eu]s tam[en] ad p[er]s[ona]s t[ri]n[ita]tis. Jd de
q[uo]d f[a]c[tu]m sit siu ab ang[e]lis siu ab ho[mini]b[us].
C[r]e[aui]t in sec[un]do a[n]g[e]l[o]s. q[uo]d o[mn]ia c[on]plect[i]t[ur] t[a]m
i[n] mole magnitu[din]is q[uam] in t[em]p[o]r[e] c[on]dic[ionis].
In sex d[i]eb[us] c[on]plet[u]s ci[rcu]l[u]s c[on]plent[ur] sunt no
mole c[on]dic[ionis] magnitu[din]is q[uam] in t[em]p[o]r[e] c[on]
U[n]de e[st] q[uo]d sicut i[n] g[ra]no ui[r]i[bu]s ui[rtu]s
o[mn]i[u]m q[uo]d p[re]ssit t[em]p[o]r[e] in arbore c[on]sur
git. ita cogitat[ur] e[ss]e mundus s[ecundu]m sic
h[ab]uisse cu[m] d[eu]s cr[e]auit o[mn]ia simul q[uo]d e
dies. C[re]auit in t[em]p[o]r[e] g[ra]no simul h[ab]uit
q[uod] o[mn]i[a] simul q[uo]d p[er] t[em]p[or]a in arbore surge
rent. i[d est] q[uo]d t[ame]n mundus cog[ita]t[ur] & cu[m] d[eu]s o[mn]ia
sim[u]l cr[e]auit h[ab]uisse simul o[mn]ia q[ue] in eo s[un]t e[ss]e
ceta s[unt] cu[m] factus e[st] dies. Lib. G.
Et finivit d[eu]s *Ac incip[it]*
tio[ne]s p[o]p[u]l[a]rium de t[er]ra &c.
C[o]n[se]q[uen]ter d[e]s d[icitu]r q[uo]d fecit ho[m]i[ne]s
masculin[um] & femina[m] sexto die. q[uo]d
s[e]c[un]d[u]m masculinu[m] & femina[m] cr[e]auit
eos. Alit[er] t[ame]n fecit sex d[ie]b[us] q[uo]d fecit d[eu]s

d[eu]s ho[min]em de limo t[er]re. ac p[ost]ea
form[au]it q[uo]d una[m] de costis ade &
form[au]it ex ea mulie[re]m. C[on]seq[uen]ter n
d[icitu]r e[ss]e masculin[um]. vi. die fact[u]m se[x]
v[el] p[ri]orib[us] dieb[us]. cu[m] t[ame]n vi. die
apparuisse d[ic]at[ur] s[ecundu]m masculi[num] &
femina[m] fecit eos & b[e]n[e]dix[it] eos &c.
q[uo]d de aliob[us] & ad alios d[ic]itur. ib[id]em
g[ene]r[atu]r tu[n]c alio nu[n]c dr. amb[o]. &c
. eos post p[ro]b[at]u[m] dicit[ur] q[ui]b[us] simul
mundo novu[m]. cu[m] cr[e]auit o[mn]ia
simul. & q[uo]d die. r. reddent. ex q[uo]
o[mn]ia sunt q[uo]d t[em]p[or]ib[us] ia[m] p[er] s[e]c[u]lor[um]
ordine fierent. nunc a[u]t[em] p[er] q[uo]d
n[on] p[ro]cedat t[em]p[or]ib[us] q[ui] usq[ue] nu[n]c
op[er]at[u]r. & op[er]abat[ur] ia[m] n[on] t[em]p[or]e fe[cit]
adam de limo t[er]re. e[ius]q[ue] mul[ier]is
ex uiri lat[er]e. m[od]o q[uo]d dist[inc]tione
op[er]u[m] d[e]o p[er] ad illos dies sin
g[u]los p[er]tine[n]t i[n] q[uo]d cr[e]auit o[mn]ia simul
p[r]im[u]m ad d[e]n[ique] c[on]ditione q[uo]d ... p[er]
illo tam[en] ex p[er]
mord[i]alib[us] e[x] t[em]p[or]e uolu[m]i[n]ib[us]
s[ed] q[uo]d q[u]i ... absurde s[ecundu]m te
v[er]ba sequi[n]tur s[ecundu]m q[uo]d nos ad h[oc]
distin[ctio]n[e]s adiuuit. Cu[m] a[u]t[em] d[eu]s
fec[er]it ho[min]em in a[n]i[m]a[m] uiuente[m]. n[on]
intell[igitu]r f[a]c[tu]m in p[ro]ce[ss]u[m] ... di[cit] i[n]
t[em]p[or]ib[us] c[aus]alib[us] in q[ui]b[us] cr[e]auit o[mn]ia
simul. s[ed] uisi[bi]l[ite]r ex a[n]i[m]a & co[r]p[or]e co[n]stitu[tu]m

Et sīt ſtud ē ī aīa uiuentē
n̄ tūc pdestinat⁹ h̄ n. ente
secla in p̄ncia creatoris. in
tūc celi ⁊ ꝯſumate incho
atus. uel inchoate ꝯſuma
t⁹. h̄ n. a seclo in p̄oībꝫ p
mordialibꝫ cū sil' ōīa creauit. ꝗ
creat⁹ in tp̄e suo uisibil' ī corꝑe
uisibili in aīa ꝯstans ex aīa
⁊ corꝑe. Quō ſ͛ intelligꝰ q̄ in
vͦ die sunt ōīa ꝯſumata ⁊ sıͦ
inchoata. q̄r dr̄ q̄ reqͥeuit ds
ab oībꝫ ſuis q̄ inchoauit ꝑ
ficere. Quiuis si ī eent. cͣ p
fcā sic pficiunt cū suis q̄ tp̄i
bꝫ manifestās foris. ut q̄ pc
aut pris. aut uel ex eis postea
p tpa fient. q ex illis q̄ suo q̄
q̄ ia tp̄e oriunt. ds n̄ cessat ope
rari. Sic ꝗ q̄ ⁊ ꝯſumata q̄
dāmo, ⁊ q̄dāmo inchoata sūt
ea. ipaq ꝯseq̄ntibꝫ euoluēda
tp̄ibꝫ. Primo ds sil' oīa creauit ꝗ
faceret mundū. ꝯsumata quod q̄
hūt ꝗ in n̄ris ppͥs q̄ suo tp̄
cursus agunt. q̄ n̄ in illis
aliꝗ fans. inchoata uo q̄in
q̄ q̄ dā erant q̄ sciē futor
p tem̄ tcūi ex occultis ī mani
festis ꝯgrs exercenda erāt ī tp̄
tur. Vbi a sans ad h̄ dno
nēd inſignit̄ ingerit. Siqs in
eis exigiter. nā ꝯsūmata ea
dr̄ ⁊ inchoata n̄. n. ꝯſumata
n̄ scptū eet ꝯſumati s̄ celi
⁊ t̄ra ⁊ oīa ꝯsp̄ eorꝫ. ⁊ ꝯsumauit ds
in die. vͦ. opa sua q̄ fecit. ⁊ bn̄
dixit ds diē septiᵃᵐ ⁊ sctificauit eū. Nu
ꝗ q̄ n̄ inchoata eent n̄ ī scpt̄e
q̄ in vͦ die reqͥeuit ab oībꝫ o
pibꝫ suis q̄ inchoauit ds sic
hmc q̄ Siqs inq̄rat quō ꝯsu
mauit ⁊ quō incho͡auit. nꝫ. n. ds ꝯ
sumauit ea dr̄ inchoata n̄
n. ꝯsūmata eent n̄ scptū eet ꝯ
sūmata. ā inchoata ꝗ eād ipa
utiq ā q̄bꝫ in die vͦ n. reqͥeuit
ex hys q̄ dcā sūt clarꝫ ē. Cōsū
mata eē q̄p intellm dīn. Cum
creauit oīa simul tota pfcē ut n̄
ad huc in ordē tpm cāuad eet
q tā h̄ in ordē cāꝫ tacit eet. ī
choata eē ut q̄ h̄ pficat cāis
pē implerēt effectus. Credꝫ sal
n̄ solū hōs ꝗ ē ō ā solo vbo dei
p ad fcās ō. q̄ vbū dī. dī
sapia ⁊ v̄tus ⁊ man' n̄ ulli
ulbꝫ ꝗ effm p̄ Hic dr̄ est
hōs q̄ fecit. ꝑcorꝫ uo uult
⁊ fcā sūt. ⁊ h̄ ut. n. ⁊ uult p̄ o

bu̅ sim̅ fec. p q° t̅ra s o. ꝫ q̅
ide ubu̅ ꝛ sap̅ ꝛ uic ei e. ꝛ d'ꝛ
man' ei n̅ uult mbꝛ. ꝫ effi
p° Cter h° sius e ad yes di
n̅ ꝫ cor. ꝫ ꝫ intellcu̅ nicas. ꝫ
icor' portat q̅ da silitu ad di
na mq̅ c creatis ꝑtrtuᷓ q dat
s intelli n̅ eterna ꝫ etnas ee
setantas ꝛ q̅renda Cter hꝫ h°
excellenti in hac re n̅ q tp̅e ad
y di creat est. n̅ tm̅ h ꝫ cor ꝫ ꝫ
in clla̅ ar̅ns. de q post loqui̅t
q̅p̅ ꝛ in tp̅o cor' haec quidez
pp̅ter q̅ h indicet q creatis stat
strata sius z. vt h' ip̅e amouic
n̅s cu ee sectanda volupta
cora q° voluptas o̅is ex ca
e. vn̅ in aliu̅ cuchap̅ na acz
ꝑstra s. q̅c g' ꝛ age ei die to
n̅ ꝫ tinctam̅ca sigas q̅ mbꝛ. ꝫ
po' q intellu̅ creat e. ad ime
da q̅ in cor' tp̅i mudi terna sit
sic eia m̅ l in ea d'zerit q̅ in
ꝑn̅ab' in exᵒ n̅z excellu̅t. vt
q̅ lin̅siz s sapient. n̅ q̅ le cia
C pulch' declarat. quo diu
aq̅ diu fuca in ꝑsta di. ꝛ ꝫ
ca̅s in̅siores. C ... n. intercie
.n. necio sium e q ille uult
ꝛ ea de sira s q̅ ꝑstuut. n̅ a

mlta ꝑ m̅siores ca̅s sucs s
sic is v qui ꝑstat falli n̅ pot
ꝑsam sucā di̅ senc i iuuenc
ꝫ cu̅ sua n̅ e. si a morte est
h ꝫ ita e sic se hn̅t a° cā̅ esti
ma̅ cōtro. sū in ꝑscia di te
stiate. na ꝑ q̅ cē sutoꝝ ca si
morit̅s erat ezechias. cui ds
addid. xv annos ad uita̅ v
tiqꝫ sciens q tm̅ ostituꝫ u̅n̅
dise siqꝫ ee ꝑsciebat ꝛ i sua
ꝑp̅ etestuabat. n̅ g° id sec q su
tu̅ n̅ erat. h. n. magis erat su
tm̅ q se sium ee ꝑsciebat. si
tn̅ illi anni additi reddi dice
ret n̅ ad ea addent. q si elle
in e cā̅s h̅uat ꝑ eqs c cā̅s
m̅siores ita uita̅z finierat. ꝑ
illas ea q s in in ꝑscia di
q ꝛ etm̅ nouat q illo tp̅e
suum erat. ꝛ h' de sut̅n eas
tūc fines uitaꝫ q̅n finiue
uita̅. qꝫ ꝛ si oram̅ onsuz ē s
cu oratio̅. vt talli o̅ne cōdi
op̅tet. i vt qꝫ ꝑsciebat. e ꝑ
scia falli n̅ potat. id q ꝑ
sciebat nec sium erat C
Dt q si ea da n̅ p̅iaꝫ n̅ fuit
ꝫ cor mortu̅. q mors ꝑtꝫ
ꝯseq. Cacp h' mors ē corpis

de paradiso est. sed quia spiritualiter adam non
moreretur. Ratio per parentes in
statu innocentie. sed contra dicebant
quidam non mortales. quidam non immorta
les. mortales quia poterant mori
si peccarent. poterant et non mori
si non peccassent. et adam qui
mortalitas presentiebatur de ligno
vite non de conditione nature. Quaeritur
autem primum et mortale. sed quidam immortale
mortale. sed alii contra. de poterat dicere
mortale quia poterat mori. immortale
quia poterat non mori. sicut quidam
quidam est .i. non posse mori. sicut quidam
nos immortales dicimus. aliud est .i.
mori non posse. sed quia modo non pec
catis est immortale. quia et prestabatur
de ligno vite. non de conditione
naturae quo ligno separatus est animal spiritualiter
ut possit mori. mortale quia erat
conditione corporis aliis. immortale a be
neficio conditoris. dicitur .i. corpus
animale utique mortale. quia et mo
ri poterat. et prius et immortale. eo
quod et non mori .n. non est mortale
quia mori omnino non posset. erit utique
spirituale quod nobis futurum in re
ne promittitur. Nota quod corpus nostrum
sed sit aliter sicut primi hominis tamen ...
... moriturum. quod non ha

buit. et adam. quia corpus per
hominis quod peccavit et immortale ple
nam. ... ... sed in
iustitia permaneret. Animale
.i. est et ... contra sicut primi hominis fuit sed
... in ipso aliis gratie ...
est ... sed .i. necesse ...
quod ... non ... quia ... .i. ...
bat ad ... ... et spirita
le ... plena ... immortalitate ...
per ... non ...
... homo in spirita
lem ... et ... non
erit in morte. in nobis et ...
te ... corpus mortuum est
propter quod ... ex ... per hominis
peccato veniente. non mortale sed
mortuum corpus ... ... quia omnes
in adam morimur. Et ...
... spirituali ... ...
mentis renovari spiritu mentis
in agnitione ... dei secundum ima
ginem hominis qui ... ... est tamen
... per ... et constituitur ...
probans per illud apostoli. Et sic
et omnis ... ... animale ...
corpus ... spirituale ...
... renovati ... et ag
nitione dei secundum ... eius qui creavit
eos. ... tamen ... non ... ...

tatē si cōsentiret uniq̄ · ng̃
et sp̄i posse eadē in tēpta
p̄m · d̄ ap̄ · v art · ideo sicus p̄
occupat fuit hō in ēq̄ delic
vos qui sp̄i[les] estis instruite hī
in sp̄u leuitatis intēdēs te ip̄z
ne alis tēt cor q̄d de
aīa ē difficilia qōnū inq̄ de
d̄ unllo uniq̄ fuisse sius
dubijs ~~celum~~ satis sunt. Hec
· n · qd de aīa valde diffi[cil]e inq̄
multa laborauimus nob qz ut
laborent reliquit · d̄ u · n ·
qz n̄ oīno ō lege potuit d̄ de
hac ḡ scriptura uirtut ui ad
ad liq̄d nūnc qz dubi[ta]mus pue
nire potuit · sū qz certa qd
ē ut ē qui ea uariat salutē
n̄ facile intellant. a talibz
q̄ l̄ rep̄tsum factor nūne in
nob̄ psualiter q̄ d̄ho de
aīa ut uelit ampli[us] q̄rere
puce · v ē nūc eū ad fuē
eū sim confituto ignoro ·

Explicit **lib · vij · sic in**
cipit (?) Eos hoīez pulicari **capit**
ulum de eis · Sc · Dicitur q̄ hic sit dubitatione
uslaudē ē q̄ tra uocet scriptura ·
audite doci pōt · Que d̄ doct[ri]nat
l̄ eī · tōne ap̄tissima l̄ sc̄pta

nū audite certissima sū audia
ne absens. Dicit q̄ aīa n̄ est de
sba diuinā · ut sit eī n̄ ē eād
· Credo uniq̄ et intellig[o] · n̄z
ullo mō dubi[ta]t q̄ntūm fides hēt
aīam d̄ ēē eād cāq̄ tūn q̄
fecit · n̄ cāq̄ n̄ eā ipā ·
Exponit quid d̄ dicit sufflac
Cum dñs in gen · In sufflauit in faciē eius · dicens q̄
sufflare id ē q̄ flatū face ·
flatū ē face · i · aīaz face · h
hī ip̄z sufflare q̄ ē flatū fa
ce ~~q̄ ē flatū face~~ hī ē aīaz
face · eū hūic ogit q̄ p y ē
d̄ · d̄ sp̄c · n · a me pcedit et fla
tū oēm ē fēci · id n̄ flatū q̄
corpū dūe sequitur dicens ·
Eū · n · dixit · oēm flatū ē
fēci · et ip̄s p̄m inq̄t pusilla
q̄ cōstaui cū · q̄ g̃ d̄ flatū
q̄ ip̄s p̄m pusilla cōstituta
ē · q̄ ē ē oēm flatū ē fēci
n̄ oēm aīam ē fēci · ip̄s p̄m
inq̄t pusilla q̄ cōstaui cum
q̄ ḡ d̄ flacū nisi ip̄s p̄m p
usilla cōstituta ē · q̄ ē ē oēm
flatū ē fēci n̄ ē q̄ aīa n̄
cā est in aq̄ ō diuinitatē · d̄
p̄mi incip̄ ēēē q̄ iam uicē

Adriani

tunc per hec inter ... mutor
Hec sic credenda erunt esse ac
... in ... actu mixtor sic
... non ... quia ... agentem
tamen ... est ei quis
... vel ... maior ... v
... nulle ipsa ... con
... sua ... intellectu ...
Error ... per ... dicit ...
... non ... scripturas non le
gat ... quia eas non ... in ...
suas ... opiniones ... scriptur
... ... et dese
... Error ... n. non omnis ...
scripturas catholicas legunt
non ob ... eas non ...
... suas ... opiniones
... ... aut
... Error ... revolucion
... sentiat opinio philosophorum
... repugnat catholice fidei ...
... transmigrare in animas ...
... hominum ... moralis hominis
... scriptura testa
... dicat ... ps. homo autem
in honore esset ... Error quod ...
habent vel non habeat opinio philosophorum
de replicationibus animarum catholicorum
... non ... credere ...
... in homines ... homi

in pecora transmigrare ... sanc
homines vita non ... probabiles ...
... ipse ... clamant
et scriptura testatur unde ... compara
... homo cum in honore positus non
intellexit comparatus est iumentis insipien
tibus et similis factus est ... Error q
... plures philosophorum dicentes ... corp
... posse mutari ... con
... celi ... animam seu spiritum
... nec fides te
net. Error ... in ...
posse ... non ... qui
... sed ...
... in animam ...
... non ... scio
... Error quod ... po
... dignior est ... positioni
... anterior ... dicit ... ab
... ab ... motus
... autem ... sic ...
... Error ... po ...
... ... dicit ... se
et ab ista ... ab illa ...
... actionem Error q
... hic ... quo
... intell ... intell ... ...
... ... quod ...
... ... sic quia ...
... corpora ... dignitate ...

celestis. Item q(ueritu)r s(ecundu)m ista c(apitula) ipsa
de q(ui)b(us) videt(ur) in c(apitul)o(?) hic sit a(nim)a
facta q(ua)n(do) a(n)i(m)a d(icitu)r. d(icitu)r q(uod) u(bi) corp(us)
d(icitu)r occurrere. sic. n. d(eu)s om(n)em cr(eatu)-
ram. sic a(n)i(m)a o(mn)em corp(or)eam cr(eatu)-
ram n(on) dignitate p(re)cedit. Item q(ueritu)r
u(tru)m s(ecundu)m do(ctores) e(ss)e si t(ame)n nulla auctoritas
sc(ri)ptura(rum) v(e)l n(on) in(venitu)r co(n)dic(ta). q(uia) a(n)i-
mae sunt ~~ade sunt~~ creatae in
op(er)ib(us) vi. dieru(m). q(uonia)m sol(u)s d(eu)s creav(it)
in op(er)ib(us) di(vinis). cu(m) e(ss)et (com)-
pressum corpus eius ex limo terre
formato insufflaret. seu i(n)spi-
raret corpore decus in celis mundi
[illegible] celestem pertisebat. Item q(ueritu)r
re(?) videt(ur) u(tru)m fortassis u(tru)m
e(ss)e possit q(uod) a(n)i(m)e humane op(er)atione
collabili(us) in videt(ur) o(mn)i(n)o in illis
primis op(er)ib(us) quo similiter d(eu)s creavit
a(n)i(m)am et humanam cause q(uonia)m suo
t(em)p(o)r(e) in illis ex limo formata corporis
inspiraret cu(m) corpus in illis
diebus rebus omnem causae. q(uonia)m suo
t(em)p(o)r(e) causae. p(ro) q(uonia)m sic corpus faciendum esset
corpus humanum. na(m) in [illegible] simul
creatum ad ymaginem suam n(on) a(n)i(m)a. n(on) et q(ui)a
c(re)at(ur). malum et etiam n(on) [illegible]
velut mittimur. cont(ra) [illegible] si nulla
scriptura(rum) auctoritas seu rationis cog(itur)
dicere hominem ita factum vi. die

ut corpus quidem humanum co(n)-
ditus in celis mundi. a(n)i(m)a n(on) iam
ipsa caret. sic p(ri)mum condic(ta) est co(n)-
dita et causa latet in op(er)ib(us) di-
vinis cum suo t(em)p(o)r(e) sufflando
h(omin)i id inspirando formato ex limo
corp(or)e inseret. Item q(ueritu)r si a(n)i(m)a fu-
erit creata an(te) corpus cum n(on) sunt p(er)-
fecta op(er)is sui v(e)l boni v(e)l mali q(uod)
op(er)atura erat in corpore. q(uia) n(on) e(st)
credi(bi)le ipsam inclinat(ionem) p(ro)p(ri)e vo-
l(untatis) ad vitam corp(or)is in q(uo) se i(n)q(ui)natura
tam p(re)stituit. ut e(ss)et iusto p(ro)-
p(ri)o supplicio puniendum. Item q(ueritu)r
e(st) n(on) in corpore g(e)n(er)ale a(n)i(m)am p(ri)mitus
creatam ut e(ss)et p(re)scita futura o-
p(er)is sui vel iusti v(e)l iniqui. mi-
nus q(ui)p(pe) credibile est ea potuisse
p(ro)p(ri)e vol(untat)e inclinari ad corp(or)is vitam
si scivit p(re)parationem e(ss)e p(re)stituit ut
iusto supplicio p(ro)prio puniret(ur).
Item q(ueritu)r q(ui)a n(on) homines sunt ex d(e)o
n(on) t(ame)n r(e)linq(ui)tur q(uod) se ipsi involv(er)-
unt male utendo lib(er)o arbitrio
q(ui)a si n(on) h(ab)eret in n(on) [illegible] m(ini)me
excelle(re)t. Itaq(ue) q(ui)p(pe) h(omin)is ex d(e)o
e(st) n(on) in(i)q(ui)tas q(ui)a se ipse involu(it)
lib(er)o arbitrio male utendo. q(ui)a
si n(on) h(ab)eret m(ini)me excelleret. Item q(ueritu)r
a(n)i(m)a de nichilo e(st) facta. et q(uo)d est

aliquo modo immortalis, aliquo vero modo mortalis. Hac p h; ac nichilo r q s immortalitate vite modo que nullo modo perdimitur secundum quandam immutabilitatem que potest ulterius de tiori fieri vel mere non immutabilem mortalis potest ut utili. quin vero immortalis est vel ille hec de quibus dicte est quod vel hec immortalis.

liber .viij. fit incipit

Et plantaverat dominus deus paradysum in Edem ad orientem etc. Tres sententie non erat ut parabole quas dominus narravit in evangelio. Sed ad litteram sunt facte. Prius enim dominum narrasse parabola fuit. Sed numquam erat ut in ad litteram facta modo sunt quod sunt et pertinent. Maior dubitatio difficilior vero autem a corporibus recedentes pertinere debeant ad loca corporalia et quod in penis et penis corporalibus puniantur vel totum secundum spiritum accipiendi tenens de hac tam magna questione nulla defectione ad esse affirmo, adde: melius est dubitare de occultis quam litigare de incertis. Aut si quis putat animam cum a corpore exierit locis corporalibus contineri, cum sint corporalia similia si deerunt quis sanat ut illum divitem sitientem in loco utique corporali contendat fuisse ipsam quoque animam divitis corporalem propter eius linguam et stillam quam de lazari digito concupiscebat, primum non dubitet. cum quo est de tam magna re tenuitatem consiligo. Michi est enim dubitare de occultis quam litigare de incertis. Illum quippe divitem in dolore penarum et illum pauperem in refrigerio gaudiorum intelligendum esse non dubito. Sed quomodo intelligenda sit illa flamma inferni, ille sinus Abrahe, illa lingua divitis, ille digitus pauperis, illa sitis tormenti, illa stilla refrigerii, vix forte a mansuete querentibus, a contentiose certantibus numquam invenitur a-

to Quod genus fuit ut primum hominem ab aliquo prohiberet ut probaret in ipso virtutis obedientie, que nulla sola non esse utile homini sub potestate dei constituto. Oportebat ergo ut homo sub domino deo positus alicunde prohiberetur ut ei promerendi apud dominum suum virtus esset ipsa obedientia, quam possum verissime dicere solam esse virtutem omni creature rationali agenti sub dei potestate. Quod est non figurate de quo dicitur ligni non figurate sed ad litteram accipienda est. De hiis arboribus que

amp9 satagat q̄tinuare q̄ va
sunt fluui̅a. n̄c figare dc̄a q̄ n̄
sūt q̄ ī cui̅mo aliq̄ noia q̄
significat. cū r regioib3 p q̄s f
fluūt notissima sūt r oib3 fe
genalib3 diffamata. q̄n ūno
exhys q̄n q̄stat eā p̄pr̄ dc̄.
scam duob3 eorz p̄us noia i
vetustas mutauit. sic q̄ bar
dc̄ fluui q̄ p allula vocabat
geon quippe ē q̄ nūc nilus dr̄.
physon aūt q̄ dicebat q̄ nūc
gangen appellant. Duo vo
ceta. tygris r eufrates antiq̄ sūt
noia tenuerūt nos admo
nī oz. certa q̄ p̄mic ad ipetre līe
accip̄. si eis figatez loq̄rem
putaue. Et nos ipās q̄ ita pu
tarēt narrant r cc̄ r ad c̄ fi
gurāre. **C**ontingit dup̄ p
uidēciaz diq̄ dispōit vniuitaz
creatam. Si n̄lem ⁊ volūtariaz
declaris quō diuina opa cuncta
ad vniuiam disp̄ p̄uidenciā re
ding̃. **C**hanc cūz in ip̄3 mundū
velut inq̄ndaz magnā ar
bore rez occlis cognacōis at
tollet. atq3 in ip̄ō h3 opapu
dēcie repit p̄tam n̄t. pat vō
n̄t quō p occultā dī admi

nistrōz. q̄ ē lignis r h̄bis
dat incrementū. vo^{lun}tas do
p angelor opa r hōi. ḡ p̄ma
acc̄^{ne} lignis ordinati. imo
q̄ cuncta luciana q̄dāq3 sul
gū diei noctis q3 iuces agi
tat alas ḡraz fundata nut
lui atq3 cilui adem alia fe
cundi. arbusta r alia q̄api
r noia r ḡsc senesc̄. oc̄dē
r q̄ij. ud in reb3 motion ill
q3 motu ḡit. **I**n hac ē alia
signa dau. dcē r q̄lia agē
celi. aue^{rs} animalia aues
q̄t riq3 a^d sipe inclinata do
ce^{re} agunt. sit in hac tir
na ē motu. r ut bōis cōsu
lat r p nesciētes malos
iniq3 agūt ip̄o hō^e eadē ge
mina p̄uidēcie ingē p̄mi.
Sz ḡ c dc̄ sūle. ḡ eo motu q̄
sit q̄ crescit quo senescit
vo^{lūt}as b q̄ illi ad victū ḡgru
nt ciuz ciuorū q3 q̄sulit. ḡ
erga aiam n̄l agit. vt u
iuat. vt sentiat. vo^{lūt}as vo vt
discat. vt q̄sentiat. sic. n.
in arbore ut eo agit ag
ricultura q3 fructū sēc. ut i^d p̄fi
ciat q̄ ḡit intui^{us} sic in hō

s cur ei q in mā agit n̄ sunt
crīm medicina. Et q̄ dei
maz ut n̄ bibit m̄ti doc
trina insulas crīm. q̄ ē ad
arbore colendi neglia. l. ad
cor medendi incuria. l. ad
aīam discendi segnitia. et
q̄ ad arbore huic inutil. l.
ad cor unde exati abul. l. ad
aīam p̄stasio iniquitas. Deus et
sup oīa q̄ creavit ē. et regit ō
oīno nās bonas creat. oīs
iustas vō ordinat. Et post
unā morale expōem illius
ubi q̄ dñs posuit hoīem in
paradyso ut operaret et custo
diret illū. Cur ergo in paradyso
custodiret. nā q̄ operari ip̄a
dyso. tam ut cultus z dili
gentius cui ut opāret terra p
agricultura in se ip̄o custodi
ret p disciplinā. i. ut sinet
ei aer obtemperaret co lēn se
cta ut ipse dño suo p̄cepto
ei ut supio p̄cepto obese
studiu. n̄ spinas in oled
redderet. deniq; qm̄ silicu
æ cultu padysi in se ip̄o c
todire subdere noluit. Ille
d agrum dapnat accepit

spinas inquit et tribulos pariet
tibi. Ponit ergo istum custod
bi valde pulchre. Est ergo in
hys verbis sensus quod puto n̄ in
mito prius ut ipsum hoīem opa
ret deus et custodiret. sic. n. o
parat hō terram n̄ ut eam faci
at ēe terram. s; ut cultam atq;
fructuosam. sic deus hoīem multo
magis q̄ ipse creavit ut hō. sic eū
ipse operat ut iustus sit. si hō ab
illo p superbiam abscedat. h e. n.
c̄ptatur adeo. Credo facies lap
idem n̄ sic operat in eo iustiam
ut eo abscedente iust remane
at. sic ē artifices operis tradit
bz manet effectus in artifi
ciatis. s; pō sic ut lumine a luce
ce simul sit et factum est. ita est
di ab illo operatur in fiendo et
certo. Certe n. sic operat hō
terram ut culta atq; fecunda s q
cu sunt operat abscedat relin
quit eam p avaram p negatam
p aliquid ad manerer opere quod
factum ē. cui operat abscessit. ita
deus abscessit. ita deus operat hō
iustum. i. iustificando eū. ut
si abscesserit maneat in ab
scedente q̄ fuit. sic aer. p lum

Luce n̄ s̄cus lucid'. ꝫ sic q̄i
s̄cus ēēt n̄ō d' s̄ect. si ī ab
sente luce lucid' maneret. s̄c
h̄o dō p̄nte s̄ illūiat. ab
sente eo ꝯtinuo tenebrat̄
a q̄ n̄ locoꝝ intuallo. ꝫ v'ūs
a u̅ sione discedr̄. ꝫ ꝙ ma
lū [illegible] n̄ ē. ꝫ boni amissi
o sci p̄uo h̄ nom̄ accep̄. ꝫ
Neq̄ n. ulla n̄ mali ē ꝫ amis
sio boni h̄ n̄ accep̄. ꝫ ꝙ sign̄
alicui' boni ē dolor de amissio
ne boni. sic n. ullus ꝟus man
sub3 in n̄ vitiis dolor sentiret
in pena. ꝫ Dolor ē ꝟus ꝙ doler
amissum ꝟus. nā n̄ ād bo' ma
siret in n̄ vitiis amissi boni
dolor ēēt in pena. ꝫ Declārat q̄
mō p̄cellit intelli et accipi mō
q̄ loquit' ꝫ d's ~~p̄mis~~ p̄mis pa
rentibz in paradyso. ꝫ Qūō q̄
illi loquit' ē d's vtrū int' ī mē
te ꝑ intellctū. i. ut sapienter
intelligeret volū̄tes ac p̄cep tuz
dī sn̄ ull' corp'alibz sonis. ut
corpalū̄ silicet ꝟboz. nā s̄c cui
mō p̄ hōi loqutū dn̄. talia q̄
q̄ppe scriptura narrat ut p̄s
credant s̄c dn̄ē ēe loqutū hōi
in paradyso. sic ē p̄sa loquit' ē

p̄ribz abrahe. sic moysi. i.
in aq̄ cōe sicut. hinc ē. n. q̄
audierūt eū uoce ambulan
tis in paradyso ad vesp̄am et
absconderūt se. ꝫ Declārat
q̄ d's n̄ ē loco vt finito n̄ in
finito. cū n̄ s̄t mīor in p̄te
q̄m in toto. q̄d non p̄ ē in hys
q̄ s̄t in locis. n̄ includ'at cor
q̄ in ip̄o inclu' p̄tat. q̄ vā nz
n̄ ēe q̄ ubi z. q̄ accid' hys
qui s̄ in cor'. ꝫ Dicimus itaq̄
q̄m sūmū ꝺm ac solū dn̄
p̄sēm ēēt et sp̄m. s. i. dn̄m ꝺ
bū. q̄ eū et utriq̄ sp̄m. cū
ip̄am. iz ꝯfusaz neq̄ sepa
ratam. dn̄m q̄ solo hz īmortali
tate luce hitat inaccessibili q̄m ne
mo hōim uid' et uide' pōt. n̄
loco l' finito ul' infinito
spacio ꝯtineri. ꝑ finito l' ifinito
volūīe velari. neq̄ n. ē in
eū alia q̄ d's cōe q̄ breuior sit
in p̄te q̄m in toto. sic necē
ē q̄ in locis sūt. ac sicut icel
sa q̄ tam n̄ ē l' ēē. q̄ nō ēē
sic in hys q̄ p̄sūt tp̄ris mul
tis p̄am. ꝫ Q̄ sp̄ual' crea
tā mō ꝑ tp̄s n̄ ꝑ locū. corp'al'
ꝟo ꝑ tp̄s et locū. ꝫ d's creator n̄

p temp. n p locum mutet n primum
n potest. ¶ Speciale et circum
stantie proposuit. quod sp. tamen mo
p temp. mutari potest. unde p.
p temp. et locos. et n. g. p tem
mo anime. vel reminiscendo quod
oblitus erat. vel discendo quod
nesciebat. vel volendo quod no
lebat. p locos autem. ut a. vel a
terra in celum. vel a celo in terra
vel ab oriente in occidentem. et sic
similiter. etc. Et quod mo p locum
n potest n vel p temp. sit motus vel
n omne quod mo p temp. necesse est
p locum moveri. sicut g. fl. in q.
mo p temp. et locum procedit ulta q
tamen p. est. i primum procedit vel
q nec p locum n p temp. ac per h
sic p temp. et locum mo. cor. ¶
Dicit quod facile occurrit g
hominis quod etiam n moveatur loca
liter. cum n distendatur p locorum
spacia. et solum talem moveatur
localiter. ¶ Cum n n facile
occurrat quod p locum n moveatur
p locorum spacia n distendatur
quia et p loci spacia distendi
cor. e. ac p h. g. e. ut di
p locum moveri n putetur. a
cor. no. et credere. ¶ Credere

nunquam punit malum in eo quo ma
lum voluntas. ut ne destruat dig
nitates. ¶ Qui nunquam i punit
voluntates malas ut ne perimat
dignitates. ¶ Dicit quod male voluntates habent
iuste penam suam tempore suo iniquitate
sua. ¶ Nam in se ipsis male
voluntates habent ultiorem penam suam
eadem tempore iniquitatis sua. ¶
Dicit quod sicut illi qui sunt principes in
terminis vel voluntates dicuntur locorum et
tem. et h. adeo moveantur p temp.
illo i moto. et sicut tamen celi mo
tu nunquam ab eius contemplatione resi
liunt vel destruuntur. ¶ Omnium illi in
i iniuste communi sicut videtur. et h. ea. sua
dignitate ... sunt et illi principes
terminos ... voluntates et eorum temp.
et loco. moventur et ei ipso tempore
licet in temporali motu. n. i. ut ab
eius contemplatione resiliant et destruant
sed talem in loco ac tempore
contemplantur. et eius in sedibus mu
sa p. ... moventes semper temp.
et p temp. et locum. quod corpus
erit actum. ¶ Dicit quod una unitu
... a nullo ... adiu
vatur ... a
lias n est unilitas sed ad
unatur ... agente ...

lz ideo quia nos operare siue uniu-
ersaliter adiuuat exterius et interius
[C]um autem gratia uiuificans corpus non ad-
iuuat eum exterius corporaliter utique non est
ex eis iustus colitur aqua non eum iuu-
ligans intus adiuuat in
c... dicitur eo agente ut deus noster
est quoniam ex ipso et per ipsum et in ipso
sunt omnia. propterea uero eius uni-
uersalitatem interiorem ... maioris ad uius
et ... sunt ut nec sint extrinsecus
... quod sic inclusus habeant

[Q]uod deus est maior omni tempore et inte-
rior omni re et antiquior omnibus et no-
uior omnibus [C]um sit ipse ul-
lo loco et interuallo et spatio in-
commutabili excellentia potentia et interior
omni re quia in ipso sunt omnia et exterior omni
re quia ipse super omnia est nullo tempore
uel interuallo et spatio [illegible] nul-
lis [illegible] et antiquior omnibus
quia ipse est ante omnia quia idem ipse post omnia

[Q]uomodo deus dicitur loqui per
formam suam subiectam aliquam crea-
turam et quo deus modo loquendi utitur
[C]autissime tamen tenere debemus
deum aut per suam substantiam loqui ali-
quid per subditam creaturam sed per sub-
stantiam suam non loqui ad corporales oculos
nostros ad spirituales eius et intellectu-

ales non solum candidas sed et ui-
tulandas. alia autem pulsatur corpo-
laturem est quod est in uobis et
quem primum erat apud deum et
deus erat uerbum. per quod facta sunt omnia
aliter quam cum corporis pulsu et lo-
cus non per creaturam loquitur aut tantum
spiritualem siue in sompnis siue
in extasi in similitudine rerum corpora-
lium aut etiam ipsis corporibus
sensibus corporis uel aliquid spectabiliter apparet
uel sonat uoces Liber IX. dicitur. Incipit

[E]t dixit dominus deus
non bonum esse hominem solum
[f]aciamus ei adiutorium simile sibi. Quod si quaeritur ad quam rem fieri de-
buit hoc adiutorium non aliud probabiliter oc-
currit nisi propter filios procre-
andos [S]i ea que ad quod fieri
fuit oportebat hoc adiutorium nisi ad pro-
babiliter occurrit quam propter filios procrean-
dos sicut adiutorium semen terra in ter-
ra est ut uirgultum ex utroque nascatur
hoc in tempore natiuitatis communione clamat
erat in ascendit et femina fecit eos
et benedixit eos deus dicens crescite et
multiplicamini et replete terram et do-
minamini eius quod iam coniunctionis et
commixtionis masculi et femine et
benedictio non post peccatum hominis pe-
nesque defecit [E]t si delectat pulse

quos portaret eo statu hominum si in
originali iusticia permansissent
et hii quot ad maris sexus equale
tot quot ad plus [illegible] et post
ne morte in statu innocentie ple
ne immortales fuissent tamen clari.
¶ Tamen non video quid prohibere potue
rit ut essent eis etiam in paradyso ho
norabiles nuptie. thorus immacu
latus. hoc deo prestante fideliter iuste
que viventibus. eique obedienter sancte
servientibus. ut sine ullo inquieto
ardore libidinis sine ullo la
bore ac dolore pariendi fetus
ex eorum semine gignerentur. non ut
morientibus parentibus filii suc
cederent. sed ut illi qui genuissent
in aliqua forma statu manentibus
et ex ligno vite quod plantatum
erat corporalem vigorem sumentibus
et illi qui gignerentur ad eundem per
ducerentur statum. donec certo numero
impleto si iuste omnes obedienter
que viverent. tunc fieret ista commutatio
ut sine ulla morte. alia corpora
conversa in aliam qualitatem eo quod ad omnem
nutum regenti se spiritui deservi
rent. et solo spiritu vivificante sine
ullis alimentis corporalibus sustentarentur
et viventes spiritualia vocarentur.

potuit hic si non precepti transgres
sio mortis supplicium meruisset
quod non. hic est potuisse non coiunt
illi ad quod consuevimus non per primum
peccatum humane [illegible] attendentes
tendunt. non ex in corruptione. nos
esse delenimus quod non coiunt itaque iuste con
venerunt. ¶ Cur non coierunt primi
parentes antequam exierunt de pady
so. ¶ Cur non convenerunt nisi cum eie
cti essent de paradyso. cito enim post conditionem
non peccatum mox creata muliere propter quod
convenit facta est in ministerio cum viri
in morte destinata et de loco il
lius felicitatis exierunt. non nisi septa
que ex pro sic quod inceperunt inter eos
suis. et ex eis natus est caym. post eos
quod non dicitur iussit ut convenirent. cum non
ad hanc ordinata cooperarentur autem
sed in illa corruptione similis inobe
dientis carnis urgebat. ¶ Tri
plex est bonum coniugii. fides. proles.
sacramentum. et in quo consistit istorum vincula
istorum. ¶ In fide attenditur. in fide attenditur
les. sacramentum. In fide attenditur
ne preter vinculum coniugale cum altera vel altero
cum altera coeatur. In prole ut aman
ter suscipiatur. benigne nutriatur
et religiose educetur. In sacramento
quod ut coniugium non separetur et dimissus

aut dimissa non capit relatum qui
gat. hoc est tamquam regula nuptiarum.
quod si uir decorat feditatis uel inop
nie et cetera pariter. Unde quod dif
ficile est ut patiatur homines qui ab aliquibus
iniquis et se conatu se auiditur in
in gloria uicia reuelantur. Diffi
cile est ut dominum patientibus homines deuin
cat non in corde gloria paruit au
rat. ut non sit expoliens auari
tia sit per filios. aut exhortetur luxu
sit auaritie. aut inquietat sit et pigritiam
am reprehendis. aut cum tinquinem
pigrum aut quem reprehensio duxit ce ac
pit. a uidentiam suam ad timi
ditate sua. aut qui timidos esse
conatur. tamquam abrupto uiclo sic
temeratur. Dum non uideret opinione in
ea ineat. Hoc homines patres non pos
sunt in tantum despiciunt id est ad hominibus omnibus
uiuens praesunt aliis. Neque non in
tantum despiciunt homines ut non tamquam ta
les omnibus et uiolantibus ancillam.
Dicit quia nescit quare non condempnat quod
neglexit generalia obedisset ad
nutum suum omnis molestia. Sed omnis pe
na liberandus esset per parentibus in
statu mortalis. Sic certe in libertate quoque
ad seruitium omnium et per peccatum
seu genitorum ut sine ardore seruiret

non cum dolore pariet. Tamen
non condempnatur illos homines ante peccatum
ita genitalibus membris ad
parandos parentes filios super
te potuisse. Sic certus quod in quibus
corpora. anima sine ulla moles
tia et quodam pruritu uoluptatis mo
uet. sed non cetera conpetentes ef
fabili. quia laudandus quod in mi
nus suis operibus magis est
operibus concitaret ut sit operi
genitorum filiorum quando in cetero sensu
liquet neque uelle. Cum uero incredibile
uideatur primis hominibus talia
fuisse concessa. ut si non praesentem
morbum quidam quam morentur cu
to acceptisset et nunc in uel
nichilis quam secundum extant quod pe
dibus cum ablatum. ut neque cum
ardore seruiret. nec cum dolo
re pariet. Quam maior est
pena sunt ut post peccatum corporis
non seruiat ad nutum anime quod no
lebat suo domino obedire. Et
quia hac pena iuste quod ut non
ad continentiam seruiat corpus
eo est sicut famulus anime sicut domino
suo debitum uiue ipsa seruire.
Dicit quod anima tamen nec uero haec
quia mouetur iustis. et uoluntati anime

co nat z co sentit vel consentit
tur. vide nō n̄ sz ab alio
p's agitat. Cōis .n. eā in
na n̄ solū cadit sicut in hoib;
bi n̄ cadit sz in paruulis et
volantib; et piscib; visis mō
sz eciā cadat vel ut aībus vel co
sentit vel nō consentit. videt
et q̄ h; li tertiū p suo acti
gue atq; n̄ visu aliā causā
appellet. n̄ in p'ximo ille aīe q̄ u
li uite veniāt suū in ... aīe
suū tpz sz vita. q̄ visis ap
parentis moueat cupit; aian
tes. Cecam n̄ p's cauē aqui
nam sz solū d's. Angli ā vel
lam ... p's cāre nimis. Solū .n.
vnilez ... seu magne seu p
nunc cāre ē d's. i. p'tatu
tas p'nt ... Dicit q'z an
gli nō sunt catores agq' v' p's
tn̄ p's cāparari rer catol. sicut
agricole ... segetum vel ar
bor cāparat. qui tn̄ ip'i li ca
tores n̄ dn̄i. Ro q̄ ulla sit an
glor opa ut ad cōm sz n̄ io
catores s. q' n' agricolas ca
tores atq; arbor dicim'. n̄ .n.
q̄ plantat ē ad. nz q̄ rigat. sz
q̄ incrementū dat d's. Declat
aliis ubi q' fingat an'a ad re
probum ad li q' catores dla
meant. Cetare n̄ ē q'z cam
tiss p't. qui n̄ se tps. vo'arz
ange'ca obedient d's videt a
eis cauit in iussio ut n̄ sit
b; monib; de reb; suas cog'
maue; nullū. ut villas p'n
cipales in ubo d'i n̄ ciuitas vel
villas ip'i. vj. dier opib; c'a
li catas iones ad in tpz cat
more agricolandi vel incedendi
p'o. Dicit q' sz d'ns in fili d'i p'p
tur carne sua de vgie ina
te sue costa l'a mb. catere tn̄
voluit utile in sua carne
ondē n' pudendū ee q' castū
z. Ponit r'do carne sua;
de costa ... de dq in libro sito
dans cāre. sz q̄ p's onde i ca'
sio li s'tun fealle q' scit
vtile in mis cor' ondit nichil
pudendū ee q' castū ē. Celo
n̄ ē desperandi illa sua q̄ d's od
q̄ amblent meat n̄ reuīgt. q'
d's p's pondi p'nt ut vniuersa a
p'cio nos ... sz g'ra dei.
Neq; .n. desperandis ho's il
la sua in q̄ sp'm ē. omis
qui ambulant in ea n̄ recidut

65

data est non secundum primordiales (causas?) quique sic ut
quod ... nostris ... non ex
operibus nec ante extollatur. De eo quod
mulier quae de costa viri facta est et crevit ab
eo sine ... ei osse sine ... ip-
se ... ab ipsa ... in loco
costae non costa sed caro completa est. Et
Quod primum sui a se facta est caro eius
osse ... quae ... ab ipsa infirmi-
tatem. quia in loco costae non costa sed
caro completa est. Ecstasis intellecta
facta est ex causis in Adam. cum Deus immisit
soporem in Adam. Et quomodo intelligatur quod in
Genesi legitur Adam dixisse de muliere
hoc nunc ex ossibus meis etc. Hunc
versum cum de Deo haec verba dixisse Ac-
cipi ... illa ecstasis quam Deus immisit in
Adam ut soporatus dormiret. Vere
intelligitur ad hoc immissa ut ... mens
per ecstasim particeps fieret tamquam
angelicae curiae et intrans in sanctuarium
Dei intelligeret novissima. Denique
evigilans tamquam prophetia plenus cum
ad se adductam mulierem suam vide-
ret eructavit continuo quod magnum sa-
cramentum commendat apostolus. Hoc nunc
os ex ossibus meis et caro de carne
mea. Haec vocabitur virago quoniam de vi-
ro sumpta est. Propter hoc relinquet homo pa-
trem suum et matrem suam et adhaerebit

uxori suae et erunt duo in carne
una. Quae verba cum primi hominis scripta
fuisse ipsa testetur. Dominus tamen in evan-
gelio Deum dixisse declaravit. ait enim.
Non legistis quia qui fecit ab ini-
tio masculum et feminam fecit eos
et dixit. Propter hoc dimittet homo patrem et
matrem et adhaerebit uxori suae et
erunt duo in carne una.
Ut hinc intelligeremus propter ecstasim
quae praecesserat in Adam hoc eum divi-
nitus tamquam prophetam dicere potuisse.
Iam quidem Lib. x. super Genesim
ordo ipse rerum exposcere videtur ut
de peccato primi hominis dicamus etc. De eo
quod scriptura de formatione animae mulieris et
aliarum animarum sequentium nos certum
tacuit. quia quod de anima primi hominis com-
memoratum est praeter et de aliis sapien-
ter intelligi ... Et certe animam mu-
lieris ex anima viri putant tra-
ductam seu propagatam. Si non ipsa
putatur animam mulieris ex anima vi-
ri (factam?) quia non scriptum est quod in
faciem mulieris sufflavit Deus. Cre-
dunt ex viro animatam feminam quoniam
nec id scriptum est. Unde fideles omnes animas
... nascentium hominum sicut primi hominis facta
praeter de aliis scriptura tacuit
quam potius quod in una commemoravit

est et de certis precedit intelli
Quomodo potest intelligi deum creare no
uas animas cum dicat scriptura
quod opera sua que fecit vi diebus con
summasse. Cauendum est ne scri
ptura tam diligenter conside
ret vi diebus consummasse deum
omnia opera sua que fecit bona valde. Si a
quas nouas adhuc faciat creatu
ras quas non in rationes causales fece
rit non intelligatur irreverenter quod singula
sunt facienda animarum nascentibus
quibus dandarum in semine hic non in
creata aliquid condidisse. Sed quia non al
terius generis creata est anima quam ille
quam vi die fecisse hominem ad ymaginem
non recte dicitur deum ea facere nunc que
tunc non consummavit. Jo. v. Pater meus
usque modo operatur. et nunc facit
et id nouum [illegible] creat. Sed nunc fa
cit quod tunc in consummatis operibus
non creavit. Sed quia illas causales rationes
[illegible] quas tunc condidit
h. n. opus est [illegible] quasi quid
operibus humanis [illegible] vel prius
operibus propagatum continuata suc
cessione. Preterea tales conceptus anima
[illegible] quas nunc facit [illegible]

Quod similitudo trinitatis est quia non a
[illegible] non per [illegible] in corpore non in

animam rationalem non vult homo anima
in natura [illegible] non in [illegible]
dei. ut anima fiat deus. non corpus. ut
anima [illegible] rationalem vel anima uni in alte
ra non [illegible] in animam humanam pro
[illegible] est. quod anima non est
non creatura dei. Quod ergo [illegible]
tenens anime non in [illegible] con
[illegible] ut quamvis fiat anima fiat corpus
non in naturam anime [illegible] ut quamvis fiat
anima homo fiat parvus et in [illegible] dei
ut quamvis fiat anima fiat quod est deus. et
[illegible] non corpus non animam naturale
non [illegible] quod deus est [illegible] animam
humanam [illegible] eam [illegible]
nia animam non esse non creaturam dei

Quod signum fuit per flatum quod [illegible]
facies apostolorum sufflavit dicens
accipite spiritum sanctum. Ii. Reg. [illegible]
tus [illegible] creatura [illegible] est [illegible]
quod sufflavit et ait. accipite
spiritum sanctum. Sed utrumque signum [illegible]
[illegible] ab ipso procedere spiritum sanctum
[illegible] ab eo [illegible] fiat [illegible]

Quod [illegible] in prius annos
pubertatis [illegible] animal
[illegible] carnis non [illegible] incipiant
in [illegible] [illegible] [illegible]
et talia [illegible] [illegible]

Quod [illegible] de prius [illegible] agim

quibus quedam peccata ipsi uolunt
attribuere. quidam nisi ab anno
quarto decimo anno loco pubertatis
esse ceperint quod minus credendum est
nulla enim esset pena nisi quam membris ge-
nitalibus non infunditur. quis non
audeat affirmare furta, mendacia,
periuria non esse peccata nisi quando ultra in
pubertate committuntur. at ipsa plena
est puerilis etas. quamuis in eis non
ut in maioribus punienda uide-
antur quia crescentibus annis accedenti-
bus quod ideo conualescat posse preceptis
salutaribus melius intellectis eis quia li-
benti obediatur. Dicto quia et ipsi pu-
eris moribus non dona culpanda
non sunt. Neque enim in paruis mo-
ribus non dona culpanda non sunt
etc. que pueri non doluerit generare
furta quia ea sunt furtis ma-
nus. Dicto quod quamuis corpus christi as-
sumptum fuit de carne matris
uirginis. que caro de carnis peccati
propagine concepta fuit. tamen quia ca-
ro christi non sic concepta est ut illa non
tamen est caro peccati sed similitudo carnis
peccati. Unde corpus christi quamuis ex
carne femine assumptum sit que de carne
carnis peccati propagine concepta
fuit, tamen quia non sic in ea concep-
tum est. quomodo fuerat ipsa concepta
non ipsa erat caro peccati sed similitudo
carnis peccati. Quo dicitur quod pro
mittitur leui fuisse in lumbis
Abrahe et christus quia scilicet leui fuit ibi
secundum concupiscentiam carnalem, christus autem secundum
solam substantiam corpulentam. Quod ipse
non leui fuit in lumbis Abrahe secundum
animam. secundum carnem uero et leui et christus
sed leui secundum concupiscentiam carnalem,
christus uero secundum solam substantiam corpulentam
cum non sit ex semine rationabiliter
corpulentie et inuisibiliter ratio
utrique accidit ad abraham
uel ex ipso adam usque ad
corpus marie. quia et ipsum corpus con-
cepit et conceptum est. Christus autem a
iustitie carnis substantiam de car-
ne uirginis sumpsit. Ideo uero concep-
tus eius non a semine uiri
sed longe aliter ac desuper uenit
Dicto quod aliqui corporibus assue-
facti et sibi inferiori non possunt
opinari quid esse etiam quod
tamen eis si non sit corpus quod
melius uero sic et dicunt duo
corpus esse. ne sit non est corpus non sed
Propter hoc non corporibus assuefacti
ut effecti corporibus noluit etiam
credere esse quam corpus non corp-

fuit n'l fit. ac p hi tanto ma
gis anı̄ a teā cēe q' cor̄ n̄ iste
q̄nto mag' anı̄ dīn cēe n' cē
ē u. fuit in fancella t' fan
v'gına ne q̄ cogita de omībȝ uer
sat ut in hys ſbt̄ctis tedam
piane paēnd. sc reformident
D' q' nulla massa metalli
ut q̄ dl'z cor̄ p't ex una pte du
tund' cēe n̄ ex alta pte defi
cat n̄ augi latitu' nei n̄ minua
spulitat. n̄ ad corp' p't q' ma
nenēte ut sue q̄ntitat' undiqȝ
cedat n̄ rarescat. Q' et absu
dius q̄m putare massā ēt
metalli ex aliq̄ pte cēe posse
du tund' n̄ deficeat ex alta uel
augi latitu nei n̄ extenda' ue minu
atur. aut illā ēe cor̄ manēte
ut sue q̄ntitat' q' undiqȝ cedat
n̄ rarescat Lib. xi. sic map
Redeunt iudi adu't iudi
ci. et n̄ p'videbat illos te
D' q' sii in ūb dīl t' cuiqȝ pc
ossū ph'icū assupte ād re
p't q' ad lumu n̄ absurde n̄
p't intell. h' sigato ad ād sig
deū dz accipi h' tū ēe deū du
bitare n̄lz. Si et in ūb dīl t'
cuiqȝ p dōne in ossū ph'icū

assupte dīe ād q' ad lumam
n̄ absurde n̄ possit intelli-
pculdubi pcurare. Si grace d'
tū ob aliq̄ sig'atoz accipi
dz. deū tū ēe dubitare fas
n̄ ē. h. n. q̄ fide narracois et
pollicita expositoris exigit
P'uit uerū q' p' iu pen
tes iudi n̄ consulebat. n̄ e
rubescebat. A'udierūt ut
deū eē et n̄ consulebat ulls
erat mod' in cor' eū iure debet
ut putabat uel laud'. q' ul' sēc
tant refusand' D' q' n̄ magne
laudis fuit hō' bn̄ uiuē si ne
mo psuasilis uiuē et nō cepta
puulis fuat q̄ resiste laudē
potat psuadenti. Q' n̄ nō
magne laudis fuīt fuiste
hō' si ipēa bn̄ uiuē q' nemo
eū male uiuē suadēt. cū et n̄
posse et in po' haē uelle n̄ co
sentire suadenti. ad miuāte tā
illo q̄ supb' resistit humilibȝ a'
dat grām D' q' tēptator n̄ po
tuiss deiecisse in pcc' n̄ in eā
p'mus hō' pcessiss supbia et e
latō q̄ruenda Pe arbitrād ē
q' eēt hō' deiceditur iste tēpta
tor n̄ pcessiss in aīa hōis q̄da

elatio q̄puncta ut p huius
pcti qui de se solo psumpserat
ductet. Vel hunc cape dam ee
cum ruina exaltabitur et an
gustiam humiliat. // D[ubitatur] q[uod] ubi
maior congaudet q[uod] ille bonus sit d[eu]s
qui ab eo recedentium bonum e. tam
quam gaudet in malorum volup[tatib]us
sine dolore timore ee non possunt
Hic e[st] maior congaudet q[uod] ille bo[nu]s
sit d[eu]s qui nulli recedenti ab eo bonum e
quer et qui gaudet in mortiferis vo
luptatibus ee sine dolore timore non p
sunt. et quod omnium malorum delectationis sue
maiore superbie stupore non sen
tiunt ... q[ui] h[ic] dicitur de novo unic ini
... prius apparent // D[ubitatur] q[uod]
gloriosior e palma non consensionis temp
tationum qui non potuisse temptari
// Et non e palma non consensisse temp
tationi q[uam] non potuisse temptari //
Q[uare] d[eu]s non fecit noluit carere his
quos presciebat malos futuros. cum ma
li plurimque prosint bonis et eorum
malicia volentes ... peccata sequitur //
Cum q[uaeri]t[ur] p[er] iniustos ... ac p
... pro[s]int. fecit d[eu]s non
caret d[eu]s quos presciebat malos
futuros. cum ... non careret quos presci
ebat bonis profuturos ut ...

les ... bonis voluptatibus ...
vis ammonendi quia ...
et ... mala vo... pu...
e // D[ubitatur] q[uod] h[ic] melior sit ce
... qui nullum ... dele
ctat. ... et illa bo[na] q[uod] h[ab]et ip
... delectatione cohibere et d...
... sit alta ...
bo ... Dicitur utrumque fuisse debuit
dicens q[uod] ... in suis an
gelis in suis hominibus // Hic ... v
... meliore esse ... qui
pro... nullum delectat ... ista
... non h[ab]et ... illa bona esse
q[uod] h[ab]et in po... illi ... delectatione sic
... et cohibere. ut non solum
delictis ... quia ... de
ipsius ... delectationis cohibere
lecet cum ... non ... sit illa
melior ... illarum ... et non v
trumque ... d[eu]s ac p... q...
... erant de ... sola d[omi]n[u]m laudare
ubi ... laudare de utroque.
Illa ... e in ... an[gelis] ... in suis
hominibus // D[ubitatur] q[uod] in ... ...
sequitur superbiam non ... n. fi
... non e ... ... in
... e superbia ... dif
... dicens. Superbia .n.
e amor ... invidia .n. felici...

aliene. // Porro sicut inuidia
odiu͂ s̃biā n̄ p̃cedz. n̄. n. sup
biendi ē cā inuid'. ꝫ cā inuide
di ē s̃biā. sic amor excelle
ac p̃p̃e inuidia. n. odiu͂ sic
scilicet aliene. q̃ in n a sce
sat in p̃mpau ē. amādo. n.
q̃sq̃ excellen bias ep̃ibz i
uidz q' coequit'. ul' inferioribz
ne s coequit'. ł superioribz q'
eis n̄ coeq̃t'. s̃biendo q̃sq̃ in
uideus n̄ inuidendo q̃sq̃ s̃bz ē.
// Sed q' n̄ ēcd uidē q' dyā ab
initio t̃pis actu cecidit. n̄ ad
q̃r fuiss̃ q̃ cū s̄cis an̄ł btūs ex
titit. hinc est q' dn̄s meus ille
homicida erat ab initio et in u'i'
n̄ stetit. // Ideo ei fuiss̃ putari
pōt ab initio t̃pis dyā s̃b'
cecidisse. n̄ fuisse ullu͂ anū t̃p
q̃ cū an̄ł s̄cis pacat' uixit. t̄bs
ꝫ ab ip̃o p̃mordio c̄ate a su
o c̄atore apostatasse. ut id q̃d
dn̄s ait homicida erat ab ini
tio et in u'i' n̄ stetit. et homicida
q̃de ab initio ex q̃ potuit oc
cidi. n̄ ex potuit occidi an̄q̃
eēt. qui occide ab initio. q̃
homicida dyā. q'z ip̃e occidit
hō p'. an̄q̃ ullus hō fuit. i

u'i' n̄ stetit. et ab initio
ex q̃ ip̃e c̄atus ē. q̃ c̄atz n̄
stare uoluiss̄. quō. n. dy'
ulet b'tam cū s̄cis an̄ł bonos
an̄łs c̄dr̄ sorte q̃ fuet sui p̃
cā atq; delictonis. et igns
et̄ni ꝫ p̃scius n̄ fuit. u̇z. n.
scit an̄ł sempiterne sue uite
ac btitu meri s̄. s̄ā quo b̄l
si mci. an dicā ꝫ dn̄s dyā lo
reuelare noluisse cū ad h'c
an̄łs b'o. et q' fuit' ul' q' pas
simus eēt. cetis an̄ł reuelasse
q' eent' meritu͂ in e'n u'i'te ma
sur. q' si i c̄lō tā n̄ eq̄ls b'es
tamo iam n̄ plene b'ts fuit
qm̄ quō plene bea͂ ce sue ē
ditu b'ti s̄. ut eā n̄ p̃tbz me
tus. q̃ ei in malo met' i ou'
nebat a cetis ut eis d̄s n̄ ea
q̃ ad ipm p̃tinet futa reue
laret. sicut p̃us ille culcor q̃
ille p̃o ab sit. u̇z. n. d̄s damp
nat innocentes. // Sed quō in
tunc d̄' q' dyā q̃ a le aliud u'i'
tatis audit. et q' n̄ aliq̄n an
ute dulce u'i'c gustauit. q̃ ac
ceptam fastidiauit. ꝫ uole
do accip' cessit et amisit //
Cū ḡ putat' nūq̃ dyā i u'i'te

stetisse nisi quod ante beatam vitam dixisse. sed ab ipso sine ordinis initio
cecidisse. unde sic accipiendum est ut non
ipse voluntate depravatus putetur. aliqui non
ab initio cecidisse dicunt. id est non
cecidit si talis creatus est. sed statim omnia ce-
lunt ut cecidit. a superbia tumi-
dus et ipse potestate delectatus corruptus. sed be-
ate vite dulcedinem non gustavit. quod non
utique acceptam fastidivit. sed no-
lendo accipere defuit et amisit.
Probat valde pulchre quod diabolus
non fuit particeps futurorum celestium sive ante
post. Sic sunt celestis particeps esse po-
tuit. qui sapientia prescientia est fructus
ille est omnia ipse omnia et merite cecidit
non erat quod acceperat cecidit. sed ex eo
quod acciperet si deus voluisset. deus. quod
pertinebat quod noluit et ab eo quod accep-
turus erat cecidit. et potestas eius sed
quod esse voluit non evasit. sed tamen in
illo est pondere ultorum ut si vellet
post hanc declarari non ab eius sua
liberari. Dicit quod diabolus tempore hominis
licet voluntas est ut faciat non licet potestas.
ad perniciem. Tempore diabolus licet dya-
bolus in potestate est ut faciat si quo
modo faciat. qui est pernicie est temp-
tavit. Quod mella quod pinguia
dicit quod serpens erat prudentior omnium
bestiarum. Prudentissimum omnium
bestiarum hic est astutissimum. ideo
dicitur est serpens propter astutiam diaboli
qui in ipso et de ipso agebat dolum. Quo-
modo dicitur prudens vel astuta lingua
quam prudens vel astutus movet
ad quod prudenter astute loquendi sua.
Quod loquebatur serpens mulieri
quod sicut asina balaam locuta est
non quod id fuit opus animalis diabolicus sed
animalis. Locutus est serpens sicut
sicut asina in qua sedebat balaam
locuta est homini. id est quod id opus fuit diaboli
hic angelicum. Dicit quod mali angeli
videntur hic facere talia opera bo-
norum tamen mali et talium pollicit
non quod per bonos angelos permisit deus
sine esse potest. Dicit. id est quod
boni et mali angeli opera talia sicut
moyses et magi pharaonis. Omni-
nibus his ei boni angeli portitores
sunt. id est mali angeli et talium quibus
operum sunt non quod per bonos angelos per-
misit deus. Dicit arbitri quia
mulier non credebat se mortem
serpentem cum veritati. sed quod deo
audierit. sed manducaverit
morte moriemini. quod putabat
deum dixisse aliquo signo causa et
non simpliciter manducavit deceptus

viro forte cu aq' v'bo p'sua
uo q' scripta n' exp'ssit
Cosiderauit lignu vid'q3
q' eet bon ad esca t decor
ad asp'cu t n' c'ds posse te
m mori. arbit'r q' puta
uit dm aliq' signis cu
dixisse. si maducauitis
morte morienu. atq3 id
sup'sit de fc'u ei' t medu
cauit t ded' viro. s fortas
sis e cu v'bo suasor' q' scrip
ta taces intelli'r reliq' v'
bo Quo intelli'r q' de. t
apti s' oculi eor. Et ap
sunt oculi amboru q' n' ad uu
ce respiscend' ad pcti pe
na cauus ipi'n meorie q
ceptaz ut iam eet cor' no
ale tm q' potat si o'bediam
q'suaret in meliore spu[les]
q' lsitu sn morte mutari
s3 iam cor' in q' lex i mbr's
repugnaz legi metis. neq3
.n. clausis oculis sn erat
t in padyso delicias ceci
palpantes q' oberrabant.
ut uetitu lignu e nesci
tes attangerent palpantes
q' fructus prohitos ignorando

Qualia poma fuit
a quor esu p'hib'iti sunt p'
hiti Tale quippe pomu cre
ded3 fuisse ut illa arbore
cuius gn'is poma ia in ar
borib3 fecerant in ag' credi
diderunt posse frutib3 fa
cile ignite. qd n'a eet cum eos
in cibu sumere uenisse
Quo intelli'r q' de in gn
q' primi parentes audieunt
uocem di amblantis i pa
dyso ad vesp'am Nunc ti
audieunt uoce di ambu
lantis in padyso ad vesp'
tam n' n' p creatura visib' fa
cta. ne illa i' unu t' vtq3 co
q' pat' t filij t spc sci corpalib3 co
ni3 ffcib3 localit t q'bt inertu
appuisse creditur Dic q' dni
voce dnus ad adam ubi es n'
fuit uox ignorantis s3 fuit
increpantis Et uocauit
ds adam ubi es increpantis
uox e n' ignorantis Tu
dns dix. ecce adam fctus e
sic vn' ex nob p nu pla
lem. cu d' nob insinuare
noluit trinitatis Solo
intelligitur q' sic vn' ex nob

n̄ ꝑ ter^cius plus accipiat
sc̄dam erat. facias ho. ad y.
mam. sic & d̄s de se & pie a
et. veniem̄ & apud eū man
sionē fa. Hoc valde pulc
de purificatione salomonis & ipi
adam q̄ non fuit eue decep
tus fuit. s; p̄ amici inlu
illectus. Ita salomonem vi
tante sapie. nunq̄ na cados
q̄ in ydolatr. cultu ceciderit a
q̄ iuni^us s; mulier amore ad
h malū cōmun resistere n̄ va
luit sciens q̄ faciebat ee n̄
faciens n̄ sicas q̄ d̄ prohibet et
defluebat mortificās delic^tis
consistaret. Ita & adā p̄ea q̄ de
hoc p̄hito seductus mulier
manducauit eiq; dedit ut sibi
ederet noluit eam contristare
quā credebat posse sine suo con
solatio si ab eo alienaret
anis. & oio illam interire dis
cordiq. n̄ q̄ carnis uictus
ocupia quā q̄dā ēferat le
ge in bx. legi mentis sue. s;
amicabili q̄dā beniuolencia quia
plerūq; fit ut offendat d̄s ne
hō ex amico fiat inimicus
q̄ el' fuice uō debuisset diuine

Sñe uisticia exterius iudicaui
h ezor. Lib duo decimus
dic̄ septem s̄cq̄ incī
pit gen. xx. Quod intelli
sit v̄bū ap̄ cum de raptu
suo loquitur. dicit siue i cor
pe siue ex̄a corp̄ nescio d̄s scit
Hoc ip̄m cū intellect' igno
rasse vr qm in celū terciū
raptus in corpe fuit quo ē
ēia in corpe aīa corp̄ uiuit de
sui uigilantis sui dormientis
sui in extasi a sensibz corporis a
nata. an oio de corpe exierit
ut mortuum corp̄ iaceret donec
peracta illa demonstracione mēbris
mortuis aīa redderetur. & n. q̄si
dormiens euigilaret. aut
extasi alienatus denuo redditus
sensibus. s; mortuus oio reuiuis
ceret. Distinguit autem genus
uisionum. Ecce in hoc uno
precepto cū legitur Diliges
proximū tuū sicut teipsum. tria
uisionum genera occurrunt. vnum
per oculos quo ipse littere uidentur.
Alterum per spiritum quo proximus & ab
sens cogitatur. tertium p contuitum mentis quo ipsa
dilectio intellecta conspicitur.
Quomodo intelligendum sit verbum apli

q̄ d̄ de x̄ dn̄o meo q̄ in ip̄o in
h̄itat o͞is plenitudo diui͞
nitatis
cor'lr. Dicitur ē q̄ inh̄itat
omnis plenitudo diuinitatis cor'
p'alr. n' diuinitas cor' ē. s3 q̄
sacram̄tis ueteris testi appellat si
guratiōs umbrar op'ez. t̄tulit
dr̄e h̄itare in x̄ plenitudines diuinitatis
q̄ in illo ip̄leant o͞ q̄ ip̄e um
bris signata sunt. ac sic q̄dam mo
umbrar illar ip̄e sit cor' h' ē ua
ritas i. signum illar ip̄e ē ueritas
Ponunt uiscera uiros q̄ in
sepulcris dicit h' sed uel spiritale
Spiritale ē dr̄ uilitas mois
spirm̄ z cor' q̄ similiter ē in t̄rne
sanct'. spiritale appellat apl's
d' sic. seiat corp' ale. surget
cor' ale spiritale eo q̄ mortis
mois ad oem facilitatem z icorruptione
spiritui c̄dat. z si ulla indigen
cia corporali ali ... solo uiuifi
cet spiritu h' q̄ in corpora sba
sit h'utin. z h' cor' qle in ñc h'e
mus aīe h3 stat. z h' ē q̄ aīa
q̄ dcm̄ ale. sic sp̄e dc̄ ul' aer i
ul' flatus eius. i. motus uc
tm̄ ē. ignis grando nix glacies
sp̄e tempestatis. Dr̄ & sp̄e a
nima siue pecoris siue hois

sic sep'tum ē. z q̄s scit sp̄e filior
hominum si ascendat ip̄e sursum
z sp̄e pecoris si descendat
ip̄e deorsum. Inde dr̄ sp̄e z ip̄a
mens ubi ē q̄dm̄ tanq̄ ocl's a
nime. ad q̄ ptinet ymago z ag
nitio dei. unde d' apl's reno
uamini sp̄u mentis z induite
nouum hoiem qui s'm dm̄
creatus ē. cui z alibi dicit de
interiore hoie q̄ renouat' in
agnitione di s'm ymaginem eius q̄ creauit
eum. sic cū dixisset ip̄e. ego mete
sua legi di. carne aūt lege pec
cati. loco earundem sititer comemorans
Caro inquit concupiscit aduersus sp̄m
z sp̄e aduersus carnem. ut n̄ ea q̄
uultis faciatis. g' m dixi mente
hunc z sp̄m appellauit. Dn̄ sp̄e z d's sic
ait d'ns in euangelio. sp̄e ē d's. z eos
qui adorant eum in sp̄u z ueritate o3
adorare. Dicit qm autem tr̄ corporalium simili
tudines demonstrant in sp̄u. n̄ ppl'e h'
p'pha dr̄ n' ultimo ei q̄ sitat me
tis officium q̄ uisa intellat. Vn̄
magis p'pha dr̄ qui uisa ab a
inspexit q̄m ip̄e qui uidit. ubi
audit quo sp̄e a mente diligat
z addi q̄ i' m'are p'pha dr̄ au
silicum uisiones demonstrant in sp̄u z intell'

7.5

cax revelat in mete. — P
inde q signa p aliqs rex
corpalium silitudi[nes] demia ban
in spu n accessit metis offi
cium. v intelligent nd erat p
phia. mag quam pphia erat q i
spectabat q a vidisset q que d
vidisset. unde apparet mag ad
mentem ptinere pphiam q ad
illum spm q mo qda pp vo
cat sic mens esse qda mete ist
or. ubi corpaliu rex silitudine
exprimunt. Itaque mag joseph
pphia qui intellexit q signifi
caret septene spice et septene
boves qua pharao q eas vidit in
sompno ille sic inbutus ut
viderit h mens illuiata ut in
tellieret. ac p hoc in illo erat
lingua. in isto pphia. quam mul
lo rex pgnatio. in i pgnatio
nu interptia. m g pphia qui
rex significabant sola ipa sig
in spu p rex corpaliu ymagines u
dit. et mag pphia q solo cor in
tellectu preditus e. S in ax pphia
q utrq pcell ut et videat i spu
corpaliu rex signatas silitudines
et eas vivaci intio intellat
sic daniel excellen temptata

e i repbata. qui regi et somp
qd viderat dixit. et qd sign[ificare]t appu
isse qua vpq corporales in spu el
expssite et eax intellec revela
in mete. — Ponit aglem
diam int intellec et intellu
ut intelli dicat res q in
telligit. intellc v mens q intellit
vt aut q si ad e q solo inte
cernu possit et nd intelliat. dif
ficile qd e. q e nd intellat q
n possit intellc papi. n arbitre
aliq pure ul dix. si e intelle
tuale dicat si intelle hoc
idem signu quaquam n est rece
n nisi voluerit. ut intelli
sit res ipa q solo intell papi p
intellc e mes q intellit sed
ee aliqua rem q solo inte c
ni pot. an n et intellat mag
e diffic qd e. ee e rem q inte
papiat. et n e int papi p
n arbitri q q putare ul
dix. mes q n vidi n me
q grudi n pot intelli. q
ruide intelle. — Cu q ppe di
cat as ee in celum. — Cu
e penit aurit atq abri
pit aie inten a q ibz cor
tut omo q sic cor pntia x

patentibus oculis non uident. nec
ulle uoces presius audiunt. to-
tus animus intentus. aut in corporum y-
maginibus est per spiritualem. aut in rebus
incorporeis nulla corporis ymagine figuratis
per intellectualem uisionem. Po-
rro autem demonium habentes ali-
quando dicunt de hiis que sunt remota a sensi-
bus nostris. Nam sane mirum
est simul demonium habentes ali-
quando dicunt de hiis que absunt a
presentium sensibus. quod certe nescio
qua occulta mixtura eiusdem spiritus
fit. ut tamquam unus sit patientis
atque agentis uexantis.
Dicitur quod intellectualis uisio non
quam decipit uel fallitur. quia non
uel opinatur de re quam non intellegit
si autem dicitur tunc quod intellegit con-
tinuo uerum est. Intellectualis
autem uisio non fallitur. aut enim non in-
telligit quod autem opinatur quod est.
aut si intelligit continuo uerum est. Q-
malus potest putari bonus et
si non sine dampno suo tamen sine
putantium periculo. Neque enim
putantium periculo. et non propter ex-
terito suo quamque a bonis pu-
tatur bonus et si occultus sit
malus. sin in rebus. i. in ipso quo
sit quisque bonus non errat.
Declarat pulchre quomodo culpe here-
re possit sine [illegible]. Unum
autem sic quod de concubitionibus sentian-
tum cum se concubere uident et econtra
propositum suum uel etiam licitos mo-
res. quod non contingit nisi cum ea et ui-
gilantes cogitamus. non cum pla-
cito consensionis sed sicut et talia sper-
namus loquimur et admonetur in somp-
nis et exprimitur ut eis caro ad-
moueat et per illas colligatur per ge-
nitales suas emittat. sic hoc
tempore dicere utique non possem nisi co-
gitarem. porro ymagines rerum
necessario cogitatarum ut hic dicerem si
tanta expressione putaret in
sompnis quibus cum uigilan-
tibus fieret id quod sine peccato fieri a ui-
gilante non posset. quis enim uel
cum loqui postulante necesse est ser-
monis de suo concubitu aliquid
possit cogitare quod dicitur. porro
ipsa fantasia que fuit cogitantem
sinuodinatus. cum in expressa fuerit in
uisione dormientis. ut inter
illam et ueram commixtionem corporis
non discernat. continuo mouetur caro
ut sequitur quod cum motu sequi solet. cum
hoc tamen sine peccato fiat quam sine peccato

a uigilante de. qd ut dixi
sine dubio cogitatum e. dum
tn̄ p̄p aīe affcōem bonā q̄ de
sidio meliore muddata in
tas inc̄sat cupidi q̄ ad ū
lem certus motū n̄ ptinet
q̄ tales n̄ uigilantes coh
bent & refrenant. docente
auc̄ io n̄ possūt. q̄ n̄ hn̄t in
po̱te q̄ ea moueat cor p̄ius
q̄ dictum nō p̄s a cor. D
q̄ oīs sc̄e p̄stantior ē oīm
cor & q̄ oīe agens nobili
est eo re in q̄ agit. & addit
ygines cer q̄ sibz capiu
tur. n̄ cor fac in sp̄m. S; aīa
coli mirab in se ip̄a facit.
Quia n̄ sc̄e oīs oī ē cor
p̄stantior sn̄ dubitatione. sequ
ut nō loci dubit positione S;
n̄ dignitate p̄stantior sit n̄
spūal isto corō celo & illa
de terr cor̄luum capiut y
gines. h̄ ex illis q̄ ddam
uitale uc aīs s̄ q̄ior corpe
sc̄e. & p̄tior cor̄ is ygo qm̄ cor
h̄ tm̄ q̄ tp̄e p̄tior sit in eo
q̄ n̄ p̄us. p̄stantior sit ygo
sp̄u qm̄ ip̄m corpus in sb̄a
sua. n̄ sane putand est
corp̄ fac̄ aliq̄d in sp̄u. tanq̄
sp̄c cor facienti mat uice sb̄
dat. oī. n. mō p̄stantior q̄
facit ea re de q̄ aliq̄d fac. nec
ullo sc̄e p̄stantior ē cor. imo
p̄spicuo mō sc̄e cor. qm̄ g
p̄us uideam̄ aliq̄d cor q̄ aīo
n̄ uideam̄. atq; inde incipi
at cor eius ee in sp̄u nrō. qd p̄go
eo cum absens fuit videam̄
tn̄ eand eius ygine n̄ cor in
sp̄u. S; ip̄e sc̄e in se ip̄o fac ce
lite mirab q̄ ineffabile lo
ge est a corīs cardicate. au
ygo mox ut oclis uisa fuit
in sp̄u uidentis nll̄o p̄ualo
tpe l̄ interpositione fōrt. Dic
q̄ illis solo int̄ conspicit. & q̄
dam alia. ut caritas pax &
similia. & q̄uid ip̄e ds solo in
tellc̄u conspicit. Quo. n.
alio mō ip̄e intell̄ c n̄ intellc̄o
conspicit. & caritas. pax.
longanimitas benignitas
bonitas. fides. mansuetudo cōti
nencia &c. h̄ q̄ appinq̄t deo
et ip̄e ds ex quo ō p q̄ oia
in quo oia. D q̄ uisio i
spūal est p̄stantior corli &
intellectual spūali. ḋ pulchre

declarat quod visio corporalis non potest esse
sine spirituali, et addit quod corpus
non sentit per animam, sed potius anima
per corpus. Praestantior enim est vi-
sio spiritualis quam corporalis, et intellectualis
praestantior est intellectuali quam spi[ritualis].
corporalis enim sine spiritualibus esse non potest, quoniam
quando momento eodem quo corpus
sensu corporis tangitur, fit enim in animo
tale aliquid non quod hoc sit sed quod si-
mile sit; quod si non fieret, nec sensus il-
le esset quo ea quae extrinsecus ad-
iacent sentiuntur. Neque enim corpus
sentit, sed anima per corpus, quo ve-
lut nuntio utitur ad formandum in
se ipsa quod extrinsecus nuntiatur.
Non potest igitur fieri visio corporalis nisi et
spiritualis simul fiat, sed non discer-
nitur nisi cum fuerit absolutus a
corpore, ut id quod per corpus videbatur
inveniatur in spiritu. Item sic
dicit quod intellectus in visis non
fallitur. Si enim intelligit, verum
est quod intelligit. Licet
in illis intellectualibus visis non fal-
litur; aut enim intelligit et verum est, aut
si verum non est, non intelligit. Decla-
rat pulchre quomodo in [illegible]
bitudine videas perspicua
veritas videtur, et ibi non fuit

necessaria exercitia virtutum, ubi tota
una et tota virtus est amare quod
videas, summa felicitas habere
quod amas; ubi beata vita est fonte
suo bibitur. Ibi sine ulla corporis
similitudine perspicua cernitur, nullis
opinionum falsarum nebulis ob-
fuscatur; ibi virtutes animae operose ac
laboriose; neque enim opere tem-
perantiae libido frenatur, aut
opere fortitudinis tolerantur adversa,
aut opere iustitiae iniqua puniuntur,
aut opere prudentiae mala de-
vitantur. Una ibi et tota virtus est ama-
re quod videas, et summa feli-
citas est habere quod amas. Ibi enim
beata vita in ~~suo~~ fonte suo
bibitur, unde aspergitur ad huic
humanae vitae, ut in temptationibus
huius saeculi temperanter, fortiter, iuste,
prudenter vivatur. Propter illud quippe
adipiscendum, ubi secura quies
erit et ineffabilis visio veritatis, la-
bor suscipitur. Dicit quod hoc quod
dicitur Non videbit me homo et vivet
potest vel accipi vel ut ab hac
vita quodammodo moriatur, vel ut sic
avulsus vel alienatus a carnalibus sensi-
bus. Ubi enim nemo vi-
vens videt vitam istam qua

mortales uiuunt in illis corporibus
quos si non ab hac uita quasi
condampnatos moueat siue omnino
exiens a corpore sic non in aliud
et alienatur a corporis sensibus
ut multo uestiat. Sic apo-
stolus ut in corpore an extra corpus ne-
sciuit in illa rapitur et tale ui-
dit uisione. Dicit quod necesse
est non credamus beato paulo rap-
to in tercium celum ad excelle-
tissimam uisionem non uoluit
deus demonstrare uitam qua uiuendum
in eternum et hic est intellectus no-
ster paradysi cum dicit se raptum
in paradysum. Cur ergo non
credamus quod tanto apostolo docto-
ri gentium rapto usque ad is-
tam excellentissimam uisionem
uoluit deus demonstrare uitam
in qua post hanc uitam uiuen-
dum est in eternum. et cur non di-
catur iste paradysus excepto illo
in quo corporaliter uixit adam.
Declarat pulcherrime qualis sit lumen
diuinum quo anima uel in se uel
illo omnia uidet intellectualiter con-
spicit. nam id iam ipse deus est
hic est creatura. cuius rationalis et
intellectualis ad eius ymaginem

facta quae cum conatur lumen id in-
tuitu palpitat infirmitate et mi-
nus ualet. et inde est. tamen quicquid est intellec-
tus ualet. Declarat pulchre et
diffuse quod anima cum per mortem a
corpore rapitur non rapitur nisi duce
ad loca corporalia. sed ad similitudines
corporum. uel si in penis est uel in gau-
dio uel in penis non
corporalibus. sed in similitudinibus corporum
quia non potest ibi esse uera estimatio. et de-
lectatio. unde concludit in fine quod
in florem eam non arbitror esse
corporalem sed spiritualem. Si ergo
cum anima de corpore exierit utrum ad
aliqua loca feratur. an ad incor-
poralia corporalibus similia. an uero nec ad
ipsa sed ad quod corporibus et similitudinibus
corporum est excellencius. cito respon-
dendum ad corporalia loca eam
ferri uel non ferri nisi cum aliquo corpore
non localiter ferri. iam utrum habeat
aliquod corpus cum de hoc exierit os-
tendat qui potest. ego autem non pu-
to. ad spiritualia autem pro meritis
fertur. ad loca penalia similia
corporibus qualia sepe demonstrata
sunt hiis qui rapti sunt a
corporis sensibus et mortuis similes
iacuerunt. et in eis penas

viderunt. cum et ipsa in tempo-
re gerant quandam similitudinem corporis
sui per quam possent ad illa fer-
ri. et talia similibus sensibus experi-
ri. iam vero video cur habeat a-
nima similitudinem corporis sui. tamen
iacente sine sensu ipso corpore non
tamen penitus mortuo videt ta-
lia qualia multi ex illa subduc-
tione vivis redditi narrave-
runt. et non habeat cum per suam mor-
tem penitus de corpore exierit. ac per hoc
ad illa fertur vel poenalia vel ad
videnda similia corporibus non tamen corpora
sed quietis atque gaudiorum.
iam vero recte dicatur post vel illas
falsas esse poenas vel illam
requiem atque laetitiam. tunc enim
hoc falsum est quando per inopinationis
errorem aliud pro aliis putatur.
nam petrus non solum cum duc-
tus illum videbat. et in eo non
similitudinem corporis sed corpus putabat
nihil utique fallebatur. verum et-
iam cum angelo solutus e vinculis
exibat in corpore ambulans et
praesentibus corporibus fores et putabat
se visum videre nihil
fallebatur. nam et ille in dic-
to erant spiritales formae corporibus

similes. et illa corporis expressio
soluti de vinculis per miraculum
spiritalis similis erat. fallebatur
autem animus in utroque non nisi cum aliud
apparebat quam erat. verumtamen quod non sint
corporea et similia corporibus quae ani-
mas a corporibus exutas afficiunt seu
bene seu male cum et ipsae corpori-
bus similes sibimet appareant
sunt tamen in vera laetitia et vera
molestia facta de substantia spiritua-
li. nam in somniis magni
interest utrum in laetis an in
tristibus simus. unde quidam in rebus
quas concupiverant cum se
evigilasse doluerunt et non-
nullis quibus timoribus atque cruci-
atibus exagitati atque vexati
cum experrecti essent dormire ti-
muerunt ne in eadem mala re-
currerent. et utique dubitandum non est quod
expressiora sunt illa quae in extasi
videntur atque ob hoc vehementius
sentiuntur. nam et qui sublati a sensi-
bus omnes vivi quidem quasi agro-
morerentur sed tamen amplius quam dor-
mirent expressiora se vidisse nar-
raverunt. quamvis omnia narravis-
sent. est ergo prorsus inferorum substantia
sed eam spiritalem arbitror esse

n̄ caelum. // Declarat pulchre
quomodo intelligi debeat quod pene dep
natorum dominus et educunt se cum
ipsi quod mens appellantur. // Iosb
eius dominus mens vel educunt. quia
congerent in spiritu per illas consilia
rum similia secundum demum veq
defunctorum sic mentes digne
carnis amore perfruunt. hoc eis
per illas consilium similitudinem exhiben
quod ipsi carni mortue solum ut
sibi cum verecundiam denique inter
eo quod minus sunt latine appel
lantur. sicut per cor sit pondus sui
ordinem teneant. inferiora secundum quod
maiora. id est spiritum inferiora. secundum quod
exteriora. unum et in gratia lingue ori
go nominis quo appellantur in
feriora quod nichil suave habeant
resonare prohibet. // Declarat
quomodo possit intelligi quod dixit
ad latronem in cruce. hodie me
cum eris in paradyso. Sed ipsum
cum textum patre nostro salvatore mor
pro nobis iustitie completur. ut in
solvet quos solvendos per diem
sectam iustitiam ignorare
non potuit. // Quamquam animus illi
latronis cui dixit hodie me
cum eris in paradyso. non utique in eos

per... ut pene secundum priorum. Et et
illam regem sinum abrahe. non
non. actus Christi continue sed sap
ientia. et attinges usque ipsi sui
iudicium. et illi paradysum
suum in certo celo. sive dicitur
ubi est quod ipse tertium celum est raptus
apostolus. dicitur non ad unum est
diversis nominibus appellatum
ubi sunt sic beatitudo. // Exponit
quomodo intelligatur per tertium celum
et tertium quo raptus est pau
lus apostolus. // Si tertium celum
recte accipimus. ut ... anime
generali nomine quod est secundum ...
...um. secundum quod est in similitudine
in spiritu ... sicut ... visio
plenus integram ... dicimus
... // In quo quamvis
conspiciunt terra deserta et ...
et omnia arrepta a sensibus carnis
atque mundata. ut ea que in illo
celo sunt. et ipsam dei substantiam
verbumque dominum per quod facta sunt
omnia in caritate spiritus sancti ineffabili
valeat intueri et audire. non ...
congruenter arbitramur. et illuc esse a
raptum. et ibi fortassis esse
paradysum meliorem et si dici
paradysum paradysorum. 81. n.

q d2

corrige?

est bona leticia in rebus bonis
in omni creatura qui ea leticia
prestantius quam in ubi dici est per quod
facta sunt omnia ~~lib. xxi. liber in~~
no bellum ~~capit.~~
mo et sanctissima civi-
tate versando etc. // Quos
sunt modo finis dicendum li-
bros de trinitate // De civitate
quam deus et simul et deus celibus iu-
venis medio vel senex-
cordi. omnis et quare hoc opus
sea qui hereptos in esse si-
libus expans anime eos ab
aliena et rectificatos summa
disposito sinas expolivi. solo
. n. singulatim sed omnis sic
esse ea inde declarem quia pro
cedentibus continentes iniquis instare
perficiente nectuntur lib.
ectur primus de trinitate

Sed quidem de trinitate
disserimus etc. // Dicitur quod quidam
dicunt deum eius potentie esse ut se
ipsum possit ipse gignere mi-
rum errant. cum enim nulla cre-
atura tale inveniatur ut se
ipsam gignat. nulla enim res
que se ipsam gignat ut sit
// Qui enim putant eius esse potentie

deum ut se ipsum ipse gigneret
eo plus errant quo non solum
deus ita non est. sed nec spiritalis nec
corporalis creatura. nulla enim omnino res
est que se ipsam gignat ut sit
// Dicitur quod in scriptura quod de deo
proprie dicitur quod in nulla creatura pro-
prie reperiuntur. sed talia ra-
ro ponuntur exponit in scripturis
sicut est illud quod dictum est ad moysen ego
sum qui sum et qui est
misit me. Et exponit verbum
apostoli qui de deo dicit quod solus habet
immortalitatem. ostendens quod immorta-
litas per quandam immutabilitatem acci-
pitur quod in solo deo et in nulla cre-
atura reperitur. Que vero proprie de deo
dicuntur que in nulla creatura reperiuntur
raro ponit scriptura divina sicut illud
quod dictum est ad moysen. ego sum
qui sum et qui est misit me ad
vos. cum enim esse aliquo modo dica-
tur et corpus et animus nisi proprio quodam modo vel-
let intelligi non id utique diceret
et id quod ait apostolus qui solus habet immor-
talitatem cum et anima modo quodam immortalis
dicatur et sit non diceret solus habet
nisi quia vera immortalitas incommuta-
bilitas est quam nulla potest habere creatura
quoniam solius creatoris est. Hoc et Ia-

cobi. omne datum optimum et
omne donum perfectum desursum est
descendens a patre luminum. ag̃
apud quem non est commutatio nec vici-
ssitudinis obumbratio. Hic idem
mutabis ea et mutabuntur. tu autem
idem ipse es. Capitulum secundum
vapp̄ adiuvante domino
Dicit quod invalida acies
mentis nostre non figitur in excel-
lenti luce divine contemplationis
nisi per iustitiam fidei ve-
getetur. Quia mens hu-
mane acies invalida in tam
excellenti luce non figitur nisi per iu-
stitiam fidei nutrita vegetetur.
Fateor valde libenter. non piget
me sicubi hesito querere sicubi
erro discere. Nec piget me
sicubi hesito non pudebit si-
cubi erro discere. Capitulum ter-
roinde quisquis tium
legit. Ponit modum
in principio huius capituli quo cum magna
humilitate et dilectione procedendum est in
quisitione trinitatis de sancta trinitate quia
non periculosius aliquibi erratur
nec laboriosius aliquid nec fructuo-
sius aliquid invenitur. P
inde quisquis hec legit ubi pariter he-

sitat querat mecum ubi errorem
suum cognoscit redeat ad me
ubi meum revocet me. Ita ingre-
diamur simul caritatis viam
tendentes ad eum de quo dictum
est. Querite faciem eius semper. Et
placitum pium atque tutum coram
domino nostro cum omnibus teneo qui ea
que scribo legunt. et in omnibus scrip-
tis meis. maxime ubi queritur unitas
trinitatis patris et filii et spiritus sancti. quia
neque periculosius alicubi
erratur nec laboriosius aliquid queri-
tur nec fructuosius aliquid invenitur.
Dicit quod si quis reprehendit dicta sua
quia non intelligit. talis non reprehendit
suam locutionem non fidem. Deinde dicit quod
nemo ita plane loqui potest ut
ab omnibus et in omni intelligatur
ubi non intelligitur se gerat ut a-
legat quos magis intelligit.
Quisquis ergo cum legit dicit non bene
hoc dictum est quoniam non intellego locutionem
meam reprehendit non fidem. et for-
te dici potuit planius. verumtamen
nullus hominum ita locutus est ut in omnibus
ab omnibus intelligatur. videat
ergo cui hoc in sermone meo displi-
cet utrum alios in talibus rebus
questionibusque versatos intelligat

et si ita exponatur liber meus
vel et si hic admittatur et eis pro quos
intellexit rogaverit et tibi impendo
Non quod valde humiliter de stu-
diositate sua. omnia que sapit et
intelligit recipiens divina re-
velatione et attribuens divine in-
spirationi. Ego tamen in lege
domini meditabor si non die ac
nocte saltem quibus temporum particu-
lis et meditationes meas
ne oblivione fugiant sti-
lo alligo sperans de misericordia dei
quod in omnibus veris que certa mihi sunt
perseverantem faciet. Si quid
autem aliter sapio. hoc quoque mihi ipse
revelabit. sive per occultas
inspirationes atque admoni-
tiones. sive per manifesta eloquia
sua sive per fraternas sermocina-
tiones. hoc oro et hoc depositum
desiderium meum penes ipsum
habeo. qui mihi satis idoneus est
et custodire que dedit et red-
dere que promisit. Hoc autem
dubitavit bene quod quidam tar-
diores minus intelligentes de-
berent in aliquibus locis librorum
suorum putare ipsum sensis-
se quod non sensit vel non sensis-
se quod sensit et si tales a via
veritatis deviaverint sibi non deberet
ascribi set ipsis. Arbitror
sane non nullos tardiores
in quibusdam locis librorum meorum
opinaturos me sensisse quod
non sensi aut non sensisse quod sen-
si. quorum errorem mihi tribui
non debere quis nesciat si velut
me sequentes neque apprehendentes
deviaverint in aliquam falsitatem
dum per quedam densa et opaca
cogor viam carpere. quandoquidem
nec ipsis sanctis divinorum librorum
auctoritatibus ullo modo quisquam rec-
te tribuit tam multos et va-
rios errores hereticorum cum
omnes ex eisdem scripturis falsas
atque fallaces opiniones te-
neant defendere. C. iiii c. iiii

[O]mnis quos legeris
primum etc. Ut tres per-
sone in divinis sunt inseparabiles
sunt in se ita inseparabiliter
operantur. Capitulum quintum

et mea fides etc. Lo-
quitur valde humiliter de in-
genii sui capacitate et apprehen-
sione veritatis. Nos quo item
accepimus aut prestitus sim-

nra si paulus aplus quanto ma
gis ego minimus illius pedes
iacens non me arbitror aplus
humiliasse. sed pro modulo meo
vt dixerunt Capitulum
diuinitatem ihesum · vj ·
xpm. Probat pulcherrime quod fi
lius est eiusdem substantie cum pre
dictis non creata. vbi addit quod omis
substantia que deus non est creata est et quod
creata non est deus est. Vnum liquide
apparet non ipsum non esse per quem facta
sunt omnia. et filius non est creatus
non est. si ergo creata non est eiusdem liquide
apparet ipsum factum non esse per quem
facta sunt omnia. et filius non est crea
tum non est. si ergo creata non est eiusdem
substantie cum patre substantie est. omis non
substantia que deus non est creata est et que creata
non est deus est. et si non filius eiusdem
substantie cum patre. quod facta substantia est.
si facta substantia est non omnia per ipsum facta
sunt. vnum quod eidemque cum
patre substantie est. et ideo non tantum deus
sed et verus deus est quod idem Johannes
apertissime in epistula sua dicit
Scimus quod filius dei venit et
dedit nobis intellectum vt cognoscamus
nostrum et simus in vero fi
lio eius ihesu xpo. hic est verus deus

viuit eterna Dicat quod me
mineralia non est mineralia quoniam
resuscitare et viuificare
mortuos. An quod ea que mi
neralia mineralis quod
resuscitare et viuificare
mortuos. Declarat quo
in hys aplus quod dicitur ex ipso
et per ipsum et in ipso in gloria in
secula seculorum. intelligi et expri
mitas personarum cum eterne
de vnitate. Queso
de quo dicitur et alio. quoniam ex ipso
et per ipsum et in ipso sunt omnia
ipsi gloria in secula seculorum. Sed non.
de patre et filio et spiritu sancto. vt
singulis personis singula tribuantur
ex ipso ex patre per ipsum per fili
um. in ipso in spiritu sancto. quod quoniam
quod pater et filius et spiritus sanctus vnus
deus est. quem singulariter intulit
ipsi gloria in secula seculorum. Pro
bat pulchre per hoc quod spiritus
sanctus in scripturis sacris precipitur ex
hiberi cultus latrie. quem soli deo
exhibet ipsum non esse creatam
sed solum esse diuinum. Maxime
de illo loco satis claret. quod
spiritus sanctus non sit creatura. vbi iu
bemur non seruire creature sed creatori

sed · non eo modo quo videntur per carnem
servire servitute que est grece dulia
sed eo modo quo tantum deo servitur · quod est gre-
ce latria · unde prohibetur dicere
quod similitudines cultu servitutis exhiberet
quod deberet deo · secundum hec enim · servitus de-
scribitur · dominum deum tuum adorabis
et illi soli servies · Etiam hec dis-
tinctio in greca scriptura invenitur la-
tinus · enim · habet · porro si talis servitus
creature sive prohibetur · cum quod
dictum est · deum dominum tuum adorabis · et illi so-
li servies · unde et apostolus detestatur eos qui
servierunt et coluerunt creature potius
quam creatori · non est utique creatura
spiritus sanctus · cui ab omnibus sanctis talis
servitus exhibetur · dicente apostolo ·
Nos · enim · sumus circumcisio spiritui dei
servientes · quod est in greco latreu-
nentes · plures · enim · codices et
latini sic habent · qui spiritui dei servi-
mus · greci autem omnes aut pene omnes ·
In nonnullis autem exemplaribus invenimus
latinis non spiritui dei servimus · Ca
ys et talibus probatur · q ·
Divinarum scripturarum testimoni-
is et cetera. De modo intelligendi quod

filium

quod scriptura aliquando dicit patrem e-
qualem filio patri · aliquando minorem
Non itaque inmerito scriptura
utrumque dicit et equalem patri filium
et patrem maiorem filio · id est · non
propter formam dei · hoc autem propter formam ser-
vi sine ulla confusione intelligitur
et hec nobis regula per omnes sanctas
scripturas dissolvende huius questio-
nis ex uno capitulo epistole pauli
promitur · ubi manifestius ista dis-
tinctio commendatur · Ait · enim · qui cum in
forma dei esset non rapinam arbi-
tratus est esse equalem deo · sed semetipsum
exinanivit formam servi accipi-
ens in similitudinem hominum
factus · et habitu inventus est ut homo
Est ergo dei filius deo patri natura equalis · habi-
tu minor est patre · in forma enim dei in qua
erat antequam hanc accepisset
equalis est patri · In forma dei verbum · per
quod facta sunt omnia · In forma autem servi factus
est ex muliere · factus sub lege · ut
eos qui sub lege erant redi-
meret · propterea in forma dei fecit homines
In forma servi factus est homo · Dicitur quo
modo in christo est concatio ydioma-
tum · quia propter utriusque nature divine et
humane unitatem christus dicitur deus et homo ·
In christo ihesu domino nostro · sed tamen una
non in alteram mutata est ·
Ergo quia forma dei accepit formam
servi · utrumque deus et propter accipientem

dominus· utrumque autem homo· ipse accep
tus hominem· nec tamen susceptione
alterius eorum in alterum conversi atque
mutatum· sed divinitas quippe in
creaturam mutata est ut desisteret
esse divinitas· nec creatura in divinitatem
ut desisteret esse creatura **Capitulum**
Illud autem quod dicit apostolus **octavum**
etc. Quo intelligendum est verbum apostoli
quo dicit de filio dei domino nostro
cum tradiderit regnum deo et patri
quia non adhuc regnum dei et
patris. Quia omnes iustos quibus
nunc regnat ex fide viventibus
mediator dei et hominum· homo christus
ihesus perducturus est ad speciem· quam
visionem dicit idem apostolus facie ad
faciem ita dictum est· cum tradiderit
regnum deo et patri ac si diceret· cum
perduxerit credentes ad contem
placionem quae nobis post hanc vitam
promittitur est finis omnium actionum
bonorum et eterna perfectio gaudio
rum dei et patris // Contempla
contemplatio quae nobis post hanc vitam
promittitur est finis omnium actionum
actionum et eterna perfectio gaudiorum
Hec enim nobis contemplatio promit
titur actionum omnium finis atque
eterna perfectio gaudiorum // Dicit quod

divina contemplatio est merces fidei
nostre in vita eterna atque hanc promit
titur nobis cum promittit se ostensu
rum nobis et quod non restat utrum
promittat nobis ostensio patris et
filii cum sint unum· non unum
in beata vita sine altero ostendi
possit et hoc idem intelligendum est de
spiritu sancto· unum quibus eorum ad intue
ndum beatitudinem sufficit· quia u
nus ab altero separari non potest
Cum contemplatio quippe merces est fidei· cui
mercedi per fidem corda mundantur
sicut scriptum est· mundans fide corda
eorum· probatur et quod illi contemplationi
corda mundentur· illa maxime sentencia
beati mundo corde quoniam ipsi deum
videbunt· atque hanc vitam eternam dicit
deus in psalmo· longitudine dierum ad
implebo eum et ostendam illi salutare meum·
Sive ergo audiamus· ostende nobis
filium sive ~~nobis~~ audiamus· osten
de nobis patrem· tantundem valet· quia
neuter sine altero potest ostendi· unum
quippe sunt sicut ait· Ego et pater u
num sumus· Denique propter ipsam in
separabilitatem sufficienter aliquando no
minatur vel pater solus vel filius solus
adimpleturus nos leticia cum
vultu suo· nec inde separatur utrius

spc scus · i · pris et filii spc ·
Cum spc scus ipse dicat veritatem q
hic mundus non pot accipere · hic e
· n · plenum gaudium nostrum q
amplius non est futurum tunc e
ad cuius plenam etc sumus · ipsius
aliquam relaciones de spu sco · tam
quam ipse solus sufficit ad beati
tudinem nostram · et ideo solus suffi
cit · q separari a patre et filio et
spu · s · non pot · et filius non sufficeret
solus q separari a patre et filio
et spu · s · non pot · Cap · ix · Sic
ed ego veritatem in cap
dico etc. Declarat quare
ad discipulos dixit · expedit
ut ego vadam · si non abiero
etc. Oportebat autem ut equitate
ab oculis eorum fortassis qui tu
entes hunc solum esse xpm pu
tabant q videbant · Iam est ideo
q ait · si diligeretis me gau
deretis · quia eo ad patrem · q pater
maior me est · ideo spera me oz
ire ad patrem · q dum me in
deretis estimaretis et ex hoc q vi
deretis minor sum patre · atque
ita certa caritatem susceptumque
humanum occuparet estimacionem quia cum
patre hec non intelligeretis

Exponit illud verbum q dns
dixit ad mariam magd · no
li me tangere nondum enim ascendi
ad patrem · Inde est et ideo noli
me tangere · nondum enim ascendi
ad patrem · tactus · n · spiritualis cap
ne fieret nobis · ideo que nole
bat in eo fine mentis con
sisteret ut hoc quod videbat tan
tummodo putaretur · Ascensio autem
ad patrem erat ut videri · sicut
equalis est patri · ut illic esset finis vi
sionis q sufficit nobis · De
q in scripturis predicatione pro insi
nuatione trinitatis singula
tim nomina ponuntur · et tamen
simul et coniunctim intel
liguntur pro eandem unitatem om
nium qz scilicet atque dignitatem
pris et filii et spiritus sancti Cap · x ·
Radet in ista quaestione sic in
mi etc. Quomodo dicitur pri
mogenitus resurrectionis · hic se
se ad filium dei · q ad eius sup
positum pertinet q filius ad
patrem · q a deo suppositum et deus
et homo · Quare patet cum filius dei
et deus et homo · a deo sibi deus · a deo homo ·
homo propter infinitum quam filius in perte
fecit carne animas ad eum est ad

ecclesiam meam quamvis in uno
homine quam domina alteri homini
ad ecclesiam. Exponit quod pa-
ter verba mittat et sigillat
quod dominus noster est in celis. exivi a
patre et veni in mundum. iterum
relinquo mundum et vado ad patrem
Quid est a patre exivi. nisi in ea
forma qua equalis sum patri. secundum aliud. i.
in assumpta creatura minor
apparui. ecce veni in mundum
hunc. nisi factus sum quod me cerne-
mens accepi et peccatores qui
mundum istum diligunt. odio
demittam. ecce iterum relinquo
mundum non ab aspectu dilectorum
mundi auferam quod videant. ecce
et vado ad patrem non doceo me
esse intelligendum a fidelibus meis
quo equalis sum patri Capitulum
una proprietate conversa .xj.
ista regula est. Declarat
pulchre quo quedam dicta de
filio dei intelligantur secundum formam dei.
quedam vero secundum formam servi. Se-
cundum formam dei omnia per ipsum
facta sunt. secundum formam servi ipse factus
ex muliere factus sub lege. secundum
formam dei ipse pater unum sunt. secundum
formam servi non venit facere vo-

luntatem suam sed voluntatem eius qui misit
eum. secundum formam dei sicut habet pater
vitam in semetipso in sic dedit
filio vitam habere in semetipso
secundum formam servi. tristis est anima mea
usque ad mortem. et pater mi
si fieri potest transeat a me calix
iste. secundum formam dei. ipse est verus deus et
vita eterna. secundum formam servi. factus
obediens usque ad mortem
mortem autem crucis. secundum formam dei. omnia que habet
pater ipsius sunt. et omnia tua
mea sunt. et mea tua
secundum formam servi. non est doctrina ipsius
sed illius qui misit eum
De die et Capitulum duo-
hora nemo decimum
scit etc. Quo hic intelligendum
quod dominus ait in evangelio. quod de die et
hora finali iudicii nemo scit
non angeli in celo neque filius nisi pater
exponit quo non filius. Et
de die et hora nemo scit neque
angeli neque in celo. nec filius nisi pater
hoc est. nescit quod nescientes
facit. i. quod non ita sciebat ut
tunc discipulis indicaret. sicut
dictum est ad abraham. nunc
cognovi quod times deum. i. nunc
feci ut cognosceres. quia et ipse

et ipse deus in illa tempore inonuit
Quod intelligendum quod dominus dixit
ad filios zebedei iacobum et
io. Non est meum dare vobis sed
quibus paratum est a patre meo loquens
de regno dei. Sed hoc est quod per
dixi in primo secundum formam servi dicam. ut
intelligeremus. Non est meum da
re. ac si diceret. non est humane
potestatis hoc dare. ut per id intel
ligatur hoc per quod deus equalis est
patri. Non est meum inquit dare
.i. non humana potestate istud dabo sed quibus
paratum est a patre meo. Sed iam tu
intellige. quia si omnia que habet pater mea
sunt. et hoc utique meum est et cum
patre ista paravi. Exponit
illud verbum in eius. Sicut pater habet
vitam in semetipso. Ubi dicit quod filius
dei non accepit est et accepit habet sed id est quod habet
Non enim sicut natura in dei fi
lius ante incarnationem. et non
assumpta creaturam virginis
per quem facta sunt omnia. ad est et ad
habet. Sed hoc ipsum est quod est id quod habet
quia illo loco manifestum dicit. Si
quis ad cupiendum sit paratus. vi
deat. Sic habet pater vitam in semetipso
ipso cum eo ipso quia est vita sic
hoc est dedit filio habere vitam in se

me ipso genuit filium non esse in
mutabilis vitam quod est vita eterna
Exponit verbum christi quod dicit in euangelio.
Creditis in deum et in me credite
Credite in deum et in me cre
dite .i. sic creditis in deum. sic
et me. quia ego et pater unus deus
sumus. Capitulum. xiii.
non ex persona humana etc.
Dicit quod susceptio qua deus
suscepit hominem talis erat ut
deum hominem faceret et hominem
deum. et hominem deum. Et homo cru
cifixus sit tamen in nullo modo quod deus
glorie crucifixus est. Ex forma
sua crucifixus et tamen deus glorie
crucifixus est. talis enim erat illa sus
ceptio que deum hominem faceret et
hominem deum. Qualiter dicitur
amodo pii et impii deum vide
bunt in iudicii die. Vi
debunt in quem pupugerunt.
cum enim et mali et boni visu
ri sunt iudicem vivorum et mor
tuorum procul dubio cum videre ma
li non poterunt nisi secundum formam qua filius
hominis. Sed tamen in claritate qua
iudicabit in humilitate qua iudi
catus est. ceterum illam dei for
mam qua equalis est patri procul dubio in

pii ñ uidebunt · ñ · n · sunt mũdi
corde · b̃ti · n · mũdo corde · qm̃
ipi deũ uidebunt · ꝛ ipa uisio ē
exaccio tota mercedis · q̃ sumus ꝑ
mũ ꝑincipio uisus · — Quõ s̃
intelligendũ q̃ in eu̾g̾ dr̃ · p̃r ñ iudi
cat q̃q̃m̃ s; omne iudiciũ ded
filio · q̃ filius hoĩs ē · cũ filiu
dicat de p̃re ē qui q̃rat ꝛ iudi
cat · — S; dicim ħ dcm̃ ē g̃ q̃ i iud
ñ forã dei s; forã filij hoĩs appa
rebit · ñ q̃ iudicabit · qui dum
dicat omne iudiciũ filio · cũ de
illo dicat filius ē qui q̃rat
et iudicet · s; q̃ i dcm̃ ē · p̃r ñ
iudicat q̃q̃m̃ · s; omne iudiciũ
ded filio · ac si dicet p̃rem nẽo
uidebit in iudicio uiuor̃ · s;
omĩs filiũ · q̃ ꝛ filius hoĩs
ut possit ab impijs uideri · cũ
ꝛ illi uidebunt in q̃ ꝑupugunt

Vin hoĩes li. xi. de
diligunt sẽ in capit

Ny duo sunt in e̾ire hoĩm q̃
difficilime tollant · p̄sumpcio
ꝑcius quã ueritas · ꝛ ira p̄tinat
p̄sumpcio ꝑitatis defensio
s; duo sunt q̃ ē i re hoĩm diffi
cilime tollant · p̄sumpcio ꝑ ꝑ
ueritas pateat · ꝛ cũ patuit ꝑ

sumpta defensio ꝑitatis —
Quid it pulchre ex̾ his q̃
amator ꝛ defensor ueritatis
mag̃ de amare inspici ac
tis qm̃ timeat mordaci a
ꝑius · ꝛ mag̃ a quolz rep
hendi qm̃ ab errante adu
latore laudari · ꝟ ꝑbat pul
chre q̃ amatori ueritatis
nullus rephensor formidandus
est — Nec trepidus ero ad ꝑ
fendum lib̃taz meã in qua
magis amabo inspici actus
qm̃ timebo mordaci a ꝑius
g̃tantẽ · n · suscipio oculum co
lubinũ pulcherrima ꝛ modes
tissima caritas ꝛ recumbit
solidissima ueritas · mag̃ q̃
optabo a q̃lz rephendi q̃ si ũ
ab errante siue ab adulato
re laudari · nullus · n · rephensor
formidandus amatori ueritatis et
enĩ inimicus rephensurus ē · aut
amicus · si ergo inimicus
insultet ferendus est · amicus
aut si errat docendus · si docet
audiendus · laudator u̾o et
errans confirmat errorẽ · ꝛ ad
ulans illicit in errorem
cancedat ꝛ g̃ meruit in nulla

et unguet me · oleum aūt pcō
ris n̄ impinguet caput m̄ ·
vanū obitē C. xxiiij.
et c̄ — Quō intellat
v̄bum q̄ in eis dr̄ · Neq3 n̄
pōt filius q̄cq̄ facē n̄ q̄ in
dit prem̄ facientē — Etc
cum n̄ pt filius a se q̄cq̄m̄
n̄ q̄ uidit pr̄em facientē.
Qe si sp̄cā dñi accepim⁹ · q̄
in fōr accepta ex cāua mior
ē filius · q̄nis eēt ut p̄ pi · si
aq̄s ambl'auit ee ut aliu
alcius ceci nati de sputo et
luto oculos appuit · r cetā
q̄ filius in carne appens i
ē hoīes fēc ut p̄s ea facē
q̄ dix̄ n̄ posse filiū a se facē
q̄cq̄m n̄ q̄d uidit prem̄ fac
ientē · q̄s ēē ul' delirus i sent
iat · testat g' ut h̄ io dcā sunt
q̄r in mutal' ē uita filij sic pa
tis et tn̄ de p̄re ē · r insepa b'le
opo p̄ris r filij · s3 tn̄ i operan
filio de illo ē de quo ip̄e ē · i ·
de p̄re · r i uelut filij p̄rem
ut quo eū uideo h' ip̄e sit fi
lius · n̄ · n · a d n̄ ē a se · r idē
uidit prem · q̄r de ip̄e ē · s3
· n · a d · s' sic pictor alias ta
bulas pingit q̄ adm̄ alias
ab ā pictas · n̄ ead' dissilit
sic corp' easdem l̄ras exp'
mit quas aīm' cogitauit
s3 q̄r singlt p̄ facit · h ead'
sil facit s' r h ead' dix̄ r s' · ac
p h insepabil' et par' opo
est p̄ri r filio · s3 a p̄re ē filio
id n̄ pōt filij q̄cq̄ a se facē n̄
q̄d uidit prēm facientem
vnc g' Lib. xvi
q̄dam r c̄ — Ponit in
tellcm hui' v̄bi q̄d dns dicit
meus · mea doctrina n̄ ē mea
s3 eius q̄ misit me p̄ris
s' c p h' sic id q̄d dcm̄ est
ded' filio uitā · n̄ a d intell'
q̄m q̄ genuit filiū qui est
s' c r cū d' · ded' filio doctrinam
bn̄ intell' genuit filiū q̄ ē
doctina · vn̄ q̄d dcm̄ ē · mea
doctina n̄ ē mea · s3 ei' q̄ me
misit · ac sic dicat · ego nō
sum a me ip̄o s3 ab eo q̄ me
ciui r de Cap. xvij misit
sp̄ū sc̄o · r c̄ · Dicit ip̄s s3 q̄
de sp̄ū scō dicebitur · nō · n ·
loquetur a se ip̄o intz · s3 q̄cq̄
audiet loq̄t · n̄ sic q̄ sp̄m · s ·
minorē q̄ p̄re · s3 h̄ solū q̄ a

p̄ic p̄cedat inuit. Ita nō
h' efficit ut maior sit sp̄s s.
q̄ donū ē de illo. nō n. loq̄t
a se met ip̄o. s; q̄cq̄; audiet lo
quet. s; h̄ n. donū ē q̄ de
patre p̄ced' Capitulum .xvij.
eruntam hic euuglet
Ex ip̄ih q̄ filius dī ē d'
in eū. clarifica me p̄r. p̄t
aliq̄ui p̄rem ēē maiorē q̄
filio. cū ē sp̄s s. eū glificz
q̄ tn̄ maior n̄ est. Puta
ueruut q̄i ad demōstrand' p̄rē
filio maiorē. q̄ dix̄ filius p̄re
clarifica me. cū et sp̄s s. cla
rificauit eū. nūq̄ tn̄ ipse
maior est eo. Cap̄. xviij.
ed in hys q̄uidā rē
D' q̄d ap' d'. misit d's
filium suū f̄cm̄ ex muliere
nomine mulis n̄ p̄ud ugini
s; dua script' glificat. Mi
sit inq̄t filiū suū f̄cm̄ ex
mulie' quo noīe quis catho
nesciat q̄n cum p̄uacm uginita
tis. s; dua scrip' ebreo loq̄
di more signe noluisse. D'
x' incarnato ex ugine seu
natiuitas in q̄ filius dī missū
dr̄ opata et effcā est a tota

t'nitate una opatue indiui
sa p̄ris et filij .1. sp̄s s. inse
pabil' ēē effcām. n̄ unq̄z t̄
separato sp̄u sc̄o. de q̄ apte d'
inuenta est in uēo h̄us de
sp̄u sc̄o. Dicit q̄ in dīna sap̄
ordo t̄pm̄ sine t̄pe ē. De
eo quippe t̄pm̄ in et'na dī
sapia sit t̄p̄e ē Capitulum
p̄ eo q̄ nullus sc̄ipt'i .xx.
est t̄c. Dicit q̄ nullus in sc̄p
turis inuenit q̄ p̄r d's ma
ior inuenit sp̄u sc̄o .l. sp̄s s.
minor p̄re. sicut h̄ legit de
filio. h̄ ē q̄ sp̄s s. n̄ apparuit
in assumpta n̄. sic filius q̄
ad id susceptū p̄manet.
In eo aut nusq̄m scriptum
est q̄ d's p̄r maior sit sp̄u s.
nl' sp̄s s. maior dō p̄re. q̄n
sic assumpta ē cratā in q̄ i
appet sp̄s s. sic assumpt' fi
lius hoīs in q̄ fōrē p̄e di
ubi p̄ p̄ntaret. Dn̄o q̄ ca
to po' p homie meō. Io.
cum dicit ubū caro f̄cm̄
ē. q' dicit ubū ē hoīe h̄
Caro. n. p homie p̄ita
est. in eo q̄ ait ubū ca. f. ē
si c̄ i'. Et uidebit oīs caro

salutare dei Cap. xx
tur quod non tempore missus sit etc.
imitatam quod Ca. xxi
eos etc. Capitulum xxii
Evangelium qui ista
etc. Dicit quod nulla persona
in tantum non patris seu filii nun-
quam corporeis oculis apparuit
nisi per subiectam creaturam. Nos
qui numquam oculis carnis deum
sive patrem sive filium sive spiritum sanctum
vidimus nisi per subiectam sibi po-
testatem corporalem creaturam in
pace catholica pacifico studio
requiramus pacato corrigi si fra-
terne ac recte reprehendimur
parati etc. si ab inimico verum di-
cente mordemur. Dicit in diversis
temporibus deus apparuit patribus nostris
antequam ipse veniret in car-
ne. an aliquis ex tribus. an
singulariter quasi pluribus Ca-
pitulum xxiii
in eo etc. Dicit quod an-
tequam adam vidit deum am-
bulantem in paradiso et vocem
audivit ad litteram non potest
intelligi nisi in substantia humana vi-
sa fuit. Quomodo ad lit-
teram possit intelligi taliter
ambulasse et collocutus in specie
humana non video. C. xxiiii
Non pervariam sanctam trinitatis
unam consubstantialem. C. xxv
etc. Sanctus consideret etc.
Dicit quod nulla persona invenitur
in scripturis patrem esse missum.
Nam patrem missum nusquam
scriptum nobis occurrit locutus
ex personis aut etc. C. xxvi
Dicit quod in genesi deus in ista
vocibus creaturam apparet oculis
humanis et auribus insonaret
etc. Nam verbis domini expel-
latur et deus idem non potest habi-
tum accipere nisi omnibus
tempore totum omnium. Si autem in v-
sum ecclesie patres assumpta est
creatura quia humanis oculis ap-
paret et auribus insonaret
et appellaretur angelus domini etc.
et deus non potest hoc deus pater intelli-
gi a filio aut spiritus sanctus
an vero de ipsis Cap. xxvii
bibus etc. Capitulum xxviii
Et quo pluribus etc.
Dicit quod perhibetur moyses
post multas visiones et
familiares colloquutiones
dei rogat dominum dicens. Os-

tende in maiestate tua. De
clarat s' dnm nunq' in uita sua
adhuc appiuisse ut q'dā iste
putabat sz solu p vicstuam
cecatn — Dixit qz moyses
ad dnm. ostende in maiestate
tuam. qz est qz in oibz q's fie
bant. dz uidi p sua sbam
putabat. vn amissis cdit
n p cetam. sz p se ipm uisi
sibus dei. — Dc cu moyses
petebat a dno dicens. oste
m mente ut uideā te. n uo
lebat dic n oste in sbam. t.
— Quid e aut oste m tenz
tpm mente ut uideā te
n oste in sbam tuā — Dc
qz sees dei q nob uidea pm
tut capit ocm aiam uale
dei sicu tanto ardentorem
quto mudiorē q' ad spuali
a resurgente. z tanto ad
spualia resurgente. q' a
carnalibz moriente — Dc
qles fuint uisiones q ap
pebant moysi z alys pcib'
in ueti testo — Visiones &
ille p catura qui uita deo
m mutab' subditam, ste c
i ppe sic e sz signatiue. sicp

ter ceis z opibz optulit
oste dni. Lib. iij. Sic scip
· tuedent qui uolunt
male me legendo 95
qm legendo dcando labo
re. — Dc q sbendo pla di
dicit q prius nesciebat. —
Ego qz mlta nesciebam
scibendo me didicisse ost
teor. — Dc q in oibz scptis
suis petit n solum piu lcto
rem sz z libm correctorem
maxime v difficultas qo
nis n tam mltos uiuetores hz
sic mltos h3 cdictores — Sa
ne cum oibz lris meis
n solum piu sz z iam libe
rum correctorē desidem. tu xio
maxie in hys v ipa magu
ditas u'anā tam mltos
inuectores hr possz q' mlt
tos cdictores h3 cōmetu sicut
lectorem meu uolo m ee de
ditu. J ta correptore uolo
sibi. ille. me n amet amp
qm catholica uitez. — Dic
ad lectorem scp tar suaz. sio
u lectis qz incis qi sepis
cognoicis misericie. qz in ulc
q cgm inueneris indubi

circa in eis ac quod cum non intel
lexeris noli sine tenere. Sic il
li dico. noli in eis litteris quas
sceptis canonicas in serie. Et
illud quod non credebas cum inue
nies maniceant credere. In
istis ac quod cum non habebas non est
tum intellexeris noli sine
retinere. Ca. ii. unc
ergo primum quem modo et cetera. C. iii
t alius est ordo et cetera.
onstitutum est. C. iiii
animo et cetera. Capitulum v
eo hic que non autem est et cetera.
Dicit pulchre quod sicut corpora
crassiora et infirmiora quodam or
dine per subtiliora et sublimiora
reguntur. id est omnia corpora per spiritum ui
te rationalem primum iustum et ille
per ipsum deum et sic uniuersa crea
tura per creatorem suum. Vel adde
quod inde sicut in corporis quorum de au
la interiore intelligibili summi impera
toris deum iubeat uel puniat
Sed quadam corpora crassiora
et infirmiora per subtiliora et
potentiora quodam ordine re
guntur. id est omnia corpora per spiritum uite. et
spiritus uite irrationalis per spiritum uite
rationalem et spiritus uite rationalis de
sertor atque peccator per spiritum uite
rationalem primum iustum et ille per
deum. ac sic uniuersa creatura per
creatorem suum. ex quo et per quem
et in quo etiam condita atque
instituta est. ac per hoc uoluntas dei est
prima et summa causa omnium corporalium rerum
specierum atque motionum. Nihil enim fit
uisibiliter et sensibiliter quod de interiori inuisibi
li atque intelligibili aula summi imperatoris
aut iubeatur aut permittatur secundum in
effabilem iustitiam premiorum ac
penarum gratiarum atque retributionum
in ista totius creature amplissima
quadam immensa re publica
Leuum Capitulum vi
dina et cetera. Quod deus di
uisis non operatur in usitatis opibus
nec est alterum operatur ea que rara
acciunt et mira nuncupantur.
Quis attrahit humores per
radices uitis ad botrum nisi qui et
homine plantante et rigante
incrementum dat. Sed tamen ad nu
tum domini aqua in uinum subitanea
celeritate conuersa est. etiam stultis
fatentibus uirtute declarata est.
Quis arbusta fronde et flo
re sollempniter uestit nisi deus.
Cum cum floruit uirga sacerdotis

sicut colloquitur cum dubi
tante humana natura divinitas et
linguis certe omnibus et omnibus
certe alium carnibus gignendis
atque fovendis communis est certe
na materies et quas ergo fiat
non qui dixit ut hic terra produce
ret et in eodem verbo suo creavit
regit atque agit. Sed cum eadem
materiem ex virga moysi
in carne serpentis proxime ac
velociter vertit miraculum fuit
rei quidem mutabilis sed tamen insu
tata mutatio. quis autem animat
quod vivia nascentia. nisi qui il
lum serpentem ad horam sicut
opus fuerat creavit. Ca. vii.

Et quis reddidit ratio
nem video. Dic Cap viii
quare serpentes mutandi

est quod magorum potestas ut in exodo
legitur qui serpentes facere potu
it cum ad muscas minutis
simas scinphes. Ergo per uen
tum fuerat omnino defecit. ubi
dixerunt digitus dei est hic. per quod
datur intelligi quod transgressores an
geli magice artes possunt que
possunt. non possunt nisi data
desuper potestate quibus aliter datur ca
ptivitas ad fallendum falla
ces. et ad monendum fideles
ne tale aliquid facere pro magno
desiderent. Nam et magi
pharaonis serpentes fecerunt
et alia similia. et tamen amplius
mirandum quam magorum illa potestas
qui serpentes facere potuit. ubi
ad muscas minutissimas uen
tum est omnino defecit. Sciniphes enim
muscule sunt brevissime. que
tertia plaga superbi egypti
percutiebat. ubi certe deficientes
magi dixerunt digitus dei est
hic. unde intelligi datur nec ipsos quidem
transgressores angelos et aereas
potestates in imum istam caliginem
tamquam in sui generis carcerem
detrusas ab illius sublimis
ethere puritatis habitacionis. vel ad
fallendos fallaces. sic in e
gyptios et in quos etiam ma
gos data est. ut in eorum spi
ritu seductore uiderentur
admirandi. a quibus fiebant et divi
na virtute dampnandi. vel ammonendos
fideles ne tales aliquid facere pro
magno desiderent. Dic quod
licet angeli vel potestates sua habeant in
iusta potestate a deo non nisi iuste

accipiunt· l' ad suã penam
ul' laude bonor// Sãm m
qui malicia uo^te suã hz
inuictã· po^te et ñ iuste ac
cipiũt siue ad suã penã
siue ad alior· ul' penã
l' laude bonor·// Dr q̃lz
homĩes siũt boni p ui^tu tũ
mali p ectem possint ex
tũ secus euenĩ pdicate·
tũ ĩcetez uistiti^do fore ñ p
ñ ds· v' add' q s^li lz cãtiue
ec̃ rez pãres q̃ exti^v bñfi
cu cãtez om̃ rez solus dẽ
ìnitus opat· ⁊ nulle cãtiue
cãtores d^r ìuenĩ ñ solus
deus// Sicut ḡ in ip̃ m
ta nrã ìnetẽ uistiti^do fore
ñ pot ñ ds pdicare ex
tũsecus euenĩ ⁊ ho^s psũt
ñ soliũ boni p ui^tute ⁊ mali
p ectem rez uist^hu ds ĩ
tĩus opat· ectores aũt o
pnes siue bonor·
siue malor· ul' au^lor p
ho^m siue ⁊ ceam q̃zoz ali
im b ipũ siũ ⁊ alesp̃a
tas diccõnes ĩmodita
tũ· ita rez n^e aolz sũt ĩ
q̃ cat omnia· c̃pedin ĩcea

ḡtulaeĩn· q̃ pp ĩ ñ possũ
dĩc hõs malos segetis cã
tores ẽẽ qñ p eor opam
uidẽ euetem Caplm· ix^m
Liud ẽ· n· tẽ·// Dicit
pulchre q sic mres
gaudẽ sunt fetibz ĩ mud'
seu plenus om̃is celalibz
nascentiũ· q̃ tũ cẽant a
sunna ẽẽ· v' ñ orit· incip il
desinit· q̃ ẽ ipẽ ds // Rez
sicut mr̃es gaude siũt feti
bz· s^c ipẽ mũd' gaud' est
om̃s nascentiũ q̃ in illo ñ
ẽant· ñ ab illa siuna ẽẽ· v'
ñ oritur q̃ ñ incip ẽẽ ñ de
sinit·// Ponit pulch^r mo^m
quo pñt fi^r ut o pone demo
aliq̃ pdica uideant// Dĩc
ḡ nunc si q̃ndm pot nasce
quilz nec^essĩm hõ ut illi
illi ȯmes muscẽq̃ nascã
tur· ita maligni an^li p s
tilcẽ siũ C^cm in occulto^ribz
clor secibz norũt· v' rame
q̃entes q̃ nascãt· ⁊ h p
cẽas et notas tẽponum
optimum^ce ocultis mocibz
adhibendo faciũt cẽa ñ
cẽant· sz iõ hoies q̃ solz

ab hoibz sed n̄ mutant.
Dc q̄ n̄ fuit aliud cur ma
gi pharaonis qui potuerūt
ranas et serpentes facere n̄ po
tuerunt inceas minutissimas
facere n̄ q2 maior aderat vi
rtus dei p spm̄. ꝯphitus
q et magi ꝯfessi s̄. dicentes
digitus dei hic est. Secꝫ
n̄ sequitur alia rō cur nō
potuerunt minutissimas in
ceas facere qui ranas et serpentes
q2 fecerūt. n̄ q2 maior ade
rat virtus phitus dei p spm̄
scm̄. q et iam ipi cōfessi s̄
dicentes digitus est hic. capitulum
Ed hys ut dicit. x.
ceptam exceptus et c.
Et ponit diuisiōꝫ mod
loquendi ꝯsiderat. quāuis ad hꝫ
q ex p̄ loquit. sic e id. hic di
cit dn̄s. alii vo p̄ in se sic
exprimit. sic e id in ps. In intell
ectum t dabo et instruā te in
via q̄ ingredieris et est
et iam cum hoies annū
ciant alii ex una p̄ vba dei
loquunt. sicut cum p ui
tet. dicit dns. aut tale ad
alii ex nt tale pmittentes

ipsam dei psonā in se susti
pnunt. sicut e intellectū da
bo t et instruā te in via q̄
ingredieris. Sed et iam cū
homines annunciant alii
ex una p̄ vba dei loquunt
sicut cum pmitt. aut hic
dicit dns aut tale ad. alii aut
nichil tale pmittentes ipsam
dei psōs in se sustipiunt. sicut
est intellectum dabo t et instru
am te in via q̄ ingredieris
vadis. Capitulum xi
Dc q ab audiente scrip
turarum v e solius fundam
tū sacre eloquencie mens
nra deuiare n̄ de. monet

Q

Querere solz dic dō auctē
de dic an cum dns loq
bat paulum. Sꝫ aliud ab
eum g scriptū e dixit dns
ad moysen. q cum vba
uidimus pro pmittat. no
scribe in gestis. ille pro r.

dixe. sed re uidet. sed iam lo
quitur propheta deo. et si dicatur p
pheta dixe. nichil ad quem diuinum
dixisse intelliunt. et si dicatur
dominus dixe prophetam non absur
dius. sed quod per eum dixit tam
quam per organum. Exponit hoc ver
bum quod deus dixit ad abraham
Nunc cognoui quod times deum
Hunc cognoui. non quod timeres
deum dominum. non quod tunc deus co
gnouisse intelligendus est. sed egisse ut
ut per dominum ipse abraham cogno
sceret quantas haberet uires cor
dis ad obediendum deo usque ad im
molationem unici filii. isto
modo locutionis quo significatur per effi
cientem id quod efficitur. sicut dicitur
frigus pigrum quod pigros
facit. ut ideo cognouisse dicatur
quia ipsum abraham cognoscere
fecit quod poterat latere sed ita
sue fiducias. in tali temptatio
ne probatur. ita ubi cognouisse dici
tur abraham non latet. deus uidit
id est quod uidere se fecit. nam con
sequitur. ut dicant ha
die quod in monte deus uisus est

Declarat pulchre quod lex
data fuit ministerio sanctorum
angelorum auctoritate beati stephani
martyris quod expresse ponitur in acti
bus apostolorum. Per quos non als
simo quibus signis sed lex ipsa da
ta fuit manifestissime ostendit quod
certe nullus fidelium dubitat de
um dedisse moysi ad sermo
grandis ipse uel sed tamen per angelos da
tam. ita stephano loquente. dura ce
ruice iniusti et non circumcisi auribus
uos semper spiritui sancto resistitis. sicut
et patres uestri quem prophetarum non perse
cuti sunt patres uestri et occide
runt qui prenunciabant de ad
uentu iusti. cuius nunc uos pro
ditores et homicide fuistis
qui accepistis legem in edictis
angelorum et non custodistis. Ecce hoc
euidenter quod tanta auctoritate pro
bulcius. in edictis quidem ange
lorum ipsa lex data est. lib. x. sic
ciam titu incipit
tium etc. Docet in primis
hui quantum. sed magnum sit hec
religionem celestium et terrestrium
caritatem tuas et tam ... quidem
tum meliores et laudabiles
qui huic sancte preponunt nos
esse ipsos quod nota est infir
mitas sua. Sciam tertium

sium celestium qz rex mag
estum aie solz genus hu(m)a
nu(m) in quo p(ro)p(ter) no(n) meliores s(unt)
qui huic sic p(ro)ponu(n)t no(n) se
se ip(s)os laudabilior e(st) a(n)i(m)
cui no(n) e(st) infi(n)itas sua. q(uonia)m
qui ea(m) n(on) resp(ic)iat vi(r)g(inita)s h(ab)y
d(omi)n(u)m celebrat (et) iam cog(n)itu(m)
aut q(ui)d iam co(n)g(ni)ntas tenet
ig(n)orans ip(s)e q(uo) ing(re)diat(ur) ad sa
lute(m) (et) in fi(n)i(t)u(m) sua. Loq(ui)t(ur)
pulchre de o(mn)i modi i(n)mut(abi)a
bili(ta)te (et) et(er)nitate d(ivi)ne et(er)nitate
stich in ea muta(bi)le uideo n(on)
locis (et) t(em)p(or)ib(us) sic a(n)i(m)e n(on) solis
t(em)p(or)ib(us) (et) q(ui) locis sic sp(irit)uu(m)
n(ost)ro(rum) cogitationes. n(on) sol t(em)p(or)i
b(us) ut nulla u(e)l p(ri)ma locor(um)
sic q(ui)d(am) n(ost)ro(rum) corp(or)u(m) actiones
o(mn)io. n(on) dei et(er)nita(s) q(ue) e(st) nich(il)
muta(bi)le h(abe)t n(on) in et(er)nit(a)te n(on) in
ui(r)tute n(on) in uo(lun)tate. q(ui)a et(er)na e(st) i(m)
ui(r)tas. et(er)na c(ari)tas (et) u(er)a e(st) t(ri)
nitas. u(er)a c(ari)tas (et) t(ri)nitas (et) c(ari)tas e(st)
c(ari)tas (et) et(er)na ui(r)tas cap(itulum)
q(uo) p(ro)nu(n)t u(er)bu(m) s(e)c(un)d(u)m
p(s). quo de pluuia(m) uo
lu(n)taria(m) seg(re)gab(is) d(eu)s (et) tu n(on)
p(er)fecisti ea(m). Pluuia(m) q(ui)p(pe)
p(er) uolu(n)tariet(ate) n(on) g(ra)t(ia)m

uult me(ri)ti n(ost)ri u(irtu)tis redi(m)i
ta(m) s(ed) g(rati)s data(m) u(olu)nta
g(ra)tia no(m)i(n)at. d(e)d(it) n(on). ea(m)
n(on) q(ui)a digni era(m)us s(ed) quo(ni)am
uoluit hoc (con)g(ru)ercentes i(n)uali(di)
tes in nob(is) eram(us) (et) h(oc) est
infirmari. ip(s)e u(er)o p(er)ficat uos
q(ui)a (et) iam paulo ap(osto)lo dix(it)
sufficit tibi g(ratia) mea. nam
u(ir)tus in i(n)fi(rmi)ta(te) p(er)ficit(ur).
Declarat pulchre quo(modo) res
q(ue) sunt et fiunt in u(er)bo
di p(er) q(uo)d f(ac)ta sunt o(mn)ia. q(ui)a b(on)o
n(on) u(er)bu(m) di p(er) q(uo)d f(ac)ta s(unt) o(mn)ia
q(uo)d e(st) i(m)muta(bi)le ui(r)tas. ubi
p(er)ma(n)e(n)t i(m)mutab(ilite)r s(unt) o(mn)ia s(imu)l
n(on) solu(m) q(ue) nu(n)c in hac u
niu(er)sa creatura. Etem q(ue) fu
erunt. et q(ue) futura sunt. s(ed) i(bi)
n(on) sunt t(em)p(or)a(li)a f(u)tura sunt
et o(mn)ia unu(m) sunt. et
mag(is) unu(m) est (et) una uita
est. s(e)c(un)d(u)m n(on) o(mn)ia p(er) ip(su)m f(ac)ta
sunt. u(er)bu(m) ip(s)i (et) fac
tum [illegible] est in hys
in isto [illegible] uita sit (et)
f(ac)ta n(on) sit. [illegible] q(ui)a in p(ri)n(cipi)o
n(on) f(ac)t(u)m [illegible] est [illegible] u(er)bu(m). sed
erat u(er)bum ap(u)d d(eu)m (et) d(eu)s
erat u(er)bu(m). (et) o(mn)ia p(er) ip(su)m f(ac)ta s(unt)

sȝ p xpm oia fca n̄ ee͂nt q
xpm eet an̄ o͂ . fcm qȝ no
eet **Cap. iij.** De ut
curaret atqȝ sanaretur
vm **Cap. iiij.** De
simplu eius et c.
Ponit intellectum huius ubi
non iustificabitur in o. c.
ois h̄o . in ps. Nunc o
quam diu corpus quod cor-
rumpitur aggravat aīaz
et vita humana super
terram tota temptacio non
iustificatur in ospectu eius
omnis vivens . in conpone
huius iusticie quam cum bivinq
gel - te sile quam revelabitur
in nobis. Expo quod sed q nō
tangere n̄ eum ascendit
ad patrem dicens . q h̄ e
n̄ de xpo carnalit sape
Hoc est xpm n̄ tan-
gere n̄ eum ascen[illegible]
rit ad patrem n̄ [illegible]
de xpo carn[illegible] sape.
De pouna [illegible] mors
duabȝ mo[illegible]tibus nris
saluti fuit et [illegible] una
eius resurreccio duas no-
bis vitas pstitit. Una

quam mors salutaris nostri du-
abȝ mortibȝ nris saluti fu-
it una eius resurreccio duas
nob vitas pstitit . cum mor
eius in utqȝ re idem et in
morte et in vitae et in sacra-
mentis hominis nri . exe͂ . eius
oeis mediatoris q̄da dem
ministratum est **Capitulum . v.**
De aut to simplu et c.
Distinguit valde pul-
chre sex etates ab exordio
mundi usqȝ ad tpe gratie q fili
dei venit in carnem in quo
nos sum. Et sexta eta-
te genus humanum filius dei ve-
nit . fcus est filius hois ut
nos reficeret ad ymaginem
quippe nunc etas agitur si
multum singulis distribuat
etatibȝ suis in divinis libris
memorabiles atqȝ insig-
nes atqȝ articulos tpm
investigent . ut prima e-
tas inveniatur ab adam
usqȝ ad noe . inde sca usqȝ
ad abraham . sicut matheus
ewang ab abraham usqȝ ad
a david usqȝ in transmigracionem
babylonis . atqȝ inde

usq3 in virginis partu. que
tres etates continent illis
duabz quinqz faciunt. primum
sextam etatem inchoauit
natiuitas dni. q nunc
agitur usq3 ad occultum
tempus finem Capitulum. vj
unc uiuus Capitulum. 7.
oc sacrum. tc Capitulum. 8.
is ipm filius dei verbum
qui dixit ego Capitulum. 9.
et pater tc. Exponit quo
sit intelligend verbum quod dominus
dixit ineis ut sint unum sicut
et nos unum sumus Aliter
.n. valz quam ut sint unum
unum sicut et nos unum sumus
ut quadam pater et filius non tantum equalitate
sibe. sz et ideo voluntatis unum
ita et inter quos et deum mediator
est filius. non tantum pro his qui
eidem non sunt. sed etiam pro di
lectionis societate unum sunt
Capitulum. x. Corpus christi quod me
diator est pro quo tertia alia
in deo. s indicat. ego in
quit in eis et tu in me. ut
sint consummati in unum.
Capitulum. x. Nec est vera
pax tc. Capitulum. xj Arcle

est .n. et tc. Capitulum
ex qua in se tc. xij
Quod intelligendum sit. deus
mortem non fecit. cum tamen uideatur
tudentur aliquam mortis penam
infligere. Deus qui fecit
tantum est deus morte non fecit
qui cum mortis que non fuit
sed tamen pro eius retributione
iustissima mors iro
gata est peccatori. sicut sup
plicium iudex irrogat reo
cum tamen supplicium non est iusti
iudicis sed meritum criminis
ita ipse cum Capitulum. xiij
sit causa tc. Qui
filius dei uenit in car
nem non necessitate sed voluntate
quia uoluit et quia uoluit
et sic mortuus non necessitate
sed ipsa uoluntate probans hoc
miraculo. quia clamans mo
re uoce magna emisit
spiritum. que necessitate moriens
non faceret. Sed qui uoluit
quando quo et ubi uoluit est
mixtum. hinc ait. potestatem
habeo ponendi eam et
iterum. et potestatem habeo iterum
sumendi eam. nemo tollit

eam a me · sed ego pono e
am · et iterum sumo eam · et beate
marie mirati sunt · sicut
enim loquitur qui presentes e
rant · cum post illam vo
cem in qua signum patri nostri
edidit continuo tradidit
spiritum · longa enim morte
cruciabantur · in ligno suspensi
ut in latronibus ut iam mo
rerentur · et de ligno ante sab
batum ponerentur · cura consti
tuta sunt · ille autem quod morta
liter mortuus est mirandum fuit
sed etiam pylatum legimus fu
isse miratum · unde ab illo se
pulchrum ad dominum petentur
De quo christus pro nobis inde
bitam mortem reddidit ut
nobis debita non noceret Quo
niam dominus pro nobis indebi
tam mortem reddidit ut de
bita non noceret · nec enim cuiquam
nisi potestatem carnis est carne
sed ipse se exuit · nam quod potuit
non mori si noluit · produxit ubi
quia voluit · mortuus est

n Ecce ad potestatem Capitulum
rite offeri Ad xiiij
gaudet multum pulchre de sal

uatio christi · et quia ipse non solum
erat sacerdos offerens · sed etiam ipse
erat ipsissima hostia que offertur
pro peccatis nostris · unde ad quod quatuor
modis oblatione et sacrificio
considerandum sunt · cui offeratur
a quo offeratur · que offeratur · et quo
offeratur · pro quibus offeratur
et deus unus ipse christus · sunt
ista omnia · sunt ista dico est
cui offeratur qui offerente · hostia
que offeratur · et pro quo offeratur
Quis ergo tam iustus et sanctus
sacerdos · quam unicus dei fi
lius · non qui opus haberet pro
sacrificium sua purgare pecca
ta non originalia non humane vi
te · et quod adderent · et quid tam
congruenter pro hominibus sumeretur
qui pro eis offerretur quam humana ca
ro · et quid tam aptum huic im
molationi quam caro mortalis · et
quid tam mundum pro mundandis
viciis mortalium · quam nulla con
tagione carnalis concupiscentie
ro nata in utero · et ex utero
virginali · et quid tam grate of
ferri et suscipi possit · quam caro
sacrificii nostri · et effecta sacerdo
tis nostri · ut quoniam · quatuor considerandum

dent in omni sacrificio. cui of
ferat a quo offerat. quod of
ferat pro quibus offeratur. idem ipse
unus verus mediator per sac
rificium pacis reconcilians
nos deo unum cum illo mane
ret cui offerebat. in se faceret
pro quibus offerebat. unus ipse esset qui
offerebat. Cap. xv. ibi
quam potius etc. Capitulum xvi.
unde qui potuerunt etc.
Dicit quod licet fallaces de
mones aliqua vera de societate
sanctorum et de christo dixerunt. tamen hoc
fecerunt non ad instruendum sed
ut quosdam magis ita instruendo
deciperent. Potestates aer
eae supple atque fallaces
etiam siquidem de societate eter
nitate sanctorum et de uno medi
atore a sanctis prophetis vel angelis
audita per suos vates dixisse
se reperiuntur. id egerunt ut
per hoc aliena vera etiam fide
les dei si possent ad sua fal
sa traherent. econtra deus
per [illegible] ut veri
tas undique resonaret fide
libus in adiutorium. impiis
in testimonium. Cap. xvii.

via qua itur ad eternam. Dicit
quod eternum non dicitur quod quamquam
modo mutatur. et quia fides nostra
ad ipsam [illegible] [illegible]
ta primitus se habet sicut ad e
ternitatem mortalitas. Non enim
ipse vocatur eternum quod aliqua
mutatur. mundus quia mutabi
les sunt in quantum ab eternitate
distant. primitus a nobis non
eterna per [illegible] a [illegible] principium
rursus tamen distat fides nostra
quantum ab eternitate mortalitas.
etc. ad quod. Cap. xviii.
nullus est filius dei etc.
In autem hic Cap. xix.
etc. Dicitur pul
cherrime de verbis sapientis
quo de sapientia dei filio dei
dicit quod est emanatio quedam
claritatis omnipotentis dei
sinceris. et quia sequitur quia est candor
lucis eterne. probans per illud
verbum dei sapientiam filium dei
patri coequalem coeternum et coe
qualem. Quod quidem mirum si
mittitur. non quia minor est patre
sed quia emanatio quedam cla
ritatis omnipotentis dei sinceris
et quia mittitur. et de quo e

manat vnī eideq3 sibe ē
neq3 .n. sic aq̃ de fōrame
te aut lapidis manat. s3
sic lux de celo. Nam qđ dc
candor ē .n. lucis et'ne q̃ ple
dem ē qm̄ lux ē lucis et'ne
candor q̃ ipse lucis. q̃d si dicas
si lux ē ⁊ id coet'na luci eq̃
lux ē. in aliud dic candor dz
lucis qm̄ lux lucis ne ob
scurior ista putaret illa q̃
manat qm̄ illa de q̃ manat
cū .n. candor ei eē i^ta fac
lius ut p hanc lucē uidea
s3 cauend' erat ne minor lux
lux illa putaret q̃ istam
genuit. h .n. ullus heretic'
unq̃m ausus ē dice. n̄ ē
cauend' ē aliq̃ ausus. illi co
gitatiōi occurre ceptaq̃ posse
tudi obscurior lux ista que
manat qm̄ dispiciet cui ut
cui ait. candor est illius lu
cis et'ne. atq3 ita oc equalez
dī .n. h minor ē obscuritas
illius. si aūt maior n̄ ex ea
manat. n̄ .n. inuēt deq̃ est
q̃ g' ex illa q̃ manat. n̄ est
maior qm̄ illa. q̃ nō nō
obscuritas illi' ē s3 candor

illius n̄ ē maior. equalē g'. s3
h uno uc dz. q̃ dicit ē mana
tio q̃da clari^tas omnipo^tis dei
sinc'is. ceterisq3 ipsa n̄ sit ōipo
tens. s3 omnipo^tis manatio
mox .n. de illa dz talis u
na ō pot. quis et omnip̄t n̄ q̃
oia pot. D q̄ dina sapia
aliq' mitti ut sit cū hōie spi
tu^li missa ē q̃ apparuit i car
ne carnali⁹ oculi⁹ ut eēt hō
S3 aliq' mitti ut sit cū hoīe
aliq' missa ē ut ipsa sit hō. i
aias. n. scās se t'nsf'. et3 a
micos dī ⁊ p̄phās constituit.
dz .n. ipler scōs an^los ⁊ orna
talibz mistis p̄g'a p eos o
perat. cū ā uenit plenit^do te
poris missa est n̄ ut impleret
anglos. n̄ mag' ostiū p'ris
annūciabat q̄d ipius erat
n'c ut eēt cū hōibz. aut in hōibz
h .n. q̄ antea in p̄atribz ⁊ p
phetis. s3 ut ipsm̄ ubū caro
fieret .i. hō fiet. Q tunc
mittit dina sapia filius dī
tum. s. ab aliquo p'cipit ac
q3 cognoscit. uel cū huic in
apparuit. ut ubū caro fm̄ m
cadicebat. Et tunc usq3

mittit cum a quo quamvis mittatur acc
perit quod convenit recipi post
p capitulum perficientis. vel p sic
in deo esse terminalis. non ergo eo ipso
quod de patre natus est missus
dei filius. sed vel ab eo quod appa
ruit huic mundo quod apparuit
verbum caro factum. unde dicit a pa
tre exivi et veni in hunc mundum
vel eo quod ex tempore cuiusque men
te percipitur. sicut dictum est mitte
illam ut mecum sit et mecum
sit ut mecum laboret. Dicit
quod aliquid eternum mente percipimus
non in hoc mundo sumus. Quia
et nos secundum quod mente ad eternum
quantum possimus capimus non in hoc
mundo sumus. et omnium iustorum spiritus. et
iam adhuc in hac carne
viventium. in quantum divina sapiunt
non sunt in hoc mundo. Dicit post hoc quod fi
lius dei loquens de spiritu sancto. non dixit
quod pater mittet a me sicut dixit quod ego
mittam vobis a patre. ostendens pa
trem esse principium totius divinitatis immo
potius deitatis. Quod ergo ait dominus
quod ego mittam vobis eum a patre
ostendit spiritum sanctum patris et filii. quod etiam
cum dixisset quod mittet pater addidit in
nomine meo. non tamen dixit. quod mittet
pater a me quemadmodum dixit quod ego
mittam vobis a patre. videlicet os
tendens quod totius divinitatis vel si me
lius dicitur deitatis principium pater est.
Quo sit intelligendum quod dicitur
evangelista spiritus nondum erat datus. quia non
dum ihesus erat glorificatus. cum tamen postea
pluribus spiritus sanctus datus legebatur.
Et quod dicit in evangelio spiritus non
dum erat datus quo intelligatur
non quia tota illa spiritus sancti datio vel
remissio post clarificationem
christi futura erat. qualis numquam an
tea erat. nec non. antea nulla
erat. sed talis non fuerat. Capitulum
ii.
Quod Christus enim
deitatis non carnem. Dicit quod
in incarnatione christi verbum non est
conversum vel mutatum in hominem. sed
quod filius dei non solum assumpsit
sit carnem sed animam rationalem
ut hoc totum simul dicatur deus
per assumentem deum. et homo per
assumptum hominem. Dicit quod
ipsa incarnatio quo factum sit
ipsum dei verbum dico carnem
factum idest hominem factum. non tamen in hoc
factum est conversum atque mutatum in
sane factum deus dicatur per deum et
homo per hominem. Dicit quod si deus pater

voluisset p sciptam creatam
invisibilr apparere. absurde tn̄ de
filio q̄ genuit. vel a spū sancto
qui ab eo pcedēs missus diret.
Qui et iam si noluisset
dd̄ presumptā creatam invisi
apparere. absurdissime tn̄ aut
filio q̄ genuit aut a spū
sancto qui de ipo pcedēs missus dire
Sic iam **l. 1. 8 ma͞p**
exordiens et c. Dic
q̄ triniā ē quā hō intellcu
dum capiat qui ip̄s intel
lectum suum nō capit.
Nam quo intellectu hō de
um capit. qui ipm̄ intellec
tū suum q̄ est nulā capit
nō debet. Docet nos
intelligere deū quantū in
nostre sunt possumus. bonū
sine qualitate magnū sine quanti
tate sine indigentia creatorē
sine situ pntē sine habitu oīa
continentē sine loco vbiqz totū
sine tpr̄e sempitnū sine
ulla sui mutatione mutabilia
facientē. nichil paciente.
ut dic q̄ qui nō pot sic
ut q̄ sit dd̄ pie tn̄ caueat
q̄ sentiat q̄ n̄ sit. Vtr d
intellām dm̄ si possumus sine
qualitate bonū. sine quantitate magnū
sine indigentia creatorē. sine situ
pntem. sine habitu oīa contin
ē. sine loco vbiqz totū. sine tpr̄e
sempitnū. sine ulla sui mu
tatione mutabilia facientē. n
q̄ facientē. quisqs dm̄ i cogi
tat. et si nō pot oī mō inuenire
quid sit. pie tn̄ caueat quantum p
aliqd de illo sentire qd̄ n̄ sit.
Et tn̄ sic **l. 6. 8 ma͞p**
dubitatur et c. Dic
q̄ sic ab eo q̄ ē sapere dr̄ sa
piēs. et ab eo q̄ scire scīa. sic
ab eo q̄ ē ee essentia. Sic n.
ab eo q̄ est sapere dcā ē sapiā
et ab eo q̄ scire scīa. i ab eo
q̄ ē ee dcā est essentia. Dic q̄
dd̄ ē essentia oīo inmutabilis sō
la. q̄ cetere hn̄t essentiā q̄ mu
tari possunt. dd̄ et inchī pot
accidere. et ideo n̄ mutari. et sic
ppriissime dr̄ competit ee l' n̄ ee
q̄ n̄. mutat n̄ servat ipm̄
ee. et si n̄ mutet. pot tn̄ mu
tari. vntm̄ pot qd̄ fuat n̄ ee
ee id dd̄ ppriissime dr̄ ee q̄ n̄
mutat n̄ mutari pot
Sz aliq̄ dr̄ ee sine scībe ca

ꝓunt accñ quibꝫ in eis fiat
ē magna ul' q̃ tāqꝫ mutatiō
ab eē alīq eē in oī accidē n̄ ꝑ
et iō sola est ingmutat' sba
ul' eeñ q̄ ds̄ c̄ꝑsso eē ipm̄ . d'
eeñ noīata est maxime ac
cīdēntis ꝯpetit . q . n . muta
t' n̄ fuat ipm̄ . ⁊ q̄d mutari
pōt . ⁊ tam si n̄ mutet' pōt q
fuat n̄ eē . ac si ꝑ hᵒ solum
q n̄ tm̄ n̄ō mutat' . ōm et
tam mutari oīō n̄ō pōt sin
sꝑulo occurrit q̄ uīssime
dicat' eē C . xij . ua
obiem ut iam de hys tē
cñs dici n̄ . C . xiij .
solet D' q̄ iᵒ ꝑpe eē
accñs q̄ inutator sbi amitti
pōt . ⁊ si amitti cum ꝯstantia
sbi . ut accñs sepabile q̄ ā
amitti pōt . n̄ tm̄ qm̄ diu stat
sbm s3 simil' stat ꝯsistit cum
destructiōe sbi eē insepa'le
accñs aut' d' n̄ solꝫ n̄ aliq̄ n
mutatiōe eius ieē c' accidit
amitti pōt . nam ⁊ si q̄dam
dic' accñ insepa'ia q̄ gēe
tach ꝯsulta dic' . sic plume
coruu color nig' . amittit eñ
tn̄ . si quidē q̄ñ diu pluma
ē . s3 q̄ n̄ sꝑ ē pluma . q̄ ꝑ
ipa manes muta' ex corꝑ
desinit eē iᵒ al' . ul' illa plu
ma . totū q3 iᵒ cor' intra
mutat' ⁊ uac̄ . Amittit u
tiqꝫ ⁊ illū ꝯ colorē . q̄ uis
et accñs q̄ sepabile d' . n
sepat' s3 mutatiōe amit
tat' . sic est capillus hōm
nig' . qm̄ diu capilli ꝯ
possunt albescē . sepabile
accñs . Concludit' ex q̄
accñs d' ꝑpe q̄ ad muta
tiōe amitti pōt q̄ nullm̄ ac
cidens ē in dō . in q̄ nich
est muta'le aut amissi'le
Nich utiqꝫ accñs in dō ꝫ
q̄ nich muta'le aut ai
sibile . Caplm̄ . quītum
S' dō aut nich quidē ⁊c̄
D' q̄ in dō nich ꝑ accñs
d' . n̄ tm̄ ō ꝑ sbam dic' . q̄
ꝑꝑ p' ad inuicem refunt'
relacō n̄ ꝑ sbam ⁊ tn̄ ꝑ ac
cidens . ꝯꝑbat pulchre
q̄ relacōnes in dō n̄ ꝑm
sbam n̄ ꝑ accñs dic'
In dō aut n' ꝑ accñs d' . q
nich in eo muta'le est . n
tn̄ oīe q̄d d' d' . n . ad ad

sic pater ad filium et filius ad
patrem, quod non est accidens, quia et ille
semper pater et ille semper filius, et non ita semper
quasi ex eo quo natus est filius, ut pater
esse non desinat pater esse, sed ex eo
quod semper natus filius. Nec cepit
umquam esse filius, quod si aliquando esse
cepisset aut aliquando esse desine-
ret filius, secundum accidens diceretur. Si
vero quod dicitur pater ad se ipsum di-
ceretur non ad filium, et quod dicitur filius
ad se ipsum diceretur non ad patrem,
secundum substantiam diceretur et ille pater et
filius ille. Sed quia pater non dicitur pater nisi ex
eo quod est ei filius, et filius non dicitur
nisi ex eo quod habet patrem, non secundum
substantiam hec dicuntur, quia non quisque eorum
ad se ipsum, sed ad invicem
atque ad alterutrum ista dicun-
tur, nec secundum accidens, quia et quod dicitur pater
et quod dicitur filius eternum atque in-
mutabile est eis. Quamobrem
tamen quamvis diversum sit esse
patrem et filium esse, non tamen est diver-
sa substantia, quia hec non secundum substantiam dicun-
tur sed secundum relationem, que tamen relatio non est
accidens, quia non est mutabile.

Determinat quod genitus et in-
genitus non ad se sicut quando
filius et non filius. Et ubi loquitur

admitteret. Possit dici filius et non
filius sicut genitus et non ge-
nitus. Unde addit quod in rebus
est considerandum quod usus sermonis
non admittat. Sed quod verum intel-
lectus eluceat quod ad eandem
rem pertineat filius et non filius, ge-
nitus et non genitus, sive ingeni-
tus. Unde probat quod non singulariter, sed
ad dicantur sive relative. Ubi ad-
dit quod nulla negatio ad genus pre-
dicamenti negat, nisi quod sui affirma-
tivum enuntiat et designat. De-
clarat hic in singulis predicamentis.

Quod vero ingenitus dicitur pater, non quod sit
sed quod non sit dicitur. Cum vero relativum nega-
tur, ipsum relativum non secundum substantiam dicitur. Hic
exemplo planum faciendum
est. Hic significatur cum dicitur genitus
quod significatur cum dicitur filius. Eo enim filius quo
genitus, et quo filius utique genitus.
Quod ergo dicitur ingenitus hoc ostendit quod non
sit filius. Sed genitus et ingenitus
commode dicuntur. Filius vero latine, sed
infilius ut dicatur non admittit
locutionis consuetudo. Nichil tamen intellectui demi-
tur si dicatur non filius, quemadmodum etiam
si dicatur non genitus pro eo quod dicitur
ingenitus, nichil aliud dicitur. Sicut enim et vi-
cinus et amicus relative dicuntur

n̄ tm̄ pōt mutuū dici quō
dē intinūꝰ · Cū nobis n̄ ē
in reb3 ꝯsilis q̄ ut sinat ł
n̄ sinat d' ulꝰ sinōis uni
83 quis rez ꝯpaꝫ metis
eluceat · n̄ g̃ iam dicam'
ingenitū q̄uis d' latine
possit · 8ꝫ p eo dicam' n̄ ge
nitū q d n̄ tm̄ valꝫ · P' ut g̃
aᵈ dictum' n̄ filiū · Negatia
p̄no uba p̄ticla n̄ id effi
cit ut q̄ sīn iᵃ relē dē eād p
p̄ita ꝯualē dicat · 8ꝫ id
tm̄ negat q̄ sīn iᵃ dicebat
sic in ceťis p̄iutis · uelud
cum dicam' hō est ꝯia · q
g̃ d̄c n̄ hō ē · n̄ aᵈ gen' p̄in
ti enūciat · ꝫ tm̄ iᵈ negat
sicut g̃ ꝑ ꝯbam aio hō ē
sic ꝯbam nego · cū dico n̄
hō · ꝛ q̄m q̄ q̄ntitatis sit · et
aio q̄ dō pedal' · i q̄ntitate p
dicam · q̄ d̄c n̄ q̄ dō pedal' est
ꝑ q̄ntitatꝫ negat · candid'
ē ꝑ q̄litatē aio · n̄ candid'
ē ꝑ q̄litatē nego · ꝓpinq' ē · ꝑ
relm aio · n̄ ꝓpinq' ē ꝑ eum
nego · ꝑ situm aio · cū di
co iacet · ꝑm situ̅ nego cū
dico n̄ iacet ꝑ hitū aio ·

cum dico armatus est
ꝑ hitum nego cū n̄ ar
mat' ē · tn̄dē ꝛ vꝫ si di
cam inermis · ꝑ q̄n aio
cū dico hesťnus ē · ꝛ cū
dico rome est · ꝑ locum
aio ꝛ ꝑlocū nego · cū di
co n̄ rome ē · ꝑ id q̄ est
face aio · cum dico ꝯdu
ci a' dicam n̄ ced' ꝑm id
q̄ est face nego · ut ondā
n̄ hꝫ face · et cum dico ua
pulat · ꝑ p̄nicem dico q̄d
pati uccat · ꝛ ꝑ iᵈ nego cū
dico n̄ uapulat · et omo
nim̄ p̄imi genus ē ꝑ q̄
ad age uolum' · n̄ ut ꝑ id
ipm̄ p̄imū negare quin
cam' ꝫ ꝓpone negatiuā p
ticlam uolum' · q̄ cū ita sint
si ꝯualꝫ aietem dē filius
ꝯualē negatem dē n̄ fili'
q̄ꝛ dō relatiue aip cū dico
filius ē · ad p̄rem n̄ · dē
n̄ filiꝰ ad p̄rem n̄ · eād ne
gāt̄ ꝛelō · volens o'n̄ dē · q̄ꝛ
parens n̄ sit · et si q̄ ualet
q̄ dē filius · t̄nūdē ū q̄ dē ge
nit' sic ploquti sum' · t̄ndē
ꝗ valꝫ q̄ dē n̄ genuit · q̄' uꝫ

quod dicitur non genitus filius · relatio-
ne negationis · non genitus · inge-
nitus proprio quod est non genitus generat
non generatur concedatur quod relatio proprio
cum ingenitus dicitur · sic · non · ad se
ipsum dicitur · sed quod ex genitore non
sit · omni modo conueniens proprio quod tunc
uocatur utrumque significatiue ... · quod non
relatio pronunciat non indicat sub-
stantiam · ita quod illis diuisum sit
genitus et ingenitus non indicat
diuisam substantiam · quod sic filius ad
patrem · et non filius non patrem refer-
tur · ita genitus ad genitum et
non genitus ad non genitum refera-
tur ut patet · Capitulum · vi ·

V absolute et comparatiue &c.

Dicitur quod hoc comparatiue te-
nendum est quod quicquid in diuinis
ad se siue absolute et substantia
dicitur quicquid autem ad aliquid non substantiale sed rela-
tiue dicitur quod quicquid de singulis personis
dicitur de omnibus simul non pluraliter sed singula-
riter · Quamquam illud pertine-
re teneamus quicquid ad se dicitur propter
essentiam illam et diuina substantia
tas substantiali dicitur quod uero ad aliquid
non substantiali sed relatiue tamen quicquid ui-
cissim eiusdem substantie in patre in filio et
spiritu sancto · ut quicquid de singulis ad se

mente ipsos dicitur non pluraliter in summa sed
singulariter accipiatur quemadmodum · i · deus est
pater et filius est deus et spiritus sanctus deus
est · quod secundum substantiam nemo dubitat
non tamen tres deos sed unum deum dignos-
cimus propter substantiam materialiter · i · magnus pater
magnus filius magnus spiritus sanctus sed non
tres magni sed unus magnus

Dicitur quod situs et loca et tempore non
proprie sed translatiue siue metha-
phorice in deo esse dicuntur · Situs notio et habitus
et loca et tempore non proprie sed translatiue
ac per similitudines dicuntur in deo
nam et sedere super cherubin dicitur quia
eo situs et abissum tamquam
uestimentum amictus · quod ad habi-
tum et anni tamen non deficient · quod
ad tempus et illud ascendero in celum tu
illic es · quod ad locum · Et cum
de patre et filio et spiritu sancto queritur quid tres
sunt in ista inopia laboret humanum
eloquium tamen dicuntur tres perso-
ne ut id diceret sed ne omnino taceret

Tamen cum queritur quid tres magna
inopia laborat humanum elo-
quium · dictum est tamen tres persone non ut
illud diceret sed ne taceret Capitulum

Quod sed non diuersis · vii ·
&c. · Deus non dicitur mag-
nus propter aliquam magnitudinem

ſz ſic ipſo magnus eſt. quia ipſe
eſt ſua magnitudo. Et ſic de bo
nitate et eternitate et ipſo modo
de alijs abſolute predicatis
que de ipſo ipſe dicuntur melius dicitur
ſi tamen aliquid ipſe de deo dici
tunc dici poteſt. Cum non pri
cipatione magnitudinis
deus magnus ſz ſic ipſo magnus
eſt quia ipſe eſt ſua magnitudo
ſic de bonitate et de eternitate et de
omnibus predictis dicendum. omnibus quibus illo
ipſo aliquid excelſius dici poteſt
vero eſt Capitulum VIII
ipſe ſimilia etc. Ponit
pulchram rationem quare etiam pater
in ſcriptura dicitur vocet ſpiritus ſanctus. Et
ſpiritus ſanctus ineffabilis quedam paris
filij que complexus. et ideo ſpiritus ſanctus et filius
ſpiritus ipſe ſimilis et filius ſuis.
Vt quod ex nomine quo utrumque dicitur
quo modo ſignificetur communio
amborum ſpiritus ſanctus ca
cap.
Iter quod ubi etc. Dicit ex mortie dei etc
quod pater et filius ſic deus vnus
creator est creatura. ita dicitur
vnum principium creature non duo
et quod ſpiritus ſanctus eſt principium creature et
vnum cum eis principium ſicut
vnus creator. Sed quare ca
non relate dicit ad creaturam ſic
dominus ad ſuum. et ideo cum
dicimus principium et filium pri
non duo principia creature dici
mus. quia pater et filius ſic
ad creaturam vnum principium. ſic et
unus creator. ſic vnus deus.
Si ea in ſe que in ſe manent
et gignunt ad ea que operantur principium
eſt ei rei quam gignit. vel
ei quam operatur. non poſſumus ne
gare etiam ſpiritum ſanctum recte
dici principium. quia non eum ſeparamus
ab appellatione creatoris. et
ſcriptum eſt de illo quod operetur
et utique in ſe manens. non
in aliquid eorum que operatur ipſe
mutatur et vertitur Capitulum
In gignentes ad
id quod gignitur etc.
Ponit item cur ſpiritus ſanctus non
dicatur filius cum exeat et
a patre ut legitur et a patre in
cap. Solet multos mo
vere cur non ſit filius et iam ſpiritus
ſanctus. Cum et ipſe exeat ſic in
euangelio legitur. exit enim non quo
natus. ſed quo datus. ideo
non filius. quia neque natus

sic unigenitus. neque filius
est per gratiam in adoptionem
nasceretur sic nos. Utrum
pater et filius sunt principium spiritus sancti.
Respondeo dicitur quod omnes tres
personae unum principium sicut unus creator.
Sig et quod datur. quod non a-
liunde accipit. quod ab ipso pa-
tre fatendum est patrem et fili-
um principium spiritus sancti. non duo
principia. sed sicut pater et fili-
us unus deus. et ad creaturam
relatiue unus creator et unus deus sed
relatiue ad spiritum sanctum unum principium
ad creaturam uero pater et filius
et spiritus sanctus unum principium sicut crea-
tor et unus Capitulum xii
Utrum spiritus sanctus sit donum
Respondeo dicendum quod sicut dicitur Aug.
sententia. uerbum donum et dona-
tum. quod potest esse et dicitur donum an-
tequam esset. datum Aliud enim
est. dicitur donum. aliud dicitur
datum. Sempiternum pro-
cedit et donum quod est donabile.
datum non nisi ex tempore. Unde nullo modo
Capitulum xiii
Utrum aliquod dicatur de deo ex tempore. Dicendum
quod licet actum impotentia ali-
quam mutationem esse secundum non possit
fieri huiusmodi locutionem in deo nec

relatiua quae sunt fundamentum
sequitur aliqua mutationem
circa ea quae nulla sibi muta-
tione inest. et in re in deo
cognoscuntur. Patet his quod ei dicatur acci-
dere intelligatur. Quomodo ergo obti-
nebunt intellectus actus datum
non quod ipsius non sit actus quae mutationem
ut ea sunt actum relatiua. quae cum
aliqua mutatione rerum dicitur de deo
accidit. sicut quemadmodum relatiue dicitur
non incipit. non cum omni re ex tem-
pore. sit enim aliqua mutatio uo-
luntatis dicatur amicus cum
dicitur patri relatiue dicitur. non enim
mutatio eius esse coepit paternitas
neque tamen dicitur pignus et sic filius
dicitur. nullum potest nulla sui mu-
tatione tollens relatiue. ut in
tamen incipit dicitur non tamen desinit
aliquid in eius non uel forte qua-
rum mutationis fiat. quan-
to creatus de isto sermone dei
filia debemus accipere. ut in dica-
tur relatiue eius ad creaturam. ut
quamuis creatio incipiat dici non
tamen principium dicitur accidisse in
illa creatura. sed illi cui accidit ad quod
dicitur Quomodo sit intelligendum quod ex
tempore dicitur deus aliquid dicimus dili-

gre et q̄bͣdam placād9. alīqs
iratus. cū aī apd̾ dm̄ nulla s^t
n^t irascibilitatis obnubilatio
Et qz amicus dī iusti dicĩt
incipit esse mutat̾. ds̄ ā abs
it temporalit̾ aliqd̄ diligat q̄
si noua dilectio q̄ in ip̄o ante
n̄ erat. apd̾ qm̄ n̄ p̄terita trāsie
runt ⁊ futura iam facta sunt
Itaqz om̄s scōs suos ante
mundi constitutionem dilexit sicͭ
predestinauit. s̄ cū cōuertuntur ⁊ in
ueniunt illū tūc incipe ab
eo diligi dr̄ ut eo m̄o di
cat̾ quo pōt humano affectu
capi. qd̄ dr̄. sicut iam ira
tus malis dr̄ ⁊ placidus bo
nis mutat̾ n̄ ip̄e. sic lux ī
firmis leuis oculis aspa. fir
mis lenis. ip̄orum s. mutatione
nō sua. Lib. 6. Sic in
qualitate p̄ris capit
⁊ filij ⁊ sp̄s s̄cī. Decla
rat pulchre coeternitatem filij cū p̄re
ponēs exemplum de igne ⁊ splendo
re eius. Non intelligens iam
natum esse ut sit coeternus p̄ri
filius. sicut splendor qui
gignitur atqz diffunditur coe
uus ē illi. ⁊ esset coeternus si esset

ignis eternus c. ij
Eo si nō dr̄. De uerbū
in diuinis ⁊ uirgo solū dr̄ gut
Verbum quidē solus filius
accipit. n̄ solū p̄r ⁊ filius
tamq̄ ambo unū uerbum
s. n. uerbū q̄ uirgo. n̄ ex p̄re ⁊ fi
lius simul ambo uirgo. s̄ fi
lius solus uirgo p̄ris. q̄admodū ⁊
filius. n̄ n. ambo sīl filius
Dr̄ qz de p̄re ⁊ filio qz sic dē
lumē de lumine ⁊ sapia de sa
pia. ita in q̄bz q̄ de eis dr̄
p̄t d̾ idē i exceptis hiis q̄
ambo n̄ sunt sic n̄ dr̄ uerbū
de uerbo. n̄ uirgo de uirgine. n̄
filius de filio. qz n̄ sīl ambo
filius. s̄ qz dr̄ ego ⁊ p̄r unū
unū sumus. n. deus ē qz ille
hic ⁊ ego s. ee n̄ s. relatiōem
T nescio Cap. iij.
uterū ⁊c. Dr̄ qz aliq
dr̄ aliq̄ donū simp̄r cū ad
dit qz unū sunt. tunc sig
a ee cuius n̄ ee s̄e s̄z
cū dr̄ aliq̄ ee unū cum
addit qd̄ unū sint ut
unū corpus. unus sp̄s. talia
q̄ s. unū dr̄. eadē n̄ atqz
ē n̄ dissidens atqz diuise

tiens sigt. cu. n. addz q v
nu pot eo sigri ex plibz v
nu fcm qmus diusis n. sic
aia ror n sit utraqz vnu.
q. n. ta diusis n addat rsb
intellat q vnu. i. uni ho. et
vnu al. In amp qui adhe
ret inetiniqt vnu cor ea
n dix vnu sit. aut vnile g
addid cor. tamq ex duobz
diusis masclino r femino v
nu cor adiunctone gpotu
r qui adhet itiqt dno vn
spc e. aut vnu sit. g addid
spc diusum. n. n. spc homis
r spc di. g inherendo. fit v
nus spc ex diusis duobz. i
ut sine huano spu btis
sit di spc atqz pftus. btis a
homis spc i n cum deo

J. n. uitutes Capitulum iiii

Declat pul
chre eqlitate r conexione
uitutu. Si. n. uitutes q s
in aio hueno. qmus alio
atqz alio mo sinla intelli
gant. nullo tn mo ab inui
cem sepant. y eqlr sunt
eqles. vbi g in fortitune
sit r prudentia r iusticia

et tempantia. s uic. n. dix
eris equales ee istos for
titudine. g uni p stare pden
ceq ut eius fortido minsit pru
dens. ac ph n fortitudine e
qles s qn est illius fortido p
dentior atqz i de ceteris vtutibz
iuenies. Si. n. oms ead gste
rnatoe pauras. ti. n. inde v
uirbz corpis agit g similitu
titudine Capitulum. v

rcap r iam spc scus rc
Dr q spc s. est q ca ce
pris r filij seu gnuo. Spc
g scus quie eo est pris r fi
lij. q sp r ia ac ipa cois cosbal
et eterna. g si amicicia h
cuic d pot dicat. g apci dr
caritas Capitulum. vj

vno ei in Declarat
pulchre. q lz aia nra s q
pones ores simpx r in copo
q n p corp distende g po e
tota in tota in ore toto. r
tota in qlz pte cors. tn iste
est multiplex r copoita. v
ead q nllm simpx e mu
tabile r omis catura mu
tabil. volens er h gduce
q nlla catura sit simpx

ꝫ ſolus — Circa ca q̄z ſpu
al' ſic ē aīa · ē q̄dē cor̄ corpo
ne ſimplicior · s̄ n̄ ꝗpe aūt
corpis m̄ ⁊ iam ip̄a n̄ ſimp̄
iam iō ſimplicior ē cor̄e q̄ n̄
mole diffundit̄ p̱ ſpaciū q̄ꝫ
loci · ſꝫ in unaq̄z cor̄e ⁊ in to
to tota ē · ⁊ in q̄lꝫ p̱te ei' tō ē
⁊ iō cū ſc ad in q̄uis exigu
a p̱ticla cor̄ q̄ ſentit aīa · q̄
uis n̄ fiat in toto cor̄e · illa
tn̄ ſentit · q̄ totam ut latet
ſꝫ tn̄ ⁊ iam in aīa · cū ad
ſit artificioſum ēē · ad inter
tem · ad in ad tuū
ad mēorem · ad cupiditas
ad timor · ad letīa · ad tīa
poſſit q̄ ⁊ alia ſīn alys · ⁊ ta
mag̃ · ad mī · alia iūia
inuiabl' in aīe n̄ ūeniuri
ni' ē n̄ ſimp̄ ꝫ miltiplicē
ēē iny · n̄ ꝫ n̄ · ſimp' muta
onis ꝫ cetā muta Cap̄
ꝫ ūo m̄ ⁊ c̄. vij.

Q̄ꝫ dō d̄ magnū nō
mole ꝫ ūtute · ⁊ q̄ in deo ē
idem ē ēē magnū ēē bonū
⁊ ſilis ⁊ ēē ⁊ oīa q̄ ſ ab eo te
p̱ut · q̄ ſapiēs ⁊ bonitas
⁊ oīa talia nō ad q̄m ſua

ēē · Dō ūo m̄ quidē dr̄
magnū · bonus · ſapiens
ꝫus · ⁊ q̄ a n̄ indigne dī
ci ūdē · ꝫ eadē magnitudo
eius q̄ ſapiā · n̄ · n̄ · mole
magn' eſt ꝫ ūtute · ⁊ ead
ūitas q̄ ~~ūtute~~ · ꝫ · ⁊ n̄ l
ad b'ū ēē · ⁊ ad magnū
aut ſapientē ac ſapien
ꝫm aut bonū ēē aut o iō
ip̄m ēē Caplm · viij

vm itaq̄ tanty e tc
D' q̄ in ſpu q̄ n̄ mo
le magna ſīt ēē ē q̄d
maī ēē q̄ meli' ēē — Jn hꝫ
· n̄ · q̄ n̄ mole magna ſunt
h ē maius ēē q̄d melius ēē
Tam Caplm · ix

ondum ē tc — Dnt
ordine ūbor̄ ylor̄ · ꝫ ēm
tā ētīa ut ostendit te
ꝫm ⁊ q̄ mulſit ih̄m xp̄m
An quo addid' q̄ mu
ſit ih̄m xp̄m · ſꝫ audies
eſt unū ꝫm dm̄ — D' q̄
prin̄le hōis capit caput
hūane cēe cum ip̄e hō tā
mete ſit hō Caplm · x

vidēm cū ueh ⁊ c̄.
Declāt pulcherrime

et diffuse verbum hystra
rij quo dicitur eternitas est impres
sa species in ymagine visus
in mune // Quidam autem
vel brevissime singularum
partem insinuare. ipsa eterni
tas intelligit impressa species in
ymagine visus in mu
ne et que non mediocris auctoritatis
in certitudine scripturarum et as
sertione fidei invenitur hy
larius enim hic in libris suis po
suit hoc verborum scilicet parvis et
ymaginis et muneris et
nitatis et speciei et visus ab
dicatur in servatus melius
quam valeo. non enim secutus ar
bitror in eternitatis vocabulo
nisi quod pater non habet patrem de quo sit
filius autem de patre est ut sit.
atque ut illi coeternus sit. ymago
enim si perfecte implet id cuius ymago
est ipsa coequatur ei ipso ideo
ymaginem suam. In qua ymagine
speciem nominavit. credo propter
pulchritudinem ubi iam est
tanta congruentia et prima equali
tas et prima similitudo. nulla in re
dissidens et nullo modo inequa
lis et nulla ex parte dissimilis

sed ad identidem respondens ei et
cuius ymago. ubi est prima et summa vi
ta. cui non est aliud vivere et aliud esse
sed idem est esse et vivere et primus ac
summus intellectus cui non est aliud vivere et aliud
intelligere. sed id quod est intelligere hoc vi
vere hoc esse unum omnia tamquam verbum
perfectum cui non desit aliquid. et ars quae
dam omnipotentis atque sapientis
dei plena omnium rationum viventium
incommutabilium et omnes unum in ea
sicut ipsa unum de uno. cum quo unum
ibi novit omnia deus quae fecit per
ipsam. et ideo cum decedunt et succe
dant tempora non decedit aliquid vel decedit
succedit scientie eius. non enim quae creata
sunt ideo sciuntur a deo quia facta
sed non potius ideo facta sunt vel mutabilia
quia immutabiliter ab eo sciuntur. Ille
igitur ineffabilis quidam complexus pa
tris et ymaginis non est sine perfruitione
sine caritate sine gaudio
illa igitur dilectio delectatio felicitas
vel beatitudo. si tamen aliqua humana
voce digne dicitur. usus ab ap
pellatus est breviter et est in trinitate
spiritus sanctus non genitus sed genitoris ge
nitique suavitas ingenti largitate atque
ubertate perfundens omnes
creaturas pro captu earum ut

ordine suo teneant et lo
cas accipiant. Unde omnia que
extra divina sunt facta et unicu-
iquidam in se ordinavit. Et per se
et ordine aliquid petit aut te
net sicut pondera et colloca
tiones corporum atque amores aut
delectationes animarum. Oportet ergo ut et crea
torem per ea que facta sunt. Per ea
que facta sunt conspicientes trinitatem intel
ligamus cuius in creatura quomodo dig
num est apparet vestigium. In illa
enim trinitate summa origo est re
rum omnium et perfectissima pulchri
tudo et beatissima delectatio. Itaque
illa tria et ad se invicem determinari
videntur et hic in rebus corporeis
ceterum in corporeis non tantum est una quan
tum tres simul et plus aliquid sunt due
quam una res et in illa summa trinitate
ita et singula sunt in singulis et singula
in omnibus et omnia in omnibus et unum
omnia. Qui videt hoc vel ex parte vel per
speculum in enigmate gaude
at cognoscens deum et sicut deum ho
noret et gratias agat. Qui autem non
videt tendat ad pietatem
ad videndum ut per cecitatem ad
calumpniandum quoniam unus est deus
et tamen trinitas. Non confuse accipi

enda est ex quo omnia per quem omnia in quo omnia
nec dyis multis sed ipsi gloria
in secula seculorum amen. Lib. vii. c
iam nunc querimus de incipit
Quod deus non est loquens verbo
nobili et transitorio. Sed verbo
quod genuit quod erat apud
deum et deus erat verbum et
omnia per ipsum facta sunt. Verbo
·i· quod genuit dicens est. Non ver
bo quod prolatum sonat et transit
sed verbo quod erat apud deum
et deus erat verbum et omnia per ipsum
facta sunt verbo equali sibi quo semper atque
immutabiliter dicit seipsum. Dicitque
omnis essentia que relative dicitur est aliquid prēter
relationem quod ad aliquid dicitur. Hinc
accedit quod omnis essentia que relative dicitur et
iam aliquid excepto relativo sicut
homo dominus et homo servus et equus
iumentum et nummus arra. Homo
equus et nummus ad se dicuntur et
substantie sunt et essentie. Dominus vero et servus
et iumentum et arra ad aliquid
relative dicuntur. Sed si non esset homo
·i· aliqua substantia non esset qui relative
diceretur et si non esset equus essentia non esset
quod iumentum relative diceretur. Ita si
nummus non esset aliqua substantia nec arra
posset relative dici. Quapropter si pater non est

ad se ipm n̄ ēo' q̄ relē
dicat ad ad. Dr q̄ sic se
hz sapia a sape sic ad pos
se ēēntias ad ēnti ēē. Jus
ticia ad iustū ēē. magnit
ēē ita se hz ēē ad ēē. erḡ ꝯ
clud' cū uīdō n̄ a sape q̄
ēē q̄ eadē est ista sapia ꝛ
ēēntia. Q. n. ē sapiē sape
et posse. ēētinꝰ ēētinū ēē.
magnitudini magna ꝛ
ēē. h̄ ē ēēntie ipm̄ ēē ꝛ q̄
illa simplr̄ n̄ ē a sape q̄
ēē. ead' ibi sapia q̄ ē ēēn
ēē ḡ ꝛ filius Caplm

Ponit deinceps .ij.
int' v̄bu ꝛ sapiam in diuis
eo q̄ v̄bum rele ꝛ p̄lr dr̄
sapia ꝛ abs̄ ꝛ ēēli. Et
īpa n̄o eo v̄bu quo sapi
q̄ v̄bu n̄ ad se dr̄ s; tn̄ re
latiue ad eum cui ē v̄bu
sicut filius ad prem. Sa
pia eo q̄ ēē ꝛ q̄ una ēēn
vn̄ sapia ē. q̄n̄o n̄ v̄bu
sapia. s; n̄ eo v̄bu q̄ sap
v̄bu. n. rele sapia ēēli
Dr q̄ v̄bum cū ē dr̄
ac si diceret nata sapia
ut intellc̄ ꝛ filius ꝛ ymago

ēē h̄ duo cum dr̄. ide na
ta sapia in uno cor q̄ est
natura. ꝛ v̄bum ꝛ ymago ꝛ
filius intellc̄ Cap. iij.

Ut ḡ insipientis ꝛc.
Dicit q̄ xp̄c fc̄us est
nob̄ in ap hūilitatē qui
mansio nob̄ ētna p' dūnita
tem suam s; n̄r̄ mutabi
litatem assumēdo ꝛ formā
s̄ui accipiens. venit ad nos
in hunc mūdū. qui in h
mūdo erat. q̄ mūd' p ei
fc̄us est. ut ex" uirtū in
dentibz dm̄. ex" desinē a
mirantibz hoīem. ex" sanū
ad pn̄ cuied. ex" infirmis
ad ꝯualescend. ex" mortuis
ad n̄ timed. ex" mortuis
ad resurgēd ēēt in oībz ip̄e
p'missū tepēs. q̄. n. hō ad
b̄titā s' teq̄ n̄o debebat n̄ de
um ꝛ sentire n̄ potat dm̄
seq̄ndo dm̄ hoīem fc̄m seq̄
ret' simul. et q̄ seq̄ debebat

Pbat pulchre p v̄ba
apli spm̄ scm̄ ēē v̄m dm̄
Dm̄ aūt n̄ ēē spm̄ scm̄ scp
tura clamat apd' ap' q̄ d'
nescitis q̄ templū dī estis

statimque subdicit: et spiritus dei
habitat in nobis. Deus enim habitat
in templo suo, id est in creatura ra-
tionali habitat sicut deus in templo
dei. Cum a loco evidenti di-
cit: nescitis quia corpus vestrum tem-
plum in vobis est spiritus sancti, quem ha-
betis a deo, et non estis vestri. Empti
enim estis precio magno. Glo-
rificate deum in corpore vestro.

Ita loquendum est. Cap. iiij.

zc. Dicit quod ad quem cui de-
per in distinctis quod est tres quia
a quibus doctoribus concedentur
una essentia tres sunt. Alia ta-
men quia essentiam et talem per ea-
dem intelligitur. Dicit et concedit
bone essentia vel sola vel tres

Ita loquendum est de in essentia
ut dicere aliquid non possumus per
essentiam nisi non possumus
dominum est autem quod una essentia
tres persone. Alii autem est. V-
na essentia tres personae quia sic
tam dixerunt non aliter in sententia
... i. latino. esse quod sola sola
mente. et cum nulla alia
tam in creature quod est pluraliter
ita dicitur ut dicit aliquis. cum
dicitur quod talis quam talis esse fides non

pertinet cui et patrem non
dicatur esse filium et cum spiritum sanctum
qui est donum dei. Si patrem dicit
esse non filium. Dicitur quod deus verius
cogitatur quam possit dici. et
adhuc verius est quam cogi-
tari possit. Verius enim co-
gitatur deus quam dicitur, verius est quam
cogitatur. Dicitur quod deum in-
dicimus dicere posse non quia sic ipsum
sic dicat, sed quia non dicitur. Sed
si diceremus nos deum scriptura
contradicet statim dicens: Audi
israel, dominus deus tuus deus unus est.

Propterea licuit loqui et
disputari de deo, non licet tres deos
dicere, non quia scriptura dicit, sed
quia scriptura dicens: Audi israel,
dominus deus tuus, deus unus est.

Ebreis xiii. Cap. v.

rebus etc. Dicitur quod hec
nomina sibi convenit rebus mutabili-
bus temporibus quibus subsistunt et
accidentibus. Sed quia deus est immu-
tabilis et simplex, sic in eo est
aliquid tanquam in subiecto. Sed
ipse deus non potest. De his autem
rebus recte intelligitur in quibus
recte sunt ea que in aliquo
subiecto esse dicuntur. Sic color albus

forma in corpore corpus non subsistit et id substantia est. illa uero in subsistente atque in suo corpore quod si sbe d. in sua. et id si esse desinat l. i ᵉ color l. iᵃ forma non ad inuit cor corpus esse. q. iᵃ al. iᵉ forum colore ue tetiue. res g. inmutabiles neque simplices proprie dicuntur sbe ds que e subsistit ut sba p dia non e in eo ad tam sc lib. Dic q ds abusiue uocat sba. esse uo ue proprie dicat. ut h nom ei soli p pu esse uideat. pbas h p vba q moysi in exo dr. Ego su q su. et dices ad eos. q e q misit me. Pri me e dr abusiue sba in uocari ut noie usitatio re itelligat inesse esse q be ne pdr ut forcasse so lum dri d appellari esse e. n. ee solus q inmuta bi e q sibi nom famulo suo moysi exuncias uit. c ait. ego su q sum. et dices q e misit me ad uos

Et id si **Cap. vj**

uia cen. rc. Dic q

nulla species tam singularis sua indi dua ut ad esse comphendat. tu ad ad ea ptinz q ho n sit

Nulla quippe species indiudua sua tam singularis ut ad esse comphu dat. tu ad ea ptz q ho n sit

Dic q nulla species excedit diffonem siu genus. ut ei s. nom et diffo genus n gat

Sed nulla species excedit diffo nis siu. cu n. diffinicio al. qm genus h species e eq asal e. Exponens h vbu eni in exo. Ego et pr unu sum dicens. q d vnu pte ccn vnu d sum in pli pp psou ax plicitate. ego et pr unu sum. et vnu dix q sum. vnu p ccun genus de sum p tanu q ie pr h filio

Dic q h ho sic creat ad ymag q sicut creatu ut ouidet dra nit ymaie ueq tam sic e fili di p o pat pa et eql et cocta eam q est ho dru e faciam hoiem ad ymag ut n solu dicatu ymo. h ad ymo ad q ho n soluid ad ym ut quida dic uolebant. h et ym ge pbans

p v̄ba apli dicentis. vir nō
dz velare caput suū cū sit
ymago et gl'ia dei. ad ymagīe
g patris et filij et spūs sancti. vt h
sistet ymago dei. ds e' trinitas
s; q2 ū ordo cq̄ stabat illa
ymago dei tamq̄ ab inata s;
ab eo data. h' rei sig̃ dicta i p°
est ut qd p' exempl' idem ū cq̄ pi
li tēli q̄dam similitudine acced
n. n. locorum intervalle. s; similitu
acced ad deu et dissimilitudine
recede ab eo. d. n. q̄ distinguit
ut ymagine velint ē filium
hoiem vo ū ymagine. s; ad ymagine
repellit ē eos aplus dicens
vir quidē ū dz velare ca
put cum sit ymago et gl'ia dei
s; ū dix ad ymaginē s; ymago
hominis Cap. vij.
aliter Dicimus q̄ tanta
est equalitas in trinitate i dī
vini q̄ ū solū pater ē maior
alio. s; ū due sīl dicūt ad
maius quā una. ū singla
q3 p' trium est ad minus q̄
ipa trinitas. Tamq3 eē eq
litatem ē in ea trinitate
ut ū solū pater ū sit maior
quā filius. q̄ attinet ad
dnm. s; ū pater et filius simul ma
ius aliquid sūt quā spūs sanctus ut sin
gla q3 p' qlz trium mi aliquid sit quā
ipa trinitas Cap. viij.
Cum u autē. Philip pe
chie equalitate divina
p'sonarum q̄ nulla sit maior
alia. ū dicendū maius quā
sing'la. vtens q̄ talibus i di
nis idem ē ē. et maius est
minus. s; in divinis q̄ ad pfec
n' dnm ē ue alio. q' n' est
maius et mi'. s; o'odo eq̄li
tas. Julia q̄ r unitas quā
la u's est ū ē maior aliq̄ ū q̄
minus. q̄ ē mutabilis et mu
mutabile est. ū aūt q̄ dnus. q̄
eq momutabile est. ū ē. ū q̄
magnū ē et aliude mag
nū ē quā eo q̄ dē ē. q̄ ip ū
magnitudo ipa ueritas ē. q̄
plus h3 magnitudinis ueritate est
q̄ plus hēat ueritatis. q̄ plus
ueritatis et iam ū h3 plus
magnitudinis. pero q̄ plus
h3 ueritatis pfectius est. ū
ē unus ē pater et filius simul
quā singulus pater aut singulus
filius. ū ē maius aliquid utrique
simul. quā singulum eorum. et

et quo eque verum est etiam sic
Ca. 9 Dicit quod pater non solus sit
maius aliquid est quam ipse quam non
verius pater quam ipse simul. quod
veritate non superant filium non
.n. verius sunt non magnum ne
superant. atque ita filius et
spiritus sanctus tam magnum aliquid
quam pater solus quia verius sunt sicut ipsa
trinitas quam magnum est. quam
utique ibi spiritus .n. n. maior est quod
verius non est. sed ipsa veritas magnitudo
magnitudo. quod in esse veritatis hoc
est esse quod est esse. et hoc est esse quod est
magnum. hoc ergo magnum esse quod
verum esse. quod ergo ibi eque verum est
etiam eque magnum sit necesse.
In corporibus autem fieri potest ut eque
verum sit. hoc atque illud. sed maius hoc
sit quam illud quod non eadem ibi est magnitudo
magnitudo quam veritas. aliud quod illi est
verum esse. aliud magnum esse. cap.
Ic in animis non decimum
tercium. Dicit quod in bonis habes
omne mutabile quod docet et ... non
reputat deus. .n.n. ...
... ...
... ...
... ...
... sit deus ...

sciret quod sit Cap. xj.
ac ... Dicit quod cum
multa bona perclamans
occurrunt tolle hoc tolle illud
et inde ipsum bonum si potes
et videbis deum non alio bono bonum
sed omnis boni bonum. Quod
... et ... bonum et bonum ... tol
le hoc tolle illud. et inde ipsum
si potes ita deum videbis non alio
bono bonum sed omnis boni bonum
Dicit quod anime nostre querendum est
bonum non cui supervolitet iudicando
sed cui inhereat amando et quod hoc
solus deus Quando .n. est bona
anime non cui supervolitet bonum
iudicando sed cui inhereat aman
do et quod hoc non solus deus Dicit quod
non essent commutabilia bona non esset aliud
bonum incommutabile Quapropter
non essent mutabilia bona non esset aliud
incommutabile bonum Dicit quod ... il
lum ... se ... ...
sit ... ut ... ...
Ad ... ...
... ...
Dicit quod bonum divinum quod deus non
longe positum est a nobis in
... .n. vivimus movemur et
sumus Hoc bonum ...

gr sociatum est ab illo quia nos
trum in illo uiuimus moue
mur et sumus cap. xv.

Ed dilectionis sanandi est et c.
Dicit quod dilectio sanandi est
ad illud et inherendum illi ut
perfruamur presentiam a quo sumus
quo absente non esse possumus
Sed dilectio sanandi est ad id
et inherendum illi ut presente perfrua
mur a quo sumus quo absen
te non esse possumus. Dicit quod esse
non potest amari quod ignora
tur tamen credi. Amat enim quod ig
norat sed tamen credit capitu

lum hanc xvi.

notitiam et c. Post
pulchrum dicturi nil credere
nos de quod per nomen accepimus
quod aliqua sunt per se id
sunt agnoscimus. Crede
mus enim totum Ihesum Christum na
tum de uirgine que maria uo
cabatur quid sit autem uirgo et quid
sit nasci et quid sit nomine
proprium hoc cognoscimus sed pernos
uimus capitulum xvii.

Edi et mentem et c. Po
nit descriptionem iusti cum dicit
iustum animum esse qui scien

tia atque ratione in uita ac moribus
sua distribuit. Dicit quod iustus
est omnis qui atque recte in uita
ac melioribus sua cuique
distribuit. Dicit quod homines
amare deus non nisi qui iusti
sunt aut ut iusti sint.

Et homo se ipsum ama
re debet aut quod iustus est ut
iustus sit addens quod qui
secundum sic diligit non diligit quia
si amat homines aut quod iu
sti sunt aut ut sint amari
debent. Dicit enim et se ipsum a
mare debet aut quod iustus est
aut quod iustus sit. Dicit enim di
ligit proximum tamquam se ipsum
sine ullo periculo. qui enim aliter
se diligit iniuste se diligit
quoniam ad hoc diligit ut sit in
iustus. ad hoc ut dicitur malus
atque per hoc iam non se diligit
qui enim diligit iniquitatem
odit animam suam. et se ipsum
odit. qui enim diligit ini
quitatem odit animam suam

capitulum cap. 14.

Est atque Dicit quod licet
in pluribus scripturis de ista
dilectione prolixum sit inco

dam in dilcõe proximi dilcõ
dei intellr. quia qui diligit prox
nem ē ut dilcõe diligat.
sed ds ē dilcõ. g deum dili
git. Et plaq; repromis
sus suis in q sola dilectio
proximi ad plētudem p̄cep
uide ꝛ taceri et dilcõne di
uinam in utroq; p̄cepto leg p̄
dēt ꝛ pphe. sed h loq qui
p̄ximū diligit. quis ut
ipsum p̄prie dilcõem di
ligat. Ds aut dilcõ est
et qui manet in dilcõe in
do manet. quis hoc ē ei ut ip
apte dm diligat. Quod q
hoies superbi malunt pos
se qm aūt qm deuote ēē
qm angli. oñdens quod nisi
sitis gaudebunt de sua po(tes)te
sed post dei aliquo. ubi ad
dit in quidactam humilitas
ī po quod xpc non dixit disci
te a me mortuos suscita
re. sed discite a me quia mi
tis sum ꝛ humilis corde. quia
tutior ē ꝛ mitior solidissima
humilitas quam uentosissi
ma celsitudo. addens quod
non longe querend(us) ē ds qui

semp est apud nos si uo
lumus ēē apud dm. Quis
lunt. n. h posse quam aūt qui
deuote h ēē quasi aūt ñ. n. sic
quasi sua po(tes)te sua gaudet. sed
enis a q h posse quod hoc sigre
ē ... et nouit po(tes)tis ēē
omnipotenti quam uigi pietate
voluntate posse quod contremis
cant qui tali no possunt
tanq; dns ihc xpc talia fa
ciens ne mirantes docet
ampliora et temporalibus
miraculis intentos atq; sus
pensos ad eterna eorum men
ua conuertet. Venite inquit ad
me omnes qui laboratis ꝛ
onerati estis et ego uos re
ficiam. tollite iugum meum
sup uos. ꝛ non ait discite a
me quadriduanos mortuos
suscitare. sed ait discite a
me quia mitis sum ꝛ humil
corde. potentior ē. n. ꝛ tu
tior solidissima humili
tas quam uentosissima cel
situdo. ꝛ ideo sequitur dicens in
uenietis requiem aīabus ues
tris. dilcõ. n. inflammat
ꝛ ds dilcõ ē ꝛ infideles in

dilcone acquiescant. Ulti
nam a strepitu qui foris
ad gaudia silencij. ecce d
dilcio est ut qui uiuimus
in solitudine celorum. una terra
tam querentes eum qui est apud nos
si esse volumus apud deum capitulum
emo dicat non xvj
nouit et cetera. Dicit quanta
to magis nos ipsos dilig
imus quanto magis deum diligimus
nos et ipsos tanto magis
diligimus quanto magis deum
diligimus deum cap. xvij
Una inquit eademque
caritate et cetera. Dicit quod
una eademque caritate di
ligimus deum et proximum diligimus. Sed
deum propter deum. nos et proximum
propter deum. Ex una igitur eademque
caritate deum proximumque dili
gimus. Sed deum propter deum. nos ac
et proximum propter deum Capitulum
Quid est et dilectio xviij.
Ponit diffinicionem amoris
quod amor non est nisi quedam uita du
o copulans uel copulare a
mans. scilicet et quod amatur. Quid
est quod amor nisi quedam uita duo
aliqua copulans uel copula
re appetens. scilicet et quod amatur
Similitate cap. xix
ece quisquis Dicit quod cu
ius uia vera est querenda in
quibus paginis primum
dicit quod inquirendo de trinita
te quiescit inuenta. et inuenit
quesita. cum tamen consummauit homo
tunc incipit addens dicam
ut credenda et intellecta. et
in illo est auctoritas exquire
da. Hoc sapiam ut
nostram tuorum esse eam
esse querenda inquisita per quos
psalmi. ac sic queramus tam
quam inuenta. et sic queramus tamque
inuenta. cum non consummauit
homo. tunc incipit de credendis
nulla infidelitate dubitem
de intelligendis nulla temerita
te affirmem. In illis auctoritas
tenenda est in hijs ueritas ex
quirenda. capitulum xx.
Ecce ego et cetera. Dicit quod mens
non potest se amare nisi
nouit se. quia non amabit
quod nescit. mens enim non a
mare se ipsam non potest nisi et
iam nouit se. nam quo
amat quod nescit cap. xxj

ut si quis dicit etc. // Dicit quod
anima nostra sic rerum corporalium
notitias per sensus corporis colligit
sic incorporearum per ipsam met ip-
sam. quia se ipsam per se ipsam
novit quod incorporea est. // mens
quia ipsa sit per corporearum rerum no-
titias per sensus colligit. sic in-
corporearum per se met ipsam. quia
et se ipsam per se ipsam no-
vit. quando est incorporea. nam
si non novit non se amat

Fuit autem Cap. xxii

duo quidam sunt // Dicit quod
nota quibus quodlibet corpore maior
est non mole sed virtute // Et
nota quibus quibus corporibus maior est
non mole sed virtute // Declarat
pulchre quomodo hec tria mens
notitia et amor in ipsa
mente seu abdito mentis
non sunt tamquam sicut accidentia in
subiecto. sed substantialiter sive essentialiter. in
tantum sunt ipsa mens. cuius ad
virtutem vere dicuntur //
Tamen singula substantia probans
per hoc. quod nullum accidens ex-
cedit suum subiectum ut eodem modo
habeat se ad subiectum et ad alia
sed mens eodem modo novit se

et alia. // Recte igitur dicimus
hec tria cum presentia sint esse omnino equa-
lia. sicut etiam commonentur
sicut ut cumque inde possunt
hec in anima existere et tamquam in
volente volui ut sentian-
tur et detrudent substantialiter
vel ut ita dicam essentialiter non tamquam
in subiecto. ut color aut figura
aut ulla alia qualitas aut
quantitas. quidquid enim tale est
non excedit subiectum in quo est. non
enim color iste aut figura huius
corporis potest esse et alterius corporis
mens sed amore quo se amat
potest et amare aliud preter se. Item non
se solam cognoscit sed et alia mul-
ta. quamobrem non amor et
cognitio tamquam in subiecto insunt
menti. sed substantialiter. etiam ipsa
ista sunt ipsa mens. quod et si re-
lative dicuntur ad invicem in sua
tamen sunt sunt singula queque substantia //
Dicit quod amici licet possint corpore
non tamen animo mutuo amici esse. quod
si amicus esse desinat amorem
desinet et illo nesciente. quod
adhuc amatur // Quamquam et
amici videntur corpore separari posse
non animo quod amici sunt. comprehendit

parit ut amicorum amicum et iam
odisse incipiat et eo ipso ami
cus esse desinat et ad hunc ama
re. Dicit quod mens se totam no
uit perfecte est ipsa noticia eius quia omnia
nouit inseparabilia cum se totam
amat est ipse amor mens uero est
se totam i. perfecte nouit. hic est per
fecte nouit. per totum eius est a
mor eius. Dicit exposite quod hec
3 de quibus predixit s. memoria in
telligentia et amore pertinent
sunt unum eiusdem quod sibi ipsi essentie
Quo modo illa 3 non sint eiusdem
essentie non uideo cum mens ipsa
se amat atque ipsa se nouit
atque ita sunt hec tria ut non aliter
alicui rerum mens uel amata uel no
ta sit. unius quoque eiusdem essentie necesse est
ut hec tria sint Cap. xxiii.
Vnde ipsa tria etc. Dicit de predictis quod
licet in anima s. memoria intelligentia
et amore quod omnia sunt insepa
rabilia quia cum singulum sit substantia, cum simul
uniuntur omnia sunt una substantia, licet
ad se inuicem relative dicantur. Mi
ro itaque modo tria ista insepa
rabilia sunt a semetipsis et tamen
eorum singulum quodque substantia est et simul
omnia sunt una substantia uel essentia cum et

relative dicantur ad inuicem c.
Sed cum ipsam xxiiii.
nouit etc. Dicit quod species
in animo desuper uiget et clarius
uisionem ueritatis siue ueris
simillimum regulis fingatur
et si corpus ymaginatur quod quadam
nubilo circumspicit non tamen inuol
uitur odio atque confunditur. Vi
get et claret desuper iudici
um ueritatis ac sui iuris incor
ruptissimis regulis firmatum
est. et si corporalium ymaginum quasi quodam
nubilo subtexitur non tamen inuol
uitur atque confunditur c. xxv.
In illa igitur eterna ueritate etc.
Dicit quod uerbis in nullo corpore
agimus quod non uerbo apud nos intus
edito preueniendo preueniemus super
nullus enim aliquid facit quod non prius in cor
de suo dixerit. Sic itaque
agimus per membra corporis inter
dum quod uoluimus quibus appro
bantur mores hominum quod non
uerbo apud nos intus edito
preuenimus nemo enim uolens fa
cit quod in corde prius dixit
Ego autem cupi c. xxvi.
ditate. Dicit pul
chre quod cum creatura prius

et cupiditate aut caritate
si amor creature ad deum referatur
amor ille non cupiditas sed cari
tatis. Si autem propter se ametur
amor ille non caritas sed cupi
ditas erit. Ubi advertendum quod inferior
creatura utenda est ad deum pa
ri et fruenda non inse sed in deo
sicut nobis metipsis frui
debemus non in nobis sed in eo
qui fecit nos. Ergo amor cu
piditatis aut caritate non quod sit
amanda creatura sed si ad crea
torem refertur iste amor non iam
cupiditas sed caritas. Tunc
enim est cupiditas cum propter se ama
tur creatura. Tunc non utendo ad
iuvat sed corrumpit fruentem.
Cum ergo sit par nobis aut in
ferior creatura sit inferiore utendum
est ad deum pari et fruendum
sed in deo. Sicut et te ipso frui non
in te ipso debes sed in eo qui fe
cit te. Sic et illo quem dili
gis tamquam te ipsum. Et nobis ergo
et fruamur in domino. c. xxvii.
onceptum et verbum et cetera
Dicit quod quis perfecte novit et
amat iustitiam iam iustus
est etsi nulla consistat extrinsecus per
membra corporis operandi necessitas.
Qui non verbi gratia perfecte no
vit perfecteque amat iustitiam
iam iustus est etsi nulla exterius sim
foris fuerit per membra corporis operan
di necessitas. Exponit pulchre
verbum propheticum concepit dolorem et peperit
iniquitatem declarans quod velle
peccare et pati. Ideoque et impius
concepit inquit dolorem et peperit
iniquitatem dolorem vel laborem
dicit conceptionem cum ea concipiuntur que
nosse aut velle non sufficit
nisi mens deficit atque egrotat quando
indigentia donec ad ea perveniat
et qui periat ea. Unde elongavit
in latinum a lingua greca di
citur et repta atque apta quod
verba que apud doctos resonant
quam concupiscentia cum concepit parit
peccatum. Dicit quoniam dixit ex corde
tuo iustificabis ex ore tuo
condempnabis intellige de ore
cogitationis et cordis non de ore corporis.
Ex ore inquit tuo iustifica
bis et ex ore tuo condempnabis
os volens intelligi non hoc visibi
le sed intus invisibile scilicet cogitationis
et cordis. Capitulum. xxviii.
ceterique sunt et cetera Dictum

sunt pulchre inter uerbum uo
cis seu virginis. et inter uerbum
melius sit impositum. Unde exponit
verbum apostoli. nemo dicit dominus
ihesus nisi in spiritu sancto. et ad
dens quod nullius rei verbum quod
sine noticia displicet. et si
ipsa res displiceat neque ui
ciorum noticie displicet nobis
sed ipsa uicia addens et quod
verbum quod uere mihi libet inquirit
et inuestigat cum amore
noticia est. // Recte queri uel
omnis noticia verbum an
tum amata noticia. nouimus enim
et ea que odimus. sed non concepta nec
parta dicenda sunt animo que nobis
displicent. non enim omnia que quoquo
modo tangunt concipiuntur ut
tantum nota sint. non tamen verba di
cunt ista de quibus nunc a
gimus. Dicuntur enim aliter verba que spa
cia temporum syllabis tenent siue
pronuncientur siue cogitentur
aliter omne quod notum est verbum
dicitur impressum animo diu de
memoria proferri et diffiniri potest
quamuis res displiceat ipsa
aliter cum placet quod in mente
concipitur. Per quod genitum verbum

conceptum est. quod ait apostolus. Nemo
dicit dominus ihesus nisi in spiritu. secundum
aliam verbi notionem dicitur
sicut et illud de quo dominus ait. Non omnis
qui dicit mihi domine domine intra
bit in regnum celorum.
Verumptamen cum et illa que merito
displicent recte que
improbantur approbantur et improbatio
et placet et verbum est. neque
uiciorum noticia nobis displicet
sed ipsa uicia. Placet enim mihi
quod noui et definio quid sit in
temperantia. et hoc est verbum eius
Sicut enim sunt in arte nota
uicia tamen discernit cognitor
speciem priuacionemque uirtutis. sic
ut aiere et negare. uerum tamen
uirtute negare priuari atque
quia in uicium deficere dampna
bile est. et diffinire intemperantiam
verbumque eius dicere pertinet
ad artem morum. esse autem intempe
rantem ad id pertinet quod il
la arte culpatur. sicut nosse
et diffinire quid sit soloecis
mus pertinet ad artem reprehen
ditur. Verbum est ergo quod nunc disce
rnere et insinuare volens
cum amore noticia est.

abzg c. xxix

amus / De qm q dm
nouims siles ei sims. B no
ad eqlites qr n nouims eu
q ipe ro ipm / Quo dr ips
nouims siles ei sims B ad
eqlates siles qr n tm eu no
uims qr ipe est / De qr no
oes sut in aia quin ea cogi
tams B eou silitudines
No . n . oia corpea i aia
sut cu ea cogitams B eor
silitudines / De q y gis
cois in aia e nobilior qo
hec corpus in coe qr e i no
biliori n . s in tali cu est
aias / Melior e tn y gio
tio cois in aia qm illa spes
cois mgis ly in meliori n est
. i . in sba uitali sicuti e aiaz

vid est amor Ca. xxx

z e / Declat z valde sb
tile cum mens

A9 de supbia

O homo quid intumes
cis o caro fetida quid
inflaris. o pellis morticina
ad quid tendis. xpc huius
pinceps tuus est et tu supb.
caput humile ⁊ mēbrū supbū
absit ¶ Quicūq; supbire
ridis filiū dyabli eē n̄ dubi
tes. memēto quod cinis es q
plus es. n̄ tm̄ te humiles q̄
tū magn9 es. pdis oīo qd̄ es. n̄
q̄ altior es qm̄ pmi angl's ⁊ n̄
q̄ splēdidior es tūs qm̄ pmi
angl's in celis q si ille de tā
ta altitudīe cecidit quō tu
ad tantā altitudīem supbiēs
de imis ascendes ¶ Qd̄ est
supbia n̄ delicto lex cōscīe uel
le iudi qd̄ nō ē. ¶ Supbie
comes ē inuidia. n̄ fi p qn sup
bz inuidiat. sīā extolli scīa uir
ē t ɔspcōis huane. idō unqsq
studiat ne supbia decipiat qn̄
to aliq̄ scīis sacris profiteatur.
¶ Supbis ɔtinētibz accidit
cadē ut in eo ī q se extollunt
humilientur. ¶ Quid pdest
ɔtinēcia ubi dnat supbia. ɔ
tēpnit hō illd vn̄ nat ē ⁊ non
ɔtēpnit illd vn̄ cecidit dya9.
¶ Supbia multas habz fili
as. suffocā matē ⁊ n̄ erūt filie

¶ Nitens cutis sordidū iudi
cat animū ¶ Tunc solum po
testas bn̄ git cū nō amādo sed ti
mendo retinetur. Sic ē labor uul
tis mala uide ⁊ nō corrige. sic la
bor ē arrogantibz si qd sapiunt n̄
ondunt ¶ Familiare ē hoībus
se extolli cū de se nquint bn̄ esti
mari ¶ Si uirilit hoīes agent
laus transitoria eos nō corrūpevet
¶ Hostes ad rapinā ɔuocat q
in cet noticia diuicias denudat
¶ Inanis glā uelut umb9 sequi
uītutes q suos opatores desens se
destores. Supbis mtibz humilita
tis dogma grue pōd9 ¶ Supbz
aliena deripit ppa admiratur.
⁊ siquid bōi fecit. illd nūqm̄ ab
alio fcm̄ credit ¶ Ql'qs apd
se lateat iniuria pbat oīpotētis
di glām aufre ɔnatur qs plet
qd opatur ¶ Qd celo securi9
qd padiso iocundi9 hō tn̄ de padi
so angl's de celo lapsi sunt ¶ Eo
dnm supbire ē ei9 mandata trās
cende ¶ Ql' de bonis s a dō col
latis arrogat dm ppis armis
impugnat ¶ Potuisset deus
ursis ⁊ leonibz supbū ppłm phara
onis domuisse. s; ranas ⁊ muscas
eis immisit ut rebz uilissimis
humana supbia domaretur

¶ Maxima ē sup̄ a temore
reuerēciā exigere ⁊ meliori se sile̅
cui i̅pone̅. heu hoī vn̄ fastus
ista supbie. cui erupnosa nudici
tas. cuius natiuitate̅ laboriosa ex
mollit penalitas cuius penalitate̅
penalis excludit necitas mortis.
cui ēē ⁊ momentū uita naufragiū
mundus exiliū ¶ Uita spondet
absenciam s; mors mutat q̄ uīa
infanciā ¶ Signū reproborū ē
supbiā hūilitas uō electorū unus
quisq; tamen qui quidam tytulū potit
opis q̄ facile os̄t̄ sibi cuius potestate
rectoris suat s̄s̄ In moralibus
¶ Supbis pp̄e ē clamor in lo
cucōe. amaritudo in silencio. dis
solucō in leticiā. furor in tristicia.
in honestas in acōe. honestas ī
hymaginacōe erectō in ɔsensu.
raucor in ɔsensu ¶ Supborum
mens est ad interogandas ɔtuas
ualida. ad colandas infirma. ad
obediend' pigra. ad lacandū alios
īportuna. ad ea q̄ facere debz ꝑua
lz ignota. ad ea q̄ facere n̄ dz parata.
in eo q̄ spōte nō optat ul' appet
nullis exortacōibz flectitur ⁊ h' ac
q̄ desidat q̄rit ut cogatur ¶ Q'
de uirtutibz acceptis extollitur n̄
gladio s; medicamento uulnatur.
¶ Ualde tumed' ⁊ uiciū qd' de

uictoria nascitur uiciorum ab hos
te n̄ quē sentit uiciat q̄ de uicto
ria q̄m facit extollitur ¶ Sup
bis angelis d's nō pepcit q̄nto
magis n̄ t̄ putredo ⁊ uermis
¶ Miru ē de supbis q̄ n̄ cū
hoībz in t̄ris hitare desiderant
n̄ cū angelis uolare possunt.
solū s' relinquit eis flamma ge
hennalis deuorans eos ¶ Q'
se exaltat q̄ntū pōt. deiciet
q̄ntū potit ēē ¶ Adaqd laudi
appetis qd' ad dm̄ n̄ retulit ipsi
furaris ¶ Qd ē plenitudo car
nis n̄ uelamentū fortitudinis. sb
gl'a carnis latent occlta dedeco
ris q̄ turpe ē nōiare s; terribile
cogitare ¶ Omnis supbus
inmollabilis ē. hīt ei' supfluus
incessus eius pompolus. ceruix
erecta. de loco supiori delectat. et
melioribz se pferri affectat.
fīnas suas ⁊ facta iactat ⁊ in
obsequio reuerencie cāin n̄ suat
intime ⁊ calicio dormit supbia
¶ Sunt q̄da vim tranqllitas ali
q̄ fuit hūilitatē in corde ⁊ ore
seruant siue solent ostendere s; si t̄
blācio aliq̄ ul' scandalizacō aliq̄
surrexit. statim refrenato ore
⁊ erecta ceruice. sup' q̄ in corde
tegebatur. multis ɔuiciis ab

ore ofitur· Sz aut̄ sup̄bia non
tant̄ nascit̄ᷣ· Sz reuelatio mani
festat̄ᷣ· ñ n· disciplina ul' cas
tigatio s̄cā in eo sup̄biā fecit·
S̄ q̄lis iā dudū erat ostendit
Luxuria et castrimargia
hoīem porcū facit· sup̄bia u°
dyabolū Sup̄bia demones
fecit ex anglis· hūilitas u°
hoīes s̄cōs anglis fecit similes
Sup̄bia sic̄ est origo oīm
criminū· ita z ruina oīum ho
minū· B· pulcrū ñ tua natā
Sz oculorū sp̄ctaculū ul' inspectatō
reddit· z infinitatis diues es·
lauda fortunā· generos' es lau
da parentes· pulch' es· es exp̄ta
parū z ñ eris Constat
paup̄em ēē quē op3 panē cot
tidianū indigere· Sz h' facit
oīm diues qm̄ paup· cū dn̄o
panē nr̄m cot· da no· hodie
Vñ g° sup̄bit diues· au
g° occulta q̄ agis q̄ntū potes·
q si ñ potes ex toto sit t̄ aīo
uolūtas occultandi Qui
de bono op̄e gl̄atur· de u̇tute
uiciū agit Qui uē uistus
z aliū s' p̄ponit· quia plus scit
sua uicia q̄m aliena Sp
ne cū laudaris· in te laudat̄ᷣ
qui in te op̄atur De fal.

sa gl̄a qui̇us p̄ficit uitia in
uilescat Leuit̄ uolat leui
t' intt̄· Sz ñ leue tolli' infigit
manis gl̄a· aug'· anglis distin
guit ut dō sit gl̄a· z hoīumbz
pax· Sz quia filii ade cupiunt
q̄ di ē· carent gl̄a z pace Ierō'
Q°d magis lugend' q̄ p̄ū'
puniend'· q̄ ampli' detestand'·
qm̄ q hō uidens filiū di hūilē
fcm̄ appoit se magnificare su
p̄bia Si uitā tuā in ore
hoīm posueris· tn̄ magn' tn̄
p̄uus tn̄ nullus eris Qn̄
to q̄s magis fauori hoīm· tan
to mag' recedit a fauore dei
S̄cā aīa dū laudes in mū
do ñ q̄rit ɔtumelias nō sentit
Sepe laus hoīm licz ñ fuit
q̄sita delectat tn̄ oblata
Quē vis ɔtēpnere p̄mū ei' app̄re
hende a' se de ira a' se de ira
Discordantes q̄ntulsq3 p̄ocan
tur· u̇tutibz nūq̄m fi' sp̄ua
les possūt gg Quociens tur
bulentos mot' animi restingi
m'· ib' mansuetudīe redire ad si
militudinē ɔcordie conamur·
Mansuetudo ymaginē dei
seruat in nobis Qn̄ta sit
iracundie culpa· perissem' p qm̄
sup̄ne ymaginis similitudo

viciatur dum mansuetudo a
mittitur. Qui ergo humana ra-
ne non temperat · necesse est ut bestia
liter solus viuat. Ymago
vite eterne amittitur dum animi hominis
turbatur vita. Nulla est intus
castitas quam non commendat carnis
suauitas. Xpistus deus et homo est
ergo totum deum non diligit qui homines odit.
Iracundi nichil habent iocunditatis
nisi tantum amaritudinis. Per
istam sapienciam mittunt quomodo vel
quo ordine sit agendum nesciatur.
Iracundia ianua est viciorum
qua clausa omnibus aliis virtuti
bus tribuitur quies · quando aperta ad omne
facinus paratur animus. Nunquam
contingat in accedere turbato corde
ad sacrificium pacis · nec attingere
sacramentum per quod xpistus est reconcilians
sibi mundum. Caue ne xpistus qui
est sol iusticie per iracundiam deserat
mentem · quia numquam cum ira habitat
quia in pace factus est locus eius. Ieronimus. Ira
ti hominis est finem iracundie ponere xpistia
ni augustinus. Sicut non tam grec
bile quam occidere vel ledere · nec tam
laudabile quam omnes amare.
Iracundus dum desinunt erga alium
irasci sibi ipsi. Ieronimus. Cum ma
iori certare est periculosum · cum pari ma
lignum · cum inferiori turpe et in ho
nestum. Sicut simul acci
bus demonum quam litigare. Ex Ie.
Spendant seminantes iurgia
quantum peccant · qui dum vnam nequaquam
perpetrant · ab humanis cordibus
cunctas virtutes eradicant · tres
.n. omnium mala innumerabilia
pagunt · quia seminando discordi
am caritatem que flos est omnium
virtutum et mater extinguunt. Gregorius
Nemo contra iniurias accep
tas se erigat · nec contumeliam contumelia
reddat glorioso siue .n. est imitacionem
dei iniurias tacendo fugere · quam
respondendo superare. De inuidia
Tolle inuidiam et quod habeo
tuum est. Vbi est inuidia
ibi fraternus amor esse non potest.
Superbia homini aufert deum
ira se ipsum sed inuidia proximum.
Pensetur inuidi quantum bonum
sit caritas que aliena bona
absque labore meo facit esse mea.
Qui inuidie faucibus ca
rere desiderat illam hereditatem
appetat quam coheredum numerus
non angustat que omnibus et vna
et singulis est tota. Qui de bo
no affligitur alterius quasi de radi
o solis obscuratur. Inuidere
non possumus nisi eis quos meliores
nobis esse putamus. Vanam mu

deherent si possibile eet aures & oculos in omni ciuitate ut uidendo & audiendo successus hominum magis torquerent. quot felicium sunt gaudia tot inuidorum sunt gemitus. Plus timende sunt amicorum inuidie quam inimicorum insidie. stare est in suis uirtutibus habundare qui alienas amat uirtutes. Non longius proficit in mundo contabescere. Si uis inuidiam uitare miser esto. sola enim miseria non sentit inuidiam. Nunquam melius torquebis inuidos quam uirtuti & glorie seruiendo.

Aug' de auaricia

Auidus pecuniam & doles: auidus uillam & fles. auidus tis diu & non fles neque doles ciuis babilonie & non ierusalem. Amor celestium extinguit dilectionem terrestrium. Qui terrenis inhiat & eterna non cogitat. utique in futuro carebit. Ve hiis qui adherent transeuntibus quoniam ipsi sunt cum ipsis transibunt sicut omnia flumina preceps uel precipitanter currit in mare. Ve illis ergo qui in hiis ceciderunt quo uiam in mare tenentur.

Diuicie si diliguntur ibi seruantur ibi perire non possunt. honor si diligitur ibi habetur. ibi nemo indignus honoratur. salus si diligitur ibi adipiscenda desideratur. adepta non timetur. uita si diligitur ubi queratur. ubi nulla morte finitur. Omnia quibus uteris in hac uita sic ee tibi debent sicut stabulum uiatori. & non quasi domus habitatori. Non est in cauendo difficultas si non est in habendo cupiditas. Animam dei capacem non implet quod ipse non est.

Aug' de auaricia

Auarus est cui non sufficit deus. Omnis diues uel est iniquus uel heres iniqui. Qui incubit terrenis confidens in metallo uel acuo diuiciarum. incubit in baculum harundineum. qui frangitur de facili & cadit incubens. Ve illis qui uiuunt ut augeant res suas cito pituras. unde amittat eternas. Lex & lucrum & cupiditas eius in silutum & feces. Auaricie morbus nunquam melius conspicitur quam cum hora mortis meditatur. Temporalia si non amantur licita. si amantur illicita siue amentur siue non. non expediunt quia eorum possidentis quadam dil'

cedine p[er]itur ¶ Laym pos
sessio 9gentissime d[icitu]r ut a p[re]se
texent[ur] q[ui]a ille p[ri]m[us] in t[er]ra fun
dam[en]tu[m] posuit q[ui] a soliditate ce
lestis p[at]rie alien[us] fuit ¶ Nota
9mu[n]i d[omi]no t[ri]buit[ur] nece[ss]e e[st] ut qui
accepiunt 9uit[er] largiant[ur] ¶ Ne
mo pot[est] mobilib[us] adh[er]ere et ip[s]e
im mobil[ite]r p[er]manere. G[regorius]. Q[ui] labenti
mitit[ur] siue nitit[ur] nece[ss]e e[st] ut cu[m]
labente labat[ur] ¶ Demonu[m]
tab[er]naculu[m] fit q[ui]sq[ue] in hoc s[e]c[u]lo
q[ui]a p[ro]p[ter] diuicias [et] honores labo
rat. q[ui]s p[ro]p[ri]u[m] [con]secut[us] [et] t[ra]hit ad
se q[uo]d auaricia 9gregauit lux
uria expendat ¶ In tot p[ar]
tes cor ho[m]i[n]is diuidit[ur]. q[uo]t sunt
ea que diligunt[ur] ¶ Q[ui] bona
mundi diligit uelit nolit ti
moris [et] doloris pene s[u]ccubit
¶ O angu[st]ia ex sacietate nata
q[ui]a ex ub[er]tate agri angustiat[ur]
cor auari ¶ Si h[ec] temp[or]alia
bona sunt ue bona: nu[n]qu[am] dis
t[ri]buer[un]t inimicis. [et] s[ub]t[ra]her[un]t a[m]i[cis]
¶ Aliena 9uiua[n]t rape[re] q[ui] ultra
nec[ess]itate[m] 9p[ro]bat[ur] retine[re] ¶ Fal
laces sunt diuicie q[ui]a diu nob[is]cu[m]
p[er]manere no[n] possunt. Ite[m] q[ui]a q[uo]d p[ro]
mitt[un]t n[on] soluunt. [et] q[ui]a mentis
inopia[m] in[opi]e no[n] expellunt ¶ Fe
nu[m] nascendo uirore[m] h[abe]t. cres
cendo decore[m]. deni[que] flore[m] tande[m]
ardore sol[is] in puluere[m] redigi[tur]
sic ho[mo] peccat[is] successione[m] amit
tit decore[m] [et] cadit in mortem
¶ Nō curat antiq[uus] hostis ut
a nob[is] t[er]rena tollat. s[ed] ut cari
tate[m] a nobis auferat ¶ Non
amitti[tur] s[in]e dolore. q[uo]d possidetur
cu[m] amore ¶ Prosp[er]itas ali
q[uan]n[do] dat[ur] ut ad meliore[m] uitam
p[ro]uocet. aliq[ua]n[do] ut meritu[m] ple
ni[us] dap[ne]t ¶ Vir s[an]c[tu]s t[em]p[or]ali
subsidio sic[ut] uiator utit[ur] lecto.
q[ui]escit corp[or]e [et] alias m[en]te festi
nat ¶ Cu[m] cetera uicia nob[is]
cu[m] senescant. sola auaricia in
nobis iuuenescat ¶ Diui
cie mundane mendacia sunt do
mi[n]i eni[m] p[ro]mittunt [et] s[er]ui fac[iu]
unt. securitate[m] [et] timore[m] mai
ore[m]. sacietate[m] [et] fame[m] p[ro]mittunt
delicias [et] pungunt ¶ Ap[u]d ali
os e[st] ul[tim]a diuicia[rum]. s[ed] sol diuiti
b[us] noia [et] solitudo ¶ Ambicio
[est] subtile malu[m]. secretu[m] uirus
pestis occulta. doli artifex. ma
t[er] ypocrisis. liuoris. uiciorum origo
tinea s[an]c[t]itatis. cecitatis fomes
uiciorum origo. excitat cordium
ex remediis morbos creans. ge
nerans ex medicina langores
¶ Sicut riuus rodit t[er]ram
sic cecitas 9sciam ¶ Ille[?]
memorabile[m] sibi 9stituit iamno

rem · qui de omnibus nichil as
pectare permittit · Et qui pecuni
non est nulla angustia teri
neri potest · Querat paga
nus diuicias quia filium dei non inue
niat iudeus qui terrenas pos
sessiones accepit · Sed queri
quia fronte et qua mente xpianus
amplius diuicias querat · cum
filius dei apriens os suum locutus
sit ut nunc dicens beatos pau
peres etc. et ve diuitibus · Sic spi
ne delectantur si non pungunt
ita diuicie si non affligunt
B · Curant sedulus explo
rat simulat dissimulat ·
sequitur obsequitur maioribus et pedi
bus repit ut quod in se mage querat
in patrimonium conferri · Id B
Res ecclesie res pauperum
sunt · et sacrilega crudelitate sibi ri
piunt · quicquid dispensatores pre
usum necessarium sibi accipiunt ·
Quid est auarus nisi burse pri
apum · celarium latronum · ira pe
tunt · Semper auarus insidiato
res metuit · uidet potentes
et credit raptores esse · uidet
pauperes et suspicatur esse fures
Elimbros pauper in pecunia
diues in conscientia securus dormit
in platea · quam diues in purpura

Non magis est criminis habenti
tollere · quam cum possis indigenti
bus denegare · esurientium enim
enim panis est quem tu detines
nudorum quod tu recludis · miserorum
redempcio pecunia · quam tu in terra
fodis decentorum te scias inua
dere bona quam tu possis prestare
et nolis · Non sunt homini
bona que secum auferre non possunt
Sola enim misericordia comes est de
functorum · unde in luca · quod autem
parasti cuius erunt · auarus ubi co
moratur nihil boni facit · Id non est
xpiane religionis in temporalibus
exaltari et deprimi · longe quippe
pe a deo est cui vita ista adhuc
dulcis est a*ug*us*tinus* de cupiditate mundi

Vm paleam sequeris palea
efficeris · et non times ne totius
areas · Est ista ariditas et
cupiscencia cum ipse bestie mundi
habeant in terris capiuntur cum
assumunt · Et pereunt cum sacieta
tem senciunt · Et sola auaricia diui
tum in saciabilis est · quia non deum timet
non hominem reuetetur non parentem nec
inimicum agnoscat non filium ob tempera
non amico fidem seruat · viduam op
primit · pupillum inuadit · bonos
in seruitute reuocat · falsum testi
monium profert · res mortuorum

Aug*ustinus* de cupia mundi

occupat tamquam non debeat mori. Duplicem aciem induunt mundus contra milites christi, quia blanditur ut decipiat, aut terret ut inficiat. Si vas si credis temporalia mansura quam per tot manus transierunt. Argentum preciosum non ipsi preciosum rei sed homini fecit cupiditas. De sua quod ius temporale sperito desidio torquebis; omne enim bonum temporale originem habet a culpa. Multis essent qui multa habent magna indignacio et magna nascitur copia. Qui plura possidet pluribus indiget; pauca possideamus ut paucis indigeamus. Si res aliena propter quam peccatum est possit reddi et non redditur, penitencia non agitur sed simulatur; et si reddi possit, quia non dimittitur peccatum nisi restituatur oblatum.

b de luxuria

¶ De luxuria

Quid fortius sampsone, quid sapiencius salomone, quid sanctius david, tamen omnes hii superati per luxuriam decepti sunt. Omnis vehemens amator proprie uxoris adulter est. Inter omnia christianorum certamina duriora sunt prelia castitatis, ubi cottidiana est pugna et rara victoria. Adulteri suum locum apud inferos tenent, incestuosi primum. Incontinentie malum non quis

cognoscit mulierem ulterius nocitura tempore parandi filios ut liberos. Sicut ignis vestem sic libido consumit animam. O quam pura est ora concubitus per quam vita eterna perditur. Eos flamma comburit quos nunc delectacio carnis polluit. Cum luxuria mentem cepit non aliud cogitare permittit. In voluptate cito perit quod delectat sed sine fine permanet quod cruciat. Luxuriosi vita cito carnem debilitat, celeriter ad senectutem ducit. Per hunc temptat dyabolus tamquam per familiarem hostem. Contra impetum libidinis fugam arripe si vis victoriam obtinere. Non sic tu vincendo fuge cum aliter non possis de luxuria triumphare, si vis palmam virginitatis tenere et victoriam obtinere. Momentanea est fornicacionis delectacio sed eterna erit pena fornicacionis. Iuvenis qui fornicatur fiat senex insanuit. Heu quam magne sunt contra luxuriam vigilare, sed quam modicum festum. Quid dicat de luxuria nisi quod de igne. Ignis in momento urit sed effectus ustionis durat diu; similiter luxuria ad modicum durat sed eius coinquinacio diu perseverat. Cottidie latus tuum

ad lat⁹ iuuēcle · in uīsa lectus
tuus ad lāin eius ī camera
man⁹ tua ad manū ei⁹ in ope·
ocl's tu⁹ ad oclīn suū · q̄d ꝛ ꝯtinēs
uis putari · esto ꝗ sī spicie sis·
spicie ū cares · scandalū in es
tolle scandalū cām ¶ Si hoīes
cū mulieribꝫ h'itāt · ibi ū de cī·
uiscariū dyabli · ꝛ hō tā delec
tacōe q̄m uīnio mitcū · gaudꝫ
q's · ꝛ mſ simul' ꝫ lupo · q̄ cū int'
uit in ouile ouiū · oues stū
gtāt ū putās suā famē posse
extingue · cū tū una ouicula
sufficēt ei · tu q̄ cū mulieribꝫ
es ꝛ ad altare cū dō famula
ris · dic sacdos · d' clice · q̄lit'
hys labys osculatis filium
uginis · q̄bꝫ osclat⁹ es filiam
ueneris · o iuda filiū hoīs oscu
lo tradis ¶ Hospiciū tuū
raro ul' nūq̄m pedes mulieris
intrēt · oēs puellas xpi aut eq̄li
t' ignora · aut eq̄lit' dilige · ꝛ
uide ne ul' eod' tecto mansis
· ū in ṗtita castitate ꝯfidas ·
q꞉ ū sāpsone forcior · ū salōe
sapiēcior potes ēē · piclose m
mstā cui uulē diligēt' iuuenis
¶ Nil fetidius q̄ amarentur
ozē ṗparꝫ · q̄ d · ad ultīn incēte
libido ṗciosas hoīꝫ aīas rapit

et adolescenciū facit aduolare
corda ¶ Uerborū fisinis libi
dinos' anim⁹ ōndi · ut ṗ exteriorē
hoīem interior anim⁹ hoīs ꝯpbatur
¶ In sacco ꝛ in pānis sericis ea
dē libido dn̄at · ū regū ṗpuras ti
mꝫ · ū mēndicanciū sp'nit scalorē
¶ Nullus piclosi⁹ sumit corpus
xpi q̄m luxuriosus ¶ Quid est
mulier · ū hoīs ꝯfusio · insaciabil'
bestia · ꝯtinua sollicitudo · indesi
nēs pugna · cottidianū dapnum
dom⁹ tēpestatis · sollicitudinis ī
pedimētū · ꝯtinētis hoīs naufra
giū · sāpson leone forcior · saxo
durior · q̄ uni⁹ ꝛ nud⁹ mille hoīes
psecutus est · dalida mollificat ī
amplexibꝫ ¶ Mulier sinon sua
uitatē corpis formositatē ad
capiendos uiros q̄rit ¶ Usus
et mulieres nō meli⁹ q̄m fugiē
do uīcunt' · quia cū ceteris motibus
q̄o resiste potest siue possit · hys
nō potest ꝫ fuge ¶ Amor mu
lierū insaciabilis · extinct⁹ accēdꝫ
ꝛ post copiā ꝛurs⁹ in ops ꝫ animūꝫ
uirilē effeminat ꝛ ṗt passionem
q̄m sentiunt ū al' cogitare sinit
Glosa sup leuit · demoēs cū de oī
pccō gaudēt · mag' ꝯgaudent for
nicacōi · ¶ Glosa sup pabolas
vie inferi ēē adhiora gehenne

aug' de gula
ꝛ ebrietate

tormēta sūt quibꝫ fornicatores
ꝛ heretici debēt. Aug' de gula ꝛ
e brietas ebrietate
multos ꝯuītit cēl' īmuni
ir egritudinē ingīt · alienat m
tē inflāmat ad libidinē · reue
lat secreta ꝛ impellit ad ūbm
E brietas ē bland' demon
dulce uenenū suaue pc̄tm̄ · qm
q̇ hꝫ se n̄ hꝫ · qm q̇ facit n̄ tm̄
facit pc̄tm̄ s; tot' pc̄tm̄ · Qui
aliū cogit ut plus qm̄ op' fuit
bibendo inebriet · meli' eēt ei
ut carnē suā gladio ꝯulnarꝫ
q̄ aiām p ebrietatē occidēt · Nō
sit ī aīc' q̇ de d'o ꝯolt facē īmic̄.
q̇ tuus ꝛ suus ē īmic' · Si mod'
natē debit ī in modacōe uora
citatis ꝯtedas · si de pādiso potu
in gurgites · qn̄tas qꝫ laudes
lingua resonet ītra plasphe
mat · sumēda · n̄ sūt alimenta
tanq̄m medicamēta · Q'a cibis
carnalibꝫ se abstinēt ꝛ neq̄q̄m
male agē desistūt demoēs imi
tant' · qbꝫ cibꝫ n̄ ꝫ iniq̄tas non
sp̄ ē · Si ieiunād' ꝫ a cibis qn̄
to mag' auertenis · nō ꝫ r epu
tanda ubi abstinencia ubi sue
saturitas ꝯsecuta · Tūc p̄clara
ꝫ abstinēcia cor' cū ieiunat am
m' a uicijs · Q'd p'dest attenu
ari corp' abstinēcia · si aīm'
intumescat supbia · Nullū
secretū ē ubi regnat ebrietas
ita mētē ꝯtecat ut ubi sit
nesciat · Nim' nocet p̄nceps
ꝯtorquēdo · qm̄ uēt' sapiendo
escā ille em̄ ꝯtorquēdo nos ale
uiat · ille sapiendo nos īflam
mat Cū uent' nimia sa
cietate ꝯtēdit · aculeus libidi
nis ꝯcitat' · ūn̄ carnales e
pulas cātas sēqt' fames q̄ n̄
gutta aq̄ potit inueniri · ūn̄
lingua potit refrigari Illo'
em̄ ieiuniū d's ꝯpbat q'd ꝯ
dilcōe agi' ꝛ ꝯpietate ꝯdi'
ut ūn̄ caro tua ad temp' affli
git' · inde caro p̄xīm tui esu
rientis reficiat' · Sibi em̄ ie
iunat ꝛ nō d'o · q̇ q'd ad temp'
ꝯtrahit p't modū offēdat uēt'
custodit Nichil prodest
biduo ul' t'duo uētrē portare
uacuū · si repensēt' satitate
ieiuniū Talia sūt sn̄ cari
tate ieiunia · q̄ sīt odī sn̄ lucina
Vix uidi ꝯtinētē q̄ n̄ uidi
astinentē Tolle epularū
uarietates ꝛ libidinis luxu
riam ꝛ nemo querꝫ diuicias
pinguis uent' tenuē n̄ gignit
intellcm̄ Int' diuisitatem

ciborũ uoracitas nesciat mo
dũ ¶ Sunt 9messacões n̄
solũ sacdotũ · s; ⁊ laycas nouī
e · q̄ festiuos dies ⁊ sollēpnes
n̄ alr̄ celebrare putãt nisi 9
messacõibȝ sinant ¶ Vnde
nob sollicit⁹ puidend' est · qm̄
ut diē sollēpnē · nō tã cibor
hũndãcia · q̃ spc̄ exultatõne
celebremus · q2 absurdũ est
uelle scm̄ honorare · nimia
saturitate · q̃ scm̄⁹ dō pieiu
niũ placuisse ¶ Jnpossibile est
ut ⁊ p̄ntibȝ bonis ⁊ futũs q̄s
pfruatur · vt h' uentrē illic m̄
tē impleat ¶ Et de delicijs
ad delicias trãseat · ut h' cũ
sclō gaudeat · ⁊ cũ dō regnet
⁊ mutr̃ sclō pmi'sit ⁊ in celo
⁊ in tra appeat glo'sᵉ ¶ Honra
ti mō q̃ad n̄ 9tinet cibũ re
dũdante · ita n̄ secreti · Eua
Rᵈ quam' abstinuit uirgo fuit · ipsa
mãsit · q̃ cito pcept̃ ieiunij
uiolauit · libidis corrupcõem
sensit ⁊ de padiso eiecta est
¶ Jnt' m̄sas ⁊ pocl'a facit est
puocacõ ad uagdiã ebrietas
corpis infirmitas m̄tis ¶ Ide
· n · facim⁹ ppa uolũtate ad nē
cessitatem⁹ necitatē · diuinde ex
cusatõem nemo pcat mulit

¶ Venter obedientes locum
aĩaliũ inueniuntur nō hõium
¶ Maior sũ ⁊ ad maiora nat⁹
qm̄ ut cor⁹ mei sim mancipium
¶ Glosa sr̃ · ꝯ gula libidines
inflãmat ⁊ uoluptates carnis
nutt̃ ¶ Jn q̄ n̄ pus refrenetur
fiust̃ ꝯ oĩa uicia laboratur
Vnde ad uict⁹ de gula nō teptat
de libidine · nec de alijs q̃ de ea
nascunt̃ ¶ Dũ ocl's coloribȝ
palatũ saporibȝ alliciunt̃ · infe
lix stomach⁹ cui n̄ colores lucẽt
n̄ sapores demlcet · dũ omnia
sapē cogit̃ mag̃ m̄ opp̄imitur
qm̄ reficiat̃ · Jlla mīa plena ⁊
ꝯdelitate q̃ sic desiūt carni ut
aĩam uulnēt ut iugulẽ ¶ Et
p̄udentes qũtũ fauces dapibȝ ·
tãtũ aures rumoribȝ reficiūt
qbȝ toti m̄ti modũ nesciunt
medendo ¶ Jtium aut̃ faula
faulis ⁊ p solis carnibȝ abstinet̃
grandia piscũ corpa duplicant̃
Cuiq; poribȝ saciati fuint si fa
attigint videbũt s' n̄ dũ come
dē pisces · tanta quippe curacõe
⁊ arte cũcta opant̃ q̃ · iiii · l · v ·
faul' deuoratis · pma n̄ impedi
ũt nouissima · n̄ sacietas mi
nuit appetitũ · palatũ quippe
de nouellis seducit̃ 9dimentis

paulatim diminuuntur cogitata et ad
suctos externeos uolant ieiunia
non renouant desidia. [Q]uibus
enim dicere sufficit quot modis et cer
ta tacere. sola ova usant et uorant
quanto studio subuertuntur. liquuntur et nec
quies fera. nec cella non inpetrunt nunc
fixa. nec sigillatim apponuntur. et ad
quod aut hec omnia. nisi ut soli stoma
cho consulant. Augustinus De cogitacione

Quanto genium cogitacionum
primum tumultu tanto apli
omni tenent. [Q]uantumque inmun
da sit cogitacio mentem non polluit
cum ei non consentit. [C]ogita de deo
quicquid melius potes et de te quicquid
deterius uales. [O]mne tempus
quod de deo non cogitasti hoc te perdi
disse computa. [S]icut uipa in
filiis in utero positis laceratur. ita
nos cogitaciones nostre interius nos la
cerant et occidunt. [A]rguendi sunt
qui cogitaciones a dyabolo immitti
putant et non propria uolun
tate. Augustinus De locucione

Ociosum est uerbum quod caret ratione
iuste necessitatis aut pie
utilitatis. immo ille penalis est. quod
a bono utilitatis uacat. [D]e
immo omnibus tam amum comprobatur.
[M]onstruosa res est lingua
magniloca et manus ociosa. [N]e
mo existimet preuium tempus quod in
dictis uel in factis consumitur ocio
sis quod datur ad obtinendam ueniam. et
ad agendam penitentiam. et ad acqui
rendam graciam. et promouendam
uel promerendam gloriam. misericordie sua
indulgente. [M]ens absque
muro silencii undique patet iacu
lis inimici. [N]ichil nouit quantus
modicum inter linguae attrahat sor
des. quam multiplicatur in labiis ego
sis immundicia coagulatur.
[C]auta sit prudencia oris mo spiri
uana. immo uane mentis uel conscie et
iudicium seneca. uocis et silencii tem
peramentum. et si loqui libuerit sic lo
quaris ut alias libencius audia
ris. [O]mnino plures uidi peccare
loquendo paucos non tacendo.
[A]lliga sermonem tuum ne lascivias
in multi loquio. [S]olo dupli
cis esse cunctis ut mala agam et bona
taceam. [N]il leuius consilia quam
leuior lingua exprimit. bene loqui
nescit qui tacere ignorat. Augustinus
epistula De detractione

Iugule te a domino et cor prudens
ut discernere ualeas uerba detrahencium.
[N]e alii detrahit aut detrahentem
libenter audit. dyabolum sub lingua
gerit. [Q]ui sermone ipsum aspicit
non requirit quid in aliis frequenter

reprehendat sed in ipso quod lugeat
Recedant verba que veritatem
inflant caritatem vulnerant. fa-
le agit quod libenter audit. sic pro-
deat ex labiis quod aures non
polluat audientis. Cor fel-
le linitis amarum non est amara
sapit potus. Ille salvatorem
persequitur et occidit qui volentem
se salvare et dominum imitari appo-
to audit. Lingua detractoris est
quasi triceps gladius qui uno ictu tres
animas occidit sive inficit
scilicet eum qui detrahit se et eum de quo
detrahit et eum coram quo. Detra-
hentem velle audire aut detra-
here. quid horum dampnosius sit fa-
cilius non discerno. pessima
vulpes occulte detractor. sed non mi-
nus nequam blandus adulator
Invidus sibi credit absciscum
quicquid aliene laudi fuerit appositum.
Nemo invito auditori
libenter refert. detractio est quociens
alius de alio dicat ut non minus amari
vel aspiciari. Plus peccat qui
amorem proximi ab ore alicuius
rapit quam qui victum ab ore pau-
peris. victus enim anime est amor dei et proximi
Detractor in se caritatem perimit
si eam prius habuit. si non vacuum se
ab ipso ostendit. Plus nocent

mibus xpi detractores qui animas
credencium quam qui eius carnem
sceptura perimunt. Non accomo-
des aures tuas ad percipiendum
verba detrahentis ne concipias mortem
in anima tua detrahenti enim et audienti
vtriusque anime vtriusque mors est detractio
dulator. De adulacione — du' de adulacione
omnium virtutum et innocencie oculum
figit clavo eius cum quo sermone conseritur
Qui vite sue testem in celo habet
iudicium hominum minime timet non dicit
Si laudibus hominum letamini vitu-
peracionibus frangimini gloriam mundi
non in omnibus sed in ore hominum ponimus
aliorum. Stultum est valde si hiis
placere querimus quos scimus deo non placere
sanctorum pusillorum derogacio vite mee
est comprobacio. nemo enim potest in una e
adherere omnipotenti deo et hostibus
gratus existere. Qui auditis bla-
diciis in altum se extollit vilior
est quam argentum reprobum quod
fornax lingue consumit. Quare
maior est infamia sive malicia quam
in cute lingue tue te ipsum confodere
Dum omnia habent divites vix
habent aliquem qui verum eis dicat
Nutrix peccati est adulacio que sicut oleum
in flamma sic in pena ardentibus mi-
nistrat Soli hii qui me laudant po-
cius me flagellant sectatores e

Pupularū laudabiliorem reddunt
sciām siue sniām de bn̄ pascente
q̄p de bn̄ uiuente. Illos ad pn̄i
tēciam properantes mortifos syre
narum cant9 surda debē aure
transire **De iuramento**

Iuramentum scīm ꝫ sīc faciend9
cū pigri sint hoēs q ꝫ eis utile
crede. Iuracō cū nō ꝫ bona
n tū mala cū sit necīa. Qui
p lapidem iurat fals9 periur9 est
quia lapidē q sc audit ſꝫ ei creato
rem adibꝫ testē. Qui q̄ iurat
p salutē suā. salutē suā dō obli
gat cū uō p filios pignorat eos
dō. cū h ueniat sup capd9 eorū q
exit de ore ipi9. s. i. ū. n. s. slm slm
Quāto ille p qd9 iurat̄ sanci9
ꝫ tanto magis penale piuriū
Illō ꝫ 9 di preceptū iurare ꝫ
dū ūbū mūdi p iurn̄ ēmen in
currim9. Quantūqꝫ ūborū arte
q's iuret. ds q 9sciē testis est ī
h accipit sicut cui iuratū est
intelligit dupli. enī reus fit
qi t nom̄ di siu mutnū sumī
t primū dolō capit. Illō est
obsuand9 sacrīntū q malū ī cau
de piuriti t adultāri t fornicai
Clamat pumissis recinde fidē
in turpi uoto. Quod ī cauie
nouisti ne facias impia ē pro

missio q scelē adimpletur. ad
auādi tend9 q iuramentū tres hꝫ
comites .s. uitatē. iudiciū et
iusticiam. que si defiauit non
iuramentū. ſꝫ piuriū erit. Illō
ꝫ ydone9 testis qui testificat̄ tes
tificatur. qd9 non uidꝫ. valde
timend9 ē aliq falsū de dō dicere
et si ad laudes eius uideat̄ ptī
ne. slam nō minori celē de dō
laudatur falsitas q̄ā uitupa
tur. vitas. Qd oclis tuis non
uidit noli affirmare. Glosa s.
pū. falsidicus testis tribꝫ psōis
obnoxius est. s. dō. cui9 potēciā
9tēpnit. deni iudicē mīcando
decipit. t ptēa primū q falso
testimoīo suo inficiat. **Q9 de uo**

to nō exigit. siqs ex uo
alieno uouit. ſꝫ potius ul9
pare uetat alienū. uotū enī
p ope reputat̄ uouētibꝫ ūgina
te ul9 uiduitatē. nō solū nubē
ſꝫ uelle nubē dāpnablē ē ūgīes
ul9 uiduas uoto 9tinētie alīte
tas siue uelate sint siu ū dic̄i9
nllaten9 9iugiū sortiri posse
s. l uouete t ē glo **De pctō in**

gnē Cognoscat hō q̄ntū
ualeat t q̄ntū debeat ut
dū pcū9 suū cogitat sibi mlis
ēē desinat q ū pui precij est

h sanguis ihu xpi qui maculat z violat aiam suam sanguine xpi mundata reus z
Ex quo g me redemit nō me vendā neq qui sāguine xpi redēpt9 sū iterū venalis fiam
Caro corrūpit aiam z facit pccare. s aia pccatr carnē corruptiblem facit solo ceptantis nutu s subueniēt auxilio hūdat gra ubi habūdauit delictū
Amice lesti ymagie pua īl hominis amisit z p qūtate uicij nom assumit
Sic mors corpalis sepat aiam a corp ita pccatū aiam a vera uita q z ds. Audacioz z q cū pcco dormit vno q q cū vu hostibz de morte obligatis
Q pccm pcco addit qi fune facit uīi ligatur
Qd pdest si tota ciuitas custoditur z vnū foram reliquit aptū vn ab hostibz intt
Melior ē modica amaritudo in faucibz. q eternū tormtū in uiscelibz
Noli credidians pcca. contēpne q: minora sed time q: plurima sunt
Impius diuinā offensionem nō sentit q palatū cordis pdidit de febre iniquitatis
Stemo ē infamioz eo qui sibi sap uidē. qm tū potuit hō obsiste noluit. inflictū ē ei ut nō possit cū uelit
Ceca sunt q ab eo qui uia lux ē recedunt
Sicut infelici9 felicitate peccancium q penie in penis nutr z mala uoluntas mīi roboratr
Nō solū dm negat qui dic dm nō cē s qui male opatur
Mai9 ē iustificare impium qm formare celū z trā
Quis aia xpiana aut z di spōsa a dyaboli adultra
Ugines tenās vidimi9 p stūure ad celestia. quid g dicem9 nos barbati. qs ira supat supbia inflat ambicio pturbat nō z hodie moriar pro te
Pccor i collo laqum mittit quo trahitur in infernū festucām inportat spias quo cōburē
Nemo prius malo qm in seipo pccat
vere mortui sunt q ab ipo qui uita z recesserunt
Si dm pncem z omnia udente tu dicante credim9 nunq a pcco pccauimus vn v
Cum qu turpe facis quo me uidente uiberes. Cur spirante deo nō mag ipse rubes
Quia infirmi sum9 s infirmoz

eſt qui neſcit ſuã inſirmitatem
Nichil inſanius quam per electione
momentanea eternis ſe obligare
ſuppliciis Omnibus in oſſtur
uita et noluit accipe alii querunt
morte nec poterunt reperire Nobis
ſpes inuenendi prouidit neque omnia a
medico que deſiderant concedunt deſp
erantibus aut omnia que deſiderant dantur
Illa peccata poſuit dyabolus ante faciem
ad que cognoſcit faciliorem mentem inclinare
Tot mortibus quos dignus est quot ex
prauitatis inpoſitos relinquit Ta
es peccatum ex dyabolo naſci infelix
est quia ſemper est ex dyabolo felix uero qui
ſemper est ex deo Si collegiſſes ſtillas
ſanguinis Christi de latere Christi cadentes unde
cum magna ſollicitudine eas cuſtodie
ris quanto magis animam tuam pro qua
ſanguinem ſuum fudit cuſtodire
debes Uia peccati ingredientibus
mel propinat ſophiſticum et progredi
entibus fel et acetum et inſanabile vene
num aſpidis egredientibus Ingredientes con
tanimat progredientes obſtinat egre
dientes exterminat Anſelmus Talia in peccatis
perſeuerans nigrior est coruo colabilius
feret canis putridus hominibus quam anima
ma peccatrix deo Angustie
undique hinc peccata accuſancia a
dextris hinc inſinita demonia a ſiniſ
tris deſuper iratus uidetur ſibi horrendum
chaos inferni ſubtus ardens mundus
intus urens conſciencia Peccator ſic
deprehenſus in quam parte ſe uertet latere
est inpoſſibile apparere intollerabile Ini
cium ſalutis est peccati noticia Si
ſciret dominum ignoſcentem et homines ig
noraturos peccare adhuc dedignaretur
narer Ullum conſcium peccatorum
tuorum magis timueris quam te ipſum
aliunde enim effugere potes te ipſum
numquam Uere est amaritudo peccato
rum meorum pro quam tollenda tanta
mortis Christi amaritudo fuit neceſſaria
Malus neque ſue teſte homini in
more quis et ſi audaciter extra uide
agere tamen mutus apud ſe uidetur erubeſcere
Dyabolus uitat peccatorem ſicut homo ſua
peccatore Que uideo terrifortiu
uicis eſſe hominem eſtimare non poſſum
Plus mala agentibus quam pacientibus
entibus compaciendum eſt Caſſiodo
rus Super iohannem in uangelio de lazaro mor
tem carnis omnis homo timet mortem
uero anime pauci Laborat ne mo
riatur homo moriturus et non laborat
ut non moriatur homo ſuper victurus
Gloſa Plus peccato quod contempnunt
dominum in celis regnantem quam videri
qui eum crucifixerunt in terra ambulantem
Super deus noſter Gloſa nulla
maior tribulacio quam de chaos ſeu conſcientia
De predicatoribus

de predicatoribus

tudeant pdicatores qntu
ualent bona opa face q
docet · nam si bona face simulat
sui sut uastatores & alioz doto
res ¶ Predicaco jana no in
diget dtu e poema sinois · ne
dicat ee q'usuia t calliditate
huane sapiecie n ex uitate · n
· n · 9pō libroz qr teste uitate
ipa · n · uitas se n 9mdat sicut
sapia mudana ¶ Cui' uita
despiat restat ut eius pdicati
9tepnat · Multi qd docet ubis
destrunt mat exeplis ¶ Nunad
huc carnalibz actibz in9but nae
& ut misere primoru metes e
rubescat ¶ Pdr frigid' no hz in
se eloquiu di ignotu · & qui no
ardz no accendit ¶ Illo e pfcus
pdicator q pp 9teplonis studiu
opanda neglig · t pp opis uisi
cia · 9teplanda post poit · loqtis
auctitas pdit cu uox ope n ad
iuuat ¶ Ille e mag i amore
qui q mag fuit · plures thit ad
amore ¶ Nc uir illd' q loquit
n ppuunt · qs illo gemuit ope sta
bilitatis euellit ¶ Innocēs abs
similie 9ulaco q ex pcest cu sile
co noz · na latu canu s badis
pastoru arcendi sut lupi ¶ Illo
facile ueiut diuina pcepta ad

effectu n diuine gre pcedat auxi
liu · & obediencie emollit inipui
¶ Q' ub no satis faciut solent
ex' satis face ¶ Uox illa coz
audietis penetrat q qd' sonuerit
ope 9suat

De humilitate

cus hulis fcs est · erubesce
hō supbire · hulitas 9suat
hoiem inviolatū ut no crepz in
fornace q n tunz uento superbie
¶ Suauu' redolz do hulitas ifir
ma · qm ut' elca ¶ Cōfluit ad
hulitate uallis · aq delata de tu
morib3 coll' Do hul' frus u seqt
dm ille q pudz hoiem seq hulem
¶ Veri hules & si qnq3 ut fieri
solz iustas incepacoes audiant
ampli' se xpo i spurante hulliant
& min' se audire q merit pclamāo
¶ Si de fortitudine erigis · a besti
a supabis · si de uelocitate a musca
si de pletudine a cauda pauonis
¶ Hec est mira pfco ut 9putem'
nos ee impfcos ¶ Mes eo digni
oz efficit · qnto s' indigrioz vide
¶ Magna pfco est ut' hulita
tis · pp qm edocenda q sn estimā
ne magu' e · usqz ad hulitatem
mortis fcs e pius ¶ Vera hu
litas e q de se pua estimat & bona
altius sat inuida ~~& labore~~ liuore
9tendat hulitas leuat hoiem in

de humilitate

celis et cum angelis letari fac-
Tanto ē humilior q̄si d3 esse
qr munē q̃nto obligatorem
respiciat in reddenda rōne Ex-
tra humilitate certās uirtutes cōg-
gat· q̄i puluerem in uentū portat
Gloriosa res ē humilitas qua se
palliari appetit superbia ne uiles-
cat Sic incentiuū ē elationis
elatōis respectus ad peiores· sic cau-
tela humilitatis ē respectus ad meli-
ores Mens q̄ diuino imple-
tur spū sua h3 euidentissima signa s. ca-
ritatē ⁊ humilitatē Sic superbus
honoribus sic humilitas dilatatur sui de-
spectione Perit oē qd' agitur si
nō humilitate custodit̄ sic arescit
⁊ ē sic ramus boni opis si nō procedit
ex radice caritatis Vere humilis
nō uult humilis p̄dicari s3 uult repu-
tari Sō ⁊ magnū humilē esse
in abiectione s3 magna pt̄s ē mag-
na uirtus est honorata humilitas
humilitas uirtutū custodia· nec
ad regnū celoꝛ q̄s uenit nisi p humi-
litatē Vera humilitas ē n̄ discedere
a q̄litate p̄cipitur· s3 ad hoc ipm ut
humilis et fidelis fiat q̄ amaro
re p̄cipitur Xp̄c humilitatē
quā docuit uerbo· impleuit opere
dū piscatoris pedes lauit· dum
traditorem osculo recepit dū loq̄batur

cū samaritana· dū ad pedes
eius sedentē pñitē· maria
de celorū regno disputabat
⁊ dū ad inferis rediēs p̄mo appa-
ruit mulieri Humilitas ē
si qñ peccauit in te frater tuus eū
qñ peniteat indulgeas Tanto
apud dm melior· q̃nto eris in o-
culis tuis despectior Nō potuit
genus humanū redimi n̄ tanta hu-
militatis esset in redemptore· q̃nta
superbie fuit in proditore· ut medici-
na rñdeat ueneno ⁊ uulneri et
prau̅ obligacōi Quanto quis
despectior ē ipse sibi in hoc seclo· tanto
magis exaltabitur in futuro Sa-
beata humilitas iniquitate premitur
dū se castigat exterius intus in
tumescat Humilitas ē intuitu
ppē fragilitatis mētis inclinacio
Custos humilitatis ē recordacō ppē
fragilitatis· ubi repugnat ꝑ potens
ꝉ supbia n̄ h3 locū humilitatis· Sine
humilitate ueniam nō licz aliqui
sperare a' de paupertate a' de paup-tate

Regnū celorū paupm̄ ē qr pau-
per n̄ h3 in mūdo· diues n̄ in celo
ecce quā discrete fecit ds̄ oīa bona
dedit duobus hoīb3 s. diuitibus ter-
rena ⁊ paupibus celestia· S3 dn̄s
uolēs utrosq3 saluari constituit ut
diuites s3 sua hereditate paupes

sustineāt sū stemēt ⁊ ut pau
pes in sua hēditate eos collo
cent ut uēx p altiu colloceīt
Segete in agͦ stint ubtas·
tam hone fragūt· id· ad ma
turitatē nō puenīt inīma stcū
ditas. Paupertas leuē facit
hominē ut currat· humilitas mo
dicū ut lateat· paciencia fortem
ut stineat. Diuicia honāt ut
ruat· inflat ut partā iuā ū rce
dat· frangit ut deficiat. In
celo habundat omī rerū facultas
h paupertas nō inueīt· h spes ha
bundat in tra· h nescit hō p̄ciu
ei· h hanc dn̄s ueīt q̄re ut sua
estimacōe facēt p̄ciosam. Glo sīu
illd' apli· qui uolūt diuites fie
ri in h mūdo ⁊c. Heu qm̄ pauca
īueīes q̄ alacro hoc cpulcēt uba
ri· h qm̄ multos qui dolēt q ibi
nō uident ureīti· ⁊ ad h q̄tm̄
ipi possūt se inuoluē· ad qd' in
tūe laborāt. Dn̄e tua pau
ptas meū ē p̄rimoniū· tua infir
mitas mea uīt'. Dn̄e pl' debeo
tuis miurijs q̄ redēpt' sū· qm̄
tuis uītutibz q̄bz creat' sū. V' ūl'
cantabit uacuus corā latrone
uiator. Q' uacuus uad' res ē
nllā cadit. Paupertas si leta
ueīt ditissima res est. Insta

tem mūdū cū te nā creauit
Paupertatis hon' pacient' ferre me
mento. **d' de cōtēptu mūdi**

xtra cognatos ⁊ parentes opz
fieri· qui oīpotēti uult uī
gi· In omī tīra dlāp est recordacō
pāe. Omnia terena cōtēpsit hō
ds ut ipa cōtēpnāda mōstrā't. Oī
a adūsa sustinuit ut sustinenda do
cēt ut n' in hys tīmēt adūsitas
n' in illis q̄ret' felicitas. A
mat nos ds q' se ipm̄ largitur
nobis un̄ ip' impugnant. O amor
qui sē ardes n' ūq extinguis
tarde cognoui te tarde uēi ad te
Qd pdest latiū si p flor dū p̄ciui
ducat' ad suspendiū tanto uite
ē eterna q̄re instanci' q̄nto uela
cius a nobis tpalia fugisse despi
ciend' mūd' hic fuāt ⁊ si blandi
retur si rebz p̄ciosis eīmū deml'
cēt ad pl'p tot flagellis p̄mit'
tanta adūsitate fatigat' tot no
bis labores cottidie ingit qd' a'
q n' dica dilligatur clamat. Ti
mentibz oīm uilescit glīa presens
Iuuentutis flos cōculcāt nō re
putatur generositas sapīa mūdi
stlti' indicāt nouat q̄escīt carni
⁊ sanguīi si eor renūciat' cētibz
honores digni' ut stcora reputā
tur ut lut' fiat xp̄c. Sciens

de contemptu mundi a°

mt' homines fui mīnꝰ hō redij
Q̄ui p amena pr̄ta ad splendidū tēdꝰ
q̄ p mūdi pspa mētāū uadit. Ia
mina soliꝰ dī capacē nimꝰ dō im
plere ñ potest. fructꝰ mūdi rui
na ē ꝯhac floret ut cadat ꝯhac
blandit' ut decipiat. ad h̄ gīniat
ut qdꝰꝯ gemūt cladibꝫ ꝯsumat'
Delicata ʒ diuina ꝯsoto ꝛ nō
facile ꝯceditur- ad mītentibꝫ ali
ena. Q̄ui sato nalat' qddā mg'
dī. qd incipit cū fletu trāsit per
miseriam. finit cū dolore. ꝛ idō dice
bat ñ in mito iob. rectꝰ cui ñ ext
mediū illiꝰ ab extremis erat. n.
in miseria ꝛ dolore ꝛ anxietate sic
extrema. honor sc̄li q̄ī merꝉ importu
na om̄s ad se t̄hit. qꝛ multi mg'
diuit' ad eam. Omnis honor
sc̄li q̄ī supbꝰ ꝛ spuma ꝛ fumꝰ. Sic
enī q̄ dormit falsa gaudia somp
co ñ inuenit ex pte fructꝰ. Sicut di
ues in fumo. fumꝰ ascendendo eua
nescit. sic diues p supbiā tollit'
de medio. Q̄sq̄s pūte gl'am q̄
rit pc̄to despectū se ēē meruit
Q̄ūto magis q's amplioribꝫ
dignitatibꝫ sc̄laris honoris subliat'
tanto mag' pondibꝫ eorū aggra
uatur- b' de claustralibus
esertū ʒ uia claust'liū exꝰ
ñ ꝯcupiscētia carnis calcat

ñ ambitio tumultuosa frequētat
ñ fluxus carnis humectat. at
tende sollerē quid diligas q̄t
metuas. in q̄ gaudeas. ꝛ inue
nies sb h̄itu religionis uirū
sc̄larē. qꝛ sb pannis ꝯsolacōis
hō hoiem ꝯuitit suū putat ma
lū licꝫ mala occōne monachū
locū sibi pfessus ē citra uitam
suā deserit suo dū tepat arbitio
alioqū preuaricator ē ꝛ iudicaꝰ
qꝛ p̄ma fidem irritā fecit. Ac
cedentibꝫ ad ꝯtēplacōem ñ statī
occurrit suauitas mētis p̄. n. opꝫ fra
gēe corticē actꝰ extioris. deinde
testā pue ꝯsuetudis ꝛ sic pueni
re ad nucleū intime suauitatis
sed. Monachꝰ ñ doctoris s; plangē
tis h̄ꝫ officiū. qꝛ ul' se ul' aliū luge
at ꝛ dm̄ pauidꝰ p̄stolē aduentū
Si cupis ēē q̄ dicis monachꝰ. i. solꝰ
q̄ facis in urbibꝫ. q̄ utiqꝫ nō sūt
soloꝝ s; multoꝝ. Solitudo monachū
facit ñ publicū. Hitꝰ tuus ꝯti
nētiā indicet nō redoleat om̄ia
coēm. ñ tom q̄ pdicent. mali de
the ñ audiat. ñ eūdo ñ loq̄ndo
s; sedendo ꝛ tacendo monachum
te nouis. Aliud pdest spreuis
se qd licuit ꝛ exce qd nō lꝫ
Monachꝰ qui plā desidat ñ a
r pmū desidat inspice sed ei ʒ

b' de claust'lib;

cellula sua p padiso. ubi uaria
rum sp̄ciarum flores decerpit hu
uit deliciis hac fruitur ap̄lexibus
¶ Nunq̄ contemplacionis iugiter contempla
cio. neq3 ualz mens continuata sub
p̄batu conspice q̄ tranq̄llitas ui let
lz ancillari
¶ Tantu uo sc̄o adheret claustrus
strauitate uisionis et usu locu
tionis accipit unde accedat sua attha
in amorem ueritatis ¶ Miror quo
religiose aures sustinent disputa
tiones et pugnas uboru. q̄ magis ad
subuisione quam ad acquisitionem uita
tis p̄ficiunt ¶ Nam licet subditus
discrecione sit simpt obedire ¶ Ordo
est custodia q̄ suat certius ordinac
mensura ¶ Oportz fine uite p̄ni
tis inicio future concordare ¶ Quo
.n. transibit ad contemplacionem qui
nunquam didicit contemplari. diffi
cul.n. est transitus ad opposita ¶ Sup
e n̄ est cure q̄ soror mea et Glo
putas ne ubi xp̄c sapi vge ru
mus audietur ¶ Felix est illa sp̄
congregacio ubi de maria conqueritur
marcha uerre in hemū summa
p̄fco est sz ubi n̄ p̄fcē uiuere summa
dampnacio est

De inobediencia

de obediencia

Audiendu est ne mora tardat p
idem ueloc enim currit ser
mo dei et uelocē desiderat audito
rem ¶ Illu diem te uixisse com
puta in quo uoluntatem p̄priam abnegasti q̄
sine ulla regule transgressione duxisti
¶ Ideo quam detestabile uicium obedie
contrariu. p qd angelus de celo homo de pa
diso cecidit. saul amisit regnum
populus isrl gentem et locum ¶ Si ea que
p̄cipiuntur est dura sunt nunquam immur
murando potius facere molliora ¶ Ille
in morum minima r̄pmissor non
uult sope suo tepid⁹ despicit fas
tidiosos et recusat ¶ Non nega
bit se tantus amator obediencie q̄ mo
ri magis quam non obedire maluit
¶ Tam uim cura semel n̄ redimitis qd nobis
de uob rursu intimatis ¶ Magnum
uiciu p̄pria uoluntas q̄ et tua bona tibi
facit mala. Glo sit ei et erat subditus
illi. Sz q̄s quibz d̄s homibz in hoc confundi
mcrie i claustris illi q̄ prelatis suis quia
minus pati uident obedire nolunt
[illegible] sup illud. p̄es si pos est et usq3 in fi
nem no cessat nos doce obedire pa
trbz. et uoluntatem eorum me impone uo
luntati. p̄fctus obediens moris nescit
p̄cstinare mandatum. parat oculos uisui
aures auditui linguam uoci manus
opi. pedes itini. et totum intus se collig
ut uoluntatem p̄agat imperantis ¶ Ad
p̄fctē do placere desidat s̄ de se n̄ reliq̄t
¶ Nunquam p obedienciam malum
debz fieri. aliqn tamen p obedienciam bo

nū dꝫ animā ꝛ omnib ¶ Melior
est obediencia quā uictime · quia
ꝑ victimā alienatur caro · ꝑ obe
dienciā mactatur caro ꝓpria ¶
Magnū ꝫ uiciū inobediencie quo
anglꝰ celū · hō paradysū · saul reg
nū · salōn perdit amorē diuinū
¶ Quod fit sine preceptis spūal' uolū͞te
uane glꝰe reputabit · nō mercedi
¶ Cogita dn̄icam passionē ꝛ eru
besce sequi propriam volūtate. Tantū adi
ces uirtuti quantū subtraxeris ꝓprie volū͞ta
upcie ad de uirginitate
replent terram uirginitas parady
sum ¶ Nichil prodest uirginitas
corporis · ubi operatur corrupcō mentis
¶ Si abstines sine uxoris licencia ·
tibius ei fornicandi licenciā ꝛ pec
cā illius tue imputatur abstinencie
¶ Veniens dies natiuitatis uel
alie festiuitates aduenerint non
solū concubinarū consorciū · sꝫ ꝛ ꝓprijs
uxoribꝫ abstinendū ꝫ ¶ Nullus
dꝫ ad altaris ministerium accedere
cui nō fuit castitas an̄ susceptum
ministerium ꝓbata ¶ Iero post du
rissima opa penitencie facta ꝛ caro mea
tanquam caro ethiopis ꝛ cutis mea
adherebat ossibꝫ meis · ac tamen ītes
tina libidinis inbulliunt · quid ergo
faciet caro in delicijs nutrita · ubi
est uirgo ibi est templū dei Superba

uirginitas nō ē uirginitas sed
dyaboli prostibulū ¶ Bona ē
castitas coniugat' melior est
continencia uiduat' · optima
perfecto uirginat' ¶ In carne
preter carnē nō ꝫ uiuere nō ꝫ uita
humana sꝫ angelica | Illa uirginitas
dī hostia ē cui nec mente cogita
cō nec mente libido mactatur ¶ V
bi necessitas castitati imprimit
auctoritas libidini datur ¶ Vir
ginitas sua dī pot' iniparari ū
res eni magis ꝫ uoci qū preci
pi uō frequēnt feminarum usus in
te mollificat mente hebetat ꝛ sa
pientē ēē nō patitur ¶ Mulacu
dines homīn e officia ꝛ saluta
coēs ꝛ conuiuia ueluti quasdam
cathenas uoluptatū fuge
¶ Qui casti perseuerant angelis
dei equles efficiuntur · nō ei casti
tas fructꝰ ꝫ ueritatis ¶ Qui
corpꝰ suū castitati deuouit cū
femina habitare nō presumat
¶ Virginitas si labitur ultare
recuperatur. Nam quamuis penitu
do fructū ueniae recipiat · incor
rupcōem tamen pristinam nullatenꝰ
recipit · nō prodest uirginitatē cus
todire si oculorꝫ concupiscenciā uo
lueris euitare ad de fide
f Ides est res audax ꝛ superba

pertiens quo non pertingit in-
telligere. Quid est fides nisi credere
quod non vides. Credimus dum
agnoscimus sed non cognoscimus
ut credamus. fides non habet meri-
tum cui ratio humana prebet expe-
rimentum. Sicut rami sine radi-
cis virtute inlescunt. ita quelibet opera
licet bona videantur nulla sunt
ita si a fidei soliditate disiun-
gantur. Quid prodest si
impie agens invocat voce
dominum qui operibus negat deum in omnibus
bonis non tam confidat obla-
tionis magnitudine quam fidei
iuitate. Auferantur ar-
gumenta ubi est fides et in ipsis
gymnasiis suis taceat dyalec-
tica quia piscatoribus creditur
non dyalecticis. Multi fide
tantum sunt christiani. opere vero a christiana
doctrina. Multi quod ex corde
fidem christi non amant sed humano timore
causa ypocrisim tenere se simu-
lant. et qui non possunt esse aperte
mali per timorem noscuntur esse boni
Beatus est qui recte cre-
(ysidorus) dendo vivit et bene vivendo fi-
dem recte custodit. ille etenim
recte credit qui exercet operan-
do quod credit. Fides est
sanctissime religionis fundamentum

caritatis vinculum amoris subsidi-
um. Hec sanctitatem firmat
castitatem roborat. dignitates
coronat. in pueris splendet. in
iuvenibus floret. in provectis appa-
ret hec autem est fides catholica (Augustinus de nativitate)
ecclesie. **Augustinus de nativitate**

Homo factus est deus. natus est homo
deus ut liberaretur reus. homo ce-
cidit sed deus descendit. cecidit homo
miserabiliter. sed deus descendit mi-
sericorditer. homo cecidit per superbiam.
Sed deus descendit cum gratia. Solus sine
peccato natus est quem sine virili com-
plexu non concupiscencia carnis sed
obediencia mentis genuit. Sola conce-
pit virgo verbum unicum mediatorem pre-
buit quod non ex peccati genere generacione ple-
plis emisit. O mira et inquisi-
ta virgo. o nova et inaudita mix-
tio deus qui est et qui erat creator
fit creatura qui inmensus est capitur.
divites constituens pauper efficitur.
Simul facta est mater et virgo sed
incorrupta. nesciens virum semper clausa
sed non infecunda. O omnipotencia
nascentis. o magnificencia de celo
ad terram descendentis adhuc in utero
portabatur et ex utero matris a iohanne baptista
salutabatur. agnovit infantem
senex factus in parvo puer innovatus
est in etate quia plenus erat pietate

Sup̄ sepe cui̅ iacebat et ma
gos ab oriente adducebat abscon
debant̄ in stabulo ⁊ agnoscebant̄
in celo Quid tribunal iudican
tis q̄n̄ suplos reges terebat tuni
ca infantis Venit magnus
medicus · quia magn⁹ ubiq; iace
bat egrotus Magi adorabant
in carne ūbum · In infancia sapi
enciā · In infirmitate uirtutem
⁊ in homīs uitate dīn maiestatis
Venit saluator ad pditos · lux
ad cecos · uitas ad deceptos · redēp
tor ad uenditos · medicus ad egro
tos · aberrantes uia · uita ad mor
tuos **De passiōe domini**

De passiōe dn̄i

Io me doluit cū in se n̄ hūit
qd doleret · cepit eū incam
tituciam · ut in largeretur suā leti
ciam · Sup illd̄ foderūt man⁹ meas
dicit glo · nota · n̄ ait cōfoderunt
s; foderūt · q2 sicut t̄ra cōfossata
fructū fecit sic fructū uite dedit
nobis x̄ uulnatus Si passio
dn̄i ad memoriā reduc̄ · nich est
tam durū qd n̄ō equo aīo toler̄
Ex passiōne sui bn̄ recolis leuē re
putabit̄ qlqd paciēris Vulnat⁹
fuit xp̄c ut uulnā pcc̄i anobis tol
ler̄ Laborem suū n̄ō supfluū n̄
honorosū reputabit qui filiū dei
p se crucifixū ēolūt Voluit

dn̄s ꝯ spui · uelari ut uelam̄
culpe ⁊ ignorancie de cordibus
nr̄is auferret Doles do
mine n̄ tua miſiā s; nr̄a non
tuā morte s; nr̄am miſiam ⁊
infirmitatē · Sz qd mirū si pro
oīb; doluit q̄ p uno fleuit Qd
mirū si p oīb; mortuus cadit
Ql lazarū resuscitat⁹ lacma
batur o iudee hētice o paga
ne impii · ⁊ cur ꝯtumelia ē
s; uide quia p h̄ xp̄c ad dextām
pr̄is ē susceptus in sua maies
tate glificat⁹ Anselm⁹ O a
mantissime uiuēis qd fecisti
qui sic patis · cte ego causa tui
doloris sū Glosa ad phillip
penses hūiliauit se xp̄c usq;
ad incarnacōem usq; ad mor
talitatis hanc pticipacōnē
usq; ad dyabli tēptacōem · usq;
ad ppli irrisionē · usq; ad sputa
⁊ ꝯuicia · alapas ⁊ flagella · usq;
ad mortē · ⁊ si h̄ parū est aliq̄
degn̄e mortis addendū ē mor
tē aut̄ cr̄cis n̄ō q̄lis s; crucis
q̄ ignoīosior ē Inclinato
capite n̄ decz chor⁹ luxuria
re · tu sertum habes de florib;
in capite · ⁊ ego coronā spine
am · tu cyrotecas in manib;
habes · s; ego clauos defixos

tu in albis uestibꝫ tripudias·
⁊ ego qⁱ pⁱte derisꝰ fui ab hero
de missus ad pylatū in ueste
alba tu tripudias cū pedibus ⁊
ego pedibꝫ laboraui ego hūi
brachia in cruce extenta ⁊
tu in choreis brachia exten
dis in modū c̄cis obprobriū
meū· ego in c̄ce dolui· ⁊ tu in
cruce exultas· tu latus habes
aptū ⁊ pectus in singnū iānis
gl'e ⁊ luxurie· ⁊ ego latus lancea
suffossū hūi pⁱte ſꝫ ad huc re
uerte ad me ⁊ ego suscipiā te dic̄
dn̄s ¶ Qui peccatū n̄ fecit
n̄ dedingnabat̄ se peccatorē repu
tari· ⁊ nos eē uolumꝰ n̄ nolu
muꝰ deputari ¶ Qui tunc
cesus est colaphis· nūc cesus
est florū xp̄ianorꝫ obprobrijs
Qui tūc ex sputꝰ ē saluus in
fideliū· nūc uesanis infideliū
dehonestatur ¶ O bone ih̄u
qui dilat̄ cū hoībꝫ ꝯuersatꝰ qui
magna ⁊ habūdant̄ eis largitꝰ
es· qui dura ⁊ aspa pro eis
passus es· dura ūba duriora
ūba· ſꝫ durissima crucis tor
menta ¶ Circuiui possū celū
⁊ t̄rā· mare ⁊ aera· n̄ te inue
nio n̄ in cruce bone ih̄u ¶ Pꝰ
t̄ulisti p angustiā passionis

forāın dn̄e ut sequētibꝫ membris
lata pares uiā ¶ Prebuisti
dn̄e manꝰ tuas ut pcedēt exeis
nob thesaurꝰ salutis q̄ latebat in
eis· expansis in c̄ce manibꝫ dedit
risum malignātibꝫ· ⁊ fletū fideli
bꝫ· fc̄s qꝫ est oībꝫ derisui q̄ solus eē
potuit ⁊ mori ¶ Quāto minorem
se fecit in hūilitate· tāto maiorē
se fecit in bōitate Quāto p me fuit
uilior tanto m̄ ē carior ¶ Sup
maiorē caritatē nemo hꝫ· ꝉ tu ma
iorē hūisti· qꝛ tuā p inimicis dedis
ti ¶ O qui dixisti tolle tolle cru
cifige eū· ⁊ bn̄dcēs in noīe dn̄i ⁊ qui
dixistē rex isr'l es· ⁊ illū n̄ hēmꝰ regē
n̄ cesarē O qui dixistē ramū uirētē
⁊ cruxr flores ⁊ spine· ⁊ cu paulo
ant̄ uestimēta pstnebant̄ aliena·
iā suis exuit̄ ⁊ sors mittit̄ sup ea·
Optime pcessioni passio ꝯiūcta est
ut discamꝰ ī illa scientes qꝛ extrema
gaudij luctꝰ occupat ¶ Flagellis
cesus· spinis coronatꝰ· clauis ꝯfixꝰ
patibulo affixꝰ· obprobrijs saciatus·
oīm tn̄ dolorꝫ immemor ait pat̄
ignosce ill' qꝛ nesciūt quid faciūt
In psona aīe iuste· nescio qꝛ tn̄
me diligēt dn̄s· amplꝰ m̄ uiuis eē
n̄ debeo· cū tn̄ dō placuit ut ⁊ mori
p me diligēt ne me pdēt ¶ O hō
respice oclo mentali q̄nte remuna

cŏis debito astrīgaris dn̄o pa-
cienti respice sanguinē sudore
alaparū ɔtumeliā · flagellorū
instanciā · coronā spineā · spu-
ta ludibria · crucis angariam
patibuli ꝯpendiū ⁊ Oculos lā-
ḡuētes · oris pallore · fellica ama-
ria · acida pocula · caput inclina-
tū · gemēctacōes irrisorias · tytu-
lum famosū · uestimēti sortem
geminatū ĉcifige ⁊ M'o plā
mortis supplicū · ⁊ plꝰ nefandis-
sima · ɔsidā filiū ūginis illusum
spinis siū sputis linitū plangis
ɔfixū clauis · attende rc̄ore celi
statem inc̄te pallid' in morte de-
formē maiuce ne p̄transeas d̄nm
anglorū uirū pcussū ⁊ hūiliatū
uirū q̄i leprsū ⁊ in oībz deciētis
expositū · Sꝫ n̄ ī copiosa apd' deum
redēpcō · h' ūe copiosa · q̄r p. v. ptes
de corpe eius sanguis eius ema-
nauit · cū tn̄ ad redēpcōne totius
orbis · vna gutta p̄ciosissimū sāg-
uīs eius sufficeret · ꝫ idō data ē copi-
a ut ūtus dignitatis in bn̄ficij re-
dimdacōis claresceret ⁊ Non est
de corpe qui nō dolꝫ de capite
Respice totā uitā saluatoris ab
utō ūginis usqꝫ ad patibulū ĉcis
et n̄o reperies nisi tormentum
passionis De spe ⁊ desp'ancie

de spe ⁊ desp'ācie

Spes est cta expc̄tacō future
beatitudinis ueniēs ex dei g̃-
cia ⁊ ex meritis p̄cedentibꝫ sine
meritis eni nō ē spes ꝫ p̄sūpcō
dici potest ⁊ Sicut eni
desp'acōe est ēta mors ⁊ Si
impios q̄ sunt dꝰ q̄ eum nō
q̄rebant · ⁊ p eis uoluit mori
quō g' clamantē pro corde nō
exaudiet ⁊ Ille qui scelare
sua cogitat ⁊ statim fuerit
ɔūsꝰ ad dō sibi ueniam dare ĉdat
⁊ Deus nālr̄ misericors est ⁊
pacis ut saluꝫ clemēciā · quos
nō potest saluare iusticiā
⁊ Sperent alij malijs hic
in scī luctarū · hic in noblica-
te · hic in astucia scli · h' iq̄lꝫ
uanitate · ēn aut̄ ad hē dō bo-
est · po · in dō · dō spē meā
Si seuiat mūd' si seuiat ma-
ling'' · si caro ɔcupiscat adūs'
spm̄ · si exurgat adūsum me
p̄liū in h' ego sp'abo ⁊ Dulcis-
sima lib'tas ihū xp̄i · in se sp̄ā-
tibꝫ nescit abēē · vn̄ ī maiorꝫ
iniq̄tas mea ⁊ ē. h. mentitus
chaȳ maiorꝫ xp̄i pietas · q̄ū
q̄uis iniq̄tas ⁊ Qui xp̄i ues-
tigia sequi dedignā q̄ terni-
tate sp'ant ad eius claritatis
gaudia intuenda puenire

[B]enignus est deus et
severus · si enim tantum benignus
esset · eius benignitatem contempne-
remus · si enim tantum severus esset
desperaremus ¶ Qui de peccato
desperat plus desperatione cadit
quam de peccato · desperatio enim
auget peccatum · et peior est omni
peccato · in omni tribulatione angustia
in spe ad solacium superne pieta
tis est currendum quia in solo
deo est omnis spes et salus sine
dubio ¶ Solum desperationis
culpa crimen est quia mederi nequit
¶ Qui mala agere non desistunt
vana spe indulgenciam pro impi
etate querunt · quam recte quererent
si ab actione prava cessarent ¶ Dis
iunctus spe et fortitudine quia
huc illuc ad gaudium spes eri
git nec fortitudinem terror ad
ducat

De nimia securitate

De nimia securitate

[N]emo securus esse debet ut non
fiat de meliore deterior qui
fieri potuit de deteriore melior
¶ Dum bona facitis · ad me
moriam transacta mala revocate
ut dum culpa caute nescitur numquam
de bono aliquo opere animus inaniter
letetur ¶ Spes nulla securitas
angelus per superbiam cecidit de
paradyso civitatis ¶ Sola

[H]omo de paradyso voluptatis per
cupiditatem iudas de familia sal
vatoris ¶ Mors ubique te expec
tat · tu quoque ubique eam expectabis
Nichil preciosius tempore · sed heu hodie
nichil vilius reputatur vel estimatur ·
transeunt dies salutis et non est qui
recogitet · putas ne quod abbreviata
ta sit manus domini ut non possit re
munerare laborem · sede et computa quid
acquirere valeas · certus sis quod nullum bonum
irremuneratum et nullum malum impuni
tum ¶ Prosperitas parit securitatem · secu
ritas negligenciam · negligencia con
temptum · sed contemptus inobedienciam

De caritate

De caritate

[Q]ui malis diligit
bonum in se non habet · de non suo fa
cit suum ¶ Qui vult omnium bonorum
esse particeps bonis consuletur ¶ Non
diuturnitas temporum non numerositas
annorum auget meritum · sed maior meli
or quia voluntas vita nostra est dilectio ·
mors vero hodium · Si per viam carita
tatis voluerimus ire ad eternam patriam
possumus pervenire ¶ Regnat caritas
et voluntas ubi non est dei caritas · tunc est
homo plenus cum caritate repletus ¶ Sec
tamini caritatem dilectionem ac salubrem
abundanciam quod dives pauper est · cum quod pauper
dives ¶ Extende caritatem per totum
orbem si vis christum amare quia membra
christi per totum orbem iacent ¶ Si non

potes sacras paginas perscrutari omnia
uolumina euoluere tene caritatem que
finis est et perfectio omnium ¶ Caritas
facit uiuere in domo dei ubi pater
et filius faciunt mansionem ¶ Nul
lum est donum dei caritate excellencius
sola enim diuidit inter filios dei uel reos
in perdicionis ¶ Cathedram tenet in
celis qui concordare docet in terris
¶ Caritas una est qua cum deo diligimus
amicos et ipsi domini inimicos ¶ Eorum
qui uacant diligunt loca non diuidi
unt animum ¶ Sicut multi rami
ex una radice procedunt sic cetere
uirtutes ex caritate generantur nec
habet aliquid uiriditatis ramus
boni operis qui non manet in radi
ce caritatis ¶ Ideo est singulum
caritatis singula facere si una de deo
et de proximo meliora quam de se senti
re ¶ Quam bona et caritas que
absenciam per ymaginem presencia sibi ex
hibet per amorem diuisa unit confusa
ordinat inequalia sociat imperfecta
consumat ¶ Prosper in libro de con
templacione sive de contemplatiua
uita ¶ Caritas est ut michi uidetur
recta uoluntas ab omnibus terrenis
et presentibus prorsus aliena inseparabi
liter deo iuncta et ignita igne quodam
spiritus sancti quo est et ad quem refertur in
cessa omnis inquinamenti extranea

corrumpi nesciat nullo uicio mu
tabilitas ob noxia super omnia que
carnaliter diliguntur excelsa omni
um affeccionum potentissima diuine
contemplacionis auida in omnibus
semper inuicta summa bonarum
accionum salus morum finis celes
tium preceptorum mors uiciorum uita
uirtutum uel uirtutum uirtus pugnan
cium palma uictorum arma sancto
rum mentium causa meritorum bonorum premi
um perfectorum sine qua nullus deo pla
cuit cum qua non potuit aliquis pecca
re nec poterit fructuosa in penitentibus
tibus leta in proficientibus gloriosa in
perseuerantibus uictoriosa in mar
tyribus operosa in omnibus omnino fidelibus
ex qua quicquid est boni operis uiuit
si deum ex toto corde diligamus
non erit in nobis unde peccatorum serui
amus desideriis ¶ Omnia bona
et facilia et prope nulla facit amor
¶ Terrarum longitudo non separat
quos amor coniungit ¶ Merito omni
reus est qui contra caritatem agit ex qua
pendent omnia ¶ Frustra ad legem
dei uel audiendam attendit qui non
amat amoris carnem quomodo in
latine loquitur intelligere qui
latinus non esset uel est sic signa
amoris ei qui non amat bar
bara erunt ¶ Cum omnis uirtus

fesso uehiculum viatori uiaticum
arma pugnantibus sola cari
tas fatigato est requies vi
atori mansio. lux plena. et
perpetua permanenti **de prudencia**
Prudencia est rerum bona
rum malarum que discretio
cum fuga mali. ubi est uera
prudencia. in xpi doctrina ubi
est uera iusticia vbi in xpi mia
ibi est uera temperancia. vbi in
xpi uita ubi est uera fortitudo
vbi in xpi paciencia. Soli
ergo prudentes sunt qui doctrina
xpi imbuti sunt. Soli iusti
qui de mia et veniam peccatorum
suorum sunt consecuti. Et soli
temperantes qui eius uitam
imitari student. Sed soli
fortes qui eius documenta
in suis passionibus tenent.
Melior est sapiencia melius
est prudencia auro. et non sciencia
simul. Omne aurum compara
tione sciencie arena est exigua.
Neminem deus diligit nisi qui
cum sapiencia habitat. Nemo sine
scientia sapiens est. sine deo in
stultus est. Sapiencia
maior fit dando minoratur
detinendo. redundancior
est largiendo sciencia et dum

conferetur plus habundat. Sapiens
est qui humilis et mitis est. Uir
prudens est respiciens ad omne tempus
De prudencia. Non quod ante oculos est sufficit intue
ri sed rerum exitus prudencia metitur. De iusticia
Iusticia est uirtus **de iusticia**
ius suum cuique reddens communi
utilitate seruata. Iusticia est subueni
endo miseris. Prudencia est in
precauendo insidias. Fortitudo est
in ferendis molestiis. Temperancia est
in cohercendo delectaciones prauas
Iusticia hominis est quod suis operibus
putat se iustificari non querens
gratis saluari. Iusticia est in
ces remunerans bonos et malos
puniens uniuscuiusque qualitate meriti. penam
uel meritum recompensans. Iusti
cia sine misericordia est crudelitas. Contra
autem sine iusticia dissolucio. Uera
iusticia compassionem habet. falsa in
dignacionem. Iusticia uel misericordia misericorditer
leniter castigat reuerenciam exhibens
castigantis. asperitate autem correctus
non correctionem sapit nec salutem. De temperancia
Temperancia est uirtus **de temperancia**
uel potestas refrenandi illecebras
impetum unos facientes. Si felici
tas eluceat non sis iactans si cala
mitas contingit pusillanimis non
existas. Impetus est non ratio quando
fit temperancia perficimur. Tempan

Inicia metitur vires et a medio
non reddit retro. **De fortitudine** [margin: De fortitudine]

[F]ortitudo est virtus que non
adversitatis incursu frangitur
nec prosperitatis blandimento elevatur.
[N]on est vir fortis qui laborem
fugit. quia cessat ei animus in parvarum
rerum difficultate. [N]on mirum
si antiquus hostis contra consentientes fortis
est. ita contra resistens debilis. Si enim
suggestionibus eius pluribus aliquis consen
serit. quasi leo nequaquam tollari potest.
Si autem resistitur quasi formica atteritur
Igitur aliis formica et aliis leo. [U]bi
ubi cor molle invenit ibi procinctu per
suasionis miserie affligit. assimi
latoris invia. et cutelli bene a
cuti in molli cibo. magna est
gloria eius qui nullius laude elatur
et nullius vituperatione minuitur. fortis
in adversis. humilis per prospera pacis. non [margin: De paciencia]
minus frangi nec timore terreri po
tuit. **De paciencia**

[Q]uantum deus paciens in susti
nendo delictis nostris. tantum
severus in discuciendis actibus
nostris. [B]onus non fuit qui tolera
re malos recusavit. familiare
est sapienti tolerare nescientem
[P]aciencia est aliena mala equa
nimiter perpeti. et contra eum qui mala ir
rogat nullo dolore moveri. [C]ato

[S]pes in deum solidior surgit quanto
quis pro eius amore graviora
pertulit. sic paciencia est virtus
contumeliarum et omnium adversitatum
impetus tollerans. [S]i quis
tibi mala intulit ne irascaris sed
dole pocius quia deus irascatur pro eo
[N]obilius est iniuriam tacendo
fugere quam respondendo superare
[Q]uanto quisque minus doctus tanto
minus videtur paciens. [T]riplex
genus est paciencie a primo quam
sustinemus scilicet persecuciones dampna
et contumelias ab adversario temp
tamento. A deo tolleramus flagella
[C]onsilio melius quam iracundia vinces
[C]uius doloris remedium est paciencia
[F]elix est quod non dolet qui perfecte diligit
[G]ravius torquetur impius excogitan
do mundi commoda. quam iustus tolleran
do adversa. [V]enia et vita quam non
paciencia. **De adversitate**

[A]spum prelium libenter sumitur
quod cum intencione salutis offertur
Delicatus est miles si putas te
sine pugna vincere. [N]am primum
in adversitate despicit a principe vin
citur quia in prosperis non amavit
Cum omnis fortuna timenda sit
magis timenda est prospera quam ad
versa. adversa enim erudit. prospera vero
blandimenta seducit. [C]um

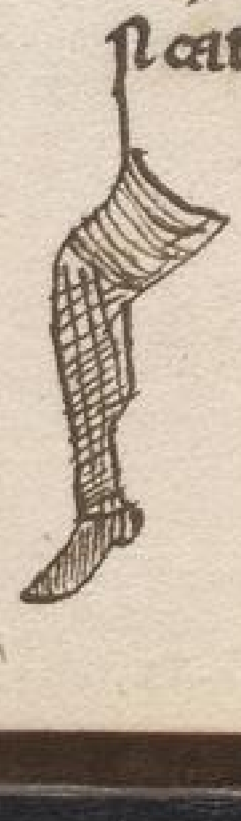
quis in prosperitate posuit diligi
valde metuit et ut persona in pro
speritas diligatur. Verbum domini
si in corde fugit in tribulacionibus
probatur. nec prosperitas amicum in
dicat nec adversitas inimicum
celat. Nemo potest corona
ri nisi vicerit nec vincere nisi certaverit
et certare nisi inimicos et temptaciones
habuerit. Qui in flagellis
suam culpam non accusat hic dei
iusticiam criminatur. Auctoritas de penitencia

(d' de penitencia)

Qui proprio suo filio unigeni
to non pepercit quo filio ad
optivo cum culpa parcet. Fuge
ad dominum per penitenciam et salvaberis
qui vivit non sibi vivat sed ei qui
omnibus mortuus est. Mag
na est et mirabilis misericordia dei que
ad solam confessionem peccata dimittit
penitentis est ut semper doleat
et de dolore gaudeat. Ex solo
pene intuitu operatur meritum. sed
ut vicia expellantur fortitudi
ne est pugnandum. Peni
tenciam agere est perpetrata mala
plangere et iterum plangenda non
committere nam qui sic peccata deplo
rat ut alia committat adhuc
penitenciam agere aut dissimulat
aut ignorat. Qui penite
nciam agit in mortis periculo

Sicut mors est dampnacio ita in du
bio est peccatorum remissio. Amaritu
dinem radicum dulcedo fructuum compen
sat. Post procellas maris dulcedo
portus delectat. Dolorem medicine
spes salutis mitigat. Qui nucleum
desiderat nucem frangat. sic qui bo
na eterna desiderat penitenciam agat.
Nequaquam sum penitens si adhuc ille
cebras omnis delectacionis non postpono
si in amaritudine mentis et in af
flictione corporis non satisfacio. sed et
si in cibis pauperum facultates me
as non distribuero. si deum amore ca
ritatis fragrancius non dilexero si a
vanitate omnium membrorum motus non
refrenavero. Superbe adversos be
nigne revocat qui nos adversantes
ferire potuit ut revertamur miam
permittit. Fratres dum tempus huius
unusquisque pravitatem suam deliberat et
dei pietatem pertimescat neque nunc
tranquillum despicit iratum post modum
evadere non possit. De delicto non
satis facimus si ab iniquitate non cessamus.
Consideracio penarum minuit vim
flagelli. Unde scelus unde hic
satisfactionis. Deus non respicit quales
fuimus sed quales tunc sumus cum
fine enim suo unumquemque iustificat (de perseverancia)
vel condempnat. De perseverancia

Nescimus bonum agitur si ante

uite ē initiū deseratur sicut stª
currit qui deficit añ qm̄ ad t'mi
nū ueniat. Sic malos bona ipsa
adiuuant nec bonos mala in9
supta 9depnāt omīs ūtutes cur
runt in stadio ꝫ sola pseuāncia
accipit brauiū ¶ Cepisse mul
torū ē. ad finem uō uenire paucoꝝ
ē. Non inchoacōe tm̄ ꝫ impfcōe
ūtus est ¶ Non queritur ī xp̄ia
no inicia ꝫ finis ¶ Non inchoā
tibꝫ p̄mia pmittunt ꝫ pseuān
tibꝫ dantur ¶ Tūc placet deo
nr̄a 9u'sacō qn̄ bonū qd' inchoam9
fine debito pseuāndi 9plemus
¶ Melior est modica amaritu
do in fontibꝫ. qm̄ centū suppli
cia in uiscibꝫ. Si xp̄c p nob' qs
Sola causa / q pdere possis / victoria — ꝯ nos. sicut me p pugnare nisi
secur9 de uictoria fuga est ¶ Si
ch' psūt lacinia si replicantur pcc̄a
sic nichil ualꝫ ueniam depoposcē de ma
lis ꝫ mala denuo ite're ¶ Regnū
celorū nō claud' nisi ei qui se ex
clusit. uisitasti gaudia in ne ob
de 9fessione — riuaris heretica De 9fessione

Confessio oīm malorū ē medi
ciū oīm bonoꝝ. Confessio ē
sanctitas inicium ¶ Multos uideo
timore mortis penitentes ꝫ ut'
eorū pnīa ūa sit aut falsa non
diffinio. nūquid dico tal' dampn
nabi'. ꝫ nec dico q tal' salua
bitur ¶ Qui uult 9° salu9
ēē peniteat dū sanus est ¶ Qui
9missa plangit nec deserit.
grauiori pene se subicit ¶ Hac
āimaduersione percutitur peccator ut
moriens obliuiscatur sui qui
ī dū uiueret oblitus ē dei ¶ Mo
res dolores nō inferūt demonibꝫ
qm̄ cū pcc̄a nr̄a cōfitendo et
penitendo plangim9 ¶ Fac p
recipienda uita aīe qd' qd facis
p recipiendo uita corporis in
morte ¶ Quāto 9fitetur
qs plibꝫ in spe ueniē turpitudinē
criminis. tanto facili9 9sequitur
grām remissionis ¶ Sic oīa
medicamīta nō ualēt sanare
uuln9 qm̄ diu ferrū infixū fuit
ibi n plus exhaurit sic omīa bn̄
ficia n pdunt t psūt n pcc̄m
relinqitur ¶ Cum egritudie
opprimis n d cogitare poteris
qm̄ i dige' intencō mētis ubi
sentit uis doloris ¶ Temtari
n ē 9u'sari in statu in quo n
auderemus mori ¶ Vulnera oc
clusa magis cruciant. qm̄ cū
putredo q intus fuit foras eia'
dolor ad saluand' aperitur ¶
Qui peccatorem se ēē intelligat
iā ex aliq pte iust9 ēē īchoaut

Si affectas decorem ani
ma confessionem velox confessio
velocem facit medicinam. Jus
tificari quisque non poterit nisi pecca
confessus fuerit De oratione

a Alius a celesti benedictione quilicet
qui dominum dubio querit affectu
dominum vere non invocat quem displi
centiam amat Aug. super Ioh. ut quod
deus repulsit. Idem cum quis dif
fertur quod petit est ut ipsius boni
dilatione sui dilationem et ad ulteriora
multiplicationem quia repulsa oratio
ardencius inflammatur. Unde abs
condit se deus ut dum non invenitur
ardencius queratur ab omnibus. Munda
mis lectionibus instruere. Bonum
est orare si lateat. Si non melius
orare quam legere. Magna virtus
pure orationis. Quia quasi quedam persona in
trat ad deum et illuc mandata per
agit quo caro pervenire nequit. Quod
vale strepitus verborum oris ubi
mutum sit cor. Non cessat orare
qui non cessat bene facere vel agere
qui hic non incipit in futuro
mutus est. Semper laudan
dus est deus sive blandiatur in
prosperis sive castiget in adversis
Cantandi consuetudinem approbo
bo in ecclesia ut per ablectamenta
aurium infirmior sic bene animus
in affectum pietatis assurgat tamen
cum mihi accidit amplius quam res ipsa
quam cantatur movet nos penali
ter nos peccasse confitemur. Et tunc mal
lem non audire cantatorem. Heu quomodo
Christum tam cito fastidis de quo scriptum
est mel et lac sub lingua eius. Mirum quod
ad gustum dulcissimum nauseas si
tamen gustasti quam suavis est dominus
Securum accessum habet homo ad do
minum ubi mediatorem suum habet ante
patrem et ante filium habet matrem. Filius
ostendit patri latus et vulnera. Mater ostendit
filio pectus et ubera. Non potest esse aliqua
repulsa ubi tot occurrunt carita
tis insignia. Vacare orare est
amaros gemitus in computatione
et non verba composita resonare. Vir
tutis pondus oratio non habet quam perseverancia
a non tenet. Omnis gratiarum actio non est acci
pienda deo sed solum illa que de puro
corde et simplicitate procedit. Tan
ta sit spes tantus amor in homine
tanta fiducia atque devotio ut omnia
que petat in suis orationibus se senciat
obtinere. Tepida est oratio quam non
precedit inspiratio. Quando nocturnus
sopor inducit silencium profundum
tunc purior et serenior et securior dei
nullo strepitu nullo corporis terrore (?)
nulla aspicientium laude temptanda
sum temptata. Ab illo (?) ...

dis orationem sed eam quam egrediatur de
ore meo scribit eam in corde suo
Unum sperare debemus quod nobis dabit
quod ab eo petimus vel dabit melius
Sunt due ale quibus uolat oratio
ad celum scilicet dare et dimittere. Melius
est duos psalmos cum iocunditate mentis
psallere quam totum psalterium cum tristi
cia et tedio. Orationem tuam non au
dis et dominus ipsam quomodo audiet.
Funde totum in lacrimis velut vul
neratus sanguine cordis. Semel
post baptismum commaculatam vitam
lacrimis lavemus ipsam. Magna
virtus est lacrime que fusa mentis opa
tur in celis. Non solum actis sed quia
omnibus in bonis vite dominus fleuisse.
Ecclesia religiosa tristitia aut
proprium aut alienum lugens peccatum et
beati quorum luctus in hac intentione
versatur. Multos vidi lugen
tes sed si ille lacrime ex corde procedunt
non tam scito in risum solventur.
O quam bone ihesu si tam dulce
est flere pro te quam dulce est gaude
re te. Si tam dulcis es in querendo
quam dulcis es in inveniendo. Si res
piciam in faciem christi pendentis in
cruce primo michi occurrit quantum
fleuit sicut dicit apostolus cum lacrimis
et clamore valido exauditus est
sed quare fleuisti o bone ihesu cum potius

esset gaudendum quam flendum vel cum
operabaris salutem in medio terre
restringens peccata nostra cruciatus dap
natus dyabolum atque liberares om
nes. Fleuit et quia cum passio eius
sufficeret omnium redemptioni omnium
tamen profuit redemptioni paucorum
cito lacrimas movet et ingenium
resolvitur a quibus sensum doloris sta
tim laudandus est vir in luctu
quam in bello. De ieiunio

rem gutturis moderata re
laxatione et restrictione sunt
tenendi. Sicut inimicus ocio
sus non facit iniuriam sic nec
caro mortificata turbabit animam
dum plus iusto caro restringitur
ab executione boni operis enervatur.
Holocaustum de rapina facit
qui corpus suum in modicitate affligit
vel egestate et vel penuria sop
in ipso. Filius spiritus ieiunium
non qui ad vesperum reficitur
plenitudine ciborum. Hanc
saluam et salubrem mente tene
sinam non cum corpori indulgeas
ultra quam bone valitudini satis
est. Noli adhuc bibere aquam
Glosa. Vult sis prudens et sint
ne non immoderate abstinentie
debiles fiant et post medico
rum suffragia querant. Require

rant est enim temptandum ut
possit adimplere ceptum ob
sequium d' de elemosina

e eo quod dedit et da michi et

quia humili datore hebis et
remuneratorem. O homo fac tibi
deum creditorem ut fiat te lar
gitorem. Qui dat ut ca
reat vel careat tedio inter
pellentis non ut visceribus refi
ciat egentis. et rem perdit et
meritum. Ad agendam peni
tenciam non sufficiat malum mu
tare in melius et a malis fac
tis recedere. sed de hys que facta
sunt satis faciat domino per penitencie
dolorem per humilitatis gemitum
per contriti cordis sacrificium cooperan
tibus elemosinis. Pasce fa
me morientem. quia si non pavisti
occidisti. tot homicidiorum
rei sumus quot poteramus tali sub
sidio sustentare et non sustentavi
mus. Duobus modis crux christi
tollitur. cum abstinencia corpus
affligitur. ut per compassionem
proximi animus afficitur. beata
voluntas est sic adversa alterius
quasi propria aspicere et ultra vires oc
currere et ultra vires velle
Magis est corde compati
quam elemosinam dare. Nam

de ele mosina

qui ex corde compatitur de suo dat.
qui vero dat elemosinam non de suo
dat sed de alieno. Quod paupe
ribus datur non est datum sed potius
venditum. quia quod eis datur mul
tiplicato fructu accipitur. Cum
que necessaria indigentibus ministramus
sua illis reddimus non nostra
largimur. sed potius iusticie debitum
solvimus quam nos misericordie opera solvimus
vel impendimus. Sciens perdita
elemosinam facimus. qui per pravis ac
tibus peccati damus. Si unius de of
fensis et minimis dei non es plus requirit
a te proprio sanguine quam ... in
se vero. Qui semper vult peccare
et elemosinam dare frustra peccatum
redimit. quia animam non redimit qui
a viciis non compescit. Non est
fastidium recepientis nisi largitas
est dantis. Non est manus va
cua a munere. ubi est archa ple
na bona voluntate. Qui dat
peccatori non quia peccator sed quia homo non pecca
torem sed iustum nutrit. Elemo
sinam dare non est dare sed seminare
Frustra in oratione manus suas ad
deum tendit. qui eas ad largi
entem omnia vacuas extendit
Infructuosa debilitas non me
lius emet. quia elemosina rerum
largitione. De rapinis ele

mostinus face nō ē officiū misaco
nis · s; est emolumētū scelis. Mā-
gnū scelus ē res paupū pstare di-
uitibz · & de sūptibz paupū quere
fauore diuitū. Isto recipit ds
oblōnes scelum sū celatorū ul' rap
torū phibitas lacimis spoliatorum
Magnū nō est dare brevia pro
ceīns · pñcia p furtis · & dm sī hre
debitorē. Caue debemus ne
ab illis munia recipiamus · qui de
lacmis paupum cgregant diui
cias. Pastor ecclie nō dz quid
dare ul' hys quibz sua sufficiūt
qm dare hundantibz ñ aliud est
q̄ perdere.

De gaudio celesti

De gaudio celesti

Quale hēo · quid: regnū celo
rum quibz emuntur · quoz
denarys · qui sūt aute illi · pau
ptate regnū · fame sacietas · la
bore quies · vilitate gl'a · morte
uita. Qm gaudēt si hys
hundare hō · si hoc fuerit bono
quid erit illi & quid nō erit · Et
quid ualz erit illi · & qd ñ ualz
nō erit illi · minus ñ augustat
Si heditatē desidas illam ap
pete qm hndus es · Augustus
adiutarius illis pñe cuibz · ubi
rex est veritas · lex est caritas ·
dignitas · sanctitas · pax & felici
tas · uita eternitas Tunc

lesti gaudio ñ deest ñ obest
ñ superfluit ñ defuit mich
gratius est q appetatur · michi
inuius est qd fatigatur · hoc
est qd ore nō pot fari nec
corde concipi · s; enī heditas
omībz est vna · & singulis to
ta · vacabimus & uidebimus q
suauis ē dns · & qm magna
multitudo dulcedinis eius vi
debimus glē eius decorē · & scōz
splendorē · & regie potestatis
eius impiū & honorē cognos
cemus pris potenciā filii sapi
enciā · & spē sci benignissimā
clemēciā · & ita hebimus totius
trinitatis noticiā. O pcla
ra heditas nō de censu pa
trum nec assensu filiorū
ñ int' fres & sorores diuide
da ñ ul' angustiata hedium
multitudine qz pticipacio ei⁹
mīd ipm. Saciati desida
bimus nec sacietas genat
fastidium · s; desidantes saci
abimur · ne cū anxietate sit
desidiū.

De pena malorum

On solū impios & immisi
cordes inuisiblis gehen
ne ignis cruciet s; ipaū
putrefcarū diuiciarū me
moria quibz facillime redi

me potuerunt suas nequicias
celabunt omnes ut recitent
unusquisque id quod in corpore gessit
sive bonum sive malum ¶ Presto
erit dyabolus et recitabit verba
professionis nostre. et obiciet nobis
in facie quicquid fecimus. In qua die
in quo loco. et quid operis tunc operis
facere debuerimus. et si tales in
veritate sumus inventi fuimus.
astabit ille adversarius noster in faci
e et in conspectu iudicis dicens se
nobis superiorem. talem agens
causam apud talem iudicem. non
enim habet dicere dyabolus. o nequissime
iudex iudica illum esse meum. qui
tuus est per gratiam. tuus est per na
turam. meus est per miseriam suam
est per passionem. meus est per obser
vacionem. tibi obediens michi inobediens
¶ Dampnatorum tanta eri
unt doloris ut alius nequeat
nisi proprius fit cogitaciones vel non
¶ Quantum distat ignis
materialis ab igne picto. tan
tum distat ignis infernalis ab ig
ne materiali. cuius tanta est in
violencia quod si in ipsum univer
sitas marium influeret nec ad
modicum refrigeraret ¶ Cuius
vita mortua fuit in culpa eius
mors vivet in pena frustra

flebunt peccatores in inferno malorum
suorum veniam. quia nullo modo consequentur
¶ Ve illis quibus paratur dolor
divinus. ardor ignium inextinguibi
lis. fletus et stridor dencium. oculo
rum lacrime. tenebre exteriores sine
lumine. nullus honor sive agnicio
proximi. sed continuus dolor et gemi
tus. ubi mors optabitur et non dabitur
ubi non est honor regis nec filiorum
seniorum. nec mater diligit filiam
nec filium. nec filius honorat patrem
nec pater filium. ubi omne malum et
omnis indignacio et fetor et amari
tudo habundat. erit miseris mors
sine morte. finis sine fine. defec
tus sine defectu. et quia mors ubi vivit
et finis semper incipit. et defectus
deficere nescit. erit in inferno frigus
inseparabile. Ignis inextinguibilis
vermis immortalis. fetor intolera
bilis. tenebre palpabiles. flagella
tribit visio demonum confusio peccatorum
desperacio omnium bonorum ¶ Qui hic
speculari non potuit. illic speculator
traditus sensit ¶ Non tantum
dolebunt peccatores de tormento: quam
quod a tali separabuntur consorcio. O quam
arta erit via reprobis in die
iudicii sursum erit iratus iudex
Inferius horrendum chaos inferni
a dextris peccata accusancia ¶ A sinis

tris demonia ad infernum trahen
cia. Intus urens consciencia. fo
ris mundus ardens ¶ O peccator
sic deprehensus ubi fugies. latere
apparere erit impossibile. venient ante
intollerabile tribunal xpi. et audietur plorosa
querela gravis et accusacio dira
quia illi quibus dederunt elemosina
eorum non diluerunt peccata ¶ Ip
si benedicti vocabuntur in regnum
celorum quando maledicti in cami
num ignis deiciantur ut hii quod
plus doleant videntes quid a
miserunt et illi plus gaudeant
videntes quid evaserunt ¶ Nil
fetidius humano cadavere quid hor
ribilius mortuo homine cuius erat
gratissimus amplexus in vita. erit
horribilis aspectus in morte ¶ Quid
prosunt divitie quid honores. quid
epule. divitie non liberabunt homi
nes a morte. epule a verme. hono
res a fetore ¶ Qui modo sedebat
bat gloriosus in throno. modo iacet
despectus in tumulo ¶ Qui modo
fulgebat ornatus in aula. modo
sedet nudus in tumba ¶ Qui modo
vescebatur deliciis in cenaculo. modo
consumitur a vermibus in tumulo.
memorare novissima tua et
in eternum non peccabis ¶ Horreo
mortem vivacem. horreo vivere vo

racem. horreo incidere in manus
mortis vivacis et vite mori
entis ¶ In inferno potest
esse confessio. sed non prodest ¶ In
inferno nec qui torquet fati
gabitur. nec qui torquetur aliquando
moritur ¶ Videbitur
peccatoris mei consciencia. et aperto
pectore videbuntur litere pec
catorum meorum que scripte
sunt stilo ferreo et in ungue
adamantino atque universa
multitudo astancium non
legerit in pectore meo figuras
et ymagines peccatorum
meorum insignatas Jeronimus
Sive comedam sive bibam sive
aliquid aliud faciam semper michi
videtur illa horribilis tuba
insonare in auribus meis sur
gite mortui venite ad iudicium
¶ Celum exsibilabit eos toni
truis. aer ventilabit eos
fulgoribus ¶ Terra excutiet
se ab eis. non volens sustinere
pondus eorum ¶ Mare evo
met eos per tempestatem suam
¶ Solum relucet eis flamma
ignis devorantis eos Jeronimus
¶ O mors quam dulcis esse quibus
tam amara fuisti. te toto
desiderio optabunt qui in seculo

uehementer odiant. Quod
dices quid ages peccator quando
te loquitur consciencia. te accu
sabunt elementa. crux christi
deprobabitur. vulnera allegabunt
cicatrices loquentur. et conque
rentur. Quociens de di
e iudicij cogito. toto corpore
contremisco. Hoc habet
solempnitas iudicij dei. ut per
quod menbrum quis peccat
plus. nullo maiorem uindic
tam recipiet. Ad proprium
locum non tendit homo. qui
ad infernum descendit. non
enim paratus hominibus sed dy
abolo et angelis eius. a quo nos
liberare dignetur. ipse dei
filius etc. De beata virgine

Ille solum a laudibus eius
taceat qui eam in suis ne
cessitatibus fideliter inuocatam
sensit defuisse. Si insur
gant uenti temptacionum.
si incurris scopulos tribulacionum.
respice stellam uoca mariam.
Si uis ad uirginem ingre
di et eam salutare. oportet
te esse angelum. Angelum
enim te faciunt. humilitas
caritas uirginitas. hec te
facient angelum in patria
si custodieris in uia omnibus
coniuncta facta est beata uirgo
maria. sapientibus et insipien
tibus ad uirtutem se constituit
omnibus lumen misericordie
apparuit. ita ut de plenitudine
reciperent uniuersi. captiuus re
dempcionem. eger curacionem.
tristis consolacionem. peccator
ueniam. iustus graciam. denique
tota trinitas gloriam. filij persona
humane carnis substanciam ut non
sit qui se abscondat a calore eius

De ~~singularitate condicionis humane~~

Uilis condicionis humane
indignitas. Indigna ui
litatis humane condicio. herbas et
arbores inuestiga. ille de se pro
ducunt flores. frondes et fructus
et tu de te lendes pediculos et puli
ces. ille de se fundunt uinum
oleum et balsamum. et tu de te
sputum. urinam et stercus.
Ille de se spirant suauitatem
odoris. et tu de te reddis abhomi
nacionem fetoris. qualis est
arbor talis. non enim potest arbor
mala fructus bonos facere. quid
enim est homo ante formam
nisi quedam arbor euersa. radi
ces sunt crines. frondes caput
cum collo. truncus pectus cum aluo.

Rami sunt ulne cū brachijs ·
frondes digiti cum auriculis et
articulis · hec est foliū qd' a uento
rapitur · et stipula que a sole sic
catur ·

pocrite uolunt ēē humiles
sine despectu · paupes sine
defectu · bene induti sine sollicitu
dine · cibos et potus habere sine
dolore · mordaces ut canes · dolosi
ut uulpes · supbi ut leones · irriso
res ut ystriones · rapaces ut lupi
dulcedinem laudis et dingnitatis
amantes · ut ursi sine cognicōe
iudices · sine uisu testes · falsi ac
cusatores · omni ueritate carentes

Expositio dñice orōnis

Pater nr̄. m̄t. vi. Ad cōmdationē dñice
hui⁹ orōnis tā pō notanda sūt. Pᵐᵒ q̄
p̄cellit om̄s ecclie orōnes. ¶ pō ex auctōte
editoris .s. ihū xp̄. q ad aplo⁊ supplicatiōē
eā edidit siue cōposuit. cū ei supplicaret di
centes. m̄t. vi. Doce nos orare. sicut iohēs di
scipulos suos orare docuit. Quibꝫ dixit. Sic
orabitis. pr̄ nr̄. ¶ Scdō excedit alias ecclie
orōnes .s. collectas. bn̄dictiones. ⁊ ps. quo⁊
titulus ē. orō dauid. Inclina dn̄e aurē. vl'
ps. Exaudi ds orōnē meā ⁊c. Que om̄s
orōnes. p dei filios adoptiuos .s. pphās. vl'
doctores ecclie sūt edite. h' aūt orō. pr̄ nr̄
p filiū nālē. dm̄ uer⁊ ⁊ hoīem. diuina sciā
⁊ hūana experiētia scientē quid eēt i hoīe
ut ait. aū. Nō habuit necesse. ut qs ei
testimoniū de hoīe .i. hoīs nc̄itate phibet.
ipe. n. sciebat qd eēt i hoīe. ⁊ ē orō gn̄ali⁊
⁊ plus necessaria ad salutē. ¶ Tcīo excellit

alias ecclie orones. q̄r pfundissiā sententia
ē ↄpendiosior. nā ī ea petim⁹ quicq̄d p q̄cūq̄
statu nob̄ uel aliis expedit tā uiuis q̄ūa de
functis. tā iustis q̄ peccoribꝫ. ut patet ī exposi
tiōe infra. Diuidit aūt gnālit ī duas ptes. s. ī
phemiū ꝛ narrationē. pm̄ ī. Pat̄ nr̄. s̄. ī. Sc̄i
ficet̄ n̄ tuū. ꝛ ē usq̄ ad finē. ꝛ illa s̄a ps subdiui
dit̄ pncipalit̄ in tres. In quar̄ pa petit̄ boni
collatio a deo patre ↄsentē. Sc̄o petit̄ deuota qui
executio ab hoīe dei bonū siue donū recipiēte
ī. Panē nrm̄. Tercio petit̄ malē remotio ab hoīe
penitēte. dei grām inpetrāte. siue īpetratā ↄser
uari cupiēte. ī. Dimitte nob̄ debita ꝛ c̄ usq̄ ī
finē. Adhuc pa ps. ī q̄ petit̄ boni collatio
diuidit̄ in tres ptes. scdm triplicis boni uti
litatē. tplici statui hoīs correspondente. Est
n̄. pm̄ status ī corpe laboriose uiuētiū. scds
deposito corpe deliciose ꝛ felicit̄ quiescentiū
Tercius corpe resuscitato glose resurgētiū. Q°
ad pmū statū dr̄. Sctificet̄ n̄ tuū. Quo ad s̄m

adueniat reg. t. Quo ad t'tiu. fiat volu. t.
Tunc seq'r s'a ps p'ncipalis. i qua petit' bo
ni usus siue executio op'is que fit p' hoie g'ra
dei recipiente. q' pp' sui breuitate. manet i diui
sa. Seq'r a' tertia ps p'ncipalis i q' petit' mali
ablatio. & diuid' i duas p'tes. Na p'o petit' abla
tio mali p'titi. q' malu. collatioi boni e' 9triu. i.
Dimitte nob' deb. n'ra. S'o petit' p'seruatio a ma
lo futu'o. q' collatu dei donu siue bonu destruit
& extinguit. i. Et ne nos inducas i tep. & q' du
plicit' indigem' p'seruari. s. ne alliciam' ad malu
p' dulcedine fallate delectabiliu. vl' ne impellam'
quodam ui p' formidine tribuliu. i. adu'santiu
ideo subdiuid' ultima p'ticula i duas p'tes. p'a e'
i. Ne nos i ducas i tep. i. oram' ne seducam' p'
malu futuru blandie's l' uolu'tarie nos allicie's
S'a ne impellam' p' futuru malu p' adu'sa ipelle's
ad boni p'ditione. l' caritas. i. S' lib'a nos &c.
Et sic patet & diuisio p'ticularis. Circa p'
ma p'te p'ncipale. s. p'hemiu. no. q' i ea nichil

Finit diuisio

Expositio thematis p'.

petim⁹. s; illi q̄ pete volum⁹ beniuolētie. ꝯpla
cere docēm cū dicim⁹. pr nr̄. q es. i. c. In quib⁹
ibis. nō solū pat̄s. s; ueri totius trinitatis o
pa recitam⁹ que tā sūt trib; ꝑsonis ṗncipalit̄
attributa. Creatiōis nr̄e op⁹ ṗo tangim⁹ cū di
cim⁹. pater. cui potētia ꝓpe appriat̄. q po
tētia res ꝑducuntur in ēē. 2ō opus redēp
tionis tangim⁹. quo ad sapiam filii. nos sa
pient redimitis. cū dic. nr̄. Ter⁹ qua ad glo
rificatione nr̄am op⁹ diue bonitatis re
colim⁹. que spui sco attribuit̄. cū dic. q es
i celis. Tangim⁹ mq̄ op⁹ creatiōis nr̄e. cū
dicim⁹. pat̄ Cā n. potēti q̄ res de nichilo in
ēē ꝑduce. Capit. n. s generatione tiale fili⁹
quilibz eēndi ṗncipiū a patre. i q gnati
one. licet matialit̄ traham⁹ carnē a paren
tibz. inspiratione tn̄ aīe rōnali hmōs a di
potētia eā ex nichilo creante. vn̄ au. aīa
creando infundit. et infundendo creatur
Et hoc diuī ver⁹ ... ditate. et ex nichilo ꝑduc

tax sit plasmator. creati tn̄ hois p dine
silitudis ptiapetione collata diu pt quoda
in pr. Gn̄ a. facia hoie ad ymagine & silitu
dine nr̄a. ymago respicit nam aie. deo co
forme. & i malis hoibz. s silitudo respicit
gram creatoris creatura iustificatis p q
q̄de silitudine. efficim ptiapes sue diui
nitatis. nūc p grā an morte. & postea per
glam. Nos g xani. q n̄ solū habem ymagine.
s & dei silitudine p collata nobis bap
tismale gram, diuina institutioe forati. possu
m dice. pat. ps. Ego dixi dy estis. & ei hic
ptiapata gra facit nos in etnitate filii et
participari dina eentia. q & si nūc n̄ ha
bem i re. habe tn̄ i spe. ideo deo dicim pat
poti q ditor ul creator. Johs. Illos dix
deos ad quos dei sermo fcs e. Judici ul crea
tori seruit ex timore. s pat ex amore. & io
potius nos xani existentes adoptiui filij
dicim i pncipio inuocationis. pat. ut patne

clementie quia ad nos sit memores fiduciam in
principio captationis beniuolentie capiamus. di
centes. pater. Quid enim pius pater indigentibus
filijs denegabit. Joh. xvi. Siquid petieritis pa
trem in nomine meo dabit uobis. Ait filius naturalis ad
nos filios adoptiuos. In eodem. Ipse pater amat
uos. quia uos me amastis. ¶ Secundo tangitur co
pius recreationis. quo ad filium. cum dicimus
noster. scilicet plurium in gratia existentium. et in fide
formali. Nam filius naturalis solus proprie communicatam
sibi diuinam naturam ab eterno potest dicere. meus pater
quo ad diuinam naturam. Matthei. xxvi. Pater mi. si
fieri potest transeat a me calix iste. Nam cum alio
modo sit filius quam nos. numquam dicit ad apostolos. quia
in se filij. pater noster. sed pater meus et pater uester.
Deus meus et deus uester. quo ad suam humanitatem.
Inquantum enim christus homo beatificatus a deo patre
nuncupat patrem suum. deum suum. Inquantum autem
est patri in deitate coequalis nuncupat eum
patrem. nec tamen eius deus. sed pater cum filio ab eterno
communicauit esse diuinum. Cum igitur ex incarnatione

filij dei. qui f(ac)t(u)s e(st) fili(us) ho(min)is. adoptati sim(us) fi
lij dei. ut ip(s)e ait post resurrectione(m). Jo. xx.
vade ad fr(atr)es meos. (et) dic eis ut eant in Ga
lilea(m). (et) possum(us) de eo (dicere) q(uo)d (dixit) de uero ioseph dic(itur)
gen. xxxvij. caro (et) fr(ater) n(oste)r est. dicim(us) n(oste)r
s(cilicet) pat(er). ad recordandu(m) opus recreationis. p(er) sa
pie(n)tia(m) filij sui. Ille (enim) filius n(atur)alis nobis adop
tiuis. quos patri reconciliauit p(er) oblata(m) i(n) cru
ce humanitate(m) (con)cessit eu(m) i(n)uocare patre(m). ut
daret nobis an(te)q(uam) petem(us) i(n) captatione beni
uolentie fiducia(m) inpetrandi. familiares (enim)
fecit nos filios p(er) incarnatione(m) deo patri. fili(os)
familiarissim(os). n(atur)alis adoptiuos. Ro. viij. Si
au(tem) filij (et) heredes. heredes quide(m) dei. coheredes au(tem)
x(rist)i. Ter(ti)o i(n) captatio(n)e beniuole(n)tie siue ph(o)e
mio tangit opus s(an)c(t)ificationis quo ad s(an)c(t)im
s(an)c(t)u(m). i. quies in celis ut dic(it) glo(sa). sup(er) ps(almum)
Celi enar(rant). glo(sa). Celi. i. angeli nobis celati. i. ab
sconditi. cu(m) sint i(n) patria (et) nos i(n) exilio. (vel) s(ic)
Celi celoru(m)q(ue) u(ir)tutes ac b(ea)ta seraphin. (et)c.
Sup(er) quo no(ta). q(uo)d nullus angelus i(n) puris

nalibꝫ aditus frui posset diuina eēntia q̄m
tūtūqꝫ ⁊ lucid. i spc sēs qui ē quodam̄ tmi
n diuinarum psonarum. reges ⁊ ꝯsumatio illabet
quodam̄ spūi creato. siue angelico. siue hu
mano. ⁊ p illi inhabitatione sit abilis par
ticipatione eēntie diuine. sicut pupilla
ex solaribꝫ radijs recipit īfluentiā lucis
ut corpus solare uideatur. sic spūs scūs ui
detur quodam̄ in angelis eē. ut dm̄ uide
ant. ut lux in pupilla illā excitās ut mul
ta uisibilia uideat. Sic deus pr̄ tāq trinita
tis origo. cū filio ⁊ spū scō est in celis. i. an
gelis. in patria. Ex quo colligim nos in exi
lio positi. qd cū iā rōnalis creatura diuinā
pticipatione habeat. ⁊ nos eandē sperare
possim. ⁊ si iā nō habeam ut beati i re
p lum glē. p grām habeam in spe. ⁊ io scī
ficet nom tuū. ⁊ hec ē ra ps pncipalis
ēca q̄ nō. q triplicis boni nobis. In statu
uie añ morte. ut pcipiam grām scificate

nꝫ necessariū collatio

quādiu in corpe laboram⁹ in statu patē post
mortē. qui ē status quiescentiū. ut gl'e felicita
tē. ul' post laborē requiē capiam⁹. de qua ait
sponsa ad sponsū ī Cant. Indica m ubi pas
cas. ubi cubes ī meridie. hoc ē in eṫna cla
ritate. in qua secū appetit quiesc'e. In statu
aū gl'e qui ē resurgentiū ē nob' ītij bonū col
latio nēcaria. s. ut scdm claritatē dnīci cor
pis fulgeam⁹. & beatificem. apls. phil'. iij.
Reformabit corp⁹ humilitatis nr'e ꝯfiguratū
corpi claritatis sue. ¶ Circa grām scificatē
in pṁti nō. q' qlibet grām n̄ hn̄s. qntūcūq
fidē habeat. nō ē de sorte dei. nec heres regni
nec fili⁹. Au⁹. Donū grē sepat filios regni et
pditiōis. & nichil nobis magis nēcm ē. q' ut
in statu uie l' laboris nob' bonū grē ꝯfera
tur. i. scificās gra nos bonos & dei filios fa
ciens. ad cor'. xiij. Si distribuo oms cibos
meos ī facultates pauperu & si tradidero corp⁹
meū ita ut ardeā. caritatē aū n̄ habuero

i. gram dei que e caritatis origo. nichil sit. Cu
au datur gra. dat scificatio. Na quid aliud agit
gra p dm patre scificante. nisi ut scificet rep
batus pecc filius ire et iehenne gratis et sn me
tis scificatione recipiens. Sic. n. gratis et sn meri
accipimus ee ne a deo creante. et ei creature dici
mur. ita gratis gram scificante et sn meritis.
p motu tn libi arbitrii accipimus. et p illa di
filii noiam et sum. Ioh. i. Quotquot a receperunt
eu. dedit eis ptate filios dei fieri. hys qui
credunt in eu. Nomi g dei tociens scificatur. quo
tiens peccori gra dei ifundit. Sz qz nemo scit
An odio uel amore dign sit. ut i ioh cano
nica dr. Nec scit de aliis qui sci uel no. licet
sciam peccores et maxie ifideles. ex scitate po
sitos. et p ɔsequens nec filios. Nec et scim q p
destinati sint et qui no. ideo frequent nom di
scificari petim. ut ex filys ire. fiant p spm sci
ficante filii dei et gre. siue ex nobis siue ex q
bz cunq. qs pdestinauit ad eternitate. No au qd

tbz modis ds nom suu i nob scificat. p. cu a
uitit a pcto morli p gre infusione. & hoc quo
ad iapientes. ysa. . Qui scificatus fuo i uob
ɔgregabo uos de uniusis tris. & effundam sup
uos aquam mundam. exo. . Sci estote. sicut & e
go dns ds ur scs sum. Scdo scificat n suu col
lata gram siue scitate augedo. quo ad pficie
tes. & lo lz ia sci ee. quo ad ablutione a pcco
morli. tn pp scitatis incremtu. scificatione pa
tris nobis pete debe. usqz ad morte pp ueialiu
purgatione. que assidue illabuntur. usqz ad
uite tminu. qr & tunc e scificatiois & tinus
q n pt amplius ex tunc augmtari. ap. Qui spu dei
agutur hii filij dei sunt. & i iohis ewa. xpc
ait. veni ut uitam habeat. & habundancius
habeant. & hoc quo ad pficietes. Tercio m
scificatione petim quo ad pfcos. qui apli &
si n pficiunt. saltim ne paulati tepescendo a sci
tate deficiant. & & quoad nos ipos ne defici
am. a scitate. nom dei scificari pete debem
Lu. i. Seruiam illi i scitate & iusticia oibz diebz

nr̃is. ¶ Adueniat reg. t. hic quo ad ꝑ statū
hoīs. s. post mortē petit̃ secūdi boni siue do
ni collatio. p statu quietis. carne deposita. q̇
seq̇r statū certamīs ł laboris. Quod quidē
bonū ē aīe glorificatio. Aduenit aūt regnū
dei p trinitatē scām. scīficatā s. aīam post mor
tē plena felicitate unientē. ut cū ip̃a sit una
in potentiis ⁊ una ī eēntia illi trinitati uniat̃
aīa ut in ea regnet. qui ē trin⁹ in psonis ⁊
unū in natã. ut ip̃a trinitas ī aīa tanq̃ in
sua regnet ymagine. sanãs ⁊ replēs sine
fastidio aīe desideriū in bonis. ut dic. ps
⁊ alibi. Satiabor cū apparuit glã. t. Scđm hoc
aūt. qđ tres sūt uirtutes theologice. tanq̃ actus
triū potētiarū p quas aīa in statu uie operatur
meritorie. ⁊ in statu scītatis laborat. s. fides q̃
ē actus potētie rōnalis. spes que ē actus po
tentie irascibilis. ⁊ caritas que ē actus poten
tie cōcupiscibilis. sic in statu quietis succe
dūt hiis trib; potentiis actus pfectiores. ex

uitute trinitatis in ymagine sua regnantis q̄
actus dotes aīe dicuntur. tanq̄ a sponsi contub'
nio collate. Sunt aūt hee dotes. Cognitio dī p̄fc̄a
que fidei. apphensio secura que spei. fruitio
delitiosa siue saporosa que caritati'. succedūt.
Et hee potentie quar obiectū d̄z ē. tanq̄ bonū
uer. bonū arduū. & bonū optim̄ siue simplex
dicitur regnū dei. qr oīo erūt potentie intellec
tualis aīe in solm̄ sibi deo obedientes. ut ī eī
regnet. & eas deificet. De p̄a dote. Jo. xvij. hec ē
uita ēt'na ut cognoscāt te solū uer dm̄. & quē
misisti ihm̄ xp̄m. Sap. . venerūt m̄ oīa bo
na p̄it' cū illa. aū'. Qui creatoris faciē uidit
nichil ī creatura agi potit qd' ignoret. De
scd̄a dote. Can. . Dilc̄e mi apphendā te. sic. n.
fidei succedit cognitio. ita spei. apphensio rei
sperate. s. diuine essentie. De t'tia dote. Sap. xxiiij.
Spc̄ mīs sup mel dulcis. & hēditas mea sup
mel & fauū. & hic sapor succedit caritati & eā
p̄ficit. Bonū g istd' qd' sine fine & sin̄ tedio ī

futã uita aĩe ꝑsoluit aĩe a deo ĩ ea regnante
dei regnū dr̄. ⁊ ꝓ uerbū opcatiuū. s. adueniat
reg. t. sepius tamq merces laboris postulat
¶ fiat uoluntas. t. hic tangit bonū tcij status
s. qn a morte cū carne resurgimus. Nā sicut angli
ꝑsonali distinctione. quoꝝ neuter ē ab alio. tamq
in nũo plurali. celi dr̄. ut i. pat nr̄ q es ĩ celis.
ita oms aĩe rōnales. quaꝝ corpa originalit
ab uno corpe ꝑducta siue generata sūt. possūt
dici unū celū. qr in differentia nũi singlaris
ꝑ unius fidei ⁊ ꝑ unius matris ecclie unitatē. ⁊ petimus
sic uoluntas dei an resurrectionē ꝯsumata ē
ĩ celo. i. ĩ ecclia triumphante. quo ad solas aĩas
⁊ hoc orauimus ⁊ optauimus fieri. sic optamus ⁊ dei
uoluntatē ꝯsumari ĩ terra. una. i. ĩ corpibꝫ glo
riosis. que singlari nũo dici possūt terra. qr aĩa
corpa ab uno adã. ad chor. Sic ĩ adã oms mori
untur. ⁊ c. ⁊ alibi. Omis sumus ab uno. Sic g uo
luntas dei in celo uno. s. spū oīu iustoꝝ ꝯsu
mata ē. qr quo ad amorē ⁊ uoluntatē oms unū

sunt. sic dei uolutate consumari optam⁹ in terra
una .i. corpibȝ glosis. ex uno corpe ꝑpagatis
in quibȝ ꝛ si ē dispar claritas. ē tn̄ ꝑ aug⁹. u
na ꝛ par caritas. Quom aut gaudeam⁹ de dei
uolūtate. que fcā est in terra .i. ī corpibȝ glorifi
catis. dic̄. b⁹. ī li. de diligēdo deo. Nō tm̄ nos delec
tabit. sopita carnis nccāꝫ .s. fames. sitis. lassi
tudo mors. l' adepta felicitas. s. dotes corpis. q̄
in nobis ꝛ de nobis dei inpleta uolūtas. Nec
mirꝫ. q̄ ibi eū diligim⁹ sup nos. ꝛ nō. q sic corp
ponit ex .iiij. elemētis. ita recipit quadruplicē
mercedē ī pmio ꝓ labore. que mcēs dnr̄ dotes
corpis. s. īpassibilitas corpis quo ad trā. agi
litas quo ad aquā. subtilitas quo ad aerē. clari
tas quo ad ignē. De po. apok. xxi. mors ultra
n̄ erit. neqȝ luctus neqȝ clamor. q pa abierūt
Adeo debile nūc ē corp⁹. q qualibȝ actiōe. ꝛ dele
ctiosa patitur ꝛ recipit defcm̄ siue tediū. ſꝫ glo
rificatū sn̄ omi tedio. ꝛ cū sūma delcatioe.
nichil aliud appetit. q sp laudare uoce. ꝛ cordis

uidet xpi corpus glorificatum. Q'a aut carentia tedij
e i illa summa felicitate. s; sp recens et noua am
miratio. io dr de ea. apo. xxi. Vidi ciuitatem
scam irlm nouã descendentẽ de celo ſbaudi ad
terram a deo patã. et e usqz noua facio oia. et i
ysa. Sup muros. t irlm constitui custodes
tota die. et to noc. n ta. lau. n dni. In laude
noctis no iusticiã dei i dãpnatos. De scda
dote corporis. s. agilitate. aut. vbicumqz uolet spi
ritus. ibi ptin erit et corp. et uidet i corporib
mortalibz. qd quanto saniora. tanto fortiora
et agiliora. siue celeriora. et adeo celia. ut ra
dij solis. ecc. Fulgebunt iusti sicut sol. De
tcia dote. s. subtilitate. ex de corpe saluatoris
qd subtilit intrauit ad discipulos ianuis
clausis. post rrne. Qrta dos est claritas. q
ad elemtu ignis. vn i ecc. Resplenduit
facies ei sicut sol et i ysa. Erit lux lune sicut
lux solis. et lux solis septepl' clarior q sol
i die qn alligabit dns wlna ppli sui. s. qn

ꝑpetuitabit morte ī sempiternū. ⁊ sic seqr. q corpa sco
rū fulgebūt ut tūc sol. qr corpus solis inaīatū
ñ erit gloͥ aīato. l' clariꝰ. Hō ⁊ qd dr ī evā. Fulgebūt
iusti sicut sol. ī quo dcō oēs dotes corpis aliqua
lit tangūtur. Est. n. corpꝰ solare ipassibile. ad tō
patione lune deficientis. ecce ipassibilitas. Est ⁊ a
gile. qr ī ictu oculi mittit radios ab oriente ī occidente
Est subtile. qr eiꝰ radij uitrū sū sin lesioē. ⁊ uitri
ficatione penetrāt. Est ⁊ luminosū. quo ad dotē cla
ritatis. ⁊ sic patet triplicis boni collatio ¶ Seqr
scda ps pncipalis utilis ⁊ necāria ad triplicis boni
collationē. ⁊ ad triplicis mali remotionē. de q pser
uatione dicetur infra. ⁊ ↄtinuat ad pmā parte
.s. patrin nois scificationē. habita .n. scificatiōe
restat ut ī ea triplr opem. ⁊ triplicē panē cotti
dianū petamꝰ p quē caritas ↄstruet ⁊ augeat̄. Po
ut sit nobis ibi dei deuota meditatio. qr Nō
ī solo pane uiuit hō. s; in oī ūbo dei. Scdo ut
assit nob ūtuosa opatio. Opabit hō ūtuose
q opa sūt. qui panis uel cibꝰ a deo psitꝰ. Ioh

Scda ps pncipalis ī diuisa. de triplici pane

Cibꝫ m̄s ē ut faciā uoluntatē p̄ris mei. ut pficiā
opus eius. que opa sūt mīe. ⁊ ieiunare ⁊ orare
Teīc dr̄ panis cotidian⁹ siue supsbalis deuo
ta eucharistie ɔmūo. Joh. h̄ ē panis de celo
descendēs. ut siqs ex ipo manducauit. non
moriatur. ⁊ alibi. Q̄ manducat hūc panē
uiuet ī etnū. Māndi digne ɔseruata gr̄a ī
qua māducand⁹ ē. Sic. n. uiuīe debem⁹. ut
ubicūqꝫ ɔficit̄ eucharistia. sp̄ nob̄ ī unita
te eccl̄ie. i. sn̄ p̄cō mortali pficiat sacm̄ti re
⁊ si n̄ sumam⁹ die aliquo sacramētū. ¶ Et di
mitte nob̄ debi. nr̄a. hic ē q̄ta p̄s pncipal̄. ī
qua p̄o petit̄ remotio culpe preterite. Nā
q̄ntomagis pccm̄ fugim⁹. tantomagis
nom̄ dei in nobis scificatur. ⁊ eo ueriores
dei filij efficim̄. ⁊ qr ueialit̄ frequent̄ pec
cam⁹. sn̄ intermissione dimissione debitor̄ pe
te debem⁹. ⁊ si p̄cā mortalia ī ɔsciā n̄ habe⁹
Est aū triplex gen⁹ pccor̄. mortale. ueniale
⁊ omissio boni. Nā licet q̄s ī se nesciat mor

Teīc p̄s pncipalis

tale peccatum. scire tamen potest illud in nobis dei iusticia
in cuius conspectu sunt iusticie nostre sicut pannus menstruate. Jo. Si dixerimus quoniam peccatum non habemus. nos ipsos seducimus et veritas in nobis non est. Intellige. veniale
et omissionis peccatum. Dimitte sicut debemus debitoribus
etiam quod scimus. ut deus nobis dimittat ignorata. Luc.
Si nos non dimisitis. nec pater vester qui in celis est
di. vo. p. v. Unde nota sicut sunt quidam multi offendunt. et cum
hilaritate licet passi non possunt dimittere. et sustinent
cum aliquali merore. nec sunt ut apostoli qui flagellati i
bant gaudentes a conspectu concilii. et tamen tales ipsi
facti dimittunt opere vel actione exteriori. quia non male
dicunt ledentibus. sed orant pro eis et pro se ut deus auferat perturbacionem mentis. et amaritudines impressionis
eorum et tales censentur iterum dimittentes. Sed quia parum
esset. quod deus nobis dimitteret peccata preterita. nisi
preservaret a futuris: ideo post ista ultima est bipartita
Petimus. n. primo ne alliciamur per delectabilia nos allici
entia. i. Ne nos inducas in temptationem. Secundo ne terreamur per
adversa formidabilia. nobis resistentia i. Sed libera nos
a malo. s. ut nec amore delectabilis. nec timo

De mali temptationis remotione

re pene vel mali formidabilis a bono g're re-
cedam9. pa i. ne nos idu. sa ibi. liba nos ¶ Cir-
ca allicientia r'o q allicit nos p'o supbia siue
affc's honoris. quoad aim u. s'o allicit nos volup-
tas carnis. i cibo potu sopno lux. t'ci allicit nos
habudatia rer exterior. quoad auaricia. Jac.
Omne q e i mu'do. aut e 9cupiscen carnis aut 9
cup oculor. aut sup vite. vn ait saluator. m.
Discite a me q mitis su. i. 'adulis. et humilis. s. i
psp'is. et inuenietis requie. et no q multi bn du-
cunt ad teptatione. s n ducut in teptatione
Cu. n. appetut aliq deliciosa. nec 9sentiut i ea
q in lege dei sut phibita. qi ducut ad teptati-
one. sic ad puteu. s cu 9sentiut i phibita p p
cepta ducut i laqu. ps. Neqn urgeat. i. claudat
puteus os suu sup me. ¶ Sz liba nos et c. H est
ultima ps i qua petim9 ne timore formidabi-
liu ad malu aliqd impellam. ps. A timore inimi-
ci eripe aiam mea. Aug' in p mor. No peto ut me
no occidat inimicus. s ut occidente n timea

inimicū. malū negationis fidei faciendo. Est aūt
triplex malū. s. culpe p̄sentis l' pene ad malū
culpe impellentis. Item . Ve ipsi i malū. ret
butio . n . manuū eius fiet illi. Ite ē malū pe
ne purgatorij grauis. 7 malū pene iehēnalis
vn̄ ppha. Ve omnibz qui delinquūt dn̄i. mala
uenient sup eos. Nā sup malū pc̄ci uenialis
uenit purgatoriū. ap̄ls. Siqs edificat ligna fe
nū stipulā sup fundamētū. detrimētū patietur
ipe aūt saluꝰ erit. sic tn̄ qi p igne. ad malū aūt
pc̄ci mortalis uenit malū pene etnalis. m̄h.
Ite maledicti in igne etnū. Ite ē malū tribula
tiōis p̄sentis. q̄ ip̄s tribulatꝰ ad deū n̄ ꝯfugit. s;
efficitur deterior ut egiptij. qd' ē indiciū etne
dāpnatiōis 7 culpe augmentū. gg. Cū is q̄ pe
nā irrogat patientiā n̄o p̄stat. p ipam ipatiēti
ā pc̄cm nob auget ipa correctio peccor. Ab hoc
ā pc̄im' liberari malo. licet sit tpale. Sz ē qdda
malū quo iusti purgant. ut tāq' palmites n̄o
ferentes fructū. plus afferāt. de quo ap̄s. maledi

malū purgās medicinale ē

cum et bn̄dicim⁹. psecutionē patim̄ et sustinem⁹
hoc malū purgat patientē. ps. hale. Con
fundant̄ om̄s qui ostendūt servis tuis ma
la. et ab huiusmodi malis nos purgantibꝫ.
n̄ petim⁹ libari. ideo n̄ dicim⁹. libā nos ab omi
malo. ſꝫ tm̄ a malo. s. culpe. ut psecutores nō
timeam⁹. Arbitrari. n. debem⁹ nobis dei ouibꝫ
pastoris virgā utilē. ne errem⁹ a grege pasto
ris. q̄ portat baculū ꝯ lupos. s. dāpnati
onē ppetuā ꝯ demones et iniquos hoīes. ps.
virga tua et baculus tuus ipā me ꝯsolata
sunt. Et qui patient̄ sustinet uīgā ouiū ī
hac seculo. lupoꝝ n̄ formidabit baculū in
futuro Ab hoc triplici malo nos libet. qui
sine fine uiuit et regnat

Viginti duo Articuli
sunt sine q̇bꝫ nemo
saluari pt. s. cdere.
Unū et verū et eternū
ee deū. | Deū ee

omnipotentē et oiā.
intelligentē | De
n̄ ee creatorē oīꝰ.
visibiliꝰ et invisibiꝰ.
Deū ee remune

23 **MS.**—St. Augustine.—De Sermone Domini in Monte, De Virginitate, &c., 66 leaves, in a XIVth Century hand—De Superbia, De Ira, &c., 20 ll. in a small XIIIth Century hand, *with a few pen drawings*—and another, together 97 leaves of vellum, sm. 8vo, lines, &c., in blue and red, calf, £3 3s *Sæc. XIII.-XIV.*

DE VIRTUTIBUS ET VITTIS

MSS X SÆC